

FAO pomaga v razvoju Suhe krajine

S petkovega srečanja kmetov in strokovnjakov v Dobrnič

DOBRNIČ — Študija sama po sebi nišar ne prinese. Treba je drugače razmišljati, če naj bi v nekaj letih zasukali namero, da bi izsolane ljudi držali doma, v Suhi krajini. Temeljni cilj razvojnega projekta Trebnje je, da izboljšamo pogoje za življenje in delo ljudi v občini, da bodo mladi ostali na domačijah, je med drugim dejal dr. Matija Kovačič prejšnji petek v Dobrnič.

Dr. Kovačič je bil glavni nosilec projekta, ki so ga naši strokovnjaki izdelali s pomočjo strokovnjakov trebanjske kmetijske zadruge in iz tujine v okviru programa FAO. Hitrejši razvoj trebanjskega območja Suhe krajine, ki obsega krajevne skupnosti Dobrnič, Knežja vas, Sela — Šumberk in Svetinje naj bi dosegli z intenziviranjem kmetijstva, razširitvijo dopolnilnih dejavnosti, kot so čebelarstvo, zbiranje zdravilnih zelišč in domača obrt ter ustvarjanjem delovnih mest za nekmečko prebivalstvo. Kot kaže, je le bliže nov obrat v Dobrnič. Pred časom so govorili le o Iskri, zdaj se pojavljajo tudi Tesnila, ki bi lahko tako precej denarcev za manj razvite namene za nageljši razvoj zaostalih predelov domače občine.

Na petkovem srečanju kmetov, strokovnjakov in gostov iz raznih koncev Slovenije v Dobrnič so omenili zasluge Mare Rupene-Osolnik, da so strokovnjaki FAO v letu 1979 pokazali posebno zanimanje za občino Trebnje kot primer za vzorčni projekt celovitega razvoja manj razvitega območja Jugoslavije in za druge dežele v razvoju. Ustanovili so komite za izvajanje projekta, ki ga vodi Jožica Štrmole, predsednica občinskega komiteja za gospodarstvo in družbeno planiranje Trebnje, v njem pa so še predstavniki vseh štirih krajevnih skupnosti, nekaterih trebanjskih podjetij, sisov, Medexa, Doma, Zveze hranilno-kreditnih služb itd. Kot so poudarili predstavniki trebanjske kmetijske zadruge, bo potrebno poskrbeti, da ne bo pretežko breme, še zlasti ne finančno, ležalo prav na plečih zadruge.

P. PERC

PRAZNIK KS BIRČNA VAS

STRANSKA VAS — Slovesnost ob praznovanju krajevnega praznika KS Birčna vas je v tukajšnjem gasilskem domu dobesedno izvenela v pesmi, saj je hkrati praznoval svojo petnajstletnico moški pevski zbor Ruperč vrh, v goste pa so prišli tudi pevci gasilskega društva iz Smihela. Program je večje povezavala Vida Rataj. Na slovesnosti so prejeli krajevna priznanja OF Jože France, Janez Golob in Anton Junc, pevci pevskega zbora pa bronaste, srebrne in zlate Gallusove značke. Naj omenimo le dobitnike zlatih. To so: Karel Rožnberger, Alojz Boltar in Franc Bartoli. Številnim udeležencem je spregovoril predsednik KS Alojz Muhič, ki je poudaril dosežke v KS, zlasti pa številne naloge, ki jih prav sedaj uresničujemo: posodobitev električnega omrežja, telefonija, vodovod in asfaltiranje poti. Dejal je, da se kljub velikemu odzivu pri prostovoljnemu delu še vedno najdejo ljudje, ki poskušajo zavreti kolo razvoja. O takih bo treba javno spregovoriti, če ne bo šlo drugače.

Dolenjska mlekarna odložena?

Vlaganje v Ljubljani prvenstvena naloga — Mercator: gradili bomo na Dolenjskem — Mlekarna bi ohranila živinorejo — Ekonomika!

NOVO MESTO — Teško bo zbrati denar za neodložljive naložbe v Ljubljanski mlekarji in sredstva, voljo ter z ekonomskimi pokazatelji podprte argumente za gradnjo dolenjske mlekarne. Več pravzaprav nedavna razprava, na kateri so sodelovali predstavniki dolenjskih in posavskih občin in medobčinskih gospodarskih zbornic, republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, predsednik Združne zveze Slovenije Leo Frelj in predstavniki ljubljanskega Mercatorja, ni prinesla.

Po eni strani je Mercatorjevo vodstvo, izhajajoč iz dejstva, da so prek 25 let stari obrati Ljubljanske mlekarne tehnološko in higiensko neustrezni, pozivalo k sodelovanju Dolenjsko in Posavje. Menilo je, da so spričo že dogovorjenih prispevkov mesta Ljubljana na vrsti neljubljanske občine. Toda kako naj ob sedanjih obremenitvah dodatno prispevamo za naložbe v Ljubljanski mlekarji, se je spraševala večina na seji prisotnih občinskih predstavnikov. Pri tem se je pokazala bojazen, da bi s previden naložbo toliko razširili predelovalne zmogljivosti v mlekarji v Ljubljani, da

bi s tem dokončno odložili gradnjo na Dolenjskem. Predstavniki Mercatorja so poudarili, da gre le za vzdrževanje obstoječega in niso zavrnili gradnje dolenjske predelovalnice mleka. Slednja pa bi morala po njihovem pokazati ekonomsko upravičenost, ki je po sedanjih količinah mleka ni. Zahteva po dolenjski mlekarji pa ta hip pomeni rušenje obnovitvenih načrtov ljubljanskih obratov.

Kljub Mercatorjevemu zagotovitvi za investiranje na Dolenjskem so se na seji zavzeli za trdnejša zagotovila. Predelo-

valnica mleka v regiji bi bila namreč garancija za ohranitev in razvoj kmetijstva. Če pa to sedaj stagnira, je krivda tudi v kmetijski politiki, s katero je družba močno zavrla pridelavo mleka. Jasno

• Na seji so ocenili, da sta glede predelovalnice mleka Dolenjska in Posavje »sivi con«. Prav zdaj je napačno odločno obdobje za izboljšanje razmer. Pred odločitvami je treba skrbno pretehtati vlogo predvidene dolenjske mlekarne v okviru Ljubljanskih mlekar, za kar je malo časa. Na seji so določili za dokončne predloge o zadevi rok 15. april.

je, da so pridelovalci mleka obremenjeni bolj kot porabniki.

M. LUZAR

KURIRČKI POTUJEJO — Po ribniški občini je letošnja kurirčkova pošta, in sicer njen primorski krak, potovala do 26. marca. V kočevsko občino je torbica pripotovala (dolenjski krak) 29. marca. Po občini bodo kurirčki nosili torbico do 6. aprila, ko jo bodo kočevski pionirji iz Šole v Vas-Fari predali črnomaljskim iz Starega trga. Vmes pošta potovala od 31. marca do 5. aprila po hrvaških občinah Čabar in Delnice. Na fotografiji je predaja kurirčkove pošte v Loškem potoku, kjer so jo 26. marca mladi Potočani sprejeli od Sodražanov, nato pa so jo Potočani še istega dne predali Cerkničanom. (Foto: J. Primc)

Ribnica je še vedno v vrhu

Kljub krizi občina Ribnica opazno napreduje — Ob letošnjem občinskem prazniku podelili vrsto priznanj — Govoril tudi župan pobratene Arcevie

LOŠKI POTOK — Slavnostna seja zborov občinske skupščine ob letošnjem prazniku občine Ribnica je bila na sam praznični dan, v soboto, 26. marca, v Loškem potoku. Udeležili so se je tudi predstavniki pobratene občine Arcevia iz Italije.

Zgodovino in sedanjí trenutek Loškega potoka je predstavil predsednik skupščine KS Loški potok Jože Levstik. Podpredsednik občinske skupščine Janez Novak je govoril o kriznih razmerah v državi ter o sorazmernem uspešnem gospodarjenju v občini, pa tudi o sedanjih težavah v občini.

Arnaldo Giacini, dolgoletni župan pobratene občine Arcevia, častni občan Ribnice in predsednik borcev te občine je najprej dejal, da prinaša pozdrav borcev Arcevie, ker zaradi politične krize v občini občinska administracija ni uspela sestaviti delegacije. Poudaril je pomen bratstva in enotnosti ter prizadevanj za mir na svetu.

Govoril je tudi predstavnik skupnosti borcev Levstikove brigade ter izročil plakete in priznanja občinski skupščini Ribnica, Stanetu Škrabcu, občinskemu odboru ZZB NOV Ribnica in KS Sveti Gregor.

Na slovesnosti je občinski odbor ZZB NOV podelil udeležencem bitke v Jelenovem žlebu in drugim posameznikom, ki so si posebno prizadevali za ohranjanje tradicij NOB in razvoj. 13

PRIZNANJA BORCEV

RIBNICA, LOŠKI POTOK — Ob prazniku občine Ribnica podeljuje občinski odbor ZZB NOV Ribnica vsako leto plakete »Jelenov žleb«, in sicer udeležencem bitke v Jelenovem žlebu leta 1943 pa tudi drugim, ki so zaslužni za ohranjanje tradicij NOB in razvoj ribniške občine. Letošnje plakete so prejeli: Albin Štok, Silvo Grgič-Šimen, Stanjo Konda, Ivan Bajt, Adolf Osterc-Adi, Stane Boh-Vene, Jože Strežek-Lipe, Jože Žagar, Anton Švajger, Miroslav Lilič, Jože Levstik, Anton Gregorič in Alojz Šega.

plaket »Jelenov žleb«. Odlikovanja predsedstva SFRJ so prejeli: Franc Lapajne red zasluga za narod s srebrno zvezdo, Stane Kromar red dela s srebrnim vencem, Alojz Marolt red zasluga za narod s srebrno zvezdo, Franc Ilc red zasluga za narod s srebrnimi žarki in Stane Škrabec red dela z zlatim vencem. Podeljena so bila še občinska priznanja.

• Ob letošnjem prazniku občine Ribnica so bila zaslužnim posameznikom in OZD podeljena občinska priznanja. Prejeli so jih: Plaketo 26. marec: Dušan Čuk (za uspešno vodenje Eurotransa), Janez Kovačič st. (za izgledno kmetovanje), Rudi Zbačnik (za razvoj občine), RIKO toz Loški potok in obrat Saturnus Loški potok. Prinanje občine Ribnica so prejeli: Norbert Černe, Ladislava Česar, Tanja Debeljak, Dragan Golja, Ivan Gradič, Jože Kos, dr. Ciril Kumelj, Anton Lavrič, Jože Modic, Mirko Modic, Ivan Smisil, Matija Suhadolc, Franc Škrabec, David Tuzovič. Urbanovo nagrado je prejel arhitekt Vlasto Kopač iz Ljubljane, ki že 20 let sodeluje pri urejanju Ribnice in je bil glavni projektant ribniškega parka kulturnikov in osrednjega ribniškega spomenika NOB.

V kulturnem delu programa so sodelovali godba na pihala iz Ribnice, moški pevski zbor Potočan iz Loškega potoka, harmonikarski orkester glasbene šole iz Ribnice in učenci domače osnovne šole. S slavnostne seje sta delegaciji odnesli

V SOBOTO ZAOBLJUBA

RIBNICA — Novi vojski ribniške enote bodo v soboto, 2. aprila, podali pred spomenikom žrtvam NOB v Ribnici svečano zaobljubo. V kulturno-zabavnem programu bodo sodelovali učenci osnovne in glasbene šole, vojski in plesna skupina KUD Gallus, ki jo vodi Dijana Drobnič.

M. G-6

Spominski vodnik nared do julija

Še se je IO skupnosti
Zumberak-Gorjanci —

NOVO MESTO — 28. marca se je tu sestel izvršni odbor skupščine skupnosti spominskega območja Zumberak-Gorjanci. Udeleženci tega delovnega sestanka so med drugim govorili o izdaji vodnika po spominskem območju. Večina gradiva za knjigo so strokovni sodelavci že zbrali in obdelali, tako da bo z vsemi morebitnimi popravki in s prevodi za tiskanje nared konec letošnjega julija.

Potrebnih 10 milijonov bodo zbrale članice skupnosti, in sicer naj bi po sedanjí finančni konstrukciji pripravile občine: Brežice nekaj čez 1 milijon, Črnomelj 980.000, Krško 1,5 milijona, Metlika 730.000 din, Novo mesto 2 milijona, Jastrebarsko 1,4 milijona, Ozaljški 440.000 din, Samobor 1,8 milijona, 2 milijona pa bo šlo iz blagajne skupnosti spominskega območja. Prisotni so poudarili, da morajo vse nadaljnje stroške pokriti s prodajo vodnika, katerega določeno število izvodov naj bi odkupile tudi članice skupnosti Zumberak-Gorjanci. Menili so, da sedanjí stroški s to knjigo kažejo na varčnost zbiralcev gradiva, ki so precej dela opravili udarniško.

Na seji so obvestili, da bo srečanje borcev in mladine, ki so ga doslej med drugim pripravljali v Pogani jami, letos 18. junija v Novem mestu. Predstavili so tudi predlog, po katerem naj bi JLA in TO v okviru rednega urjenja enot pripravila v začetku prihodnjega leta vojaške vaje na delu spominskega območja. Obravnava so še nekatere naloge iz redne dejavnosti izvršnega odbora skupnosti.

L. M.

Ribnica med gospodarsko najuspešnejšimi

Industrijska proizvodnja
lani za četrtno večja

RIBNICA — Ribniško gospodarstvo je v primerjavi z regijskim in republiškim zaključilo minulo poslovno leto zelo uspešno. Obseg industrijske proizvodnje je lani porasel za 26,6 odstotka (medtem ko je v republiki celo nekoliko upadel). Zaloga pa so se zmanjšale in so tudi kar za 7,8 indeksnih točk nižje od slovenskega povprečja.

Izvoz ribniškega gospodarstva je znašal petino ustvarjenega celotnega prihodka, uvoz pa je bil za okoli 4,5-krat manjši. Indeks rasti dohodka znaša 230, izgub pa lani ni bilo. Skoraj polovico vsega dohodka je ustvaril Riko, skoraj četrtno pa Inles.

Ob upoštevanju inflacije pa lahko ugotovimo, da rast akumulacije (za 37,8 odst.) ni bila ugodna. Amortizacija pa je lovila inflacijo (porast je znašal 227,7 odst.). Kar tri četrtnine vse akumulacije v občini je ustvaril Riko. Ribniško gospodarstvo je lani zaposlovalo 3.886 delavcev ali 7 odst. več kot leto prej. Največji porast so imeli v Rikovem tozdu v Loškem potoku in pri Eurotransu.

J. P.

MLADI SLIKAR ZA MEDICINSKE INSTRUMENTE

NOVO MESTO — Akademski slikar Jože Kumer bo ob dnevu zdravja, 7. aprila, pripravil v prostorih novomeškega obrtnega doma prodajno razstavo. Ves izkupiček bo mladi slikar namenil v sklad za nakup dragih medicinskih instrumentov. Razstava bo 7. in 8. aprila od 9. do 17. ure. Vabljeni!

PRIZNANJA AMD SEVNICA

SEVNICA — Za izjemno prizadevnost pri vseh akcijah in vsestransko pomoč Avto-moto društvu Sevnica so na letnem občnem zboru društva preteklo soboto v Sevnici podelili društvena priznanja Antonu Mikoliču, Albinu Kolmanjčiču in Lojzetu Prazniku. Ti trije so poleg drugih članov doslej opravili tudi veliko prostovoljnega dela.

JURE PERKO ŠE NAPREJ VODI MS SZDL ZA DOLENJSKO

NOVO MESTO — Na programski volilni seji medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko, ki je bila pretekli ponedeljek, so za predsednika sveta ponovno izvolili Jureta Perka. Na seji pa so sprejeli tudi poročilo o delu sveta v zadnjem letu in sprejeli programske zasnove za nadaljnje delo. Člani sveta so svoje delo v preteklem obdobju ocenili kot dobro, čeprav je svet deloval v razmerah, ko so se gospodarske in politične razmere zaostrovali in se je kritičnost ljudi do negativnih pojavov zaostrovala. Delovanje medobčinske SZDL je obsegalo vsa področja življenja in dela, posebej pa so se v zadnjem času v medobčinskem svetu posvečali vprašanju zdravstva, kjer se položaj kritično zaostrojuje zlasti v zadnjem času. Tudi na volilno programski seji so tem vprašanju posvetili veliko razprave.

URBANOVA NAGRADA — Na slovesnosti ob prazniku občine Ribnica je Urbanovo nagrado prejel arhitekt Vlasto Kopač iz Ljubljane (na posnetku desni).

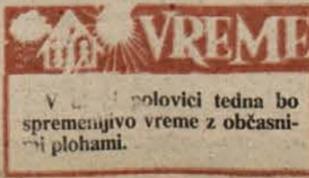
Zdravstvo pred kolapsom

Razmere v zdravstvu so se v zadnjem času zaostrele do te mere, da nam grozi generalna stavka zdravstvenih delavcev v Sloveniji. Z njo naj bi zdravstveni delavci opozorili na nevarno stanje v zdravstvu, na počasno reševanje spornih problemov in sploh na nedograjnost sistema zdravstvenega varstva. In položaj je v resnici nevarnejši tako v Sloveniji kot na Dolenjskem. Nihče se ne čuti in ne želi odreči doseženi ravni zdravstvenega varstva, denarja pa zanj ni dovolj. Z velikimi likvidnostnimi težavami se srečuje zlasti novomeška bolnišnica, ki ji primanjkuje 950 milijonov dinarjev. Če bi ne bilo sredstev amortizacije, bi bil likvidnostni položaj še veliko hujši. O vsem tem so govorili in razpravljali tudi na seji medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko, kjer so sicer lahko ugotovili, da je zdravstvo prišlo na družbeni urgentni oddelek, prave rešitve za izhod iz krize pa seveda niso mogli najti in je ponuditi zdravstvenim delavcem, ki so prizadeto govorili o težavah. Za to pa bo tem več dela vse čakalo v naslednjih dneh, tednih in mesecih, ko bo treba najti rešitev tudi za odnose s krško zdravstveno skupnostjo. Za sedaj zavarovanec iz te občine iz etičnih razlogov še ne bodo odklonili zdravljenja v bolnišnici. Kdaj v prihodnosti pa se lahko zgodi tudi kaj takega. Ob tem je seveda treba pomisliti tudi na to, da se zdi skoraj nemogoče po enem sistemu urediti zdravstvo v Sloveniji, ko pa je toliko težav že v odnosih med krško zdravstveno skupnostjo in medobčinsko zdravstveno skupnostjo Dolenjske. Kako se bomo na Dolenjskem in v Posavju lotili modernizacije opreme v bolnišnicah, ki je že zelo zastarela, kako bodo zdravstveni delavci delali bolj racionalno ipd., pa je že čisto nova tema.

J. SIMČIČ

CVIČEK NA IZPITU — Ves marec je v dolenjskih podružnicah društva vinogradnikov minil v znamenju pokušanja in ocenjevanja cvička in drugih vin. Več kot 800 vzorcev so vinogradniki prinesli na pokušnjo, le 175 pa jih je dobilo dovoljenje za nastop pred glavno komisijo, ki se je cvička in drugih dolenjskih vin lotila minuli petek in soboto na Srednji kmetijski šoli Grm (na sliki). Izbrali so najboljša vina med najboljšimi (sejemajst so jih celo predlagali za nepriemerna), pokušali jih bomo lahko na tradicionalni »cvičkariji«, ki bo letos od 12. do 15. maja in ki jo tudi zaradi nove lokacije pod Trško goro že mnogi težko pričakujejo. Več o ocenjevanju na kmetijski strani DL. (Foto: J. Pavlin)

Naštevaneje problemov ni rešitev

Na seji OK ZK Krško več naštevanja problemov kot kazanja poti iz krize

KRŠKO Na programski seji občinske organizacije ZK Krško so delegati nazivali vrsto konkretnih problemov. Prav lahko bi se zgodilo, da bi se seja spremenila v neke vrste skupščino ali celo samo zbor združenega dela, če se v razpravi ne bi oglašali tudi komunisti, ki vidijo dalj od svojega tovarniškega plota. Predstavniki TCP Djuro Salaj je govoril o težavah, ki jih organizacijam združenega dela povzročajo nenehno spreminjajoča zakonodaja in omenjena gospodarska politika. Iz Metalne so poročali o tem, da so se njihove datjave za manj razvite lani povečale za štirikrat. Govor je bil tudi o težavah v kmetijstvu, kjer se izgube povečujejo, rešitve pa za sedaj še ni videti na obzoru. S težavami pa se srečujejo tudi v družbenih dejavnostih. Otroško varstvo v krški občini ima premalo zmogljivosti za vse potrebe, v zdravstvu primanjkuje denarja in kadrov itd. Nemalo težav je tudi v krajevni skupnosti. Skratka, ta del razprave je minil v naštevaniu težav. Zato pa je bil pomembna osvežitve razprave prispevek Silva Gorenc, člana

vseh 1400 komunistov v občini in vsaka osnovna organizacija mora k temu prispevati svoj delež. J. SIMČIČ

ČLANI ODHAJAJAJO IZ ZK

BREŽICE — Tudi za brežiško Zvezo komunistov velja, da zapusti organizacijo desetkrat več komunistov, kot jih na novo sprejmejo vanjo. Trenutno šteje občinska organizacija ZK 779 članov. Lani so jih na novo vključili vanjo devet. Izstopilo jih je 62, črtali pa so jih 32. Razen tega so za mnoge organizacije ugotovili, da so postale pasivne in da niso posegale v dogajanja okolja. Torej so se odpravile svoji vlogi in dejavnost prepustile drugim družbenopolitičnim organizacijam, predvsem Socialistični zvezi in Zvezi sindikatov.

RAZISKAVE VODNIH VIROV

LJUBLJANA — 22. marca so predstavili v Klubu delegatov v Ljubljani rezultate raziskovalnih nalog o možnih nahajališčih nafte in plina, geotermalne energije ter podtalnice in mineralnih voda. Slednje raziskujejo med drugim v Zasavju, na območju Grosuplje in v Beli krajini. Za Sevnico npr. so ugotovili, da je med 152 vodovodov le 5 večjih oskrbnih sistemov. Večji del zajetij je ogrožen zaradi kmetijstva. Glede glavnega suhokranjskega zajetja na Globočcu z raziskavami doslej še niso pojasnili vseh povezav z drugimi tamkajšnjimi izviri. Za raziskave v Beli krajini je značilno, da zadevajo le posamezne izvire, zato še ni izbran osrednji vir kakovostne vode za preskrbo tega območja. D. N.

CIRIL ZLOBEC NA OBISKU V KRŠKEM

KRŠKO — V sredo, 6. aprila, bo obiskal krško občino Ciril Zlobec, pesnik in politik. V programu obiska je ogled mestnih zanimivosti, v popoldanskih urah se bo Ciril Zlobec mudil v krajevni skupnosti Zdole in tam obiskal vas Kostanjek. Zvečer ob 20. uri pa bo v mali dvorani Delavskega kulturnega doma Edvarda Kardažla srečanje, ki ga organizira Literarni klub Beno Zupančič.

SPOMINKI, CVETJE IN KULINARIKA

BREŽICE — Posavski muzej napoveduje v aprilu zanimivo razstavo, ki jo pripravljajo v sodelovanju z občinsko turistično zvezo. Na njej bodo predstavili trenutno ponudbo spominkov v trgovinah, prototipe spominkov, ki jih ponujajo zasebniki v občini in Posavju, muzejske predmete ter izdelke domače in umetne obrti. Razstavo bosta popostrila Agrokombinat Krško in Slovin Brežice-Bizelsko z izborom odličnih posavskih vin, sodelovala pa bosta tudi aktivna kmečkih žena in krške in brežiške občine. Njune članice bodo pripravile nekaj priljubljenih kmečkih jedi. Razstavo bodo popostrili tudi s cvetjem. Prireditelj pripravila pogovor strokovnjaka s predsednika turističnih društev in učitelj tehnike pouka v osnovnih šolah z namenom, da bi domačo obrt prenašali na otroke. Tako radijca ne bi izumrla.

POGOJENA SOLIDARNOST

NOVO MESTO — Občinska zdravstvena skupnost Novo mesto je ena tistih, ki morajo združevati prispevek za republiško solidarnost. Za leto 1987 je ta obveznost znašala 461,67 milijona dinarjev, letos pa se je povečala na dobri 2 milijardi dinarjev. O združevanju sredstev za republiško solidarnost je bilo na četrtkovi skupščini zdravstvene skupnosti Novo mesto precej govora, kar ne čudi, saj gre v nezavidljivem položaju zdravstva za nemajhna sredstva. Ker tri občinske zdravstvene skupnosti v dolenski regiji prejemajo takšno solidarnost in gre denar vendar za novo-meško oz. dolensko zdravstvo, so delegati le glasovali za sprejem aneksa k sporazumu o usklajevanju planov zdravstvenih skupnosti v Sloveniji za obdobje 1986—1990, vendar s pogojem, če bodo tako storile in obveznost tudi uresničile vse občinske zdravstvene skupnosti, ki prejemajo solidarnostna sredstva, redneje poravnave obveznosti do izvajalcev (ti so že skoraj po vrsti v katastrofalnem položaju in se dušijo v najetih kreditih), ne pa, da je to vedno v glavnem le skrb novomeške skupnosti kot matične za večino dolenskih izvajalskih zdravstvenih delovnih organizacij.

Naj se ve, kdo pije in kdo plača

S programsko-volilne seje sevniških komunistov — Perspektiva nam je v Jugoslaviji, a naj bodo čisti računi — Diferenciacija bo razredčila vrste

SEVNICA — »Ko rešujemo možnosti za varčevanje, se moramo zavedati, da to pomeni krnitve javno. Varčevanja se lotimo res vsi uporabniki družbenih sredstev! Pričakujemo javno objavo in soočenje teh pogledov za racionalizacijo.« je med drugim poudarila delegatka za bližnjo konferenco ZKS Romana Ivančič, ki se je na sobotni programsko-volilni seji občinske konference Zveze komunistov po uvodnih besedah predsednika OK ZK Sevnica Romana Novšaka in prispevku predsednice IS SO Marije Jazbec o gospodarjenju v občini zadržala zlasti pri težavnih razmerah družbenih dejavnosti in še posebno vzgoje in izobraževanja.

Franz Pipan, tudi sekretar MS ZKS za Posavje, je menil, da so v sevniški občini po dolgem času prišli do ekipe, ki složno dela. Dobri rezultati so vidni navkljub kriznim razmeram v zadnjih

dveh letih. Kar zadeva posavske razmere je dejal, da v regiji ni prave enotnosti. V Posavju manjka razvojna institucija, kar je v razvojni študiji zapisal tudi IREL. Pipan je omenil grobe napade na slovensko politično vodstvo na zadnji seji P CK ZK J in še hujše v tisku. »V našem okolju ni protiaradnega niti protijugoslovanskega razpoloženja. Smo za boljši socializem, ne pa za porazdelitev revščine, kot je predsednik Roman Novšak dejal v uvodnem referatu. Perspektiva nam je v Jugoslaviji, vendar, da bodo čisti računi, da se bo vedelo, kdo kaj daje in kdo kaj dobi,« je sklenil Pipan.

Brane Busar je govoril o liku komunistične delavca in obratno in se vprašal, zakaj takih posameznikov ne znamo dovolj predstaviti širši javnosti. Na bližnji konferenci ZKS ni treba vprašati, zakaj se ne uresničujejo sklepi, temveč, kdo in kje jih ne uresničujejo. Napraviti pa je treba analizo, brez oportunitizma in strahu, če bo diferenciacija še bolj razredčila vrste ZK.

Sevniškim komunistom je izrekel čestitke za dobre gospodarske dosežke,

Kako bogata je Zveza komunistov

O članarini drugače

KRŠKO — Plačevanje članarine je za člane Zveze komunistov ena izmed najsvetejših dolžnosti. Kdor to dolžnost zanemari, lahko celo izgubi pravico do članstva. Kani gre denar, ki ga zberejo člani ZK, seveda ni nobena skrivnost, saj tako občinski komiteji kot CK objavljajo podatke o razporejanju sredstev. In doslej o tej temi še ni bilo spornih vprašanj, čeprav je povsem jasno, da v sedanji ekonomski krizi vse več članov čedalje težje plačuje članarino, ki nikakor ni majhna.

S problemi članarine za ZK se srečujejo tudi v krški občini. A s povsem drugačnimi, s kakršnimi se ubadajo drugod po Sloveniji. Člani ZK v krški občini so namreč izredno disciplinirani plačevalci članarine. Tistih nekaj problemov, ki so se pojavili v prosveti, so hitro rešili. Prava zaradi discipliniranosti svojega članstva pa imajo v Krškem problem: denarja je v partijski blagajni več, kot ga potrebujejo. Lani ga je bilo za 20 milijonov dinarjev in letos so v občinskem komiteju polovico tega denarja spet vezali pri temeljni posavski banki. Žal je tako, da tudi denar ZK ni imun pred inflacijo. Pustimo zdaj ob strani vprašanje, ali je moralno, da partija denar obrača in ga plemeniti tudi z bančnimi obrestmi. Tudi se ne kaže obešati na mnenje enega izmed visokih funkcionarjev ZK, ki je dejal, da v svetu ni politične stranke, ki bi tako ropala svoje člane. Bolj pomembno je, da so člani ZK dali že več predlogov, kako bi zmanjšali plačevanje članarine. Bili so predlogi, da bi članarino v družini plačeval en sam, drugi pa prispeval le simbolično vsoto. Znižali naj bi tudi lestvico in podobno. A za vse te predloge ostaja CK ZK Slovenije gluha in nem. Zato se v Krškem ogrevajo za več predlogov, po katerih naj bi nekaj denarja ostalo osnovni organizaciji ZK. Zavzeli pa so se tudi za to, da bi pomagali mladinski organizaciji in še komu. Vendar bodo morali najprej vprašati za mnenje svoje člane, saj je denar končno njihov, čeprav so ga sicer podarili ZK.

J. SIMČIČ

Naša anketa

Slovenski film v krizi?

Slovenski film je že skoraj od svojega prvega spočetja vkleščen med dva poglobljena problema, ki se ju nikakor ne more znebiti. Prvi je gotovo finančni in vsebinske narave. Nobenega dvoma ni, da je snemanje filmov draga stvar, za tako majhen kulturni prostor vsekakor predraga, če — in tukaj je drugi del prvega problema — ne bi postal umetniško tako pomemben in univerzalen, saj bi se odprl celemu svetu. Krični bi bili, če bi rekli, da ni nekakrat že prepričljivo potrkal na ta vrata, čeprav je v poprečju ostal prav slovensko majhen. Drugi problem pa je publika, za katero lahko rečemo, da je, če že ne v celoti, pa vsaj delno do njega indiferentna. To je nazadnje pokazal tudi obisk tedna slovenskega filma v Novem mestu, pa tudi odgovori v naši anketi kažejo na to.

MARIJA KRŽAN, prosvetna delavka z Bizelskega: »Filme gledamo šele potem, ko jih pokažejo na TV, sicer pa imamo najbližji kino v Brežicah. Opažam, da tisti slovenski filmi, ki iščejo nove vsebine in nove psihološke pristope, pritegnejo manj gledalcev kot filmske obdelave literarnih del ali ki posegajo v zgodovino. S tem ne mislim, da bi morali delati vse po enem kopitu. Filmi so tudi zelo razvlečeni. Slika v filmu bi morala povedati več kot beseda.

REZIKA ZAKŠEK, vodja avto šole pri AMD Sevnica: »Slovenski filmi so mi všeč in se mi ne zdijo prezahtevni, le na programu televizije jih je zelo malo, kaj šele v kinematografih. Verjetno zato, ker smo majhen narod, res ne moremo posneti toliko filmov kot večji, toda lahko bi poskrbeli vsaj za nekakšne stalne televizijske matinee. Tako bi bili naši filmi vsem bolj dostopni.

MILAN KASTELIC, kmet iz Dobrnica: »Slovenskih filmov si pač ne moremo ogledati niti na TV zaslonih niti v kinu, a še tisto, kar vidimo, je pretežno za povprečnega gledalca. Vse preveč je nekakšnega streljanja itd. Mislim, da bi slovenski film moral poskrbeti tudi za razvedrilo, v tem pa se s filmi iz drugih republik, žal, res ne moremo primerjati. Sicer pa mislim, da imamo dobre igralce in režiserje, zato bi se dalo narediti tudi kaj lahkotnejšega.

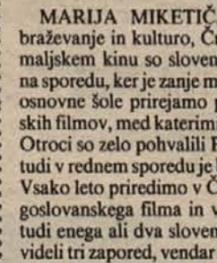

STOJAN PELKO, filmski kritik iz Novega mesta: »Mislim, da Slovenci imamo teme za odlične scenarije, žal pa se pri scenariju pogosto bolj gleda na to, kakšen bo finančni uspeh, ne pa na kvaliteto in morebitne nagrade. Denar za odkup dobrih scenarijev bi morala imeti kulturna skupnost Slovenije, pri Vibi pa bi naročili le snemanje. Tudi akademija za gledališče in film v zadnjem času ne opravlja več vsega svojega poslanstva. Letos sta me navdušila filma Ljubezni Blanke Kolak in Hudodelci.

HASKA DRAGANOVIČ, učenka tekstilne šole, Krško: »Prav dosti slovenskih filmov nisem videla, ker jih v Krškem ni na sporedu. Več je ameriških in jugoslovanskih, slovenski pa redko zaidejo k nam. Ne morem se spomniti slovenskega filma, ki bi mi bil najbolj všeč. No, tisti film o poletnih počitnicah nekaj mladih Ljubljancev na morju mi je bil všeč, ostalih filmov pa se ne spomnim, čeprav sem jih nekaj gledala tudi na TV. Če bi jih bilo več, bi si jih gotovo ogledala.

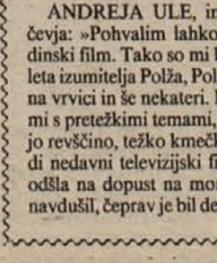
MARTA STRAHINIČ, knjižničarka iz Metlike: »V Metliki slovenski filmi niso pogosto na sporedu in tudi zanimanja zanje ni veliko. Jaz si sicer slovenske filme ogledam na televiziji, vendar so za moj okus preveč literarni, igra je preveč gledališka, igralci delujejo nesproščeno, skratka, vse je preveč igramo, pa tudi teme se mi ne zdijo primerne izbrane. Filmi iz naših južnih republik se mi zdijo boljše, bolj življenjski in sproščeni. Od slovenskih so mi še najbolj všeč mladinski.

MARIJA MIKETIČ, Zavod za izobraževanje in kulturo, Črnomelj: »V črnomaljskem kinu so slovenski filmi poredko na sporedu, ker je zanje malo zanimanja. Za osnovne šole prirejamo predstave mladinskih filmov, med katerimi so tudi slovenski. Otroci so zelo pohvalili Poletje v školjki in tudi v rednem sporedu je bil dobro obiskan. Vsako leto priredimo v Črnomlju teden jugoslovanskega filma in v spored uvrstimo tudi enega ali dva slovenska. Jeseni bomo videli tri zapored, vendar se že sedaj bojimo za obisk.

TANJA KATANIČ, tajnica razvoja pri Riku v Ribnici: »V kino hodim bolj poredko in tudi za gledanje televizije imam bolj malo časa. O filmih, tudi slovenskih, se pogovarjam s prijatelji, in če ga hvalijo, grem v kino ali gledam film na televiziji. Če je tudi meni všeč, gledam film do konca, sicer pa ne. Najraje imam filme, ki prikazujejo vsakdanje življenje in zgodovinske filme; kriminal in sploh filmov, ki so delani po istem kopitu, pa ne gledam rada.«

ANDREJA ULE, inšpektorica iz Kočevja: »Pohvalim lahko le slovenski mladinski film. Tako so mi bili všeč filmi Učna leta izumitelja Polža, Poletje v školjki, Sreča na vrhovi in še nekateri. Niso pa mi všeč filmi s pretežnimi temami, filmi, ki prikazujejo revščino, težko kmečko življenje itd. Tudi nedavni televizijski film o družini, ki je odšla na dopust na morje, me ni posebno navdušil, čeprav je bil deloma tudi zabaven.

Ljubljansko pismo

»Gori tudi voda«

Kaj nas čaka letos — lma prav država ali ljudje?

LJUBLJANA — Po podatkih svetovne banke se je povprečna poraba na prebivalca v Jugoslaviji v obdobju 1980—1987 vsako leto zmanjšala za okrog pol odstotka. Istočasno pa je največja svetovna dolžnica Brazila vsako leto povečala porabo na prebivalca za približno 3 odst. Naše gospodarstvo zdaj z večjim številom delavcev uresničuje manjši obseg proizvodnje, to pa pomeni, da bo standard povprečnega Jugoslavana vsaj še nekaj časa v najboljšem primeru ostal na sedanji ravni.

Beograjski tednik Novosti 8 je zbral in objavil nekaj napovedi znanih ekonomistov, filozofov, sociologov, politikologov o tem, kaj nas čaka v letošnjem letu. Tako pravijo:

Zoran Popov, Inštitut za ekonomiko industrije Beograd: — Ekonomski položaj države se bo v letošnjem letu absolutno poslabšal... Branislav Šoškic, Ekonomska fakulteta Beograd: — Letošnje leto nam v ekonomskem pogledu ne bo prineslo nič dobrega, če ne bo čimprej, čimbolj radikalno in čimbolj dosledno izvedena vsestranska gospodarska reforma... Josip Županov, Filozofska fakulteta Zagreb: — Težnje, ki so obstajale v preteklosti, se bodo nadaljevale tudi v prihodnosti... VINKO BLATNIK

država	valuta	tečaj	valja za	nakupni	srednji	prodajni
Australija	a. dolar	1	1026,29	1027,83	1029,37	
Avstrija	šiling	100	11901,96	11919,84	11937,72	
Kanada	dolar	1	1132,40	1134,10	1135,80	
Danska	krona	100	21686,71	21719,29	21751,87	
Finska	marka	100	34755,03	34807,24	34859,45	
Francija	frank	100	24615,71	24652,69	24689,67	
ZR Nemčija	marka	100	83624,45	83750,08	83875,71	
Greja	drahma	100	1043,55	1045,12	1046,69	
Irski	funt	1	2231,87	2235,22	2238,57	
Italija	lira	100	112,57	112,74	112,91	
Japonska	jen	100	1121,83	1123,52	1125,21	
Kuvajt	kv. dinar	1	5123,72	5131,42	5139,12	
Nizozemska	gulden	100	74279,83	74391,42	74503,01	
Norveška	krona	100	22210,08	22243,45	22276,82	
Portugalska	escudo	100	1019,73	1021,26	1022,79	
Švedska	krona	100	23662,87	23698,42	23733,97	
Švica	frank	100	101187,83	101339,84	101491,85	
V. Britanija	funt	1	2571,60	2575,46	2579,32	
ZDA	dolar	1	1396,71	1398,81	1400,91	

kmetijstvo

METLIŠKA VINA V PARIZU

METLIKA — Na zadnji sestanek strokovne komisije, ki deluje pri Mednarodnem uradu za vino v Parizu, je mag. Julij Nemanič odnesel tudi mlado vino — metliško črnino lanskega letnika in ga ponudil v degustacijo ostalim članom komisije, ki so vsi mednarodno priznani degustatorji. Vsi strokovnjaki so bili prijetno presenečeni nad kvaliteto tega vina, francoski degustatorji so izjavili, da mlada metliška črnina po kakovosti ne zaostaja za slovitim francoskim vinom beaujolais primeur, nekateri pa, da je celo boljša. V metliški Vinski kleti ne skrivajo, da pridelujejo mlado črnino po postopku, po katerem pridelujejo sliviti beaujolais primeur, laskave ocene iz Priza pa so dokaz, da jim je to nadvse uspelo.

Predstavniki Mednarodnega urada za vino so izrazili željo, da bi v svoji vinoteki imeli tudi izbrana vina iz metliške kleti. Poslali so jim mlado metliško črnino, vrhunsko metliško črnino letnik 1983 ter laški rizingl — pozno trgatve letnik 1985.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek je stal nageljnov cvet 600 in narcisin 500 din, kolikor je bil tudi posamezen šopek iz teloha in rese. Kilogram česna je bil naprodaj po 6.000, krompirja po 500 in 900, čebule po 1.200, solate po 1.600, hrena 4.000 in redkve po 600 din. Enaka količina suhih sliv je veljala 1.600 in skute 2.600 do 3.000 din. Kilo fižola je bilo tudi tokrat moč dobiti za 2.000 din. Merica motovilca in regrata je stala 500 in najrazličnejših semen 3.000 din. Lonček smetane so prodajali po 1.800 do 2.000 in jajca po 150 in 160 din. Na stojnicah so imeli sadike solate, šopek po 500. Na tržnici je bilo sicer precej tekstilcev, tudi s posteljino.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 237 prašičev, starih do 3 mesece, in 42 starejših. Prvih so prodali 135, in to po 2.200 do 2.300 din kilogram žive teže, drugih 17, in sicer po 1.700 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Trokar le v skrajni sili

Paša je najboljši način prehrane goveda, ki pa se včasih lahko spremeni tudi v nesrečo. Nevarno je deževno vreme in pašniki, na katerih prevladujejo detelje. Tedaj se lahko zgodi, da živali začne naglo napenjati, plin, ki nastaja pri prebavi, se ne izrigava, in če ni pomoči, sledi v sorazmerno kratkem času pogin. Včasih ni za to potrebno niti pol ure.

Bolezen je znana kot naglo napenjanje vampa zaradi penastega vrenja, ali kot pravijo živinozdravniki, akutna penasta timpanija. V kmetijstvu povzroča precej izgub, ki pa so povsem nepotrebne, saj je zgolj posledica rečevne nepazljivosti in nepoučenosti. Kljub temu da bolezen še ni strokovno povsem raziskana in pojasnjena, bi jo s preventivnimi ukrepi lahko zelo omejili.

Penasto timpanijo lahko izvejo predvsem različne stročnice, ki so najbolj nevarne tedaj, prečen cvetijo. Pazljiv je treba biti tudi pri krmiljenju z okopajinami, ostanki živilske industrije in z beljakovinami obogatimi škrobnimi koncentraty. Zelo nevarno je tudi bujno rastoče travinje, zelena žita in vsa tista krmila, ki vsebujejo veliko vode. Dodatno napajanje bolezni še pospeši.

Ob pojavu bolezni je treba ukrepati kar se da naglo, saj napenjanje grozi, da se bo žival zadušila. Nekdaj so močno priporočali prebadanje vampa s posebnim nožem — trokarjem, vendar se je sčasoma pokazalo, da se tako naredi več škode kot koristi. Največ se še da doseči, če je seveda čas, z drobnno plastično sondjo, s katero vbrizgavamo pod močnim pritiskom v vamp sredstvo, ki razkrajja stabilne plinske mehurčke.

Bolj kot trokar ali celo odpiranje vampa priporoča veterinarska stroka razen preventivne še pokladanje sredstev, predvsem antibiotikov, ki zavirajo rast mikroflora v vampu. V nevarnem času priporočajo še škropljenje pašnikov z vodno emulzijo različnih maščob, ki pripomorejo do boljše izrigavanja pri prebavi. Če je paša količjak nevarna, jo je tako in tako bolje časovno omejiti, živalim pa že pred pašo pokladati nekaj sena ali slame, ker se s tem zelo zmanjša nevarnost naglega napenjanja.

Inž. M. L.

Za obresti pol vsega grozdja

Vinarski del tozda Vinska klet je imel v lanskem letu izgubo, rešila pa jih je njihova trgovska dejavnost — Za nerazvite več kot za akumulacijo

METLIKA — Vinska klet, toz metliške Kmetijske zadruge, je sicer lansko leto zaključila brez izgube, na tako imenovani pozitivni ničli, vendar metliški vinarji nikakor niso zadovoljni z razmerami, ki so njihovo panogo pripeljale do tega, da jo mora reševati trgovina.

Vinarski del kleti je lani ustvaril 370 milijonov dinarjev izgube, od tega 32 hektarjev lastnih vinogradov na Vinomeru in Vidošičih 80 milijonov dinarjev. Tozdt kot celoto je, kot rečeno, rešil izgube njihov trgovski del, prodaja na veliko piva, močnih alkoholnih pijač in brezalkoholnih pijač ter dejavnost njihovih vinotočev, bifejev, gostiln in restavracij. »Tukaj se vse konča. Mi, ki se ukvarjamo s proizvodnjo, smo slabi, trgovina je pa dobra. Mera je polna!« se upravičeno razburjajo v kleti, še posebej zato, ker podatki povedo tudi, da je Vinska klet ustvarila 220 milijonov dinarjev amortizacije, ostala tozda Kmetijske zadruge, TZO Kooperacija in Trgovina, pa skupaj 80 milijonov dinarjev.

Cviček na zadnjem izpitu

Na glavni pokušnji so ocenili 175 vzorcev vin — Teden cvička bo od 12. do 15. maja na Trški gori

TRŠKA GORA — Vino je za Teden dolenskega cvička pripravljeno. Strokovna komisija je minuli petek in soboto na srednji kmetijski šoli Grm pokusila najboljše vzorce vin, ki so jih najboljše med 830 vzorci izbrali že na lokalnih pokušnjah v 11 podružničnih društvih vinogradnikov. Na glavno pokušnjo je prispelo 175 vzorcev vin, med katerimi je bilo 86 primerkov cvička,

• Inž. Mitja Kocjančič, predsednik ocenjevalne komisije: »Pozna se, da tudi Dolenjci postajajo dobri kletarji. Letos je bilo zelo malo izločenih rdečih vin, drugače pa je bilo pri belih sortah, ki zahtevajo več nege. Mislim, da je prav, da se na Dolenskem v prvi vrsti pripravljajo cviček, ki mora postati tudi del turistične ponudbe, saj je belih sort in pridelava takšnega vina pa je le trenutna muha na trgu. Na Dolenskem je bodočnost v cvičku.«

51 vzorcev dolenskega belega vina, 7 vzorcev sortnih belih vin, 24 vzorcev dolenskega rdečega vina in 7 vzorcev modre frankinje. Komisija, ki so jo sestavljali inž. Mitja Kocjančič, prof. Alojz Hrček, oboja iz ljubljanskega Kmetijskega inštituta, inž. Zdravko Mastnak iz Vinske kleti Agrokombinata Krško, inž. Franc Prešeren, kmetijski inšpektor iz Novega mesta, Marko Ajdnik, predsednik podružnice Društva vinogradnikov iz Skočjana, Franc Pavlin, gostilničar iz Mačkoveca in inž. Rudi Ivančič iz podružnice Podgorje, je izločila 17 vzorcev kot neprimerne, ostale pa je ocenila.

Najboljši cviček ima v kleti Martin Kovačič iz Gor. Vrhpolja pri Sentjerneju. Zanj je dobil oceno 15,9 točke, le po dve desetinki točke manj so prejeli: Rudi Rus iz Dol. Maharovca, Bernarda Tuma iz Krškega, Franc Kovačič iz Drame, Alojz Gričar iz Vel. Trna in Franc Smajdek iz Grčevja. Med dolenskimi belimi vini je največ točk zbrala kapljica Martina Cvelbarja iz Trške gore (16,3 točke). Enako število točk je komisija prisodila tudi belemu vinu Jožeta Smoliča iz Sentjerneja. Franc Polanko iz Trebnjega je za svoje vino z Gradišča prejel 16,2 točke, Stane Hočevar in Jože Ravbar iz Ljubna pa sta prejela za svoje vino po 16 točk. Najboljše ocene za belega sortna vina sta prejela Peter Brear iz Sentruperta (16,3 točke) in Jože Prosinečki iz Trške gore (16 točk). Marjan Bratkovič iz Sentjerneja je dobil najvišjo oceno za dolensko rdeče vino (15,8 točke), le desetinko točke manj je prejel Franc Žabkar iz Krškega. Dobro so se z rdečimi vini

odrezali tudi Jože Kapler iz Ravni (15,7 točke), Janez Valant z Malkovca (15,5 točke) in Joško Kapler iz Ravni (15,5 točke). Najboljšo modro frankinjo je pridelal Stanko Lekše iz Velikega Trna in zanj je prejel 16,1 točke.

Na koncu zapišimo, da bo mogoče najboljše dolenskega vina kot že petnajst let nazaj, pokušati na letošnji tradicionalni priveditvi Teden dolenskega cvička, ki bo 12., 13., 14. in 15. maja v večnamenskem objektu srednje kmetijske šole Grm na Trški gori.

J. PAVLIN

Spet najboljšega

Martin Cvelbar je za belo vino prejel 16,3 točke

NOVO MESTO — Martin Cvelbar, upokojeni pleskarski mojster, je letos nadvse zadovoljen s pridelkom v svoji vinski kleti na Trški gori. Po desetih letih je na ocenjevanju za najboljša dolenska vina prejel spet najvišjo oceno. Tokrat si ga je med 51 vzorci prislužilo njegovo belo vino. »Nisem presenečen. Bila je dolga in topla jesen, zato smo s trgatvijo lahko zavlačevali. Belo vino zahteva veliko nege in znanja pri kletarjenju. Že najmanjša napaka je lahko usodna,« je povedal Martin.

Cvelbar je eden od pobudnikov priveditve Teden dolenskega cvička in je marsikaj doživel. Zlobni in nevoščljivi vinogradniški prijatelji so

Martin Cvelbar

znali o Martinovem vinu in njegovih ocenah splesti marsikatero laž, zato se je zadnja leta raje nekoliko umaknil in pri ocenjevanju ni želel več sodelovati: »Če bi ljudje videli, kako poteka ocenjevanje vin, bi drugače mislili. Steklenica postane številka in nihče ne ve, čigava je. Ko sem zvedel, da imam takšno oceno, sem povabil v klet vso komisijo, da se je prepričala, da sod s takšnim vzorcem drži 2000 litrov,« je veselo povedal Martin. Letos je s svojim vinogradniškim konjičkom zadovoljen tudi zato, ker je nadvse uspešno sodeloval kot kooperant z Agrokombinomom Krško. V jeseni je v njihove mlino oddal kar 10 ton rdečega grozdja.

J. P.

Ocenjevanje vin po novem

Komisija pri OIV dopolnjuje pravilnik o mednarodnem ocenjevanju vin — Ugled Ljubljane

METLIKA — Posebna strokovna komisija pri Mednarodnem uradu za vino — OIV, katerega sedež je v Parizu, dopolnjuje pravilnik o mednarodnem ocenjevanju vin. Kot edini iz Jugoslavije je član te komisije mag. Julij Nemanič, direktor metliške Vinske kleti in mednarodno priznani strokovnjak in degustator.

»Pravilnik o mednarodnem ocenjevanju vin velja od leta 1975, naša komisija pa ga sedaj dopolnjuje, ohranjamo, kar je vredno ohraniti, in spreminjamo, kar je treba spremeniti oziroma dopolniti. Na treh dotedajšnjih delovnih sestankih smo predelali okoli tretjino pravilnika,« je povedal Nemanič. »V kratkem bodo vsi slovenski enologi in strokovne ter upravne inštitucije, ki se ukvarjajo z vinarstvom, dobili moje poročilo o delu komisije, poročilo pa bo objavljeno tudi v strokovnem časopisu. Tako bo z delom te komisije seznanjena tudi jugoslovanska stroka, hkrati pa želim, da vsi pristojni dajo svoje predloge in pripombe, da bom na nasled-

jem sestanku komisiji lahko posredoval stališče slovenske in jugoslovanske stroke.«

V mednarodnih strokovnih krogih visoko cenijo strokovnost mednarodnega ocenjevanja vin v Ljubljani, ki je po tradiciji in ugledu na prvem mestu v svetu. »Prepričan sem, da bo ljubljansko ocenjevanje z nekaj spremembami pri organizaciji deležno, če že ne letos, pa naslednje leto, pokroviteljstva Mednarodnega urada za vino in zadostilo pogojem za registracijo ocenjevanja v Evropski gospodarski skupnosti. To je zelo pomembno, ker je EGS velik kupec svetovnih vin, in registracija bo omogočila, da se prejeta odličja z ljubljanskega ocenjevanja navedejo na etiketi na steklenici. To bo zaradi komercialnega učinka zanimanje za sodelovanje na ljubljanskem mednarodnem ocenjevanju vin še povečalo,« je prepričan mag. Nemanič.

A. B.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja Tit Doberšek

Trsni izbor

FRANKINJA je na celotnem jugovzhodnem vinorodnem območju določena kot priporočena sorta za rdeča vina, kot dovoljena pa še v 1., 4. in 5. vinorodnem okolišu. Tako postaja frankinja (pridevnik modra v pogovoru opuščamo) glavna sorta za rdeča vina na našem območju. Vino frankinje le v manjši meri uporabljamo v mešanici z žametovko za tipiranje rdečega namiznega vina, kot sta rdeče bizelsko vino in dolenski cviček. To vino vedno bolj dobiva veljavo zlasti v Beli krajini kot metliška oziroma belokranjska črnina ali pa kot samostojno sortno rdeče vino. Sorta dovolj zgodaj dozori, da jo lahko gojimo tudi na manj ugodnih legah, je močne rasti, zato prenese večjo obremenitev z rodinimi očesi kot žametovka. Tako tudi s to sorto dosežemo bogato rodnost kot pri žametovki.

GAMAY (game). Trsni izbor navaja le game in ne pove, ali je pri tem mišljen žlahtni game ali game barvarica. Sorta je po trsnem izboru predvidena kot dovoljena na celotnem jugovzhodnem vinorodnem območju in še v 4. (slovenjgoriškem) okolišu. Na našem vinorodnem območju je razširjen game barvarica, in to po trsničarjih iz V. Drenove v Srbiji. Žlahtni game daje sicer bolj kakovostno vino, rodi pa znatno manj kot game barvarica. Vino gameja ima izrazito rdečo barvo (prava črnina), brez posebnega vonja in okusa, zato je uporabna za popravo barve zlasti pri žametovki in drugih rdečih vinih, pa tudi kot samostojno sortno vino ustreza okusu mnogih potrošnikov. Game barvarica (to dolenski trsničarji cepijo) je bogato rodna sorta, zgodaj zori in jo kaže v manjši meri saditi kot dopolnilno sorto na po trsnem izboru določenem prostoru.

SENTLOVRENKA je kot priporočena sorta določena za Belo krajino, v ostalih 3 vinorodnih okoliših jugovzhodnega vinorodnega območja pa kot dovoljena (primerna) sorta. Pred leti smo jo priporočali zlasti na manj ugodnih legah, toda zaradi neenakomerne rodnosti so jo dolenski vinograd-

niki zadnja leta opuščali in je dolenski trsničarji ne cepijo več. Pač pa se je bolje obnesla v Beli krajini, vendar tudi tu dajejo prednost gameju zaradi večje rodnosti. Za popravo barve žametovki je šentlovrenka manj primerna kot vino gameja in pride v poštev le kot samostojno sortno rdeče vino, ki je bolj kakovostno kot vino gameja.

PORTUGALKA je po trsnem izboru dovoljena (primerna) sorta v 4. in 5. ter v 7. in 9. vinorodnem okolišu, torej tudi na Dolenskem. Pridelek te sorte vinogradniki prodajo kot mošt takoj po trgatvi.

ZAMETOVKA je kot priporočena sorta po trsnem izboru navedena v bizelsko-sremškem, dolenskem in belokranjskem vinorodnem okolišu, kot dovoljena (primerna) pa še v 4., 5. in 7. okolišu. To je glavna sorta vinorodnega predela Bizelskega, Dolenskega in Bele krajine, upoštevana zlasti zaradi bogate rodnosti, s katero presega vse druge sorte našega sortimenta. Njena pomankljivost je v tem, ker pozno (ponekod prepozno) dozori, zlasti v deževnih mesecih. Zato je ne bi smeli gojiti na manj primernih vinorodnih legah. Vino žametovke je osnova rdečih bizelskih vin, dolenskega cvička, nekaj manj belokranjske črnine. Napačno je žametovko trgati skupaj s frankinjo, saj grozde žametovke v jeseni ne gnije in lahko s trgatvijo te sorte čakamo do novembra.

ZWEIGELT (cvajgelt) je kot dovoljena (primerna) sorta določena za vse 4 vinorodne okoliše jugovzhodnega vinorodnega območja. Po opisu inž. Koruze (v 2. št. letošnjega Sodobnega kmetijstva) je sorta cvajgelt križanka frankinje in šentlovrenke. Ime ima po žlahtni telju dr. Zweigeltu, nekdanjem ravnatelju kmetijske šole v Klosterneuburgu pri Dunaju. Zori pred frankinjo, je bujne rasti in razmeroma bogato rodi. Vino ima intenzivno rdečo barvo, je dobre kakovosti in je bilo iz poskusnih nasadov doslej dobro ocenjeno.

S tem je končan posamezni opis značilnosti sort novega trsnega, sedaj veljavnega izbora Slovenije.

T. DOBERŠEK

Nujni delež in možne zlorabe

Kaj pravi zakon o dedovanju glede nujnega deleža pri dedovanju

• **Vprašanje:** Zapustnik je pred smrtjo podaril svoje premoženje enemu od dveh zakonitih dedičev. Drugemu dediču naj bi se nujni delež izplačal v denarju. Po zapustnikovi smrti je drugi dedič res uveljavljal svoj nujni delež, toda obdarjenec (1. dedič) je že pred

PRAVNI NASVETI

zapustnikovo smrtjo osvojil del pridobljenega premoženja, vendar brezplačno. Ali se pri izračunu nujnega deleža upošteva vrednost celotnega obsega darila ne glede na to, da je del podarjenega premoženja prvi dedič brezplačno odsvojil, ali pa se upošteva pri izračunu nujnega deleža samo tista vrednost podarjenega premoženja, ki ga zakoniti dedič še ima, ob vložitvi tožbenega zahtevka

za izplačilo nujnega deleža?

• **Odgovor:** 28. člen zakona o dedovanju pravi, da se pri izračunu nujnega deleža najprej popisje in oceni vse premoženje, ki ga je zapustnik imel ob svoji smrti. Od tega se odbijejo dolgovi, stroški popisa in očitne zapuščine ter pogrebni stroški. Tako dobljenemu ostanku se doda vrednost vseh daril, ki jih je zapustnik na kakršni koli način dal tistemu, ki bi po zakonitem dedovanju prišel v poštev kot dedič, pa tudi vrednost daril, danih dedičem, ki se odpovedujejo dedičini, in tistih daril, za katere je zapustnik odredil, naj se dediču ne vračunajo v njegov dedni delež.

Temu se doda vrednost daril, ki jih je zapustnik v zadnjem letu svojega življenja dal drugim osebam, ki niso zakoniti dediči, razen običajnih manjših daril.

Gre torej za ugotovitev obračunske vrednosti zapuščine, ki jo je seveda treba razlikovati od vrednosti zapustnikovega premoženja v trenutku smrti. Od zapustnikovega premoženja je torej treba odšteti še dolgove, pogrebne stroške in stroške popisa oz. cenitve, s čimer se ugotovi čista vrednost zapuščine. K temu pa se prišteje vrednost vseh daril, ki jih je zapustnik na kakršenkoli način dal zakonitim dedičem, in vrednost daril, ki jih je v zadnjem letu zapustnik dal drugim osebam, ki niso zakoniti dediči. Zakon jasno pravi, da je treba pri izračunu obračunske vrednosti zapuščine upoštevati vrednost vseh daril danim zakonitim dedičem na kakršni koli način.

Zakon torej ne govori o tem, da bi bilo treba upoštevati le vrednost tistih daril, ki jih je zapustnik ob kakršenkoli način dal zakonitim dedičem, in vrednost daril, ki jih je v zadnjem letu zapustnik dal drugim osebam, ki niso zakoniti dediči. Ni torej pomembno, kaj je prvi (obdarovani zakoniti dedič) z darovanim premoženjem počel; lahko ga je prodal, lahko brezplačno odsvojil. Treba je še omeniti, da se vrednost daril upošteva po vrednosti

v času zapustnikove smrti, seveda po stanju ob času daritve.

MARTA JELACIN, dipl. iur.

ZVEZA KMEČKE MLADINE BO

LJUBLJANA — Zveza slovenske kmečke mladine bo ustanovljena, tako poroča s sestanka iniciativnega odbora Kmečki glas. Pri tem dodaja, da ideje o ustanovitvi ni mogoče enačiti s poskusi nekakšnega strankarskega organiziranja. Podtikanjem se tudi tokrat ni mogel izogniti del jugoslovanske tiska, ki podobno kot to pobudo obravnava še nekatere predloge Slovenije. Glede pomisleka, da takšna zveza slovenske kmečke mladine ni potrebna, so na sestanku iniciativnega odbora menili, da je neutemeljen. Prenova slovenskega združenstva pač zahteva nekatere spremembe, saj koncept zadruge splošnega tipa ne ustreza več.

Ni dosti denarja

KRŠKO — Program pridelovanja hrane krške samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje kmetijstva še ni verificiran, je pa že sedaj jasno, da ne bo tako obsežen, kot je bil lani. Denarja bo manj.

»Lani smo imeli v našem skladu na voljo 400 milijonov dinarjev, letos jih bomo imeli le 300 milijonov, tako da bomo zaradi inflacije imeli praktično štirikrat manj denarja kot lani,« pravi Nace Kralj, predsednik odbora za pospeševanje pridelovanja hrane. »Zaradi tega bomo program skrčili in bo iz njega izpadlo marsikaj.«

Na srečo bodo dobili nekaj več denarja iz republiške interesne skupnosti. Ta sredstva bodo porabili za obnovo in gradnjo hlevov v govedoreji in prašičereji. Tudi tu se držijo načela, ki se že sicer uveljavlja v gospodarstvu, da bodo več denarja namenili za obnovo naprav kot pa za gradnjo objektov. Največ denarja naj bi porabili za molzne naprave in pa za stroje za dosuševanje sena. Znatno manj denarja pa bo ostalo za spodbujanje poljedelstva.

J. S.

Potrebe večje, denarja manj

Skupnost socialnega skrbstva lani poslovala brez izgube — Varčevanje in odložitve nekaterih nalog — Letos večje potrebe, denarja pa manj

NOVO MESTO — Občinska skupnost socialnega skrbstva leta 1987 ni zaključila z izgubo kot nekateri druge in med letom tudi ni imela likvidnostnih težav. Seveda to ne pomeni, da ni bilo nikakršnih težav. Novembrski ukrepi so omejili materialne možnosti skupnosti, izgubi se je izognila z varčevanjem in z odložitvijo nekaterih programskih nalog, izvajalcev pa so zamrzili osebne dohodke.

V celoti je skupnost socialnega skrbstva Novo mesto lani razpolagala z 1.272 milijarde dinarjev, kar je bilo za 5 odst. manj od plana. Največ denarja, 514 milijonov, je šlo za zavodsko varstvo, kar je zaradi omejene rasti cen celo manj, kot so načrtovali. V splošnih socialnih zavodih je skupnost plačevala stroške oskrbe v celoti 47, delno pa 76 občanom, v posebnih socialnih zavodih v celoti 4 in delno 19 občanom, v zavodih za usposabljanje pa 148 mladostnikom. Za denarne pomoči je šlo 13 odstotkov sredstev skupnosti.

Družbeno denarno pomoč kot edini vir preživljanja je lani prejelo povprečno 99 občanov, število upravičencev se je med letom znižalo od 107 na 92 zaradi smrti. Število prejemnikov pomoči kot dopolnilnega vira se je med letom prav tako zmanjšalo od 213 na 187. Povečalo pa se je število prejemnikov začasnih denarnih pomoči od 15 na 32. Pričakovati je, da se bo število

prosilcev zanje ob zaostrovanju gospodarskih razmer še povečalo; v skupnosti opozarjajo, da teh problemov ne bodo

• Letošnjega finančnega načrta v skupnosti še niso mogli sprejeti. Znano je, da morajo sredstva za družbene dejavnosti po resoluciji za 8 odstotkov zaostajati za rastjo dohodka. Programi sis družbenih dejavnosti v novomeški občini presegajo možen okvir rasti, ker pa nikjer ne gre za kakšne razkošne programe, ki bi se jim bilo lahko brez problemov in škode odreči, je usklajevanje porabe izredno težavno in zaenkrat tudi brez večjih uspehov.

mogli reševati sami. Med prosilci je največ iskalecve prve zaposlitve, ki ne dobijo zdravniškega spričevala, občanov, ki imajo dovolj delovne dobe za invalidsko upokožitve, a jim ni priznana

invalidnost prve stopnje, in občanov, starih nad 45 let, ki ne dobijo dela po prekinitvi delovnega razmerja. Skupnost je lani razdelila za 30 milijonov dinarjev enkratnih denarnih pomoči; ta je bila izplačana 396 družinam ali posameznikom. V občini je bilo lani povprečno 29 rejencev, skrb zanje je v denarju za skupnost pomenila slabih 53 milijonov dinarjev.

Z. L.-D.

Občani naj začrtajo prihodnje delo

Maja 1989 se izteče samoprisepek — Z anketo do mnenj in zahtev

NOVO MESTO — Ker se bodo konec maja prihodnjega leta iztekli krajevni in občinski samoprisepek, v občini obravnavajo možnosti za podaljšanje takega zbiranja sredstev. Po ocenah krajevnih skupnosti in strokovnih organov občine bo ostala še po izteku sedanjega samoprisepeka vrsta odprtih razvojnih vprašanj, zato naj bi tovrstno zbiranje denarja nadaljevali tudi v obdobju 1989—1994. Začetne ocene kažejo, da bi krajevne skupnosti s samoprisepkom financirale zlasti komunalno in cestno infrastrukturo ter napajanje telefona. V Novem mestu bi to lahko pomenilo, čeprav uradnih in dokončnih predlogov še ni, gradnjo osrednjega pokopališča, ureditev prometa, gradnjo avtobusne postaje ter nekaj zmogljivosti v šolah in vrtcih. Sicer naj bi dokončne predloge oblikovali v kratkem. Pred pripravo referendumskih programov bodo v novomeški občini z anketami zbrali med občani mnenja o samoprisepku in predloge, kaj naj bi plačevali s tako zbranim denarjem.

V RAGOV LOG ŽE ČEZ DOBER TEDEN — Dela na novem novomeškem mostu v zelena mestna pljuča napredujejo hitreje, kot je bilo po planu investitorja — Skupnosti krajevnih skupnosti Novo mesto. Obrtnik Slavko Blažič z Malega Slatnika s svojo ekipo že končuje leseni del mostu, že v tem tednu pa bo prav tako obrtnik pričel z gradnjo obeh dostopov na most. Ko bo z mestne strani urejena še razsvetljava, bo cena novega mostu, za katerega so prispevale vse mestne krajevne skupnosti, 220 milijonov. Otvoritev mostu v Ragov log naj bi pripravili že za praznik dela. (Foto: J. Pavlin)

MNOŽIČEN ODZIV UPOKOJENCEV

NOVO MESTO — Rast življenjskih stroškov še posebej prizadene upokojence. Ti se zavedajo težkih razmer, vendar odločno zavračajo ocitke, da so pokojnici »generator inflacije«. Take trditve so žaljivke, kakršnih si upokojenci z vsem dosedanjim delom niso zaslužili. Tako so razpravljali člani novomeškega društva upokojencev 26. marca na letni konferenci, ki so se je med drugim udeležili poleg številnih upokojencev predstavniki novomeškega občinskega družbenopolitičnega življenja, strokovnih ustanov in predstavnica Ljubljanske banke. Upokojenci so poudarili bogato dejavnost društva, ki prispeva tudi vrsto družbenih aktivnosti, in podčrtali pomen vsestranske aktivnosti starejših. Na konferenci, kjer je nastopil upokojenski zbor, so podelili dr. Davorinu Grosu naslov častnega člana DU Novo mesto.

Invalidi razvili svoj prapor

Z 2 letne skupščine — Skrb za 763 občanov

NOVO MESTO — Društvo invalidov občine Novo mesto združuje 763 članov in je v petih letih delovanja pokazalo toliko prizadevnosti in učinkovitosti za svoje članstvo, da zasluži posebno pozornost in vso pohvalo. Stalna skrb na različnih področjih organiziranja in dela aktivnosti invalidov, reševanja socialnih vprašanj invalidov, usposabljanje za zaposlovanje, organiziranje izletov, oddiha, športnih aktivnosti in rekreacije so le del obsejnega dela tega društva, ki je minulo soboto na osnovni šoli XV. divizije Grm pripravilo letno skupščino.

Slavnosti govornik je bil predsednik OK SZDL Boris Dular, ki je uvodoma poudaril pomembnost takega združevanja invalidov in skrb ter odgovornost družbe do ljudi, ki ne smejo biti odrinjeni na rob družbe. Omenil je, da so tudi v novomeški občini že naredili prve korake pri odstranjevanju arhitektonskih ovir, ki invalidom branjajo dostop v zgradbe. »V celotni problematiki, s katero se invalidi srečujete, je potrebno čimveč narediti, da vam pravico, ki jih imate kot invalidi, kljub ekonomski krizi ne bi krčili,« je na koncu poudaril govornik.

Predsednik društva Andrej Gregorič je nanizal celo paleto aktivnosti, ki so jih za svoje člane zadnji dve leti pripravili v društvu. Posebej je pohvalil dobro sodelovanje z zdravilišči v Dolenjskih in Šmarjskih Toplicah, ki članom omogočajo kopanje pod zelo ugodnimi pogoji. Vse leto so obiskovali nepokretne člane, ob novem letu pa so jih tudi simbolično obdarili. Pripravili so razstavo ročnih del in še marsikaj. Osrednji dogodek letne skupščine je bilo razvite društvenega prapora, katerega pokrovitelj in boter je postal družinski trio »Novina« iz Gumberka, so-pokrovitelj pa krajevna skupnost Majde Silc. Za prapor je sredstva prispevalo 11 delovnih organizacij, 15 ustanov, 22 obrtnikov in 133 članov društva.

Več kot tristo udeležencev skupščine je z največjim navdušenjem sledilo daljšemu kulturnemu programu, ki so ga pripravili družinski trio Novina, učenci osnovne šole Grm, pevci mešanega pevskega zbora Društva upokojencev Novo mesto in gasilska godba Novo mesto.

J. P.

POŠTA — Iz Sarajeva se je v Novo mesto vrnila napačno naslovljena razglednica. V časih, ko človek ni najbolj trdno prepričan, da bo zanesljivo vročeno priporočeno pismo, je omenjeni dogodek vreden pohvale in pozornosti, novomeški in sarajevski poštarji so ravnali tako, kot bi bili še vedno pod gnilo Avstro-Ogrsko.

GLASBA — Iz glasbenih krogov se je zvedelo, da novomeška publika na koncertih v dvorani Vatroslav Lisinski v Zagrebu ni ravno najbolj zaželen. Nekoliko prerada publika. Menda kar za vsakim glasbenim stavkom.

VRSTE — Tisti, katerih naloga in dolžnost je groziti neposlušnemu ljudstvu, pravijo, da bomo kmalu stali v vrstah. Za

to, ono in tretje. Kot v bratski Sovjetski zvezi in ravno taki Romuniji. Kaže, da se je v Novem mestu že začelo. Minuli teden je bil pred neko novomeško trgovino kar dvakrat rep. Sreča v gneči pa je, da na trgovini piše »avtomobili« in ne, recimo, »kruha«.

Ena gospa je rekla, da je natanko uro in pet minut iskala čuvaja parkirišča, ki je njen avto okrasil z listkom, ki omenja tudi sodnika za prekrške. Ko se je neobriti uniformiranec spet pojavil, je izjavil, da ima pravico do malice. Gospa ima dve priči.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 17. do 23. marca so v novomeški porodnišnici rodile: Alojzija Saje iz Gornjih Prapreč — Petro, Anica Zajc iz Zbur — Roka, Jožica Masojedec iz Dobrave — Joža, Tatjana Vrščaj iz Črnomlja — Matej, Nevena Jordan iz Žuzemberka — Evo, Sefija Ružič iz Črnomlja — Jasmina, Sonja Fazlič iz Črnomlja — Daniela, Jožica Ostanek iz Radohove vasi — Miha, Smilja Cimermančič iz Bereče vasi — Simona, Lidija Gašperič iz Hrastja — Marka, Smiljana Zajc iz Starega trga — Petra, Marija Kovačič iz Mirne — Simona, Ivanka Hosta iz Šentjerneja — Bogomilo, Marija Žunič iz Desjane — Gregorja, Ivanka Simčič iz Črnomlja — Blaža, Ivanka Verderber iz Jelševnika — Matjaža, Brigita Zabkar s Senuš — Ivana, Kata Burič iz Stankovce — Josipa, Vida Jerman iz Semic — Sama, Anica Hudolin iz Vel. Brusnic — Katjo, Marta Zupančič iz Svetinji pri Dobriču — dečko, Vesna Loković iz Velike Pače — dečka, Suzana Kosce z Lokev pri Črnomlju — dečka, Andreja Kukovec iz Metlike — dečka, Milka Peršina z Dolenjih Kamenc — Mojca.

IZ NOVEGA MESTA: Zvezdana Terzin iz Valantičeve 5 a — Tino in Anžeta, Vinka Borjančič, Ob Težki vodi — Branko, Zdenka Knafelec, Milke Šobar 4 — dečka. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

NA VOGALU MESTNEGA IN PARTIZANSKEGA trga bo odprl Mercator okrepčevalnico, v kateri bo moč dobiti jedi z najkrajšo čakalno dobo: hot dog, čevapčice, pleskavice in podobno. Bife ali bistro še nima svojega imena, zato si jih drzno nekaj predlagati: Pri pošti, Z noge, Na placu, Brzinček, Bliš, Strela, Mercatorjevi rekordi, Hitri M, Janezove pizze, DPO obeovalnica, Menjalnica DM in tako dalje.

TONI ŠTRUM, organizator video in drugih disko večerov v stari metliški kino dvorani, pravi: »Hudič je tu. V časih je hodila v disco moja generacija — sedemnajst, osemnajst let, ki se je znala izvrstno zabavati, danes pridejo trinajstletne smrkle, ki ne znajo niti plesati niti piti. Tipa, ki si naroči špricar, gledajo pol ure, nato pa ga proglašajo za totalno brezveznega.«

ZGODI SE, DA SE OGLASI DELEGATKA in pravi: »Predlagam, da so naše diskusije kratke in učinkovite. Poglejte: ta točka traja že šestinpetdeset minut, povedanega pa ni bilo nič novega ali pametnega.« Delegatki so dali prav, zameriti ji gre le to, da se je s pripombo oglasila štiri ure prepozno.

KABELSKA TELEVIZIJA

METLIKA — Inicijativni odbor za napeljavo kableske televizije v metliško občino je pred kratkim gospodinjstvom v tej belokranjski občini poslal vprašalnik, da bi tako videli, kakšno je zanimanje za kablesko televizijo, kar je seveda povezano s precejšnjimi stroški. Eden od vprašanih je bil odločno proti kableski televiziji, v razdelek pod posebno željo je zapisal, da si želi, da bi bilo v prodaji več črnega kruha, ker za belega nima denarja.

Ni prav vse protidržavno

S konference OK ZRVS Novo mesto

NOVO MESTO — Nekatero krajevno organizacijo ZRVS v občini so tradicionalno dobre, nekatere tradicionalno slabe. Organizacija rezervnih starešin ugotavlja upad zanimanja za usposabljanje in delovanje v tej organizaciji, a se zaveda, da kot del družbe prispeva k reševanju skupnih težav.

Tako so menili na nedavni redni letni programski konferenci OK ZRVS, ki so se je med drugimi udeležili predstavniki občinskega družbenopolitičnega življenja in general Alojz Hren. Sicer so imeli pripombe na preobširen in prezahteven interni izobraževalni program za člane ZRVS, pri čemer so nekateri menili, da so razprave o sedanjem že sprejetem programu brezpredmetne, da pa bi veljalo pretehtati zasnovane novega. Spričo pomanjkanja občutka pripadnosti ZRVS bi morala ta organizacija kljub svojemu vojaškemu karakterju bolj črpati svojo moč iz pobud krajevnih organizacij in si prizadevati, da bi do pobud sploh prišlo. Pri tem je posebej pomembno vprašanje o načinu vključevanja mladih, ki imajo drugačne poglede tudi na to organizacijo.

ISKRA TENEL PRISPEVALA

NOVO MESTO — Novomeška zdravstvena skupnost je lani imela, kot smo že poročali, 716 milijonov dinarjev izgube, tako da je z zamudo poravnava la obveznosti zdravstvenim organizacijam. Dodaten problem je povzročila zakonska možnost, da ozdi s težavami zmanjšajo prispevke za zdravstvo. Večina odzov se je vračilo odpovedala, med njimi tudi Iskra Tenel. Glede slednje je sicer še na seji zdravstvene skupnosti veljal podatek, da je zahtevala vrnitev skoraj 103,5 milijona dinarjev, kar je zapisal tudi Dolenjski list. Poznejše uradne informacije so pokazale, da Iskra Tenel ni odtegnila prispevka.

OBISK NA RABU

NOVO MESTO — Občinski odbor ZZZB NOV Novo mesto zbira do letošnjega 30. junija prijave za obisk septembrske proslave, ki bo ob odkritju spominskega obeležja žrtvam na Rabu. Potovanje bo trajalo dva dni. OO ZZZB NOV Novo mesto bo organiziral brezplačen prevoz, medtem ko hrano in prenočišča plačajo udeleženci sami. Občinski odbor zbira tudi različno dokumentarno gradivo o taborišču, ki ga bo posredoval muzeju na Rabu. Občani naj fotografije in drugo, kar je nastalo v taborišču, prinesejo ali pošljejo na občinski odbor ZZZB NOV Novo mesto, Novi trg 6.

Glede pisanja tiska o JLA so na konferenci zavrnilo posplošene obtožbe na račun Slovenije. Menili so, da bo moralno spričo demokratizacije v družbi postati jasno, da zginjajo tabu teme. Tudi nekatere vojaške zadeve, kot je npr. letalo, so sestavina delegatskih razprav, čeprav je povsem samoumevna tajnost nekaterih državarnostnih načrtov. Kljub slovenskim razpravam o teh temah so nesprejemljive obtožbe, da so Slovenci proti armadi. Pisanje Mladine o JLA so zavrnilo in ga ocenili kot posledico preslabega informiranja pristojnih organov.

Več razlogov za spremembo

Na Cikavi 77 namesto predvidenih 16 delavnic?

Zazidalni načrt na Cikavi je bil že enkrat spremenjen in opredeljen kot obrtna cona s 16 objekti za bivanje in delavnice obrtnikov, vendar kaže da je mogoče okrog 3 hektare površin še mnogo bolje izkoristiti v korist družbe in obrti.

Z načrti, kako bi v novomeški občini poživili obrtno dejavnost vseh strok, zlasti pa uslužnostno obrt, se ukvarjajo več let. Medtem ko doslej od lepo zapisanih stališč ni bilo kdove kakšnega napredka, se tako možnost ponuja z zamisljivo in pobudo Obrtne zadrage Hrast in obrtnega združenja, ki predlagata ponovno spremembo zazidalnega načrta za obrtno cono na Cikavi.

Po sedaj veljavnem zazidalnem načrtu je neodanih še 16 lokacij, namenjenih gradnji obrtnih delavnic skupaj s stanovanjskimi objekti, kar pomeni, da bi moral graditi vsak interesent sam. Novomeščani so medtem izvedeli za izolski primer in si ga ogledali, hkrati pa se navdušili za sodobno skupinsko gradnjo obrtnih delavnic. Tako predlagajo ponovno spremembo zazidalnega načrta, po katerem bi lahko v 11 skupnih objektih, namenjenih obrtni dejavnosti raznih strok, dobilo mesto kar 77 obrtnikov.

Obrtna zadruga Hrast kot nosilec razvoja obrti v občini je sprejela investitorstvo, Razvojnoraziskovalni center Novo mesto pa inženiring posle. V obeh kolektivnih odgovorih poudarjajo, da ima gradnja skupinskih delavnic vrsto prednosti. Prostor je neprimerno bolje izrabiljen, gradnja skupinskih delavnic je okrog 30 odst. cenejša, obrtnik je rešen vseh skrbi za pridobitev dokumentacije in gradnjo do vključno IV. faze.

Obrtnik bi moral samo 30 odst. pre-

dračunske vsote položiti takoj, za ostala sredstva bi v raznih oblikah združevanja poskrbel investitor, obrtnik pa bi jih vračal po obrokih.

Celotna zamisel je zdaj v fazi predloga za spremembo zazidalnega načrta s pripravo potrebne spremenjene dokumentacije. V najboljšem primeru, če ne bo zapletov, pa bi do spremembe načrta lahko prišlo v letošnjem oktobru. Po zadnjih vesteh je za gradnjo skupinskih delavnic že okrog 20 prijav.

R. BAČER

VRTNARSKO PREDAVANJE IN RAZSTAVA

ŠENTJERNEJ — Turistično društvo vabi vse krajevne na predavanje Slavka Zgonca o okrasitvi okna in vrta, ki bo v petek, 1. aprila, ob 19. uri v dvorani osnovne šole Martina Kotarja. Hkrati vabi tudi na ogled razstave ročnih del, ki bo odprta do 2. aprila prav tako v osnovni šoli v Šentjerneju.

Največji belokranjski izgubar

Novoteksov tozd Predilnica Metlika je imel lani 1,31 milijarde dinarjev izgube — Najbolj jih tepejo tečajne razlike in visoke obresti — Letos bolje?

METLIKA — Lansko leto je Novoteksov metliški tozd Predilnica zaključil z veliko izgubo, ki znaša skoraj 1,31 milijarde dinarjev. Ne samo da je tako ta tozd največji izgubar v Beli krajini, marveč je vsota večja, kot znaša izguba vsega ostalega belokranjskega gospodarstva skupaj. Po Metliki je slišati govornice in namigovanja, da gre pravzaprav za izgubo celotne delovne organizacije Novoteksov, prikazane na metliškem tozdu. Te možnosti ne izključuje niti predsednik metliškega izvršnega sveta, vendar je direktor metliškega tozda Miomir Čikič to zanikal.

Kakorkoli že, izguba je v celoti pokrita s sredstvi iz sklada skupnih rezerv in družbenimi sredstvi Novoteksa, podatki o gospodarjenju tega tozda v prvih dveh letošnjih mesecih pa kažejo, da se izguba ne bo vlekla in da bodo prvo četrtletje zaključili s pozitivnim rezultatom. Za lansko izgubo navajajo v metliškem tozdu več vzrokov. »Za izgubo gotovo ni krivo naše delo,« pravi Čikič, »saj je bila proizvodnja v lanskem letu za 16 odst. večja kot leto poprej, produktivnost pa se je povečala za 14 odst. Te rezultate smo dosegli z manjšim številom zaposlenih in ob precej povečani bolniški. Pestilo pa nas je odplačevanje kreditov, v našo škodo so se spremenile tržne razmere, ogromno smo izgubili pri tečajnih razlikah.« Samo pri tečajnih razlikah je bil tozd lani ob 2,41 milijar-

RAZVITJE IN POBRATENJE — Najslovesnejši trenutek sobotnega zbora invalidov občine Novo mesto je bilo razvite društvenega prapora, ki mu je sledilo pobratenje s prapori Društva invalidov iz Metlike in Kočevja ter Društvom upokojencev Novo mesto. (Foto: J. Pavlin)

proizvodnjo, kar kažejo tudi rezultati, letos pa naj bi zagotovili tudi finančno uspešno tozda.«

A. B.

V VRTCIH ZASEDLI VSE KOTIČKE

NOVO MESTO — V novomeški vzgojno-varstveni ustanovi, kjer so 20. marca zaključili zbiranje prošenj za vrtec, so dobili do navedenega datuma 703 prošnje za takojšen sprejem, ob teh pa še 140 t. i. evidenčnih. Slednje zadevajo otroke, ki naj bi bili vključeni v še nedograjene prostore vrtec v Straži in Mirni peči, in tiste, katerih sprejem je moč še odložiti. Po roku je prišlo dodatnih 40 prošelj, vendar točnega skupnega števila vlog VVO še nima, ker bo znano junija po koncu vpisa v osnovno šolo.

V Novem mestu bo največja prostorska stiska v skupini dojenčkov in dve-do-triletnih otrok, saj bodo v omenjenih skupinah verjetno morali zavrniti polovico prošilcev. V Šentjerneju bodo morali polovico prošelj glede na prostor v vrtcu odkloniti, medtem ko v Straži iz sanitarno-higienskih razlogov ne bodo sprejemali dojenčkov. Odklonili bodo tudi nekaj starejših otrok.

ZA VEČJI GASILSKI DOM — Gasilci iz Stranske vasi pri Semicu so si v glavnem s svojim delom pred 18 leti zgradili svoj dom. V šestih okoliških vaseh je skupaj 300 prebivalcev, društvo pa šteje kar 130 članov. Dom, ki ga seveda uporabljajo tudi za druge namene, je postal pretesen in odločili so se, da ga bodo razširili. Te dni so se lotili del za gradnjo prizidka, v katerem bo večnamenski prostor. Za delo so poprijeli tudi najmlajši člani gasilskega društva. Seveda bodo gasilci tudi tokrat vse, kar se le da, naredili sami. (Foto: A. Bartelj)

MARATON — Filmski maraton, ki so ga v Črnomaljskem kinu pripravili zadnji petek, je kar lepo napolnil sicer bolj suho blagajno. V štirih predstavah so vrtili tri filme. Največ gledalcev je privabila Lepa Brena s svojim pozivom Ajde, da se volimo. Tudi mehki pornič Strasti je ob enajstih zvečer napolnil dvorano, popoldanska Kobra pa le na pol. Manj pa so bili s tem erotičnim maratonom zadovoljni priveditelji koncerta skupine Melos, ki je v Črnomaljskem kinu predstavila svoje novo kaseto. Koncert je bil ob istem času kot maraton, najavili pa so ga že mesec dni prej.

V GOSTEH — Zagrebško gledališče Teatar v gostima bo v ponedeljek ob 20. uri gostovalo v Črnomlju s komedijo V mojem ali tvojem stanovanju. Če bi bili diskofili maščevalni, bi v disku ob tej uri pripravili koncert in vse tiste, ki se ne bi mogli odločiti med njegovim in njenim stanovanjem, speljali v disco.

DEVIZE — V Črnomaljski občini stalno živi več kot sto upokojencev, ki dobivajo pokojnino iz tujine, v glavnem iz Nemčije. Ti doslej niso plačevali samoprispeljka, na zadnji skupščini pa so sprejeli odlok, ki tudi te devizne občane vsaj glede samoprispeljka izenačuje z ostalimi. O »štucungu« odlok ne govori.

Drobne iz Kočevja

VENDARLE SMUČALI — V marcu je na Kočevskem le zapadel sneg in osnovna šola je to izkoristila tako, da je izvedla kar dva športna dneva zapored. V soboto, 26. marca, pa so en izgubljen športni dan nadomestili tako, da so za učence nižje stopnje predvajali film »Ne joči, Peter«, višja stopnja pa je imela naravoslovni dan.

SPET POPLAVE — Kočevsko »podzemlje« ni urejeno, zaradi česar prihaja ob deževjih in taljenju snega do poplav v kletih več stanovanjskih in drugih zgradb. Prejšnji teden so imeli komunalci spet precej dela s črpanjem vode iz poplavljenih klet in čiščenjem kanalizacije. Kdaj bo kanalizacija taka, da ne bo več teh težav?

ZAPOSTAVLJENI OTROCI — Časi niso naklonjeni literaturi, saj se vsi pehamo za preživetje. To so občutili tudi člani literarno-dopisniškega kroga osnovne šole Kočevje, ki so na nedavni zelo uspešni literarni večer povabili svoje mamic. Razposlali so veliko vabil, obisk pa je bil zelo skromen.

USPEH ŠAHISTOV — Na nedavnem regijskem pionirskem šahovskem prvenstvu so se mlajši pionirji iz Kočevja, ki jih vodi Ivo Stanič, uvrstili na drugo mesto.

ZA ILUZIJE GRE — Je že tako, da vse življenje preživimo v iluzijah. Na to je treba pripraviti že najmlajše. Za otroke kočevske osnovne šole bo zato 5. aprila nastopil iluzionist Roman Frelih.

Ribniški zobotrebci

REŠITEV JE PRED VRATI — Iz dokaj zanesljivih virov smo zvedeli, da je rešitev dolgoletnega spora v zvezi s prodajo zemlje, na kateri stoji gasilski dom v vasi Lipovec, tako rekoč pred vrati. Vse v zadevo zapletene strani kažejo veliko volje, da bi se zadeva rešila tako, da bodo zadovoljni vsi.

OTVORITEV BO JULIJA? — Kaže, da bo uradna otvoritev preurejenega nekdanjega turističnega doma na Travni gori julija. Dom je izredno lepo in kakovostno preuredila Gasilska zveza Slovenije z nekaterimi svojimi člani. O tem so se prepričali udeleženci in gledalci spominskih smučarskih tekov Majde Silc 20. marca, saj je bil takrat dom odprt. Nekdanji turistični dom je po prejemu »bodoče Neže« prevzela Gasilska zveza Slovenije.

NEURESNIČENA NALOGA — V načrtu je bilo, da bo pri križišču v Zlebiču že do konca minulega leta zgrajeno avtobusno postajališče (čakalnica). Pa ni bilo nič, ker se je zataknilo pri pridobivanju potrebnih zemljišč. Ta naloga je zdaj vnesena v letošnji občinski načrt.

Trebanjske iveri

TESNILA POPUSTILA — Kljub temu da v Tesnilih izdelujejo vsakovrstna kakovostna tesnila, takih, ki bi zatesnila razpoke in medsebojnih odnosih, žal (še) ne delajo. Nekateri delavci v Tesnilih se nikakor niso hoteli sprijazniti z dejstvom, da so po zaključnem računu 1987 za nezavite morali prispevati veliko več kot leto poprej. Nekateri so še kar naprej prepričani, da bi si lahko dobršen del tistih 43 starih milijard razdelili doma, za plače itd. Tudi take očitke je nekaj časa vodstvo podjetja stoično prenašalo, ko pa so glasnejši nezadovoljnejši začeli z zahtevami po odstopu, si vodilna šesterica z direktorjem Tonetom Hočevarjem na čelu ni dala dvakrat reči in je ponudila — odstop. Kdo bo bolj trmast vztrajal na svojih okopih, lahko le ugibamo. Tiste, ki bodo prebrali tele vrstice, naprošamo, naj jih nikar ne raznašajo, da ne bi informacija prišla na uho poslovnim partnerjem Tesnil. Le kaj bi si mislili, kateri sovržniki so spet na delu: notranji ali zunanji ali pa morda kar oboji?

OBRTNICA — V Trebnjem imajo navdve iznajdljivo in delavno obrtnico. Navdopečni uvod drobnega gospodarstva je kokerital celo s službico na občini, saj naj bi kot bivša stvarstveda z višjeloškimi izobrazbo pomenil perspektiven kader. Nič hudega, če so šele zdaj ugotovili, da je vzhajajoča zvezdica obiskovala šolo s prilagojenim programom. Bolj neprijetno je, ker so nam bralci potoli, da obrtnica posluje navdve učinkovito s posebej prilagojenim programom za dobro njegena žepa. Skoraj bi šli na limanice celo učitelji.

Več odgovornosti

Nekaj ugotovitev zanimivega poročila

RIBNICA — Zelo zanimivo je poročilo sekretariata občinske skupščine Ribnica za zadnji dve leti. Opozarja, da občani v nekaterih primerih ne zaupajo v zakonitost dela občinske skupščine in njenih organov. Občani so se namreč dvakrat obrnili po pomoč k ustavnemu sodišču (zaradi lokacije centralne čistilne naprave za Ribnico pri Gorici vasi in zaradi načrtovane pozidave kmetijskih zemljišč pri Hrovači), večkrat pa je bil zavrnjen tudi odlok o prenehanju lastniške pravice za območje Mlake v Ribnici.

Nadalje ugotavlja poročilo, da v tem obdobju ni bilo obravnavanih več načrtovanih tem, ki so zelo pomembne. Vzrok za to je, da so nekateri občinski funkcionarji preobremenjeni z delom, hkrati pa ni rešeno še, »kako zaposliti vse zaposlene v občinski upravi«.

Posebno je poudarjeno, da so vsi organi dolžni zagotavljati javnost svojega dela z dajanjem pravočasnih, popolnih in resničnih informacij o vprašanih s svojega področja dela. Na zahtevo občanov so dolžni tudi dajati informacije o vprašanih, ki so pomembna za njihovo življenje in delo. Javnost dela zagotavljajo preko sredstev javnega obveščanja.

V teh letih je bilo v družbenopolitičnem zboru sestavljenih 45 delegatskih vprašanj. Med njimi so nekatera, ki so bila ponovljena zato, ker je po več let (tudi 10 in več) niso zadovoljivo rešena.

NA ŠIROKO — Parkirišče v središču Črnomlja je večkrat premajhno, da bi lahko na njem avto pustili vsi, ki imajo v mestu take ali drugačne opravke. Marsikdaj prostora zmanjka tudi zato, ker nekateri avtomobile puščajo na parkirnem prostoru kar po dolgem in povprek. Če bi bilo treba parkiranje plačati, bi morali takim zaračunati trikratno, kot za namerno razbit kozarec v gostilni.

POVEČALI IZVOZ

RIBNICA — Ribniško gospodarstvo je lani ustvarilo 151 milijard dinarjev celotnega prihodka, izvoz blaga in storitev pa je znašal 31 milijard ali 30,5 odst. več kot leto prej. Izvoz na konvertibilni trg je znašal blizu 8,3 milijarde (porast za 29 odst.). Največji izvozniki so Riko, Eurotrans in Inles, ki so ustvarili skupno za 96,3 odstotka občinskega izvoza. Uvozilo pa je ribniško gospodarstvo lani za blizu 6,8 milijard dinarjev blaga in storitev ali za 17 odst. več kot leto prej, od tega s konvertibilnega območja za 6,5 milijarde (porast za 40,6 odst.). Tudi največji uvozniki so isti kot največji izvozniki, njihov uvoz pa predstavlja 93,8 odst. vsega občinskega uvoza. Ribniško gospodarstvo je tudi lani z izvozom precej preseglo svoje uvozne potrebe.

Kam, Slovenija?

Tonemo in se hvalimo

KOČEVJE — Na zadnji seji zboru združenega dela občinske skupščine Kočevje so obravnavali tudi poročilo o delu predsedstva SR Slovenije za zadnji dve leti. Delegati so se v glavnem strinjali z mnenjem delegacije Tekstilane, da poročilo govori predvsem o delu predsedstva, premalo pa kakšne uspehe in neuspehe je doseglo. Ne govori dovolj jasno o problemih Slovenije, zaradi katerih je onemogočen nemoten in normalen razvoj naše republike.

Delegati so k temu dodali še, da smo pred volitvami in da so zato pričakovali konkretne ugotovitve, zakaj naše gospodarstvo tone, kateri predpisi zavirajo naš razvoj itd. Nesprejemljivo je, da ob tem, ko se (gospodarsko) pogrezamo vedno globlje, slišimo in beremo le pozitivne ocene o delu organov in posameznikov, tudi predsedstva SR Slovenije.

J. P.

KAM Z NEVARNIMI?

KOČEVJE — Zbori občinske skupščine Kočevje so konec minulega tedna sprejeli tudi odlok o ravnanju z odpadki na območju občine. En izmed delegatov pa je vprašal, kam z nevarnimi snovmi, o čemer v odloku ni rečenega nič. Odgovor je bil, da to rešujejo skupaj z občinama Ribnica in Črnomelj, da še vedno iščejo prostor, ki ga bo treba tudi primerno urediti, vse to pa bo terjalo veliko denarja.

ZK še vedno caplja za dogodki

Nekaj misli s programske konference ZK Kočevje, ki je bila 19. marca

KOČEVJE — Končno so tudi komunisti uvideli, da morajo spregovoriti o zadevah, o katerih tako rekoč že vrabci čivkajo, o katerih je veliko razprav med ljudmi pa tudi pisanja v časopisih in revijah. O teh zadevah so komunisti dolžni zavzeti tudi svoja stališča.

Nekatero take teme so: prispevek za nerazvite, prispevki za zvezni proračun, mednacionalni odnosi itd. O tem bi morali spregovoriti komunisti v svojih osnovnih organizacijah, njihova mnenja pa bi morala nato upoštevati višja vodstva. Nekdo je poudaril tudi, da se v njegovi osnovni organizaciji na primer ne strinjajo s sklepi zadnjega plenuma CK ZKJ v zvezi s pisanjem o JLA in SLO, zaradi demokratičnega centralizma pa so kljub temu dolžni spoštovati odločitve višjega vodstva.

Med mladimi ne bo zanimanja za sprejem v ZK, če ne bo ukrepov proti splošni neodgovornosti in dokler bomo

ZA KAJ REZERVE?

KOČEVJE — Včasih je bil sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij v občinah namenjen predvsem za pokrivanje izgub podjetij ali pa za posojila zubarjem. Potem so nekateri menili, da tak sklad ni potreben. Zdaj so v občini Kočevje spet določili stopnjo prispevka za ta sklad. Dodali pa so, da ni namenjen zubarjem za premoščanje težav, ampak za finansiranje prekvilifikacije delavcev v tistih podjetjih, ki poslujejo s težavami in preusmerjajo proizvodnjo.

Za lepše prizadeto življenje

18 let črnomaljske šole s prilagojenim programom — Vedno več težje prizadetih otrok — Ob podpori staršev boljši uspehi — Vzgojno zanemarjeni Romi

ČRNOMELJ — Črnomaljska šola s prilagojenim programom deluje že osemnajsto šolsko leto. V teh letih je šolsko obveznost na tej šoli izpolnilo 156 otrok iz Bele krajine in bližnjih hrvaških krajev in veliko od teh jih je po končanem šolanju prav zahvaljujoč tej šoli in prizadevanjem pedagogov dobilo zaposlitev in si uredilo življenje.

V tem šolskem letu je v osmih oddelkih in v oddelku za delovno usposabljanje 68 učencev, zanje pa skrbi 18 zaposlenih na tej šoli. V okviru šole je tudi logopedska ambulanta, ki hkrati deluje tudi za odrasle iz cele Bele krajine.

STEKLINA OGRŌZA — Belo krajino resno ogroža steklina. Da bi širjenje te smrtno nevarne bolezni kar se da omejili in zlasti preprečili njeno širjenje v urbano okolje, izvajajo razne ukrepe, med katerimi je še najučinkovitejši cepljenje psov. Prejšnji četrtek je bilo cepljenje psov proti steklini v Gradcu, od koder je posnetek. (Foto. A. B.)

Ta šola je prva novo zgrajena posebna šola v Sloveniji, začeli so jo zidati leta 1970, dokončali pa tri leta kasneje. V bližnjem internatu stanuje sedaj 14 njihovih učencev, pred tremi leti pa so sredstva za adaptacijo internata dobili tudi zaradi otrok iz šole s prilagojenim programom. »Poleg redne dejavnosti imamo na šoli še interesne dejavnosti, v okviru katerih je največji poudarek na razvijanju ročnih spretnosti,« je povedala ravnateljica šole Ema Šuica. »Po končanem šolanju se tisti, ki so za delo sposobni, redno zaposlijo. Večina jih dobi zaposlitev, nekateri so si ustvarili družine, nekateri pa šolanje lahko nadaljujejo, in sicer v skrajšanem prilagojenem programu v Kočevju za oblikovalca kovin oziroma strojnega konfekarja, v Škofji Loki pa je lesna smer.« Vendar je z zaposlitvijo njihovih učencev vse težje, kajti otroci na meji prizadetosti sedaj ostajajo v rednih šolah, v šoli s prilagojenim programom pa je vedno več težje prizadetih otrok, ki so seveda po končanem šolanju tudi težje zaposljivi.

Kot rečeno, je v tem šolskem letu na šoli 68 otrok. Zadnja leta je število otrok ustaljeno, največ doslej pa jih je bilo 99. »Večino otrok dobimo sedaj že v I. razredu in tja do 4. razreda, v šolo pa jih sprejemamo dvakrat na leto. Kolikor se le da, sodelujemo s starši, kajti izkazalo se je, da so uspehi boljši, če imamo pri šolanju in vzgoji otrok podporo staršev,« je povedala ravnateljica. »Precej težav imamo z Romi, in to zaradi nerednega prihajanja otrok v šolo. Kljub kaznovanju se to ne izboljšuje in zato je precej romskih učencev neocenjenih in zaradi tega tudi težje dobiti zaposlitev. Vsi Romi, ki so pri nas končali 8. razred, so dobili zaposlitev in so tudi dobri delavci. Romski otroci prihajajo na našo šolo v glavnem zaradi vzgojne zanemarjenosti.«

A. B.

Zagata z Romi

Upoštevati možnosti, želje in navade

RIBNICA, KOČEVJE — Pred meseci smo poročali, da so v Kočevju resno razpravljali, če naj bi sredi mesta v sicer stare hiše naselili Romi. Nobena skrivnost ni, da imajo Romi že zaradi svojih navad slaba stanovanja in bi bili torej ob enakopravnem upoštevanju prošnji za stanovanja gotovo deležni prednosti.

Nekaj podobnega se zdaj dogaja v Ribnici. Romi so stanovali sredi Ribnice v tako imenovanem »nebotičniku«, ki je predviden za skorajšnje rušenje. Zato so jih preselili v »Johanovo hišo«, ki se drži restavracije Jelka in je tudi sredi Ribnice. Seveda sosedje, predvsem pa osebje hotela Jelke, zaradi tega negodujejo, saj turisti zaradi take stanovanjske politike gotovo ne bodo odnesli iz Ribnice najlepših vtisov.

Odgovor na vprašanje, če so Romi za središče mesta ali ne, gotovo daje vsakdanje življenje. So Romi (pa tudi pripadniki drugih narodov), ki so sprejeli civilizacijske navade in zato tudi bivajo v sodobnih stanovanjih sredi mesta (tak primer je v Kočevju); so pa tudi drugi, ki se v sodobnih stanovanjih obnašajo, kot da so na gmajni in celo kurijo na parketu sredi sobe (tak primer so imeli v Ribnici). Pravila o tem ni, saj je treba obravnavati vsak primer posebej.

M. G. in J. P.

politični sistem in organiziranost ter razvoj in kadrovska politika. Na njej so spregovorili še o neprimernih volitvah sodnikov enot temeljnih sodišč, prevelikem političnem pritisku na srednje izobraževanje, upadanju članstva ZK. Zahtevali so, naj občinska vodstva ZK

• Menili so tudi, da je gospodarski položaj v občini katastrofalen, jasnih ciljev za izhod iz krize pa ni, in da se bo položaj na vseh področjih izboljšal le, če bodo gospodarski dosežki boljši.

delajo tako, kot zahtevajo od njih komunisti in OO ZK in ne le kot višja vodstva itd.

J. PRIMC

STAVBO BANKI

OSILNICA — Na predlog krajevne skupnosti Osilnica je občinska skupščina Kočevje sprejela te dni sklep, da se preneša bivša stavba krajevnega urada v Osilnici in funkcionalno zemljišče ob njej Ljubljanski banki, vendar pod pogojem, da banka uredi v spodnjih prostorih mesarjino in prostor za potrebe krajevne skupnosti.

GORBAČOV OČISTIL RIBNICO?

RIBNICA — Med obiskom Mihaila Gorbačova v Jugoslaviji se je po Ribnici razširila vest, da bi lahko obiskal tudi Ribnico, ker ribniški Riko dobro sodeluje s sovjetskimi kupci. Vest je dobila še večjo težo, ko so se dan pred obiskom Gorbačova v Sloveniji pojavili na ribniških ulicah Rikovi stroji in natančno kot še nikoli doslej očistili ribniške ulice. Seveda z visokim obiskom v Ribnici ni bilo nič, na račun Gorbačova pa je bila Ribnica le temeljito očiščena (vsaj tako so prepričani Ribničanje).

M. G. PRIPOMBA UREDNIŠTVA: Podpis M. G. ne pomeni Mihail Gorbačov ampak Milan Glavonjič.

KAKOPAK, VSE V REDU

KOČEVJE — Na petkovi seji zboru združenega dela so prebrali tudi poročilo občinske komisije za družbeni nadzor o že lani zastavljenem vprašanju delegacije Melamina, če je družbeni pravobranilec samoupravljanja v zvezi z imenovanjem začasnega individualnega poslovnodnega organa v Melaminu prekoračil pooblastila in če je bil postopek zakonit. Odgovor je bil salomonski: družbeni pravobranilec samoupravljanja je ravnal skadno s svojimi pooblastili in predpisi; neposredno posredovanje delavcev iz SOZ Kemija v Melaminu pa je bilo tudi potrebno. Ves primer torej ne zasluži nadaljnje pozornosti, pravi poročilo.

Pojasnilo je bilo dano okoli 4 mesece po tistem, ko vodilnih delavcev Kemije ni bilo več v Melaminu.

P. P.

Uspešna hlevska skupnost

ŽELJNE PRI KOČEVJU — Naša hlevska skupnost, ki jo sestavlja sorodnika Marjan in Nevenka Kavčič, bi bolj tenko pisalka, če nima ne bi pomagala najina zakonca Brigita in Andrej, ki sta oba tudi redno zaposlena drugod. Prav zdaj je treba samo semenske koruske nakupiti za 400.000 din pa

Nevenka Kavčič

še reprodromaterial, ki je vedno dražji, in drugo. Za to bomo porabili njuno plačo, saj prav zdaj od kmetijstva ni pravega dohodka,« je za uvod v razgovor o tej hlevski skupnosti povedala Nevenka Kavčič.

Hlevska skupnost Željne je bila ustanovljena pred štirimi leti. V začetku je bilo zaradi investicij precej težko, zdaj pa so se že opomogli. Redijo 70 glav živine, od tega 12 krav, ostalo pa so pitanci. V nametu imajo 30 ha družbene zemlje, svoje pa nimajo. Če bodo dobili v najem še nove površine zemlje, bodo razširili hlev za nadaljnjih 40 glav živine. Pospeševalec Jože Oblak iz Kmetijske kooperacije v Kočevju, ki sodeluje s to hlevsko skupnostjo in ji pomaga z nasveti, pa pravi, da razen zemlje in še enega hleva potrebuje ta hlevska skupnost še transporter za gnoj, dokončati pa je treba tudi mlekarino. Udeležena razgovora sta menila, da je sodelovanje hlevske skupnosti in pospeševalca dobro.

J. P.

SKODA, DA NI PRVI APRIL — Če bi v obalnih občinah napovedali zdravstveni delavci triurno ustavitve dela 1. aprila, se v tukajšnji bolnišnici ne bi znašli družbenopolitični delavci v tako hudi zadregi, ker poziva k solidarnosti ne bi vzeli zares. Tako pa so glede stavke želeli zvedeti tudi mnenje forumov, za odgovor se pa najbrž ve. Kljub temu bi bila vsaka napoved preuranjena, do sedmega aprila se lahko vreme še večkrat menja.

KDO BO OBSEJ LANSKA DIVJA ODLAGALIŠČA — Pionirji osnovnih 30 leti narisali natančen zemljevid ne-registriranih smetišč po krajevni skupnosti in opozorili tudi na onesnaževalce okolja iz delovnih organizacij. Odrasli, med njimi predstavniki občine, so jim obljubili, da bodo šli po njihovih stopenjah in napravili korak dlje. Zagotovili so jim, da bodo poskrbeli za ukrepe, ki bodo takoj preprečili nadaljnje umeščanje narave, kjer je to možno. Takih primerov je veliko. Kaj ko bi zdajle, preden vse ozeleni, vendarle pogledali, koliko obljub se izpolnijo?

VRELEC SREDI CESTE — Imajo ga v Krški vasi, kjer voda že več mesecev vre na dan naravnost iz asfalta. Vaščani bi bili zelo veseli, če bi bila topla, za mrzlo pa nimajo kaj početi. Le vzniki se vedno znova pojavijo.

TUJIM DELO, DOMAČIM FIGO — Avtoprevozniki in drugi se pritožujejo, da jim delovne organizacije v občini ne dajo nič naročil. Iz mladosti se zagotovo spominjajo, da so bila sosedova jabolka vedno boljša od domačih.

BREŽICE: DELEGATOV SPET OD NIKODER

BREŽICE — Torkova skupna seja občinske skupščine se je začela z enournim zamudo, ker dva zbora nista bila sklepčna. Sledilo je telefonično pozivanje delegatov in prikliski so jih le za zbor zruženega dela, sejo družbenopolitičnega zbora pa so morali preložiti za teden dni. Delegati v njem so stalni in s sklepčnostjo imajo že dolgo težave, čeprav bi prav ta zbor moral biti drugim za zgled.

Krške novice

GOSPODJE CESTARJI — Preteklo sredo sta se na cesti proti Leskovcu pripeljala dva cestarja. Ura je bila okoli enajste ure dopoldne. S sabo sta imela tudi kompresor in v njim začela obdelovati grbnasto asfaltno cestišče. Toda dan je bil lep in v tako lepem dnevu v resnici nima smisla preveč naprezati mišice. Vsaj tako je bilo videti po tem, ko sta cestarja svoje orodje odložila na tla in se prijetno pomenukajo naslonila na kompresor. Zdjaj je treba samo še preveriti, v koliko srednjeročnih obdobjih bodo krški cestarji odpravili posledice svojega malomarnega dela na tej cesti.

PROMETNI KAOS — V starem mestnem jedru Krške gradnje, kopljeje, podirajo, polagajo instalacije in sploh... Parkirnih prostorov primanjkuje, pa ljudje parkirajo kar pred zdravstvenim domom, na bencinski črpalnici in parkirnem prostoru krške trgovine z avtomobili koral in skala. V ozkem prehodu med poslovno stavbo krškega Agrokombinata in bodočim sedežem UNZ se ne moreta srečati dve vozili, znaka pa tudi ni nobenega, ki bi povedal voznikom, kdo ima prednost in kdo ne. Ulica, ki pelje proti občinski stavbi, je tudi vsa razdrpana in polna jam. Skratka, v starem mestnem jedru vlada pravi prometni kaos.

KRŠKO V BARVAH — Občina Krško je s pomočjo spretnih beograjskih »sposobnjakovičev« dobila čudovito barvno brošuro, s katero se bo lahko kar se le da upogledno predstavila Jugoslaviji in Sloveniji. Zanj so krški delovni kolektivi menda odšteli 16 milijonov dinarjev, brošura pa je imela to čast, da je izšla pri reviji »Plasman i tržište« v Beogradu. Pred podrobno predstavitvijo, čemur pri nas rečemo skrupalno, samo nekaj cvetk. Pod sliko JE Krško piše: NE Krško: V središču okolice. Pod sliko papirne stroja: Papir je treba trdno upogniti zaradi varnosti pri tiskanju. Sodec po teh podtipih, pa SOP gradi hotele na Jadranu, itd., itd.

Sevniški paberki

SPREMENBE? — Marsikdo v ustavnih spremembah ne vidi pravih rešitev in med temi je očitno tudi Romana Ivačič, profesorica na sevniški osnovni šoli Suvo Kladič. »To bodo »zbrana dela«, morda lepo vezana, da bodo za kakšno polico. Spet bomo rabili celo skupino strokovnjakov, ki bodo znali to razlagati, v delovnih kolektivih pa spet celo skupino strokovnjakov, ki bodo znali poiskati luknje.« je rekla na sobotni programskovolilni seji sevniških komunistov.

NADVOZ — Iz pisce tehle vrtic neznanih razlogov prejšnji številki na naših »stranpoteh« ni bila objavljena fotografija, posneta nekaj minut po nesreči na nadvozu v Šmarju. Tisto nedeljsko popoldne je imela novopečena voznica z jugom zvrhan koš sreče, kajti v ograjo nadvoza je trčila tako silovito, da je odbila dobrih 10 m ograje, ki je zanihala nad magistralsko železniško progo. Yugo je obital še na nadvozu. Zdjaj pa drugi del zgodbe, na katero so nas opozorili naši bralci! V ponedeljek so cestarji prišli le »na ogled«, v torek, ko je res lilo kot iz skafsa, se je nekaj delavcev, premočenih od kože ubadalo z varjenjem. V sredo je bil na vrsti final — ob nadvozu se je vrtele ducat cestarjev — pretežno raznih šefov in podšefov ter nekaj neposrednih proizvajalcev. S skupnimi napori so le dokončali zaščitno ograjo. Oddahnili so si tudi opazovalci tega početja.

Skupna nemoč?

BREŽICE — Res morajo biti veliki optimisti vsi, ki ob sedanjih kadrovski suši in ekonomskem položaju občine upajo, da se bo kmalu kaj premaknilo na boljše. Na zadnji partijski konferenci smo namreč slišali, da reprodukcijska sposobnost gospodarstva vidno drsi navzdol in da se je akumulacija v minulih letih zmanjšala za tretjino. Celotno se dogaja, da v delovnih organizacijah prihaja do tehnoloških prekrškov delovnih moči in da so določeni strokovni profili slabo izkoriščeni, za desetino manj od republiškega povprečja. Vprašljive so številne poslovne odločitve, ki ne upoštevajo ekonomske logike.

Z druge strani spet slišimo očitke občanom, da se nikakor ne morejo, ne znajo ali nočejo dogovoriti za skupne razvojne cilje in skupno izpeljavo, da bi imela vsaka občina nekaj koristi, in to zagotovo več kot zdaj, ko dajejo prednost ekstenzivnemu zaposlovanju. Skupaj bi verjeto lažje razvijale dejavnosti z več vložene znanja in večjim finančnim učinkom. Ničkolikokrat smo že slišali očitek, da predsedniki občinskih skupščin vsak zase tekajo na republiški izvršni svet, na republiške sise ali k investicijsko po drobnice, namesto da bi si skupaj izborili hlebec ali vsaj zajeten kos kruha.

Tako je že desetletja. Sodelovanje je zapisano v neštetihih sklepih in stališjih, ostalo pa je pri besedah, čeprav deluje vrsta medobčinskih organov. Zato je res vprašljivo, če ima smisel vzdrževati toliko forumov, kot je menil eden od razpravljalcev na zadnji seji občinske konference ZK.

J. TEPPEY

NESKLEPČNOST KRŠKIH SIS

KRŠKO — Ker so se delegati skupščin samoupravnih interesnih skupnosti za kulturo in izobraževanje pri svojem dosedanjem delegatskem delovanju zelo upehali, so jim na pomoč prišlo uslužbenci krške občinske uprave. V zadnjem času se namreč kar redno dogaja, da so vse skupščine samoupravnih interesnih skupnosti v krški občini nesklepčne. Ker pa skupščine morajo sprejeti bilance in programe ter plane že takoj na začetku leta, si seveda v sish na vso moč prizadevajo za to, da bi seje skupščin opravili. Ker pa delegatov na seje ni, te so ponavadi v občinski zgradbi, priskočijo na pomoč že omenjeni uslužbenci. Seveda je to šlo na skupščini kulturne skupnosti, kjer so manjkali le trije delegati, za izobraževalni pa ne, ker je manjkalo več delegatov. Za sedaj se v krški občini zaradi nesklepčnosti skupščin še ni vnesla kakšna posebna razprava.

KOŠARKA ZA POKAL KRIŽE 8

KRIŽE — Tukajšnje športno društvo pripravlja tradicionalni košarkarski turnir za pokal Krize 88. Turnir bo v nedeljo, 3. aprila, ob 8. uri na igrišču TVD Partizan na Loku, zbranje parov pa je bilo včeraj na stadionu Bratstva in enotnosti. Ostale informacije dobite na telefon 22-267 ali 26-206.

J. S.

Sto jih čaka, a srečnežev bo le dvajset

PIŠECE — Pisali smo leto 1980, ko so prvi krajan prispevali za telefon po milijon starih dinarjev v dobri veri, da ga bodo dobili v dveh, treh letih. Se spominja predsednica krajevne konference SZDL Mira Podgoršek: »Toda pot do telefona je bila veliko daljša in bolj zavita, saj bodo šele letos priključili prvotno objavljenih 40 števil. Ljudje računajo, da bi imeli

danes v žepu tri milijone dinarjev, če bi svoj delež pred osmimi leti zamenjali v marke. Tisti, ki so na vrsti za priključek, bodo namič odšteli zanj po 1,2 milijona.

— In kje so ovire, da se to tako dolgo vleče?

»Premajhna centrala na Bizeljskem in nedokončana kabelska povezava od Pišec do Brežic. Oboje gre h koncu. Dvajset števil je rezerviranih za stare naročnike in potrebe PTT, dvajset je prostih za druge interese. Toda število naročnikov se je medtem povzpelo nad sto. Torej bodo morali mnogi še počakati.«

Po kakšnem ključu boste razdelili priključke, da ne bo preveč zamere?

»Krajevna skupnost ima pet vasi in najbrž se bomo dogovorili tako, da bo vsaka vas dobila po štiri telefone.« je odgovorila Podgorškova. Povedala pa je, da so prav Piščani do zdaj ogromno žrtvovali za telefonsko povezavo s svetom.

Bizeljsko in v razpeljavo po vaseh so vložili ogromno truda in denarja, zato jih zdaj mineva potrepljivost in komaj čakajo, da bo še PTT podjetje izpolnilo dane obljube.

J. TEPPEY

Odrinjeni in neobveščeni

Obrtno združenje zahteva od občine več podatkov

BREŽICE — Skrajni čas je, da se davkarja modernizira, pripominjajo v občinskem obrtnem združenju, kjer jih najbolj moti, da ne dobivajo informacij, s katerimi bi si lahko sproti pomagali pri svojem ravnanju in delu.

Zasebna obrt je pomemben del drobnega gospodarstva, ki ga v občini že dlje časa omenjajo kot prednostno panogo. K njeni jutrišnji podobi želi združenje še marsikaj dodati.

Informiranje ne poteka tako, kot si ga zamišljajo. Najmanj, kar bi morali vedeti, so podatki o deležu obrti v družbenem proizvodni občine, o deležu obrti v narodnem dohodku in o prispevku obrtne dejavnosti v občinskem proračunu. Žal teh podatkov ne dobivajo. Imajo pa še dodatne želje, in sicer redno seznanjanje s številskimi o ustvarjenem čistem dohodku, o deležu amortizacije in naložb v osnovna sredstva ter številu prijav za olajšave pri investicijah za

obratovalnice v zasebnem sektorju. Tolažijo se z upanjem, da jim bo vse to omogočil skorajšnji prehod obrtve za družbene prihodke na računalniško obdelavo podatkov.

Kaj več o svojih problemih bodo povedali na jutrišnji skupščini, na kateri bodo ocenjevali dejavnost združenja v minulemu letu.

J. T.

Zamera je uperjena na dve strani

Delavci so prepozno zvedeli, kdo ne sprejema kandidature

BREŽICE — Četrtekovo sejo občinskega sindikalnega sveta — navzoči so bili tudi predsedniki osnovnih organizacij — je prevečevalo nezadovoljstvo, ker so na temeljnih kandidacijskih konferencah podprli ljudi, za katere niso vedeli, da odklanjajo kandidature. To je hudo narobe, so dejali, ker se mnogi čutijo izigrane. Napak pa ni le to, da evidentirancev uradno nihče ni vprašal za pristanek, ampak tudi to, da sami niso prej povedali svojih namer.

Delavcem ni prav, da so predvolilni postopki tako nedodelani, kar velja tudi za republiko, ne samo za občino. Tu so ponekod Marka Bulca opredelili že prej, preden je javno rekel, da ne misli kandidirati. Nasploh kaže, da ljudem ni do poslednjega odločanja, ker pride njihova volja premo do izraza. Zato so se iz nekaterih kolektivov spraševali, kako naj ima na primer njihov delegat pravico z glasovanjem na občinski kandidacijski konferenci spreminjati večinsko mnenje zaposlenih v njihovi delovni organizaciji. Odločanje se nazadnje zoži na zelo omejen krog delegatov, zato volitve še niso tiste, kar ljudje pričakujejo od njih. Tudi evidentiranje oziroma potrjevanje možnih kandidatov na temeljnih kandidacijskih konferencah naj bi bilo že resno dejanje, ki bi slonelo na predhodnem soglasju tistih, med katerimi izbirajo.

J. T.

INVALIDI SO SE SREČALI

GLOBOKO — Pododbor brežiškega društva invalidov ima 183 članov v krajevni skupnosti. Predseduje mu Jože Šuler, ki mu pri organizaciji različnih aktivnosti vedno priskočijo na pomoč tudi drugi. V soboto so globoški invalidi priredili srečanje pri Rožmanu na Malem vrhu, na katerem so jim pripravili kulturni program učenci osnovne šole Artiče iz Curnovca. Člani društva iz leta v leto utrjujejo medsebojne vezi in se radi udeležujejo tudi skupnih izletov. Vsako leto priredijo po dva obiska po domovini, prejšnje čase pa so se peljali tudi čez mejo. Tudi za oddih imajo možnost v Čateških Toplicah, kjer ima Združenje invalidov SRS dve počitniški hišici.

OBČNI ZBOR TURISTIČNEGA DRUŠTVA

KRŠKO — Tukajšnje turistično društvo bo pripravilo v ponedeljek, 4. aprila, ob 17. uri v mali dvorani DKD Edvarda Kardelja redni občni zbor.

Račani pred veliko odločitvijo

V KS Raka se zavedajo, da brez samopriskpevka ne bodo zmogli uresničiti načrte

RAKA — Račani se pomnijo čase, ko je bila Raka precej bolj pomemben kraj, kot je danes. Toda čas je tekel in v približno tako velikih krajih, kot sta, denimo, Sentejnerje ali Škocjan, so še ujeti razvoj za rep. Račanom pa to ni uspelo. Seveda ni še nič zamujenega, menijo v krajevni skupnosti Raka. Zato se že pripravljajo na to, da Raki in krajevni skupnosti, zlasti pa krajanom, odstrejo nove perspektive.

»Načrtov imamo veliko, vsi pa so povezani z denarjem. In do tega tako potrebnega denarja ne bomo mogli

jšemu počutju naših krajanov, saj se bodo razmere za življenje precej izboljšale. Tare pa nas še eno preče vprašanje, to je trgovina, ki že dolgo ne ustreza našim potrebam. Na Smedniku bo sicer letos začela delovati nova trgovina, na Raki pa bo to vprašanje ostalo še nekaj časa odprto, če se ne bomo dogovorili s trgovci. Mi bi namreč na Raki potrebo-

Franc Češnovar, podpredsednik sveta KS Raka

drugače kakor s samopriskpevkom. Le tako si bomo zagotovili tudi nekaj družbene pomoči.« ugotavlja podpredsednik sveta krajevne skupnosti Raka Franc Češnovar. Sam je eden izmed tistih mladih ljudi, ki se je po diplomii na fakulteti vrnil v domači kraj in se zaposlil v TCP Djuro Salaj.

Zato je svet krajevne skupnosti dal pobudo, da razpiše referendum o uvedbi samopriskpevka. Skupščina je seveda tak sklep sprejela in tako so že stekle priprave na referendum, ki bo 10. aprila. Denar iz samopriskpevka bodo porabili predvsem za ureditev avtobusnih postajališč ter mrliške vežice in pokopališča. Toda to ni vse, česar se bodo v krajevni skupnosti še lotili. Najpomembnejši je zagotovo telefon in tovorna napeljava je že predvidena v prvih letih, saj je načrt te napeljave tudi sestavni del družbenega plana. Letos bodo na Raki nadaljevali gradnjo vodovoda. Črpalnice in hranilniki vode so že zgrajeni, denar zanje pa je prispevala komunalna skupnost. Kot kaže, bodo v Ardu, Selih, Podulcah in Dolgi Raki kmalu dobili vodo iz vodovoda. Lotili se bodo tudi asfaltiranja in obnove cest, zlasti lokalnih, prizadevali pa si bodo tudi za asfaltiranje edine republiške ceste v Posavju, ki ni asfaltirana, to je cesta skozi Zaloke.

»Vse to bo seveda prispevalo k bol-

Boljše ceste za hitrejši razvoj

V krajevni skupnosti Blanca bodo 17. aprila odločili o podaljšanju petletnega krajevnega samopriskpevka — Doslej naredili več kot so načrtovali

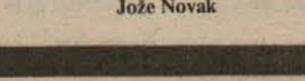
BLANCA — »Na zborih občanov v vseh osmih vaških odborih naše krajevne skupnosti so ljudje zvečne ugodno sprejeli pobudo za podaljšanje samopriskpevka. Družno smo ocenili, da je to edina prava pot, da se hitreje napredujemo in da lahko pričakujemo tudi pomoč širše družbene skupnosti.« je povedal predsednik krajevne konference Socialistične zveze Blanca Jože Marn.

Z denarjem samopriskpevka, ki se steče v aprilu, so v krajevni skupnosti Blanca v preteklih petih letih naredili še več kot so načrtovali. Od zbranih 28,2 milijona dinarjev so večino porabili za boljše cestne povezave, in sicer za posodobitev in asfaltiranje ceste Čanje — Blanca, Blanca — Krajna brda, Blanca — Zagradec in odsekov Poklek — Selce. Pomagali so pri nabavi cevi za vodovod Brunk — Ložce in uredili kar sedem namesto ene načrtovane avtobusne čakalnice. »Omeniti velja, da so krajanje Krajinah brd sami navozili gramoz in še dodatno prispevali okrog 2 milijona, prav tako so pridno priprieli in prispevali Čanjani. Seveda tudi pri drugih akcijah brez delavoljnosti, udarništvu ljudi ne bi bilo toliko narejenega,« pravi Marn.

»S samopriskpevkom smo zagotovili tudi razmah telefonije, saj se je preko sto interesentov z območja Blance, Krajinah brd, Selc, Pokleka, Čanja pridružilo še precej tistih iz sosednjih krajevni skupnosti. Zgradili smo preko 40 km novega omrežja, PTT Novo mesto pa je razširilo ATC Blanca za 100 novih naročnikov. A že ta postaja premajhna, zato smo v program novega samopriskpevka vnesli tudi sofinanciranje razširitve telefonske centrale na 384 števil, pri čemer lahko računamo na pomoč širše skupnosti.« je povedal tajnik krajevne skupnosti Jože Novak.

Jože Marn

Jože Novak

skupnosti Blanca posodobili kar okrog 2.000 metrov cest. Za odseke na cesti Poklek — Selce so dobili 8 milijonov še z republike. Dodatno so bile v preteklih

• Poleg že omenjenega sofinanciranja razširitve telefonske centrale na 384 števil so na Blanci v program krajevnega samopriskpevka, o katerem se bodo odločali v nedeljo, 17. aprila, zapisali še postavitev pločnika ob kategorizirani cesti Blanca — Kladije. Na Dolnjem Brezovem bodo sofinancirali izgradnjo vodovodnega rezervuarja in položili zaporni sloj asfalta skozi naselje, na Čanju bodo nadaljevali posodobitev ceste Čanje — Blanca, v Priklancah pa bodo razširili cesto do meje z Gorenjim Leskovcem. Na Pokleku bodo asfaltirali odseka ceste Poklek — Brinje in Kerin — Poklek in razširili cesto Poklek — Brunk. V Selcah bo asfalt na cesti Selce — vas in odseku Trate, v Krajinah brdih na odseku Kladije — Krajna brda, v Kladiju pa na odseku ceste Zgornje Kladije.

petih letih posodobljene še kategorizirane ceste Blanca — Dolnje Brezovo (1800 m), Kladije — meja Rožno (700 m) in Blanca — Poklek (1300 m). Uspešno so se vključili tudi v modernizacijo odseka ceste Kacijan — Zgornje Kladije v dolžini 1000 metrov.

P. PERC

Potrjen kandidat za predsednika Stane Zlobko

Za dva podpredsednika ostali trije kandidati

BREŽICE — Poročali smo že, da so se v Brežicah odločili za nadaljevanje oziroma ponovitev kandidacijske konference, ker prvič zaradi odhoda delegatov domov niso mogli vnovič glasovati. Pri šteju glasov se je namreč pokazalo, da je edini kandidat za predsednika Stane Zlobko dobil premo glasov. Konferenco so nadaljevali pred enim tednom. Udeležba je bila boljša kot prvič. Od 127 delegatov je bilo navzočih 99 in od tega jih je za Staneta Zlobka glasovalo 75 (zadostovalo bi jih 64). Za podpredsednika je prvič dobil zadostno število glasov samo Franc Puhner. Tokrat so dali ponovno na listo še Franca Filipiča in Staneta Ilca, medtem ko Ivana Tomšeta niso več upoštevali, ker je dobil najmanj glasov. Zadostno podporo sta dobila oba, Filipič in Ilc (prvi 55, drugi 57 glasov) in občinska skupščina bo izmed treh kandidatov izvolila dva podpredsednika.

J. T.

Elektrarne bodo pričakali pripravljene

Sevnica: kmetijci ne drže rok križem

SEVNICA — Odkar od leta 1979 pri sevniški kmetijski zemljiški skupnosti vodijo evidenco o spremembi namembnosti kmetijskega zemljišča, je bilo do leta 1987 pozidano 70 ha zemlje. Z izbojšavo zemljišč z lastnim denarjem, sredstvi Zveze vodnih skupnosti Slovenije, bank in z udeležbo lastnikov zemljišč pa so pridobili 612 ha plodne zemlje.

Načrtujejo, da bodo do leta 2000 v občini izboljšali še okrog 1200 ha zemljišč, pretežno v hribovitem svetu. Melioracije v sevniški občini so pričeli leta 1981 na Bučki na 20 ha zemljišč, prav tolikšno površino so naslednje leto izboljšali v Podvrhu. Sledilo je leta 1983 30 ha na Blanci, v Sentejanzu in Stržišču, v poslednjih dveh krajih in v Trnovcu je naslednje leto melioracija zajela 25 ha zemljišč. Na Bučki so leta 1985 izboljšali še 50 ha zemljišč, na Čanju 15 ha površin, predani spet na Bučki 50 ha in 70 ha v Krizu. Za 80 ha je bilo opravljenih minimelioracij. Tako se leto 1986 in lansko, ko je bilo 20 ha melioracij pašnika v Zirovnici in 120 ha minimelioracij v celotni občini, šteta med najuspešnejše posege v sevniški občini za izboljšavo zemljišč in pridobitev novih površin rodovitne zemlje.

»Omeniti velja, da poteka melioracija Podboršt — Hinje na 30 ha, v

• V letu 1988 predvidevajo pri občinski kmetijski zemljiški skupnosti hidromelioracij na 150 ha v Mirenski dolini in na prav tolikšnih površinah minimelioracije. V nižinskih predelih naj bi izvedli 160 ha, v hribovskih pa 150 ha agromelioracij. Letos naj bi opravili še zložbo zemljišč Podboršt — Hinje in začeli pripravljati namakanje 90 ha površin od Lake do Brega.

izdelavi pa je projekt Mirenske doline za 150 ha zemljišč. Zavedati se je treba, da pri nas ni tako velikih površin kot v nekaterih drugih, zato smo dolgo čakali, da smo pridili z večjo podporo širše skupnosti.

Gradnja savskih hidroelektrarn je že posegla na naša najboljša zemljišča, zato moramo vsi čimveč narediti, da nadomestimo izgubljeno zemljo. Med letom smo uspeli, da je slovensko elektrogospodarstvo naročilo in plačalo posebno strokovno študijo savske doline, ki mora biti končana do letošnjega maja.« je povedala tajnica in strokovni vodja kmetijske zemljiške skupnosti Mira Možic.

P. P.

Mira Možic

Male plastike in pihanke

Marjan Jamnik podaljšuje življenje trtnih korenin tako, da iz njih dela male plastike — Pihanke so novost

NOVO MESTO — Marjan Jamnik je resda vseskozi najbolj predan svojem gostinskemu poklicu, ker pač od njega živi (zdaj že nekaj let kot šef za prehrano v IMV), vendar nikoli ni bil samo to, za kar se je izšolal. V njem sta bila namreč ves čas še dva klica, ki se jima je oglašal, sprva bolj poredko, potem pa čedalje večkrat, in sta ga privedla prvi med zborovske pevce, drugi pa med likovnike. Sam ne ve, kateri mu več pomeni, saj ima oba enako rad in se nobenemu ne bi odrekal na račun drugega. Zahtevnejše pa je, pravi Marjan, biti likovnik, saj je to povezano z ustvarjalnostjo, ustvarjalnost pa z znanjem in navdihom. S slednjim pa je tako, da pride, če sploh pride, ukazovati pa mu ne moreš.

Za navdih ima Marjan še drug izraz: »kadar me prime«. Kaj to pomeni, je občutil prvič, ko je neko pomlad v kupu debelih trtnih korenin, ki so jih odslužene zmetali iz vinograda, zagledal nekaj zase. »To so bile korenine čudnih oblik, grčave in odebeljene na mestih, kamor so jih nekoč zadevale krmpače kopačev, v njih sem videl neke podoobe iz življenja, vendar precej neizrazite, in prijelo me je, da bi jim dodelal še nakazani izraz. Tako sem začel kipariti in tako so nastale moje prve male plastike,« se spominja. Potem je vsako pomlad, včasih pa že jeseni, odšel med vinograde pogledat, kaj je novega odslužilo in če bo našel kaj zase. Tudi letos je že naredil tako pot in se skoraj istočasno lotil kar šestih korenin.

»Še vedno jih obdelujem,« nadaljuje, »saj se ne zadovoljim tako hitro. Poleg tega je rezbarjenje korenin zelo težavno in dolgočasno, saj je les dokaj trd in se upira, če se ga lotiš s silo. Nasilja so te korenine pretrpele dovolj, ko so bile še v zemlji, zato zahtevajo spoštljivo ravnanje. Najraje imam korenine takšnih oblik, kjer je nekako že narava nakazala bodočo plastiko, in takšne tudi iščem. Želim, da bi v moji obdelavi simbolizirale bitko za življenje, nenehni boj s smrtjo. Da

bi bile vsaj malo podobne tudi ljudem, zgaranim od pehanja in ki se jim na zunaj pozna, da jim življenje ni priznašalo s trpljenjem.«

Marjan ima malo teh malih upodobitev življenja doma, večino jih je razdal, enako kot slike, ki jih ustvarja, kadar ne rezlja trtnih korenin. »V zadnjem času delam pihanke. To so risbe, ki nastanejo tako, da kaplje tuša razpiham po papirju,« pojasnjuje. Pravi, da se na ta način pride do zanimivih stvari, da pa mora biti s pihanjem v kaplje tuša previden, sicer se lahko zelo hitro izcimi kaj drugega, kot želi. »Do zdaj sem uporabljal le črno barvo, pripravljam pa cikel pihank, kjer

Marjan Jamnik

bom črni barvi dodal še najmanj eno.« Izdelal je tudi nekaj pastelov in akvarelov, kaj več pa o tem ni hotel povedati.

Spet pa bi rad razstavljal. Razmišlja, da bi se pridružil likovnikom IMV in z njimi začel sodelovati. Ali pa bi morebiti spet kaj pripravil v okviru skupine »Vladimir Lamut«, katere član je. Morda podobno, kot so minulo sezono, ko so se člani te skupine eden za drugim predstavljali s samostojnimi razstavami v razstavišču gostišča Pri slonu. Marjan je prišel na vrsto pred štirinajstimi meseci. To je bila njegova prva in za zdaj edina razstava.

I. ZORAN

KOSTANJEVICA — Mednarodni kiparski simpozij Forma viva, ki bo letos ponovno v Kostanjevici, že dolgo pred začetkom buri kulturniške duhove v krški občini. Medtem ko se v krški kulturni skupnosti zavzemajo za varčevanje, v Formi vivi vztrajajo pri tem, da se letošnjega kiparskega srečanja v Kostanjevici udeležijo šest kiparjev.

Razpis za udeležbo na simpoziju je že objavljen, znano je tudi, koliko naj bi letošnja Forma viva veljala, samo denarja še ni na voljo in vprašanje je, ali sploh bo. Delegati skupščine krške kulturne skupnosti so se namreč na seji, ki je bila pretekli petek v Krškem, odločili, da

prispevajo denar samo za dva kiparja. To pa pomeni, da bodo prispevali okroglih 20 milijonov dinarjev ali eno tretjino potrebne vsote. Seveda je ta vsota daleč premajhna za izvedbo simpozija v takem obsegu, kot načrtujejo v Formi vivi. Zato so se že začeli dogovar-

Nočejo biti le povprečni

V Miklovi hiši razstava na srečanju Ribnica 87 nastalih del — F. Lapajne: Tudi v kulturi manj povprečnosti!

RIBNICA — Lansko poletje so na likovnem srečanju Ribnica 87 ustvarjali: Jelka Flis, Brane Sever, Zdenko Huzjan, Marjan Tršar, Franc Purg, Dušan Tršar, Renata Bovhan in Veljko Toman. Razstavo njihovih del so odprli minuli četrtek zvečer v galerijskih prostorih v Miklovi hiši. Tudi s to prireditvijo so počastili občinski praznik.

Na otvoritvi je nekaj temeljnih oznak o razstavi in razstavljalcih povedal umetnostni zgodovinar in likovni kritik Jure Mikuz. Med drugim je poudaril, da bi bila razstava, kakršna je ta, vesela vsaka ugodna slovenska in tudi jugoslovska galerija.

Galerija v Miklovi hiši je bila urejena s skupnimi napore, ob denarni pomoči Rika, Inlesa, obrtnikov in drugih. Predstavlja prvi korak k preureditvi te

hiše v ribniško kulturno središče. Predsednik občinske skupščine France Lapajne se je za ta dvojni dogodek — za galerijo in razstavo v njej — zahvalil občinski kulturni skupnosti, še posebej pa kulturnemu animatorju in resničnemu entuziastu Stanetu Kljunu, ki je tudi najbolj zaslužen za preureditev dela (razpadajoče) Miklove hiše v razstavišče.

Predsednik občinske skupščine je poudaril, da se Ribnica tudi na kulturnem področju ne sme zadovoljevati s povprečnostjo, kot se ne zadovoljuje na gospodarskem področju, kjer dosega nadpovprečne rezultate. Takšne uspehe pa lahko dosega le kulturno osveščeni in razgledani ljudje, zato v občini podporajo glasbeno in gledališko ustvarjanje, likovno kolonijo in festival humorja in satire.

J. P.

J. SIMČIČ

Knjig dovolj, le knjižničarjev ni

Analiza stanja šolskih knjižnic v trebanjski občini ugotavlja, da šole ne dobivajo denarja za plačevanje svojih knjižničarjev — S prostori zelo na tesnem

TREBNJE — V trebanjski občini deluje pet šolskih knjižnic, vse skupaj pa imajo okoli 55.000 knjig. Največjo knjižnico premore osnovna šola v Trebnjem, na njenih policah pa je 23.000 knjig ali malo manj kot polovica vseh. Druge šolske knjižnice štejejo: na Mirni 13.000, v Šentupertu nekaj nad 8.100, v Mokronogu okoli 6.300 in v Velikem Gabru 4.500 knjig.

Republiški normativ 10 knjig na učenca presegajo vse šolske knjižnice, nekatere celo za štirikrat. Slabše pa je s prostori, ki jih šolske knjižnice uporabljajo. Republiškega normativa, ki zahte-

va 600 kvadratnih metrov prostorov, niti približno ne izpolnjujejo, saj imajo vse skupaj na voljo le 318 kvadratnih metrov ali le polovico potrebnih površin. Trebanjska šolska knjižnica kot največja ima 187 kvadratnih metrov. Najmanjši prostor, vsega 16 kvadratnih metrov, je dodeljen šolski knjižnici v

Velikem Gabru. Tudi mirenska kot druga največja v občini ima za knjige le malo večji prostor, kot je kabinetna soba v stanovanju.

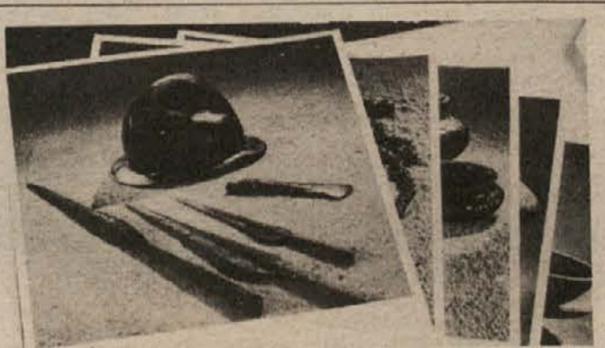
To je samo nekaj podatkov in ugotovitev iz analize stanja šolskih knjižnic v trebanjski občini, ki jo je izdelala Goliolva knjižnica v Trebnjem kot matična knjižnica za trebanjsko občino. »Ena od pomembnih ugotovitev analize je tudi ta, da šolske knjižnice nimajo knjižničarjev razen v Trebnjem, nimajo pa jih zaradi tega, ker šole ne dobijo denarja za plačevanje svojih knjižničarjev. Zakaj je tako, mi ni jasno, ko pa analiza vendarle pokaže, da je v šolskem letu v teh knjižnicah opravljenih skupaj skoraj 800 pedagoških ur,« navaja France Režun, vodja matične knjižnice v Trebnjem. Ob tem pa se samo od sebe zastavlja vprašanje, ali je tolikšno bogastvo, kot ga predstavlja 55.000 knjig na policah šolskih knjižnic v trebanjski občini, res lahko v celoti tako izrabljeno, kot to zahteva pedagoški proces na šolah, če ni ljudi in ne plačila za to, da bi to strokovno vodili. Kot kaže, bo to vprašanje zaenkrat še naprej brez odgovora, doklej bo tako, pa morda vedo le tisti, ki o plačevanju knjižničarjev nočejo slišati kaj veliko.

I. Z.

APRILA REVIJA ODRASLIH ZBOROV

TREBNJE — V Trebnjem se pripravljajo na izvedbo vsakoletne občinske revije odraslih pevskih zborov. Revija, ki bo hkrati tudi osrednja prireditev v počastitev dneva OF, bo v petek, 22. aprila, v trebanjskem kulturnem domu. Nastopili bodo: moški zbor iz Mokronoga, mešani zbori z Mirne, iz Trebnjega in Velikega Gabra ter Trebanjski oktet.

I. ZORAN

Slike iz prazgodovine

Dolenjski muzej izdal stenski koledar in mapo s posnetki nekaterih dragocenih arheoloških najdb iz halštatskega obdobja

NOVO MESTO — Dolenjski muzej je za leto 1988 izdal in založil stenski koledar z barvnimi fotografijami nekaterih najzanimivejših in najlepših najdb iz halštatskega obdobja na tleh današnjega novega mesta. Te najdbe so strokovno obdelane in shranjene v arheološkem oddelku Dolenjskega muzeja, sloves o njih pa je segel daleč prek meja naše ožje in širše domovine. Arheološki koledar prinaša na dvanajstih listih posnetke kompletov najrazličnejših predmetov iz prazgodovine, kakor jih je za fotografira in oblikovalca Zvoneta Pelka skompletiral vodja arheološkega oddelka kustos Tone Knez, ki je te slike tudi strokovno komentiral.

Iste slike je Dolenjski muzej izdal posebej v mapi z naslovom Slike iz prazgodovine. Strokovni zapis Novo mesto v halštatski dobi, preveden v nemščino in francoščino, je delo Toneta Kneza. Na dvanajstih slikah oziroma barvnih fotografijah pa so predstavljeni: bronzasta čelada, železni sulici in bojna sekira — značilna obo-rožitev halštatskih knezov na Dolen-

skem; ogrlice iz jantarnih in steklenih biserov — nakit halštatskih žena; keramične posode, namenjene daritvam pri pogrebni obredih; rdeče in črno barvane keramične obredne posode, ki so jih, napolnjene s hrano, polagali mrtvim v grobove; nenavadne keramične posode, ki so imele magični pomen v grobovih; čista, situla in kotliček — bronasto pivsko posodje v halštatskem času; bronzaste zaplestnice in nazožnice; keramične posode — kernosi iz groba aristokratije; daritvene posode, ki so jih polagali mrtvim v grobove; bronzasti prsni oklep halštatskega kneza.

Mapa Slike iz prazgodovine v domiselni obliki predstavlja del kulturnozgodovinske dediščine, shranjene v Dolenjskem muzeju. Če ima lastnik dovolj veliko stanovanje, si z vkvirjenimi slikami lahko sam pripravi razstavo in ima tako del arheološkega bogastva nenehno pred očmi. Za šole pa je mapa lahko tudi dragocen učni pripomoček pri spoznavanju kulturne preteklosti novega mesta in Dolenjske.

I. Z.

Brez občinstva

12. teden slovenskega filma v Novem mestu se je končal. Če bi le površno preleteli številke, ki so jih ob koncu te tradicionalne vsakoletne prireditve sesteli v Domu kulture, bi se lahko pohvalili, češ teden je uspel; šest novih slovenskih filmov si je na 26 predstavah ogledalo preko 3.600 gledalcev, kar gotovo ni malo, še posebno, če vemo, da za domači, slovenski in sploh jugoslovanski film že nekaj let ni pravega zanimanja. Žal pa je tako, da je v resnici novomeški filmski teden to nezanimanje potrdil.

Za solidnim povprečnim obiskom filmskih predstav stoji šolska mladina, ki je po ustaljenem programu napolnila kinodvorano Doma kulture na vseh izrednih predstavah, in sicer si je 12 predstav ogledalo 2912

• Na »povinco« pozabili — Četrtek teden slovenskega filma je bil namenjen tudi učiteljem, ki se na šolah ukvarjajo s filmsko vzgojo. Učitelji so si najprej ogledali film Moj ata, socialistični kulak, po končani predstavi pa naj bi se skupaj z učenci srečali in se pogovarjali z ustvarjalci filma, kot je pisalo na vabilih in plakatih. Poldeta Bibiča, Iva Bana in Toneta Partljiča, kljub temu da so za trdno obljubili, ni bilo v Novo mesto. Zaman so jih čakale tudi delavke tovarne Labod v Ločni, ki je bila letošnji pokrovitelj tedna filma. Prof. Milka Bobnar, organizatorica filmske dejavnosti v novomeški občini, se je sicer mentorjem opravičila v imenu ustvarjalcev filma, grenak priokus je pa ostal. Se sreča, da tako kot povabljeni nista ravnala tudi povabljenca Novomeščana, režiser Filip Robar-Dorin in Stojan Pelko, filmski kritik revije Ekran.

J. P.

obiskovalcev, medtem ko si je 14 rednih predstav ogledalo vsega skupaj 733 gledalcev, torej 52 ljudi na predstavo ali trikrat manj, kot je bilo povprečje za teden v celoti.

»Brez šolarjev bi bil teden slovenskega filma popoln krah,« pravi Janez Kovač, organizator filmske dejavnosti v Domu kulture. »Domačega filma ljudje ne marajo. Zakaj in kako, je težko odgovoriti, a gotovo je to pereče vprašanje. Lahko bi celo rekli, da je bilo letos na tednu za spoznanje slabše kot lani.«

Nič kaj spodbudno za domači film! Toda ob teh nerazveseljivih ugotovitvah ostaja nekaj svetlih okenc v sicer temnem obzorju. Vztrajno vzgojno delo s šolsko mladino — prav tu pa so korenine novomeškega filmskega trena — bo morda le rodilo nekaj sadov. Navsezadnje je tako, da je za spoznavanje filmske umetnosti potrebnega nekaj znanja in tako imenovane kulturne navade, podobno kot za branje. Brez tega bo film za večino samo zabava, kinematografi pa prisiljeni vrteti to, kar pač v naši mili domovini že nekaj let zvečine vrtijo — filmsko plažo vseh vrst.

M. MARKELJ

RAZSTAVA

LOŠKI POTOK — Razstavo del slikarja Borisa Kobeta so odprli 26. marca v osnovni šoli v Loškem potoku. Posvečena je letošnjemu prazniku občine Ribnica, njen naslov pa je »Po poteh Gubčeve brigade«.

M. G-č

Žagarjevi nagrajenci

Republiške nagrade za izjemne uspehe na vzgojno-izobraževalnem področju prejšnji teden v Ljubljani

LJUBLJANA — Prejšnji teden so tu na posebni slovesnosti podelili tradicionalne Žagarjeve nagrade, najvišja slovenska priznanja za izjemne dosežke na vzgojno-izobraževalnem področju, ki jih podeljuje republiška izobraževalna skupnost. Nagrajenci so: Bojan Pavličič za uspešno kulturno in narodno delovanje, ki ga uresničuje s telesnovzgojnimi dejavnostmi v slovenskih srednjih šolah na Tržaškem; akademik prof. dr. Ivan Vidav za svoje obsežno raziskovalno, znanstveno, pedagoško in organizacijsko delo; Pavla Zdovc za ustvarjalno in požrtvovalno delo, prežeto s strokovnim znanjem in bogatimi izkušnjami, s katerimi je prispevala k razvoju predšolske vzgoje v občini Slovenske Konjice, v celjski regiji pa tudi v širšem slovenskem prostoru; Danica Cedilnik

za predano pedagoško delo in izjemnem delež pri razvoju pouka slovenskega jezika v osnovni šoli; Jože Dolinšek za predano vzgojno-izobraževalno delo na področju kmetijskega šolstva in za zgledno organizacijo in vodenje celodnevne osnovne šole; Jože Filo za izjemne uspehe na vzgojno-izobraževalnem področju, široko razvejeno publicistično in kulturno delo ter za 25-letno uspešno vodenje festivala Kurirček; dr. Ana Kranjc za izjemne dosežke na področju izobraževanja odraslih. Žagarjeva priznanja pa so prejele: osnovna šola v Zavodu za reumatične in srčne rekonvalescente za mladino dr. Marko Gerbec v Šentvidu pri Stični, Visoko ekonomskokomercialna šola v Mariboru in Zveza organizacij za tehnično kulturo.

Pojdejo na bitolski »Montmartre«

Mladi likovniki iz bršljinske osnovne šole med najboljšimi na VII. zveznem otroškem likovnem festivalu Bitola 88 — Za nagrado pojdejo slikat arhitekturo

NOVO MESTO — V Sloveniji pa tudi v Jugoslaviji skoroda ni razpisa, pomembnejšega srečanja ali kakšne druge večje manifestacije, da se nanje mladi likovniki osnovne šole XII. SNOUB iz Bršljina ne bi odzvali in sodelovali s svojimi likovnimi izdelki.

Številna priznanja, diplome in nagrade od vsepovsod, ki so stalno na ogled v vitrinah na hodnikih šole, zgovorno pričajo, da se jim je trud bogato poplačal. Postalo je že nekakšno pravilo, da bršljinski učenci na takšnih likovnih akcijah ne ostajajo praznih rok. Pri tem, da se nenehno na kaj odzivajo in sodelujejo, jih spodbuja in njihovo delo usmerja izkušeni likovni pedagog Ljubo Žagar, čigar budno oko sicer stalno skrbi za to, da ne bi česa pomembnejšega prezrli in zamudili.

Na Žagarjevo pobudo je poslala bršljinska osnovna šola večje število likovnih izdelkov (risb in slik) svojih učencev tudi na VII. zvezni otroški likovni festi-

val Bitola 88. Pred kratkim je prišla iz tega makedonskega mesta zelo razveseljiva novica, ki pravi, da je bršljinska šola na tem festivalu, ki je sicer tekmovalnega značaja, s poslanimi prispevki zmagala oziroma postala ena od petnajstih šol zmagovalk na Bitoli 88. Na razpis, ki je bil »odprt« od lanskega oktobra do 20. februarja, je prišlo 13.600 likovnih del iz kar 265 osnovnih šol iz vseh republik in pokrajin. Prispele likovne izdelke, med katerimi je bilo tudi precej izdelkov jugoslovskega zdomceva iz Stuttgarta v ZR Nemčiji, je marca pregledala in ocenila strokovna žirija pod vodstvom prof. dr. Bogomila Karlavariša. Žirija je tudi odbrala najboljših 700 likovnih izdelkov za razstavo.

Mlade likovnike iz šol zmagovalk in njihove mentorje oziroma likovne pedagoge so prireditelji povabili na šestdnevni likovni tabor, ki bo od 23. do 29. maja v Bitoli. V tem slikovitem makedonskem mestu, ki ima, kot se domačini radi pohvalijo, svoj »mali Montmartre«, bodo slikali na temo Stara arhitektura Bitole. Vsaka šola sme poslati na tabor največ tri učence. Temu delovnemu srečanju najboljših učencev likovnikov in pedagogov Jugoslavije bodo posvetili še posebno pozornost. Med

ŠANSONJER SLIKAR

LJUBLJANA — V prostorih galerije Kemičnega inštituta Boris Kidrič, ki jo vodi kot umetniški vodja novomeški rojak Marin Berovič, so v torek, 29. marca, odprli razstavo gvašev znanega jugoslovanskega skladatelja in pevca zabavne glasbe Arsena Dediča. Otvoritev je bila v znamenju poezije; svoje pesmi je predstavil Janez Menart, medtem ko je Arsenove zapela Neda Arsenič.

LANI USPEŠNO LETO

KOČEVJE — Delavska godba Kočevje združuje v šestih sekcijah nekaj nad 200 članov. Lani ob 60-letnici so imeli godbeniki in druge sekcije nad 100 nastopov, obnovili pa so tudi prostore za vaje. Finančne razmere so se znatno izboljšale po zaslugi samoupravnega sporazuma o financiranju godbe in drugih dejavnosti, ki jih le-ta združuje. Vse to so omenjali tudi na skupščini godbe 25. marca, na kateri so poleg novega upravnega odbora izvolili še druga delovna telesa.

S. P.

OŽIVELA
PLANINSKA POT

BREŽICE — Preko 200 planincev iz Travnika, Zelenice, Zagreba, Samobora in Ljubljane se je prejšnjo nedeljo, 20. marca, zbralo pred čateškim motelom in krenilo na brežiško planinsko pot. Udeleženci pohoda so šli preko Sv. Vida na Cirkni in nato še do Stojdrage na sosednjem Hrvaškem. Dan je v lepem vremenu in prijetnem vzdušju hitro minil.

B. HORVATIČ
ŽIVAHNA IN PESTRA
DEJAVNOST

NOVO MESTO — V Domu za učenje Majde Šilc smo kljub pomladi zelo dejavni na kulturnem, športnem in družabnem področju. Člani novinarskega krožka smo izdali domsko glasilo, pevski in recitacijski skupina sta pripravili nastop za ostarele v domu starejših občanov v Smihelu v Novem mestu, medtem ko so se športniki pomerili med seboj in z vojniki v streljanju, namiznem tenisu in šahu, prijateljsko košarkaško tekmo pa so odigrali z učenci doma SKŠ na Bajnovi. Proti koncu tega meseca smo pripravili tekmovalni zabavni večer s plesom, na katerem smo si izbrali tudi domsko himno, ki jo bomo poslej prepevali ob različnih priložnostih.

MILKA KUHELJ
novin. krožek DUMŠ
PRISPEVKI ZA DRAGE
MEDICINSKE
INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OOR RK so prispevali: OO sindikata Labod Novo mesto 150.000 din, OO sindikata Splošne bolnice Novo mesto 50.000 din namesto venca na grob mame dr. Franka Dolška, Anica Jazbec s Trdinove 15a v Novem mestu 40.000 din namesto venca na grob Ivane Košir, OO sindikata IMV DSSD Novo mesto 250.000 din namesto obdaritve ob 8. marcu, OO sindikata OŠ Škočjan 50.000 din namesto venca za mamo Majde Lavrič, Marija Laterner iz Prešernove 4 v Črnomlju 20.000 din namesto venca za prijateljico Ančko Kuntarič iz Ljubljane, OO sindikata IMV—TOZD Šmarjeta 40.000 din namesto obdaritve ob 8. marcu, OO sindikata ZSMS pri skupni službi SIS družbenih dejavnosti 37.772 din. Do sedaj so občani zbrali za vakuumsko blazino 1.690.052 din. Občinski odbor RK Novo mesto se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje.

RES LEPO, SONJA IN
MATEJA!

Nisem najbolj nežne narave, vsaj solze mi ne prikte rade v oko, a pri sestavku »Boste že na cesti koga našli« (DL 10. marca) sem se zjokala skoraj naglas. Nimam namena razglabljati, zakaj so nemočno staro v novomeški bolnišnici tako odpravili na pot, temveč bi se rada najtopleje in pristrčno zahvalila Sonji in Mateji za njuno humano dejanje oziroma za njuni tako srčno dobri srca. Hvala tudi staršem, ki ju vzgajajo. Tudi mene je že na skrivaj obiskala starost in morda bom z nekaj srečo tudi sama kdaj srečala takšne mladenke, če bom potrebovala pomoč. Sonji in Mateji želim še mnogo lepih in brezskrbnih srečnih dni v mladosti in mnogo uspeha v šoli ter ju zelo pozdravljam.

Bralka iz
Črnomlja

Tih razmislek o kostanjih
Tudi v Kočevju obsedeni s sečnjo teh dreves

Kot krajan Kočevja razmišljam, kaj vse lahko naredi človek. Komaj so pred šestimi leti obrezali kostanje — takrat so jih še pametno — že so spet delavci Komunalne v Kolodvorski ulici nad kostanji. Ne vem, če kdo potrebuje drva za domačo uporabo ali pa ukrepajo zdaj, da jeseni ne bo nepotrebnega grabljenja listja. Kostanj so obdelali tako temeljito, da so videti kot spomeniki atomske dobe. Ostala so le debela s štrclji. Pravijo, da bodo med stare kostanje posadili nove, mlade. To pa ni opravičilo.

Kuga podiranja in obrezovanja drevev se je v Kočevju razpasla po vojni. Leta 1946 je padel kostanjev drevored pred staro osnovno šolo (tam je zdaj avtobusna postaja). V letih 1946 — 1948, ko sem bil še odbornik pri KLO in imel na skrbi varstvo drevev v mestu, sem obvaroval marsikatero drevo pred smrtjo. Posamezniki so bili že takrat obsedeni s sečnjo dreves po mestu. Zdal se enega izmed kostanjev odrezali pri tleh. Bil je volat. Take kostanje so včasih vrtnarji zabetonirali, da v drevoredu ni nastala praznina.

Stojijo poskusni
piloti iz IMV
ob strani?

NOVO MESTO — Sreda, pretekli teden. Ura je okoli 12. Po Kotarjevi se pripodi rdeča petica, ostro zavija na Trdinovo proti grmu. Toda sredi križišča začne avto pokakševati in voznik z ostrim dodajanjem plina komaj izpelje ovinek in dobesedno skoči z avtom na pločnik ob desni strani cestišča. Vozniku je uspelo, da je prebudil motor, ampak njegova jaza se še ne ohladi tako hitro. Še naprej vozi ostro po pločniku, ampak sedaj tako, da z levim kolesom struga granični rob pločnika. Na vozilu sicer ni bilo videti škode, ki jo je voznik povzročil s tako vožnjo, vendar avtomobilu prav gotovo ni koristila. In take vožnje normalen voznik niti ne bi bil sposoben, še manj bi voznik vozil tako, če bi bil avto njegov. Avto je bil brez registrskih tablic, torej voz na poskusni vožnji naše domače tovarne avtomobilov. IMV.

Kako bo pogledal kupec, ko bo povsem novi avto, ki ga je moral preplačati z najmanj tremi letnimi dohodki, kazal znake premaknjene preme, si lahko mislimo. Lahko si tudi mislimo, kolikokrat bo moral na servis in tam dokazovati, da se avto tako obnaša tako rekoč od rojstva. Poleg tega se lahko zgodi, da mu reklamacije ne bodo priznali, saj so v IMV prepričani, da izdelujejo dobre avtomobile. Bolje rečeno: iz Francije naj bi dobivali brezhibna vozila.

In to se dogaja v IMV v letu, ki so ga razglasili za leto kakovosti in ekonomike! Primer pa zagotovo ni osamljen, saj je treba samo nekajkrat videti, kako dirkajo IMV-jevi dirkači navzdol po Grmu in mimo tamkajšnje osnovne šole. Tudi se tu in tam vidi in sliši za primere katrc, ki zaradi takih podobnih okvar podvozja nekoliko postrani legajo na cesto.

Ne bi imelo smisla zdaj govoriti, da je v IMV vse narobe in zanič. Še manj imamo interes, da bi v zadnjem času nekaj boljše »imidž« novomeške tovarne kakorkoli blatili. Ampak prav bi le bilo, ko bi se delavcem za stroji in v ostalih službah v IMV pridružili tudi poskusni piloti.

E. Č.

Mačehovski je odnos do petja

Ob reviji otroških (in mladinskih) pevskih zborov v Trebnjem

TREBNJE — V organizaciji ZKO je v Trebnjem pretekli teden izvenela že tradicionalna revija otroških (in mladinskih) pevskih zborov trebanjske občine. Prikupna prireditev je bila deležna velikega obiska in krepkih aplavzov pa tudi precej spodbudnih ugotovitev vrhunskega zborovskega dirigenta Jerneja Habjančiča, ki je nastope zborov »uradno« ocenjeval in po koncertu vodil seminar oziroma posvetovanje zborovodij. Skupna ugotovitev strokovnega pogovora je: kakovosten napredek tako v izbiri programa (kjer je še posebej razveseljiva prisotnost sodobnih skladateljev, kot so Jež, Rojko, Močnik; slišali smo tudi prvo izvedbo skladbe »Kaj imamo« Slavka Mihelčiča, ki jo je predstavil OPZ Glasbene šole), kot v pevski tehnični znanjih in manirih.

Zal pa je bilo treba ponovno ugotoviti, da v petih popolnih osemletkah trebanjske občine ni niti enega mladinskega zbora (kar si že več let zamaženi želijo naslov revije), povedano drugače, na reviji nismo slišali trigranskega a cappella petja in tudi večina v kategoriji mlajših mladinskih zborov se ni predstavila v pričakovani zahtevnosti. Vzroke, ki so že vsa leta isti, lahko strnem v ugotovitve, da je okolje, v katerem zbori delajo, do njihovega poslanstva v oblikovanju sedanje in bodoče značajske podobe slovenskega naroda, malo rečeno, mačehovski. Ta trditve je kaj hitro dokazljiva.

Pevski zbor pač ni le servis za proslave. Pravzaprav je s tem dovolj povedanega, da ne razpredam dalje, kako nujno je potrebno dolgoročno planiranje in skrbno vodenje procesa rasti pevskega zbora. Seveda spada sem tudi ustvarjanje normalnih delovnih razmer, kot so zdrav prostor (kar bi težko rekli za učilnico, ki je normirana za 25 učenec, kadar v njej vadi 50-članski zbor — posebno še pozimi!), primeren čas in tudi dovolj časa, uglasen klavir in še kaj. Pri vsem tem težko pristane na spominjanje A in B programa ter drugih protijudskih pogruntavščin vase zagledanih apostolov, ker je to zgolj sprenevanje in nerazumevanje lastne funkcije v Vzgoji (velika začelnica ni pomota!), vključno s tistimi dobrohotno pomilovalnimi trepljaji, s katerimi nestrpnosti odganjajo »odločilni faktorji«, češ za življenje je vendarle najpomembnejša matematika!

Pa tudi z matematiko se nekako ne izide! Delo s petdesetimi, največkrat že utrujenimi učenci je prav gotovo drugače naporno kot delo z normalno številnim

• Še malo, pa se bodo za opremo nekaterih naših podjetij začeli zanimati arheologi.

M. BRADAČ

razredom, vendar tega pri delitvi osebnih dohodkov ni opaziti. Tudi javni nastopi nimajo nobene spodbude v pravilnikih o nagradenju. Tako ima na primer učitelj, ki je prišel po službeni dolžnosti z zborom na revijo v vlogi pazitelja (brez najmanjšega podcenjevanja tega dela), pravico do enakega nadomestila kot zborovodja, ki je na koncertu nastopil s enim ali dvema zboroma in bil razgaljen pred dosti zahtevnejšo inšpekcijo, kot je tista, ki jo opravlja pedagoška svetovalna služba.

K tem zapiskom s posvetovanja naj dodam še to, da od petih popolnih osemletk na trebanjskem področju tri nimajo strokovno zasedenega glasbenega pouka. Verjamem vsem težavam pri vodenju in izvajanju kadrovske politike, vendar jih precej izhaja tudi iz prej zapisanega. Napredek v kakovosti je bil vendarle narejen. K temu so pripomogle predvsem

tovarišice zborovodkinje (po abecednem redu): Olga Bartolj (vodila je dva zbora iz OŠ Mokronog), Slavka Kukman (dva zbora iz OŠ Trebnje), Tatjana Mihelčič (dva zbora iz glasbene šole Trebnje), Dušica Peček (dva zbora iz OŠ Mirna) in Suzana Tratnik (dva zbora iz OŠ Veliki Gaber).

Skupaj z ocenjevalcem revije so zborovodkinje izbrale tudi zore za medobčinsko revijo pevskih zborov, ki bo v organizaciji Pevske zveze Dolenjske in Bele krajine 10. maja 1988 v Novem mestu. To priznanje so si prislužili otroški zbor osnovne šole ZDO z Mirne, otroški zbor osnovne šole Jožeta Slaka-Silva iz Trebnje in mlajši mladinski zbor glasbene šole iz Trebnje.

In naj na koncu dodam še, da je k celotni podobi revije svoj delež prispevala tudi Nataša Bracar z dopadljivim vodenjem.

STANE PEČEK

Odvečen dvom o krški KTV

Sprejemna postaja za kabelsko televizijo bo po novem na Šremiču — Zadnji obrok do 30. junija

Nekateri podpisniki za KTV (kabelsko TV) so že začeli dvomiti nad projektom KDS (kabelski distribucijski sistem), saj je bilo informacijsko zatise predloženo. Toda prav zadnje dni so se odločile zelo pomembne zadeve, ki potrjujejo, da smo vendarle tik pred začetkom izgradnje novega informacijskega sistema. Prav o teh novostih sem se pogovarjal s tovarišem Glogovškom, predsednikom odbora za izgradnjo KTV pri krajevni skupnosti Krško.

Sprejemna postaja ne bo na Libni, kot smo ves čas načrtovali. Da bi ta dragi in zahtevni projekt bolje izkoristili, smo se odločili postajati postaviti na vrhu Šremiča, na Grmadi. Tako bomo med nove naročnike KDS lahko povabili tudi tiste iz Brestanice in S. Senovega.

Druge vesela vest je dejstvo, da je celoten kabel že nabavljen in plačan! Sredi aprila lahko upravičeno pričakujemo, da bo kabel v Krškem (je iz uvoza, AEG).

In kaj delamo v zadnjem času? Sava-Projekt Krško ter pristojni upravni organi SO Krško so izpeljali naloge v zvezi z lokacijsko dokumentacijo. Na tej osnovi bo namreč steklo polaganje primarnega in sekundarnih kablov.

Najbolj zanimiv podatek, ki ga je povedal predsednik gradbenega odbora, pa je gotovo ta, da bomo v maju

začeli delati na terenu! Tako je bilo sredi maja tudi zamišljeno. Najprej bo potrebno urediti prostor, kjer bo stala sprejemna postaja. Nujna bo tudi solidna dovozna pot, nakar bo sledilo polaganje primarnega kabla od Grmade do Rese (2400 m). Upamo, da nam lastniki zemljišč ne bodo delali prevelikih težav. Nasprotno, od njih pričakujemo podporo in vsestransko razumevanje.

Zal moramo ta zapis vendarle končati z žalostno ugotovitvijo, da nekateri občani ne plačujejo redno svojih obveznosti, podpisanih s pogodbo. So tudi taki, ki doslej še niso plačali niti dinarja... Moramo jih spomniti, da je potrebno zadnji obrok lačati do 30. junija 1988! Redno plačevanje mesečnih obrokov je potrebno zato, da bodo lahko izvajalci pravočasno kupili vse potrebni material. Ne dovolite, da bi akcija prav zaradi vas kasnila.

IVAN MIRT

Preganjati
gozdne
tatove!

Brezobzirni ljudje

Večkrat sem že bral v Dolenjskem listu o tatvinah v gozdu, zato se oglašam z istim problemom. Kot oskrbnik posestva tete Marice Plut z Vrtače 12 pri Šemčiču je leta dobil obvestila, da nekateri vaščani Brezove rebri pri Šemčiču na veliko prodajajo drva iz Maričinega gozda, da so gozd nad Pribišem že v celoti izsekali in da se javno hvalijo, da je pri Marici Plut lesa dovolj za prodajo. Sem invalid in osebnostno morem priti do tega gozda. Čudno pa se mi zdi, kako lahko lopovi prodajajo tuj les, saj je vendar potrebno za sečnjo pridobiti dovoljenje logarja.

Vaščani Brezove rebri dobro poznajo Marico in njeno usodo. Leta 1960 se je odselila v ZDA, a ima kljub vsemu rada domovino. Ko se je širila cesta Vrtača—Štrekljevec, je podarila del svoje najboljšije njive za to cesto. Pred 15 leti je Marica izgubila pol hektarja zemlje. Pravičica včasih zamiži na eno oko in tako tudi krivca te nezakonite razlastitve niso našli. Vaščani Brezove rebri vse te razmere dobro poznajo, zato me še bolj čudi, da nimajo usmiljenja do te nesrečne ženske. Ljudje so preveč zmaterializirani in brezobzirni. To je zelo slabo! Pozivam logarja in milico, da posveti gozdnim tatovom več pozornosti. Nič nimam proti prodaji lesa na Hrvaško, toda s prodajo ukradenega lesa bi bilo treba prekinuti.

FRANC DERGANČ
Semič 2/b

Rom, ti ne smeš in ne znaš!

Pred 8. aprilom, dnevom Romov, objavljamo odprto pismo predsednika novomeškega društva Rom, ki govori o romskih težavah in medčloveških odnosih

V imenu novomeškega društva Rom ponovno nastavljam na vse delovne organizacije v novomeški občini pršnjo za sprejem Romov v delovno razmerje. Naj sprejmejo na delo vsaj po enega Roma, predvsem tiste, ki imajo mladolletne otroke in so najbolj revni. Vse, kar lahko storim za Rome, je, da jim pišem prošnje za sprejem na delo in da za to prosim prek Dolenjskega lista in na sestankih. Vem, kaj mislijo v delovnih organizacijah: delali so, zakaj so nehali? Res je, a tudi Romi so se začeli zavedati pomena zaposlitve. Poleti sicer živijo dobro od nabiranja zdravilnih zelišč; za Roma je ta čas, kot bi se na novo rodil. Jesen je največja žalost in težava. Torej je redna zaposlitev Romov edina mož-

nost za njihovo socialno varnost. Toda lani je bilo od 314 za delo sposobnih Romov redno zaposlenih le 66. Sramotno nepravilno in žaljivo je, da so Romi najbolj bedni in problematični v novomeški občini. Zakaj so npr. črnomajski Romi bolj civilizirani? Zakaj jih je tam več zaposlenih, imajo več šoloobveznih otrok in manj prosjačijo in brskajo po smeteh? Ali je mogoče tam drugačen zakon, ali rešujejo romsko problematiko drugače kot v Novem mestu? Kdo in zakaj dela napake? Ne pravim, da novomeška občina ni naredila za Rome ničesar. Vseeno je strela premalo. Na sestankih slišim tudi lažne obljube. Največ slišim, da se govori o šolanju romskih otrok, o zazidalnem načrtu Zabjak, povzročeni škodi in zahtevah za povračilo zanjo, o zahtevah, ki jih postavljajo krajevne skupnosti kot pogoj za sodelovanje z Romi itd. Največ je kritike. Novomeški Romi smrdijo, imajo umazane roke in so slabi delavci, zato ne morejo npr. v DO Krka. Rome vsakdo sovraži in preganja, družba je do njih hladna. Aktivni so edino miličniki, ki znajo najti med Romi tatu in ga poslati k sodniku. Včasih je žrtve tudi poštenjak. Da je morda kdo drug kradel na račun Romov, tega družba ne upošteva. Rom ukrade in je kaznovan, ali pa je družba do vsakogar in vselej tako natančna?! Osebnostno nasprotujem krajam, a Romi krajejo, ker nimajo dela. Vemo, da imajo zaradi životarjenja Romi kratko življenjsko dobo. V boleznih vse pogosteje obiskujejo zdravnika. Toda zadnje čase tudi zdravstvena skupnost nekako zanemara svojo dolžnost, nekateri zdravniki in sestre pa ne vidijo v bolniku pacienta, ampak Čigana, do katerega so potem hladni in žaljivi. Naj mimogrede omenim, da je sicer ime Čigan boljše in lepše kot Rom.

Izoliranost občutijo nasploh v družbi še drugače. Roma sploh nočejo sprejeti v Zvezo komunistov, čeprav je kandidat pošten in aktiven in je končal usposabljanje. Zaradi občutka odrinjenosti, saj občina premalo sodeluje z Romi, je začelo upadati članstvo našega društva. Vztrajamo le še mladinska organizacija, športna sekcija in jaz. Športniki imajo precej težav s pomanjkanjem opreme in prevozi, a so dobri; kaj bo, ko bodo brez opreme? OO ZSMS Rom je tudi aktivna in bo v kratkem izdala glasilo.

RAJKO ŠAJNOVIČ
preds. društva
Rom Novo mesto

CRKNJENI KONJ NE
POTREBUJE TELEFONA

KOČEVJE — Na zadnji seji zborna zadrževanja dela občinske skupščine so sprejeli tudi odloka, ki predpisujeta, da morajo za razvoj telefonije in šolstva plačevati tudi tiste delovne organizacije, ki niso podpisale samoupravnega sporazuma. Itasov delegat se je oglasil v razpravi in dejal, da je gospodarstvo že zdaj zelo obremenjeno, sprejemamo pa še nove obveznosti. Odgovor je bil, da je njegova pripomba sicer povsem upravičena, res pa je tudi, da se je v šolstvu treba izogniti možnosti, da bi uvedli še tretjo izmeno, na področju PTT pa je treba poskrbeti za razmah telefonije, saj zdaj iz Kočevja skoraj ni možno telefonirati. Res je, da tako konja, ki vleče, se pravi gospodarstvo, zelo obremenjuje, je bilo še rečeno v pogovoru.

Itasov delegat je na taka pojasnila dejal le še: »Konj bo crknil in ne bo potreboval telefona.«

Vemo, da brez dela in šole ne bo med Rome nikoli civilizacije. Za boljše razumevanje bi lahko izdali slovarje Manjšega sem že napisal, predlagal sem izdajo slovensko-romskega, vendar ni strokovne in finančne pomoči. Tako konča večina pobud za boljše sožitje. Tako je v Romih občutek osamljenosti, ker se jih vsakdo izogiba. Izgubijo veselje do dela, čeprav tudi kaj znajo, in užaljeni in obupani se po svoje borijo za preživetje svoje družine. Sami si ne znajo pomagati drugače, ker so premalo šolani in premalo strokovno in politično usposobljeni.

Romov ne bi smeli vnaprej odklanjati. Brez sodelovanja pa so odveč društvo Rom in romski delegati.

LYND

• Lažje je verjeti laži, ki si jo stokrat slišal, kot pa resnici, ki je nisi še nikoli.

• Če nameravaš opisati resnico, pusti eleganco krojaču.

EINSTEIN

• Malo je izgubljenega, če je le čas rešena.

VOLTAIRE

PREGLED CELOTNEGA DELA

— Člani foto krožka OŠ Katja Rupena bodo v ponedeljek, 4. aprila, ob 17. uri v mali telovadnici šole odprli svojo samostojno razstavo, na kateri bo 30 članov razstavilo nad 140 fotografij, posnetih v tem šolskem letu. Razstava bo odprta še v torek in sredo od 8. do 18. ure. Vabljeni! Slika: na sprehodu. (Foto: Jernej Jazbec)

PREMALO ZGLEDOV — Na občnem zboru Društva nekadilcev Sevnica, ki so ga udeležili tudi člani društva iz Ljubljane, Maribora in še nekaterih slovenskih krajev, so ugotovili, da je nespodbudno, da kadi vse več mladine, a tudi to, da žal marsikateri zdravstveni delavec, učitelj in politiki ne dajejo pravega zgleda. Govorili so o pravi pandemiji kajenja, ki se mu je treba upreti z vzgojno akcijo v osnovnih in srednjih šolah ter prepovedjo kajenja na vseh javnih prostorih. Na sliki: učenci OŠ Savo Kladnik so nekadilec pripravili pristrčen kulturni program. (Foto: P. Pere)

Odnosi in zakoni iz časov Marije Terezije

Res ne gre drugače?

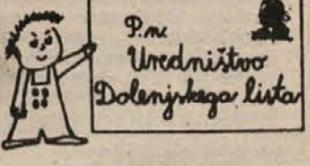
Umrl mi je oče in še isto dopoldne sem šel v kadrovski oddelek Rudnika Senovo, od koder sem telefoniiral v pisarno nadzornikov. Govoril sem z enim od njih, mu vse razložil in da želim izrabiti proste dneve, ki mi pripadajo. Kljub temu razgovoru sem pohitel še do »svojege« nadzornika, ki mi je omenil neko potrdilo, ki da ga moram prineseti.

Zelo lepo je bilo videti venec Metalne Krmelj, SOP-a, Agrokombinata in Papirkonfekcije Krško, »delno« sindikata, delno sodelavcem mojih bratov in sestre. Tudi pripeljali so se na dom pokojnika ter s tem izkazali do njega in njegovih svojcev resnično sočustvovanje. Le od Rudnika ni bilo venca ne ljudi in le pri Rudniku zahtevajo neko potrdilo, da je oče res umrl. Tega nisem dostavil, pokazal pa sem pet drugih potrdil. Tako imam v februarju tri »plave« in sem »pribit« na sramotilno tablo med ostalimi »plavmarjarji«.

Govoril sem o tem z vodjo kadrovske službe, pa me je napotil do tehničnega vodje »James«. Ko sem mu dokazoval, da nima prav in da ta problem spada v njegov delokrog, je rekel, da tako pač je in da so taki pravilniki. Ker očitno nihče od vodilnih oz. družbenopolitičnih organizacij Rudnika nima interesa, da se zgoraj omenjen tolačenjuje, ki očitno datira še iz časov Marije Terezije, odpravi in sprejme drugo, enako tistim, kot jih imajo v podjetjih, ustanovljenih po letu 1945, predlagam, da to stori nekdo od zunaj, saj predlogov delavcev iz Jame tako ne jemljejo resno.

LOJZE SRIBAR
Leskovec

MLADI DOPIŠNIK

POHVALE IN NASVETI

V občini Trebnje je letos že deseti izšla občinska literarna revija Srečanja, v kateri izdajajo svoje prispevke učenci vseh šol v občini. Sodelavci Srečanj, njihovi mentorji ter člani novinarskih in literarnih krožkov so se pogovarjali s pisateljico Berto Golob. Ta jim je povedala nekaj zanimivih napotkov o pisanju za šolska glasila in govorila prav posebej o naših »Srečanjih«. Veseli smo bili, da je bila z našimi prispevki kar zadovoljna. Najbolj sem si zapomnila, da se moramo pri pisanju prispevkov za objavo zelo potruditi. Ob srečanju z Berto Golob smo se res marsičesa naučili. Tudi nasvetov radijske novinarke Valči Ravbar smo bili veseli.

BISERKA ŠKARJA, 5. r
OŠ dr. Pavla Lunačka
Sentrupert

(Pre)veliko razumevanje za savsko elektriko?

Z gradnjo hidroelektrarne Vrhovo, prve izmed sedmerice v spodnjesavski verigi, je vse bliže stvarnosti toliko omenjeni projekt stoletja in hkrati poseg stoletja v posavski prostor. 4. aprila namreč poteče že tudi rok za javne razprave o osnutku lokacijskega načrta HE Boštanj, ki so jih v krajevnih skupnostih Loka, Sevnica in Boštanj v sevniški občini ter na Vrhovem v sosednji laški občini pravzaprav že opravili v marcu. Se bodo kaj bolj napolnile do zdaj presenetljivo prazne knjige pripomb na sedežih krajevnih uradov oz. krajevnih skupnosti in na sevniški občini? Malo upanja je, da bi se to zgodilo, kajti najbolj glasni, pogumni in tudi prizadeti so svoje povedali v obraz predstavnikom investitorja, projektan-

tom, republiškim in občinskim funkcionarjem. Scenarij sprejema lokacijskega načrta bo očitno pri HE Boštanj, Blanca, Brestanica, Krško, Brežice in Mokrice drugačen kot pri HE Vrhovo. Pri tej sta imeli glavno besedo laška in sevniška občina, lokacijski načrt HE Boštanj pa že sprejema republiški izvršni svet, potem ko bodo na njegovem komiteju za varstvo okolja in urejanje prostora zbrali vse pripombe iz javne razprave in razgrnitve načrta.

Zakaj so si na republiki vzeli čas, da se ukvarjajo s takim izvedbenim aktom, ni skrivnost. Očitno bi radi, da bi vsa zdaj, ko je gradnja le krenila, vsaj približno dosegli načrtovano

hitrost izgradnje, da bi do leta 1995 obratovalo vsaj prvih šest elektrarn s skupno instalirano močjo 227 megavatov. Če bi uspelo nadaljevati gradnjo z enoletnim ali kvečjemu poldrugo leto trajajočo zakasnitvijo, bi se približali načrtom. In republiška avtoriteta in modrost naj bi zagotavljala, da se bodo stvari čim manj zatikale. Toda ali bo res šlo vse tako gladko, kot je sprva kazalo, ko so Posavci, vsaj v primerjavi z odnosom Prekmurcev do načrtov za HE na Muri, sprva elektrogospodarstvenikom malodane ploskali? Po približno 12 urah poskušanja, ki smo ga prebili na javnih razpravah o osnutku lokacijskega načrta HE Boštanj v sevniški občini, lahko rečemo, da ljudje sploh niso navdušeni, da bi za morali

za vsako ceno sprejeti v svoje okolje mastodontski tujek.

»Če že ne bomo zgradili prijazne hidroelektrarne, zgradimo vsaj tako, ki bo sprejemljiva,« pravi svetovalec predsednika republiškega komiteja za varstvo okolja Miha Kos. Ta »sprejemljivost« pomeni, da naj bi se ljudje sprijaznili, da bodo zaradi elektrarne morali porušiti 38 objektov, od tega po 15 stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij in 8 garaž. V svojih domačijah bi ljudje lahko ostali še dobri dve leti po odkupu, v tem času bi bilo treba zgraditi nadomestne objekte. Orehočane in tudi druge krajane zanima, kaj je z nadomestno zemljo, radi bi zadržali stik z reko, saj živijo s Savo. Ne verjamejo najbolj Geološkemu zavodu, da Sava oziroma višja podtalnica ne bo vplivala na zajetje pitne vode, zato terjajo dolgoročno garancijo, da bodo vedeli koga držati za besedo, če bo vir pitne vode uničen.

Sevničani so zaskrbljeni in se sprašujejo, kaj bo z mikroklimo. Nobenih pravih zagotovil ni, da bo Sava očiščena do drugega kakovostnega razreda, kar so zlati mladinci in OK SZDL Sevnica zahtevali že pred gradnjo HE Vrhovo. Tako očiščena Sava je, žal, zaenkrat le pobožna želja, saj bi po izjavah Mihe Kosa, če bi hoteli doseči ta dolgoročni cilj Slovenije že v petih letih, porabili 10 odstotkov družbenega proizvoda, in še tedaj verjetno ne bi uspeli. Za zdaj naj bi se Posavci zadovoljili le z za en kakovostni razred manj onesnaženo Savo, ki je večinoma v najslabšem 4. razredu, ponekod pa med 3. in 4. razredom. Ni odveč bojazen, da bo celo 3. kakovostni razred za graditelje savskih elektrarn prevelik zalogaj. Vprašanje pa je, kako bodo investitorji reševali kožo takim izhodiščem že pri HE Blanca, ki bo vplivala na večje število ljudi kakor prvi dve elektrarni. Sevničani že zdaj terjajo, naj investitor čimprej pove prizadetim ljudem ob Savi, ali naj še urejajo svoje domačije ali pa vdano čakajo na milostno sporočilo, da jim bodo porušili dom. Lokacijski načrt HE Blanca je že v izdelavi in upajmo, da pri njegovi obravnavi ne bo prevelike naglice.

S to elektrarno se namreč ne strinjajo niti Boštanjčani niti Sevničani. Oboji zahtevajo povratne informacije o (ne)upoštevanju svojih pripomb, ki jih bo najprej obravnaval poseben koordinacijski odbor, potem pa bo, kot rečeno, komite za varstvo okolja pripravil predlog za republiški izvršni svet. Nikakor ne gre zgolj za proceduralno, ampak predvsem za vsebinsko vprašanje. Sevniški občinski moške so glasno vprašali, ali lahko republiški izvršni svet sprejme lokacijski načrt mimo občinskega izvršnega sveta, saj menijo, da bi bila edino pravilna pot, da se lokacijski načrt vrne v občino kot predlog. Nič kaj spodbuden ni bil odgovor Mihe Kosa, da bo sprejet lokacijski načrt na razpolago in da republiški izvršni svet pač sprejme ta izvedbeni akt v sodelovanju, ne v soglasju z občinskim izvršnim svetom.

Boštanjčani zahtevajo, naj odgovorni producijo možnost prestavitve jezovne zgradbe nad Betonom. Ne strinjajo se z nobeno ponujeno inačico cestnega omrežja. O tem, kakšno rano bi vsekala cesta v idilično pokrajino in kako bi utegnila naposled ogroziti celo življenje, so na javni razpravi povedali številni krajani, še najbolj kritični pa so bili mladinci. Vprašali so, zakaj so sploh začeli graditi HE Vrhovo, če Sava še ni očiščena, zakaj načrtujejo gradnjo v urbanih krajih in uničujejo najboljšo zemljo. Kdo naposled jamči, da bo gradnja tudi dokončana? Boštanjčani so terjali, naj rešitev magistralne ceste M-10 posiščejo ob Savi, ne pa sredi polja in naselja. Zavzeli so se (podobno kot Sevničani) za zaprto stikališče; izdelovalci lokacijskega načrta HE Boštanj iz Savaprojekta Krško so ponudili to, vkopano stikališče kot boljše, naprednejšo inačico od zunanega, prostozračnega stikališča. Prednosti zaprtega sistema so, da s premnogimi žicami ne kvari podobe okolja, res pa je, da se elektrogospodarstveniki na vse kriplje branijo te za 3,25-krat dražje inačice stikališča. Toda to je še vedno le 3 odstotke celotne predračunske vrednosti elektrane. In čeprav investitorji zagotavljajo, da se pri tako majhni elektrarni, kakršna naj bi bila boštanjška z okrog 33 MW instalirane moči, tako drag poseg nikakor ne splača, bodo morali slej ko prej popustiti. Skratka, vtis je, da so Sevničani doslej s (pre)velikim razumevanjem sprejemali savske elektrane. Niso šli na ceste kot Prekmurci. Odtod tudi manjša prodornost!?

PAVEL PERC

ZAKAJ NE BOM DELNIČAR

Ekonomisti, politiki in sociologi vse pogosteje načenjajo temo, kaj bi naša država pridobila ali izgubila z uvedbo delničarstva in delnic. Mnenja o tej še do včeraj gnusni zadevi iz kapitalističnega sveta so silno različna, so ljudje, ki prisegajo, da bi delnice jugoslovanski gospodarski voz potegnile iz blata, nič manj pa ni tudi zagovornikov prepričanja, da je delničarstvo skregano s socializmom.

Sam bi zadevo s spornimi denarnimi papirji postavil drugače, za kar potrebujem samo ščepec domišljije. Najprej si moram zamisliti, da mi od plače ostane kaj dinarjev, nato pa še, da je Jugoslavija čez noč postala najbolj delničarska država na svetu. Naslednji korak bi bilo spravilo gore bankovcev v primerno torbo, nakar bi se veselo ozrl za najboljšo ponudbo oziroma delnicami, kot v kapitalistični ekonomiki rečejo vrednostnim papirjem, ki izkazuje pravico do deleža pri glavnici in dobičku delniške družbe.

S to definicijo pa bi se zadeva z delnicami nerazrešljivo zapletla. V vsej Jugi na čelu s Slovenijo bi komajda ali pa sploh ne našel firmo, v katero bi me mika lo oziroma bi imel zaupanje vlagati denar. Vesoljno jugoslovansko gospodarstvo je tudi uradno na tako trhljih nogah, da bi mi od delniških pravic lahko priznali samo pravico do deleža pri glavnici, z dobičkom pa sodeč po dosedanjih, 40-letnih rezultatih ne bi bilo nič ali skoraj nič. Na mojo in jugoslovansko nesrečo pa je ravno dobiček tista sila, ki suka svetove zasebnih, državnih in planetarnih gospodarstev.

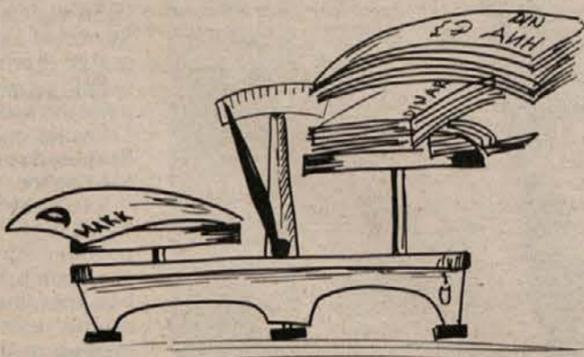
V kaj naj bi jugoslovanski delničar vlagal denar? V Agrokomerce, Fenije, jeseniško jeklaro, JE Krško? So gospodarski rezultati kaj boljši na področjih, ki so skrita očem navadnih smrtnikov? Se bi torej izplačalo

prihranke naložiti v našo izvozno tako uspešno vojaško industrijo, morda kar v projekt jugoslovanskega nadzvočnega letalca, za katerega se kupci v vrsti menda že pretepajo? Zares težka odločitev. Včasih v ta domišljijjski svet vendarle za hip posije sonce. Na televiziji nam pokažejo kakšen vidasil, moško vodo ali firmico, v kateri celo pomožna snažilka zasluži milijon na mesec. Vendar je veselje kratkokrajno, z delničarstvom v takšne panoge, izume in objekte ne bo nič, dnevno časopisje nam namreč že dan ali največ teden po oddaji sporoči, da so z vidasilom določene težave (je odličen, vendar ga nihče ne mara), moška voda sicer je voda, vendar ne opravlja svojega poslanstva, preveč us-

pešno firmico pa so politiki preprosto ukinili. Da tamkajšnji zaslužki ne bi vznemirjali jugoslovanskega delavskega razreda.

Skratka, položaj je tak, da Jugoslaviji delničarstvo ni in še lep čas ne bo nevarno. Zanj bi se lahko zavzemale tako vsestranske avtoritete, kot so na primer Stipe Suvar, Jakov Blažević in Janez Zemljarič, vendar bi izven ograje psihiatričnih bolnišnic komajda našli koga, ki bi en komaj nekaj vreden papir prostovoljno zamenjal za prav takega ali (kar je verjetneje) še slabšega. Dokler bo tako, bo edina delnica, na katero prisega vsak Jugoslovan, papir, na katerem je podpis guvernerja Deutsche Bundesbank.

MARJAN BAUER

Za srečo sta potrebna dva

KMET IŠČE NEVESTO

Tridesetleten fant iz Bele krajine sprašuje, kako naj danes kmečki fant najde nevesto za na kmetijo. Zanima ga tudi, kakšne so možnosti, da si najde bodočo nevesto preko ali s pomočjo svetovalnice Živa.

Odgovor: Možnosti so res manjše, kot če bi živeli v mestu. Predvsem zato, ker kmečkega dela še nismo pravilno ovrednotili in zavorovali kmeta ekonomsko in pravno ter se zavedeli, da je pomemben za narodni obstoj. Leta napačne agrarne politike po sovjetskem zgledu so kmetijstvu vtisnili tisti pečat, ki ga nosi še danes na sramoto družbi in deželi. Toda še je čas, da bi prišli vsaj nekoliko naprej. Morda bo to mogoče z novimi zakoni in ustavo. Kakšno zvezo ima to s fantovo poroko? Ima, pa še precejšnjo. Dohodek na kmetiji naj bi bil takšen, da se bi tako fantje kot dekleta odločali za prevzem kmetije ali pa naselitev opuščene zemlje.

V svetovalnici ŽIVA, se že leta trudimo za pomoč mladim in seveda tudi zrelim kmečkim fantom na ta način, da brezplačno vpisujemo dekleta in ženske, ki bi hotele oditi na podeželje, se poročiti s kmetom. Ker vemo, da brezposelnost narašča in da je tudi na Dolenjskem precej tehnološkega presežka delovne sile, je to za marsikatero dekle lepa možnost za ureditev življenja. Silen blišč o vsemočnosti industrijske revolucije in o nujnosti čim manjšega odstotka deleža kmečkega prebivalstva v celotnem številu prebivalstva usiha tako kot kup podobnih papirnatih sanj o »dokončni in temeljiti preobrazbi slovenskega človeka in občana.« Preobrazba ni bila niti dokončna niti temeljita, ampak katastrofalna.

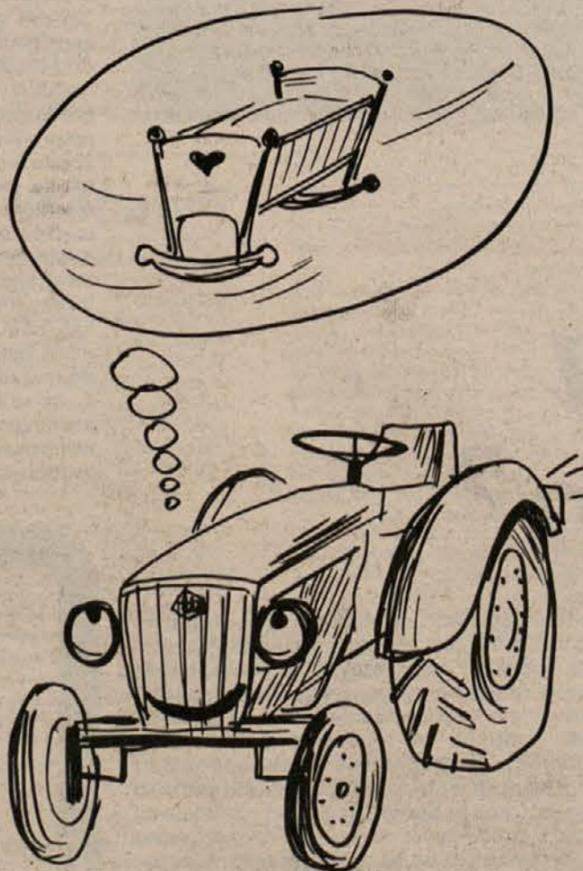
Zato menimo, da bodo možnosti za preživetje ostale le še na ruralnem področju, kot hudo znanstveno imenujemo podeželje. Če ne

zda, se bo v prihodnje veliko deklet odločalo za kmečki poklic. Že zdaj se oglašajo mladi pari, ki žele dobiti zemljo in pričeti delati na kmetiji. Ti

pari so iz večjih mest in vedo, da jih tam ne čaka nič dobrega. Zato bo kmečko delo postalo ne samo gospodarsko zanimivo, ampak nujno. Zemlje (neobdelane) pa je še veliko.

Svetujemo vam, da nas obiščete v Novem mestu, Glavni trg 7, I. nadstropje, ob četrkih med 15. in 17. uro. Z našo svetovalko se boste lahko pogovorili, o vsem, kar vas zanima!

BORUT POGAČNIK

mala enciklopedija neverjetnosti

Eden od redkih izumov, s katerimi je civilizacijo obogatila Avstralija, je kotiček za izpiranje stranišč, ki ga aktiviraš s pritiskom na gumb.

Leta 1972 so v Belemu (Brazilija) nekemu ljubitelju filmov prepovedali vstop v kinodvorano zato, ker je imel okoli telesa ovitega velikega udava. Užaljeni filmofil je dvignil vik in krik, zahteval je celo posredovanje policije, rekoč, da ima dve vstopnici: eno zase in eno za udava. Na policijski postaji so mu pojasnili, da kljub vsemu nima prav: z udavom sta se odpravila gledat erotični film, ki je bil prepovedan za gledalce, mlajše od 16 let. Udav je bil star komaj 6 let.

Leta 1935 je pet nepridipravov nekemu bogatašu iz Teksasa dalo v najem Belo hišo. Vnaprej so pobrali stanarino za 5 mesecev. Bogataš je bil ob 50.000 dolarjev, vendar za novci ni jokal. V salonih je namreč lahko na dolgo in široko pripovedoval zgodbo, kako je jemal v najem Belo hišo.

V 12. stoletju so na Kitajskem sprejeli zakon, da se lahko zakonska tovariša ljubita le enkrat na teden. Zakon ni bil sprejet zaradi bojzani pred prehudo obljudenostjo, temveč zato, ker so cesarjevi zdravniki ugotovili, da človeška sperma nastaja v močganih, prevelika poraba bi torej lahko poneumila nacijo. Ponekod se je to že zgodilo.

Po večmesečnih napornih študijah je ekipa ameriških zoologov ugotovila, da povprečni divji zajec vsak dan pusti v naravi okoli 350 bobkov. Zda si ista ekipa beli glave z vprašanjem, kdaj ima omenjeni statistični divji zajec čas za ljubljene in grizljaj ali dva dobre detelje. Oboje namreč glede na kroglice tudi počne.

Romarji so se več sto let po božno križali pred okostji 11.000 devic v cerkvi sv. Uršule v Koelnu. Pred kratkim pa so nepristranski znanstveniki ugotovili, da je večina okostij moških, glede kosti same sv. Urške pa so menili, da gre za okostje ovna srednjih let.

Na plačilnih seznamih 500 največjih ameriških družb je tudi najmanj stotinja poklicnih vedeževalcev. O velikih odločitvah za vsak primer reče besedo ali dve tudi zvezdogle, škoditi ne more.

Povprečni ameriški avto je popolnoma nepremičen 23 ur na dan. Toliko časa namreč je kleni konj garažira, parkira ali pa je v kakšnem prometnem čepu.

Tony Hendricks, ameriški boksar srednje kategorije, je bil dosmrtno diskvalificiran, ker je v 3. rundi borbe v Miami Beachu svojemu nasprotniku Robertu Seldonu odgriznil nos.

Meteorološke statistike zadnjih sto let trdijo, da sta v Angliji najbolj mokra dneva sobota in nedelja, torej vikend.

Ponedeljek	4	ANGELA	
Torek	5	SIMEON	
Sreda	6	GASPER	
Četrtek	7	ZDRAVKO	
Petek	8	SEVERIN	
Sobota	9	JULIJAN	

Glasba

R.E.M.

Ameriška skupina R.E.M. je po mišljenju številnih kritikov že leta eden najpomembnejših pojavov na rock sceni. Gre za tipično rock and roll skupino osemdesetih let, zavedajočo se tovrstne dediščine in navdihnjene z njo, pa ne v smislu čiste obnove jasno definirane stila ali vsaj zvoka, ampak bolj po ustvarjanju takšne atmosfere. Kitarist Peter Buck pravi, da so samo rock and roll skupina, ki si prizadeva opraviti delo do kraja, rock and roll pa je samo vprašanje osnovne usmeritve in zvoka. Njihovi izdelki so izrazito avtorski, osebni mozaik različnih vplivov. Pogosto omenjajo, da cenijo Velvet Underground in Byrds, marsikaj pa dolgujejo tudi Tomu Waitsu, Dylanu, Gershwinu, Crampsima, jazzu itd.

Material s plošče Chronic Town iz leta 1982 ter skladbe s prvenca Murmur IRS iz leta 1983 so prava ilustracija vseh temeljnih značilnosti zvoka R.E.M. Murmur je poln odličnih skladb, dodelanih in enostavnih, folk-harmoničnih, leto kasneje objavljen Reckoning pa je pravi triumf skladateljskega dela Michaela Stipea. Kritiki so album ocenili kot sijajen, staromodni, dobri pop, navdihnjen z rock and rollom osemdesetih, ki tudi dokazuje netipičnost, drugačnost skupine. Medtem ko druge skupine skušajo vriniti svoj videospot celo v programe Novic, se R.E.M. temu izogiba in na veliko prireja koncerte. Stipe pravi, da so nastopi v živo prva priložnost za izpopolnjevanje materiala, ki ga šele po turnejah snemajo v studiu. Razlika med takim in običajnim načinom priprave skladb za album je seveda očitna. Čeprav pa ne prodajajo imagea, ampak glasbo, kot je nekoč dejal Stipe, je bila zbirka njihovih videospotov lani med najbolje prodajanimi v ZDA.

Album Life's Rich Pageant iz leta 1986 je še enkrat potrdil idejo, izpostavljenost na Reckoningu:

optimističen material brez Stipeovih razmišljajočih besedil in mračnosti predhodnega albuma Fables of Reckoning. Prav Life's Rich Pageant je njihov najkomercialnejši album, samo v ZDA so prodali kar 600 tisoč primerkov te plošče, kar je resnično lep uspeh za takšno skupino, kot je R.E.M. Vendar pa to ni bila napoved njihovega preokreta h komercialnosti. Le skupina, ki je ne zanima nakladni učinek neke plošče, si privoščiti to, kar si je R.E.M. z naslednjim albumom Dead Letter Office. Za njega so preigrali pesmi z B strani malih plošč in priljubljene pesmi Vel-

vet Undergroundov, Rogera Millera in drugih.

Lani objavljen album skupine R.E.M. Document je klasična reakcija na enostavno funkcionalnost in komercialnost albuma Life's Rich Pageant. Pa je bil ta album kljub vsemu nov zadetek v črno, odličen primer agresivnejšega in bolj rockerskega materiala, tipičnih kitarističnih delov, avtorskega pristopa. Šest odličnih ali vsaj zelo dobrih albumov in cela vrsta malih plošč je kar lep rezultat za skupino, ki je v sedmih letih pripravila blizu tisoč koncertov, upošteva je temeljno formulo: glas—bobni—kitara—bas. Sicer pa Buck vedno znova poudarja, da kar se tiče rocka, je vse samo vprašanje ritma in osnovne usmeritve.

JEDRSKA KMALU PRED REPUBLIŠKO SKUPŠČINO

Konec lanskega leta je bilo v Krškem in Posavju sploh veliko hude krvi, ker v Sloveniji še vedno nimamo lokacije za hranjenje nizko in srednje radioaktivnih odpadkov iz JE Krško. Medtem so se glasovi malo utišali, skrb, kako bo v prihodnosti s temi odpadki, pa zagotovo še ni povsem odtopela. Tako ugotovitev je, bi lahko rekli, celo mila, saj se je odnos do jedrske energije v Sloveniji zelo spremenil oziroma poslabšal. Med najpomembnejšimi vzroki za odpor do uporabe jedrske energije je dvom o zanesljivem in varnem obratovanju. Prav zato je slovenski izvršni svet že obravnaval Poročilo o uporabi jedrske energije v Sloveniji in naj bi ga marca letos obravnavala tudi republiška skupščina. Očitno pa je bil dnevni red zasedanja skupščine v tem mesecu preobsežen in bo poročilo moralo počakati na kasnejšo obravnavo. Nič ni narobe, če se z nekaterimi podatki seznanimo že prej, saj je v poročilu veliko prostora posvečenega prav naši prvi jedrski elektrarni v Krškem. Namen poročila je namreč spodbuditi poglobljeno javno razpravo o varnosti jedrskih objektov in njihovem vplivu na okolje v SR Sloveniji.

Kot je znano, je jedrska elektrarna Krško začela obratovati 2. oktobra 1981, ko je bila priključena na elektroenergetsko omrežje. V tem času je proizvajala toliko električne energije, da je bila z njo pokrita približno petina potreb v SR Sloveniji in SR Hrvaški. Elektrarna vsekakor posluje ekonomično, saj je bila cena kilovatne ure lani nižja od cene v termoelektarnah. Torej elektrarna posluje brez izgube, hkrati pa ji je s poslovno politiko uspelo zmanjšati devizne potrebe za približno polovico.

Malo manj svetla je podoba, ko je govor o vzdrževalnih in remontnih delih. Seveda ne zaradi kvalitete del. Vzdrževalna in obnovitvena dela so na tako visoki ravni, da je elektrarna tako rekoč med najbolj razpoložljivimi v Evropi. Dejstvo je, da je elektrarna zmanjšala svoje devizne potrebe od 33 milijonov dolarjev na borih 17 do 19 milijonov dolarjev. Tem pa se pri nabavi rezervnih delov ne sme in ne more odreči. Toda denar, potreben za nabavo rezervnih delov, ne prihaja redno in elektrarna ob koncu vsakega leta dolguje približno po milijon dolarjev. Dolguje pa tudi rezervne dele, ki si jih sposoja drugod po Evropi in ZDA. V elektrarni si vendarle prizadevajo, da bi to vprašanje spravili z dnevnega reda, in bodo zaradi boljše oskrbljenosti z deli postavili novo skladišče za rezervne dele.

Pomembno je tudi vprašanje kadrov. V različnih industrijskih obratih je usposabljanje delavcev posvečeno veliko pozornosti. S predpisi ni določena samo stopnja izobrazbe, ampak tudi program začetnega in stalnega usposabljanja ter seveda tudi nenehna preverjanja

znanja in usposobljenosti. V JE Krško je to urejeno s pravilniki na podlagi republiškega zakona. Ta pravilnik velja za delavce v komandni sobi, za vodilne delavce, za službo varstva pred sevanji in za službo varovanja objektov. V JE Krško imajo lastno službo za usposabljanje delavcev. Poleg tega usposabljanja se delavci udeležujejo specialističnih tečajev v strokovnih organizacijah (Inštitut Jožef Stefan, Šola za radiološko zaščito v Beogradu itd.). Poleg tega se delavci šolajo na simulatorju, predvsem v ZDA, ker v Jugoslaviji še nimamo simulatorja jedrske elektrarne.

DESETINA DOVOLJENEGA SEVANJA

Republiška uprava za jedrsko varnost se zavzema za dosledno izvajanje programov usposabljanja na vseh ravneh, ker v Sloveniji primanjkuje strokovnjakov energetike, še bolj pa strokovnjakov za jedrsko energijo, ker med mladimi zanjo ni več takega zanimanja. Strokovnjake pa bodo v Krškem zagotovo še potrebovali, saj se bo zdaj zdaj zamenjala prva generacija operaterjev in drugih strokovnjakov.

Lastna služba radiološke zaščite JE Krško skrbi za zaščito delavcev v nadzorovanih področjih. Seveda ta služba redno spremlja vse delavce, ki so stalno ali občasno zaposleni v elektrarni, prav tako prostore in tudi izpuste radioaktivnih snovi v okolico. O vsem poroča pristojnim organom v rednih mesečnih in letnih poročilih. Vsi doseženi rezultati meritev kažejo, da služba radiološke zaščite uspešno in kvalitetno opravlja svoje delo. Splošna izpostavljenost delavcev radioaktivnemu sevanju znaša po podatkih te službe komaj eno desetino dovoljene. Mejne vrednosti izpustov radioaktivnih snovi v okolico so bile določene s soglasjem republiškega energetskega inšpektorata ob začetku obratovanja elektrarne. JE Krško sama skrbi za to, da so izpusti tekočih radioaktivnih snovi v Savo nekaj odstotkov mejne vrednosti. Med temi radioaktivnimi je izjema tricij, kjer izpusti dosežejo polovico dovoljene mejne vrednosti. Vendar so pri nas mejne vrednosti za tricij znatno nižje kot v drugih državah. Vse te ugotovitve veljajo tudi za izpuste v zrak. Kot piše v poročilu, o vseh izpustih vsak dan poročajo pristojnim telesom v Sloveniji in Hrvaški.

DVE KONVENCIJI IN SPORAZUM Z AVSTRIJO

In kako je z nadzorom nad jedrskimi objekti ter JE Krško? Doslej je inšpekcijske posle opravljal inšpekcija

pri republiškem energetskega inšpektoratu. Ko je bila v skladu z reorganizacijo republiške uprave organizirana republiška uprava za jedrsko varnost, je ta prevzela tudi inšpekcijske posle. Te opravljajo v JE Krško vsak teden. Inšpekcija je vključena v sistem za poročanje o izrednih dogodkih, ki ga organizira in vzdržuje mednarodna agencija za atomsko energijo. Republiški sanitarni inšpektorat pa opravlja nadzor nad izvajanjem varstva pred sevanjem. Obstaja sporazum med mednarodno agencijo za atomsko energijo in vlado SFRJ, po katerem lahko inšpektorji agencije opravijo nadzor o uporabi jedrskih materialov. Poleg tega ima ta inšpekcija pravico nadzora nad jedrsko varnostjo. Sicer pa poteka sodelovanje z mednarodno agencijo za atomsko energijo zelo dobro. Prav takošno je tudi sodelovanje z domačimi inštitucijami, ki se vključujejo zlasti ob remontnih delih. Multilateralno sodelovanje z mednarodno agencijo za atomsko energijo teče v obliki tehnične pomoči, tečajev, seminarjev, konferenc, izmenjave tehničnih ekspertov itd. Poleg multilateralnega sodelovanja z agencijo in ustrezno komisijo v državah SEV poteka bilateralno sodelovanje z ameriško komisijo za jedrsko energijo. V okviru tega mednarodnega sodelovanja pa je treba omeniti še, da je Jugoslavija pristopila k dvema mednarodnima konvencijama: Konvenciji o zgodnjem poročanju o jedrskih nesrečah in konvenciji o mednarodni pomoči v primeru jedrskih nesreč ter radioloških nezdog. V pripravi je tudi dvostranski sporazum med Avstrijo in Jugoslavijo, ki bo zajel celotno območje varstva okolja. Vanj bo vključen tudi sporazum o obveščanju v primeru jedrske nesreče.

S tem ko je bila ustanovljena republiška uprava za jedrsko varnost, smo v Sloveniji izpolnili priporočilo mednarodnega kodeksa, po katerem mora biti odgovornost za proizvodnjo ločena od odgovornosti za varnost. Zato bo nova uprava prevzela v Sloveniji celoten nadzor nad jedrsko varnostjo, hkrati pa bo ta uprava skrbela za upravno plat tega vprašanja in za sodelovanje z ustreznimi inštitucijami v Sloveniji in Jugoslaviji. Tudi sicer je varnostni posevčena velika pozornost tako znotraj kot zunaj elektrarne. V okolici namreč opravljajo redne meritve radioaktivnosti. Z meritvami radioaktivnosti okolice so sploh začeli že pred gradnjo in so trajale vse do poskusnega obratovanja. To so bile tako imenovane predobratne meritve. Ko pa se je začelo poskusno obratovanje, so začeli izvajati nov program meritev. Metode merjenja so izboljšane do te mere, da z njimi in s primerjavo podatkov ter opravljenimi anali-

zami lahko ugotovljajo, za koliko se je povečal prenos radionukleidov v prehrambni verigi, v vodi itd. Sestavni del teh meritev so tudi občasni obhodi okolice, s katerimi preverjajo opremo in usposobljenost merilcev. Rezultati teh meritev so zelo ugodni. Letne količine radioaktivnih izpustov iz JE Krško so bile zelo majhne in pod mejnimi vrednostmi. Tudi meritve prejetih doz kažejo, da so meritve izpustov točne. V poročilu piše, da je okolje mnogo bolj onesaženo od naravnih virov radioaktivnosti. Več radioaktivnosti pa je tudi zaradi povečane industrijske predelave, atmosferskega usada. Povečanje letnih doz je zaradi JE Krško znatno pod predpisanimi mejnimi dozami. Rezultati meritev so pokazali, da se je radioaktivnost močno povečala zaradi nesreče v Černobilu: Zaradi dolgoživih cezij 137 se bo poznala radioaktivnost še v naslednjih letih. Sicer pa so poročila o nadzoru radioaktivnosti okolice JE Krško na vpogled v republiški upravi za jedrsko varnost.

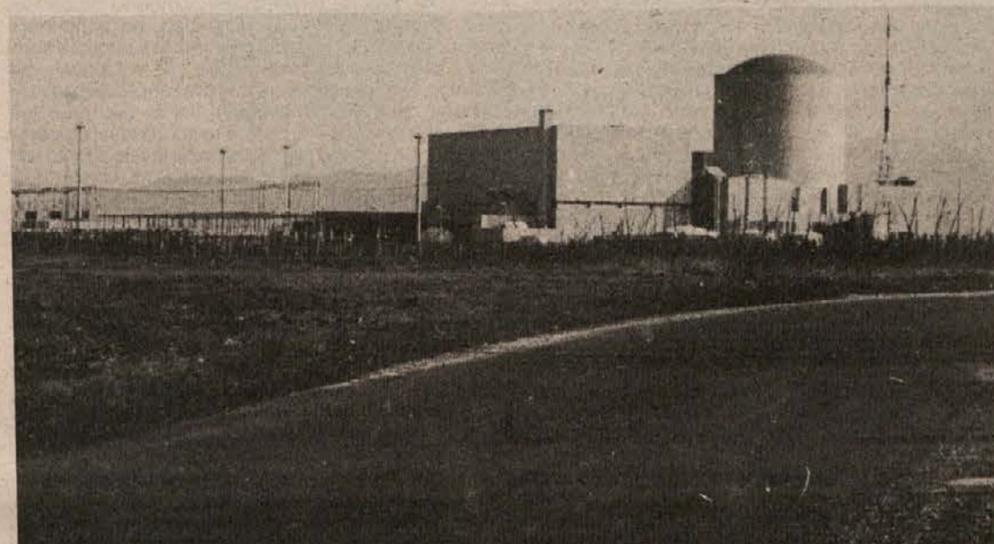
V SENCI SKLADIŠČA ODPADKOV

Toda jedrska elektrarna Krško bo morala rešiti problem odlaganja nizko in srednje radioaktivnih odpadkov, do konca devetdesetih let pa tudi vprašanje odlaganja uporabljenih gorivnih elementov. Znano je že, da je bila zahteva za trajno odlagalnišče jedrskih odpadkov vključena v lokacijsko dokumentacijo. Takrat je še bila obveznost federacije, da zagotovi odlagalnišče. Kasneje je ta obveznost federacije zaradi spremembe predpisov zamrla in je iskanje rešitve za odpadke več ali manj naloga JE Krško. Elektrarna je zanj že naročila študije in bile so že tudi predvidene določene lokacije v Liki in na Kordunu, vendar ni prišlo do realizacije teh zamisli. Kasneje so jugoslovanske elektrogospodarske organizacije preko JUGEL naročile novo študijo, ki je bila še sestavni del jugoslovanskega programa gradnje jedrskih elektrarn. Trinajst makrolokacij v Jugoslaviji je postalo čez noč vprašljivih, ko je prišla v javnost makrolokacija na področju občine Slovenj Gradec. Zdej je na podlagi sporazuma med hrvaškimi elektrogospodarskimi organizacijami ter slovenskim elektrogospodarstvom in JE Krško spet breme slednje. Konec leta 1986 je bila v elektrarni formirana služba za radioaktivne odpadke JE Krško. Njena naloga je izvedba pripravljanih del za odlagalnišče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov. Zaradi tega je JE Krško sklenila pogodbo s skupino za oceno posegov v okolje (SEPO) na Inštitutu Jožef Stefan. Ta je na podlagi geotekničnih podatkov preverila možnosti na celotnem slovenskem ozemlju in seveda izbrala 39 možnih lokacij. SEPO sedaj pripravlja kriterije, na podlagi katerih bi lahko tako lokacijo tudi izbrali. V dogovoru med Hrvaško in Slovenijo pa stoji, da naj bi izbrali vsaj po eno primerno lokacijo v obeh republikah.

Zdravstveno varstvo delavcev JE Krško opravlja zdravstveni dom Krško skupaj z univerzitetnim inštitutom za medicino dela in športa iz Ljubljane. Za primere radioloških nezdog ima JE Krško zagotovljeno nego v kliničnem centru Rebro v Zagrebu. Aktivno zdravstveno varstvo pa opravlja zdravstveni dom Krško v skladu z domačimi predpisi in priporočili mednarodne agencije za atomsko energijo in na podlagi izkušenj, ki jih imajo po svetu. Letno opravi 400 pregledov in analiza zdravstvenega stanja je pokazala, da v obdobju 1981 — 1986 ni bilo nobenega primera profesionalnega obolenja.

Iz poročila o uporabi jedrske energije v SR Sloveniji je razvidno, da bo v prihodnosti vse naloge s področja zagotavljanja varnosti jedrskih objektov opravljal republiška uprava za jedrsko varnost. Ta uprava pa bo morala skupaj z drugimi institucijami izdelati še predlog zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji. Nekaj neizpolnjenih nalog pa čaka tudi zvezni komite za energetiko in industrijo. Vsekakor je sedaj najvažnejša naloga čimprej najti prostor za odlagalnišče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov, kajti skladišče v Krškem se polni.

J. SIMČIČ

Metliški pogovori

ŽONGLIRANJE S STANOVANJI IN LJUDMI

V današnjih časih je stanovanje za marsikoga nedosegljiva želja, zato ni čudno, da je njihovo razdeljevanje občutljiva zadeva, ki poteka pod kritičnim očesom ne samo vseh prizadetih — teh pa je vedno več — ampak tudi širše javnosti v posameznem okolju. Manjše ko je to okolje, težje je prikriti še tako majhno nepravilnost pri dodeljevanju stanovanj. Zadnje tedne dvigujeta precej prahu v Metliki dve garsonjeri, ki so ju mimo razpisa dodelili mladima zakoncema in materi samohranilki. Vsa stvar je prišla tako daleč, da je nanjo opozoril eden od razpravljalcev celo na nedavni programski konferenci OK ZKS Metlika. Z zadevo pa je seznanjen tudi družbeni pravobranilec.

Večja od teh garsonjer meri 32 m² in je last upravnih organov skupščine občine Metlika. Od vselitve bloka v Kidričevem naselju, se pravi okoli dve leti, je bila prazna, ker v občinski upravi ni potrebe po stanovanjih. Druga garsonjera v starejšem bloku v Župančičevi meri 22 m² in je borčevska. Tudi ta je bila zadnja dva meseca, kar je prejšnji stanovalec umrl, prazna. Ker tudi v borčevski organizaciji ni potrebe po stanovanjih, so jo dali v upravljanje občinskim upravnim organom. Obe garsonjeri je svet delovne skupnosti upravnih organov skupščine občine Metlika s sklepom z dne 1. februarja letošnjega leta dal včasno uporabo do konca tega leta.

Ko se je to razvedelo po Metliki, so se stvari zapletle. Dejstvo je, da stvari niso tekle tako kot bi morale. Ni bilo razpisa, ni bilo točkovanja, prednostnega seznama, možnosti pripomb itd. Prav tako ni jasno, če občinska skupščina sploh lahko svoja stanovanja dodeli prosilec, ki niso zaposleni v občinskih upravnih organih. Prav tako je dejstvo, da so bili z zadevo seznanjeni vsi najvišji predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij in da so, če nič drugega, dali svoj tih pristavek, da se naredi, kot se je naredilo. In zakaj naj bi bil celoten občinski vrh seznanjen z oddajo dveh garsonjer in zakaj naj bi celo pristal, da se to izpelje mimo za to točno določene poti? Metlika je eden tistih številnih slovenskih krajev, kjer, rečeno z malo pretiravanja, vsi o vseh in vsem vedo vse pa še malo več. Tako so začele krožiti govorice, da je bila dodelitev večje od obeh garsonjer eden od dveh pogojev, da direktor metliškega Novoteksovega tozda še naprej ostane na tem delovnem mestu, sicer da bo odšel na delo v novoustanovljeni tozd v sosednjo črnomaljsko občino. Ta direktor pa je sorodnik prosilca za to občinsko garsonjero.

In v strahu za kadre, ki jih v metliški občini resnično primanjkuje, naj bi bili občinski možje pripravljani izpolniti ta »pogoj«. Na naravnost zastavljeno vprašanje o tej stvari je direktor zanikal, da bi postavjal kakršne koli pogoje. »Vem pa, da so v Metliki prazna stanovanja in si prizadevam, da bi enega od teh dobil naš delavec, mlad, sposoben in potreben kader,« je dejal. »Naj mi kdo pokaže kakšne moje pismene pogoje!« Povsod pa tega niso zanikali, in to taki ljudje, ki so bili zraven, ko je beseda tekla o teh stanovanjih.

GOVORICE ZAPLETEJO ZADEVO

Skratka, ko so se začele širiti govorice, se je stvar zapletla. Pred letom dni je za prazno občinsko stanovanje prosila delavka, zaposlena v administraciji na občinskih družbenopolitičnih organizacijah. Na njeno prošnjo so ji odgovorili, da tega stanovanja ni more dobiti, ker ni članica delovne skupnosti občinskih upravnih organov, imajo pa te institucije skupen sindikat. Pred tem je ta delavka za reševanje svojega stanovanjskega vprašanja dobila stanovanjsko posojilo. Zrevoltirana, ker so njeno prošnjo zavrnili z obrazložitvijo, da ni upravičena do stanovanja zato, ker ni članica delovne skupnosti upravnih organov, čez leto dni pa so ga dali zakoncem, ki tudi nista v službi na občini, se je pritožila družbenemu pravobranilcu. Pravo-

branilec je svet delovne skupnosti upravnih organov opozoril, da njihov sklep ni v skladu s postopkom o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil in po vseh zapletih je svet 7. marca sprejel nov sklep o odpravi prejšnjega sklepa, s katerim so garsonjeri dali v uporabo prosilecema do konca tega leta. Dosledno izvajanje tega sklepa pomeni, da tiste, ki so jim pred mesecem dni dali stanovanja, sedaj mečejo ven. In tako so največje žrtve tisti, ki niso nič ali pa so najmanj krivi.

Težko si je namreč predstavljati, da je nekdo kriv zato, ker bi rad stanovanje oziroma da zato, ker se je vselil, ko ga je s sklepom dobil. Krivi so lahko samo tisti, ki so tak sklep sprejeli, ne da bi se ravnali po za to določenih zakonskih poteh. Mlada zakonca, ki pričakujeta otroka, sta stanovala pri moževi materi v dvojnopolnbenem stanovanju, v katerem živi še en sin. Mati samohranilka pa je živela v hiši, v kateri poleg staršev živi še njena sestra z možem in otrokom. Poleg tega sta oba dobila garsonjeri včasno uporabo, do konca tega leta. Seveda so novi stanovalci imeli z veselivitvijo tudi precejšnje stroške. Garsonjero v starejšem bloku je bilo treba doobara obnoviti, da o potrebnih dragih nakupih za stanovanje sploh ne govorimo. V obeh primerih gre za mlade ljudi, domačine, ki vseskozi živijo in več let tudi delajo v Metliki, kjer nameravajo tudi ostati. Mati samohranilka je v službi v Ljubljanski banki, mlada zakonca pa oba že dalj časa v Beti, kjer ju cenijo kot dobra in sposobna delavca. In s takimi ljudmi se ne gre tako igrati,

da jim najprej daš stanovanje, potem, ko se pokaže, da tvoj postopek ni bil pravilen, jim ga pa vzameš. Očitno je najlažje kar tako sprejemati in razveljavljati sklepe. Samo za temi sklepi so ljudje, z vsemi svojimi željami, potrebami, pričakovanji, radostmi, stiskami in razočaranji.

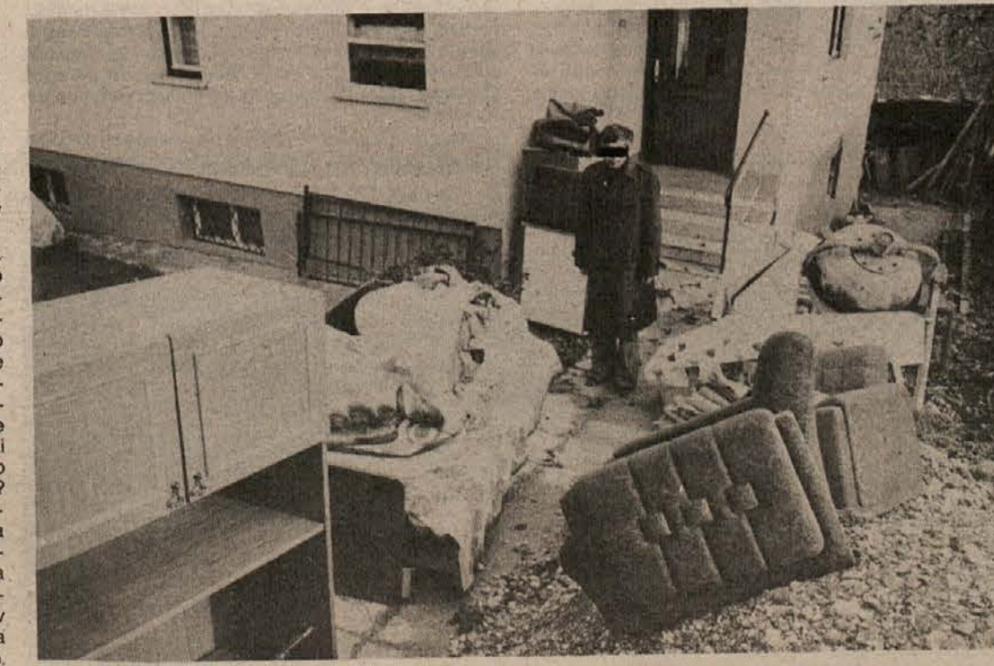
PRAZNO VEČ KOT DVE LETI

Odgovorni ljudje v Metliki vseskozi poudarjajo, da je bil glavni motiv pri teh nesrečnih garsonjerah prav pomoč tem mladim ljudem. »Nič se ni razburjal, ko je bilo občinsko stanovanje več kot dve leti prazno. Res je, to stanovanje je kadrovsko, za to smo ga tudi hranili, v naši upravi že dalj časa ni potrebe po stanovanjih, zato smo ga za določen čas dodelili zakoncema, zaposlenima v Beti, kjer so objubilili, da bodo po preteku tega časa oni dokončno rešili njuno stanovanjsko vprašanje. Za borčevsko garsonjero pa so iz občinskega odbora tudi povedali, da borci nimajo potrebe po stanovanjih in izrecno, da se strinjajo, da jo za določen čas dobi mlada mati samohranilka.« je povedal predsednik metliške občine Stanislav Bajuk.

Kaj pa razveljavljeni sklep? Kaže, da tudi v tem primeru juhe ne bodo pojedli tako vroče kot se je skuhalo. Zadnje stališče vseh, ki so bili tako ali drugače vpleteni v to metliško »stanovanjsko afero«, je, da se prvi sklep sicer razveljavi in da se v okviru zakonskih možnosti najde rešitev tega problema. Še enkrat je treba ugotoviti, če v delovni skupnosti občinskih upravnih organov res ni nobenega upravičenega interesenta za ti stanovanji in če jih ni, jih s pogodbo dajo v najem združenemu delu. To pomeni, da bi garsonjeri lahko najeli delovni organizaciji, v katerih so zaposleni sedanji (glede na zadnji sklep ilegalni) stanovalci. Večkrat je bilo rečeno, da prazna družbena stanovanja povzročajo družbeno škodo.

In ker smo že pri praznih stanovanjih, je treba povedati, da ti dve garsonjeri, ki sta v Metliki povzročili toliko hrupa in dvignili toliko prahu, nista bili edini prazni stanovanji v tem mestu. Na metliški stanovanjski skupnosti nimajo odločb za sedem stanovanj. Dve od teh sta gornji garsonjeri, ostane torej še pet praznih stanovanj. Največje, dvojnopolnbeno (82 m²), v novem Naselju Borisa Kidriča je last metliške Obrtne zadruge in od predaje bloka v letu 1986 še nihče ni stanoval v njem. Metliška enota SCT-jevega tozda Inženiring ima v bloku v Ulici 1. maja že več let prazno 2-sobno stanovanje. Beti ima dve prazni stanovanji, in sicer enoinpolsobno v Naselju Borisa Kidriča od lanskega oktobra ter garsonjero v bloku v Župančičevi ulici od konca letošnjega januarja. Leto dni je prazna še borčevsko-upokojska garsonjera v istem bloku, odkar so prejšnjega stanovalca sodniško izselili, je zapečatena. Za vsa ta stanovanja morajo seveda lastniki plačevati vse stroške, ob tem pa ljudje, ki bi te stroške radi plačevali, nimajo kje stanovati ali se za drag denar stiskajo po zasebnih sobah. Če je že mogoče na kakršenkoli način opravičiti stroške za prazna stanovanja, pa je to v današnjih časih z moralnega stališča nemogoče. Seveda ne gre za to, da bi ta stanovanja delili po vezah, pod roko ali kakorkoli mimo pravilnikov in zakonov. Za to obstajajo povsem legalni, pošteni načini.

A. BARTELU

KAJ VSE BO IZKOPALA AVTOMOBILSKA CESTA?

V pripravah na gradnjo nove avtomobilske ceste tudi varstveniki kulturne dediščine ne stojimo ob strani. Na osnovi predhodno izdelane dokumentacije, ki je bila pripravljena za usklajitev prostorskih delov družbenih planov dolenskih občin, je bila pregledana celotna trasa, ob tem pa so bila posebej obdelana tista območja, kjer se varovanje naše naravne in kulturne dediščine srečuje s tem zelo velikim posegom v prostor.

Ena od zvrsti dediščine, s katero se bodo graditelji srečevali na posameznih odsekih trase, je arheološka dediščina. Gostoto arheoloških najdišč je toliko lažje razumeti, če si pokličemo v spomin potek nekdanje glavne rimske ceste (via publica ali via militaris), ki je iz Emone (Ljubljane) vodila preko Acerva (Ivančne gorice), Praetoria Latobiorum (Trebneja), Nevioduna (Drnovega pri Krškem) in Romule (Ribnice pri Brežicah) skozi »Brežiška vrata« proti Siscii (Sisku) in naprej proti vzhodu. Vidimo, da sta si trasi nekdanje in današnje ceste zelo podobni, ponekod celo identični.

Ceste so v rimskem času gradile legije, ki so v svoji sestavi imele tudi, rekli bi, inženirsko skupino. Vodil jo je »mentor« — zemljemerec, ki je trasiral potek ceste. O enem takih mož nam govori ohranjen zaobljubni spomenik — ara, ki je bil najden pri Sv. Martinu v Valični vasi. Ta nam odkriva ime Publija Maximija Materna, zemljemerca X legije Gemine. Napis je datiran v leto 240 n.št., najden pa je bil ob trasi ceste, ki se je preko Notranjske prebila v dolino Krke in je bila s povezavo med Krko in Ivančno gorico povezana z antično magistralo.

Pa se vrnimo k njej oziroma k današnji avtomobilski cesti. Na odseku od Biča do Bregane, ki je razen manjšega dela občine Sevnica in Krško v pristojnosti novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, smo ob ogledu trase ugotovili več arheoloških točk, ki bodo zahtevale predhodne

raziskave, saj o njih poznamo dovolj pisanih ali materialnih dokazov. Na precejšnjem delu trase bo potrebna stalna prisotnost arheologov ob zemeljskih delih zaradi velike možnosti slučajnih najdb. Predhodne raziskave bo treba opraviti na nekaj prazgodovinskih gomilah in antičnih planih grobiščih, na precejšnjem delu trase od Otočca do Dobruše vasi in od Drnovega do Bregane pa lahko pričakujemo vrsto točk z antičnimi gradbenimi ostanki.

Prav posebno problematiko pa odpira ob tej priliki na novo odkrito antično naselbinsko območje v Benečiji pri Trebnjem. Na združnih njiavah med zasebno Benečija in Putnikovim motelom smo na površini okoli 3 ha odkrili sledove antične gradbene dejavnosti. S plugi je bilo izoranih na površje ogromno kosov tegul — opek, imbreksov — korcev, keramičnih odlomkov, malte in kamenja iz razrušenih zidov. In prav na tem območju je načrtovan novi trebanjski priključek. Najhitrejša in v tem trenutku tudi najbolj primerna metoda za izpopolnitev dokumentacije in podatkov o novem najdišču je metoda merjenja električne upornosti zemlje.

ARHEOLOGIJA BREZ LOPAT

Metodo so v sedemdesetih letih močno izpopolnili na univerzi v Bradfordu v Angliji. Arheologi so v povezavi z inženirji elektronike razvili več aparatov, v osnovi ohmetrov, prilagojenih za merjenje električne upornosti vrhnjih zemeljskih slojev. Vrednost električnega upora je od mesta do mesta različna in je odvisna od več pogojev, na primer od vlažnosti zemlje, kameninske sestave ali sestave prsti tik pod površjem, elektromagnetnega polja daljnovidov, ki potekajo nad terenom, itd. Na zemljišču opravimo po eno čitanje upornosti tal na vsak kvadratni meter, tako dobljene podatke pa je treba vnesti v računalniški program. Zelo pomemben del računalniške opreme pri tem je dovolj dober tiskalnik, ki številčne podatke prikaže grafično.

Pri interpretaciji tako dobljenih rezultatov se pokaže, kaj vse skriva vrhni sloj zemlje nekako do globine enega do metra in pol. Ta metoda je posebno primerna prav za arheološke ostanke antičnih gradenj. In zakaj prav za te? Način gradnje stanovaljskih in tudi gospodarskih objektov (da o sve-tiščih, palačah itd. ne govorimo) je bil v primerjavi z zgodnejšimi, a tudi kasnejšimi, zelo zahteven. Prazgodovinsko obdobje je poznalo leseno gradnjo, sestavljeno iz glavnih nosilnih brun in gred, včasih zapolnjeno s prepletom iz vejevja in ilovnatim premazom. Primer take hiše smo pred leti odkrili na robu peskoloma na gradišču pri Sv. Martinu v Valični vasi. Čvrstejši in zahtevnejši način gradnje prazgodovinskih stavb je bil odkrit v naselbinu na Mostu na Soči, kjer so bile hiše v nizu. Na kamnitih temeljih zgrajene lesene stavbe so imele na po-bočni strani skrbno izdelane drenaže.

V obdobju zgodnjega srednjega veka, ki je sledilo

antiki, pa kakor da od znanja in vedenja antičnih graditeljev ni nič ostalo. Gradnja je postala zopet zelo neobstoja, preprosta, lesena.

RIMSKI STANDARDI

V antiki pa so se tudi v naše kraje razširili »rimski gradbeni standardi«, če tedanji način gradnje lahko tako imenujemo. Gradili so s kamenjem in opeko, zidovi so bili vezani s čvrsto apneno malto, za kritino so uporabljali velike opeke iz žagane gline — tegule, ki so bile na spojih prekrile s korci — imbreksi. Hiše so bile pogosto opremljene s tekočo vodo, ki so si jo na podeželju napeljali iz kakega bližnjega izvira (npr. Kamni potok pri Trebnjem, Dob pri Mirmi), antično mesto Neviodunum na primer pa je imelo pravi mestni vodovod z zajetjem v vasi Izvir na severnih pobočjih Gorjancev (kjer so na hišico nad današnjim zajetjem napisali »aquaeductus romanus«). Za hladne zimske dni so si vsaj del bivalnih prostorov opremlili s hipokavstom. Tako imenujemo antično izvedbo centralnega ogrevanja stavb s toplim zrakom. Pred leti smo na hišo s centralnim ogrevanjem naleteli pri sondiranju antične vile rustike v Zloganju pri Škocjanu. Opisani način gradnje pa je kljub Atili, »biču božjem«, in njegovim Hunom, vzhodnim in zahodnim Gotom, Langobardom, Avrom in Slovanom, ki so se v času velikega preseljevanja ljudstev valili čez meje nekdanjega velikega rimskega imperija in v želji, da bi si nagrabili bogatega plena in zavzeli novih območij, rušili, pobijali in požigali vse pred seboj, zapustil jasne sledove tako v materialnem pogledu kot tudi v duhovnem izročilu.

Pri neposredni zaščiti antičnih naselbinskih ostankov nam gre v prvi vrsti za zaščito strukture temeljev stavb oziroma razporeditve objektov v nekem naselbinskem kompleksu. Ohranjeno zidovje je navadno že plitvo pod površino in je torej ogroženo pri vseh gradbenih posegih in tako zemljišče, tudi pri nekoliko globljem oranju. Pri ugotavljanju ostankov rimske arhitekture se je uporaba nove metode izkazala za izjemno uporabno.

METODA SE IZKAŽE

Prvič smo se z njo na Dolenjskem srečali poleti 1986. Tedaj smo izbrali tri poskusne točke, ki naj bi tudi nas prepričale o njeni uporabnosti. Meritve smo tedaj opravili na njivah severovzhodno od cerkve Sv. Martina na Velikih Malencah, na zahodnem obrobju vasi Rodine pri Trebnjem in v okolici s sondiranjem že dokazane rimske vile v Zloganju pri Škocjanu. Najboljši in najbolj presenetljiv rezultat je nastal na Velikih Malencah. Tu je bilo pred leti opravljeno manjše arheološko sondiranje, ob cerkvi oziroma na robu pokopališča pa je bilo odkrito antično zidovje. Po vsej verjetnosti so tudi temelji cerkve postavljeni kar na antične zidove, na posameznih grobovih pa je videti obilo drobcov razlomljenih

opek, keramike, malte in drobnejšega kamenja. Domačini vedo povedati, da morajo nekatere grobove dobesedno vsekati v stare zidove. Meritve in računalniška obdelava podatkov so nam pokazale strukturo zidov in stavb na tem območju. Gre za večji kompleks, ki je na severovzhodni strani omejen z zidom. Primerjalne najdbe nas navajajo na misel, da gre za villo rustico — kmetijo ali podeželski dvorec, kakršni so bili navadno obdani z varovalnim obzidjem. Ohranjenost je zelo dobra, rezultati meritve pa nam bodo služili kot osnova za nadaljnje pravno varovanje. Ker je v zadnjem času vse manj denarja za raziskave in prezentacijo takih najdišč, je najprimernejše, da njih površine trajno spremenimo v travnike. Le tako bodo ostanki starih kultur preživeli in, upam, dočakati boljše čase in več razumevanja zaanje. Trenutni cilj, ki se zdi dosegljiv, je ohraniti sedanje stanje in preprečevati zavestne poškodbe in uničevanje kulturnih vrednot.

Pri posegih, kakršen je gradnja avtomobilske ceste, pa to pomeni zadovoljivo raven zavarovanja najdb, izvedbe zavarovalnih izkopavanj in z njimi povezane dokumentacije, v razvitejših okoljih pa pripeljejo skupna prizadevanja tudi do prezentacije odkritih arhitekturnih ostankov.

PREVELIKO ZA KMETIJO

Za novo odkritje arheološko najdišče v Benečiji pri Trebnjem še nimamo dokončno ovrednotenih doslej zbranih podatkov. Prva domneva je bila, da se tu tudi srečujemo z ostanki kmetije. Vendar je tako veliko naselbinsko območje, kakor se nam kaže v Benečiji, za kmetijo izjemno. Doslej smo obdelali okoli 3 ha površine, potrebne pa bodo še nove meritve.

Domnevamo lahko, da se je ob trebanjski vojaško-policijski postaji, ki je ležala ob antični cesti prav na območju današnjega Trebnjega s pripadajočim grobiščem v Pristavi pri Trebnjem, razvilo na drugi strani doline strnjeno naselje domačinov — Latobikov. To naselje bi lahko predstavljalo vmesni člen med prazgodovinsko in antično naselitvijo. Prazgodovinske naselbine so bile namreč na vzpetinah, najbližji pa poznamo na osamljenem izrastku Trebnjega vrha tik nad Benečijo. Z vključitvijo tega ozemlja v meje rimske države je bilo življenje na gradbiščih prekinjeno, saj so utrjene postojanke na višinah pomenile za povsem drugačno taktiko rimskih vojska pa tudi za cestni promet in trgovino, kar vse se je tedaj odvijalo po dolinah, preveliko nevarnost.

Bliže k rimskim postojankam pa je domačine privabila tudi možnost trgovanja s pridelki, menjava za luksuzne izdelke rimske države, s tem pa se je še pospeševal proces romanizacije staroselskega prebivalstva.

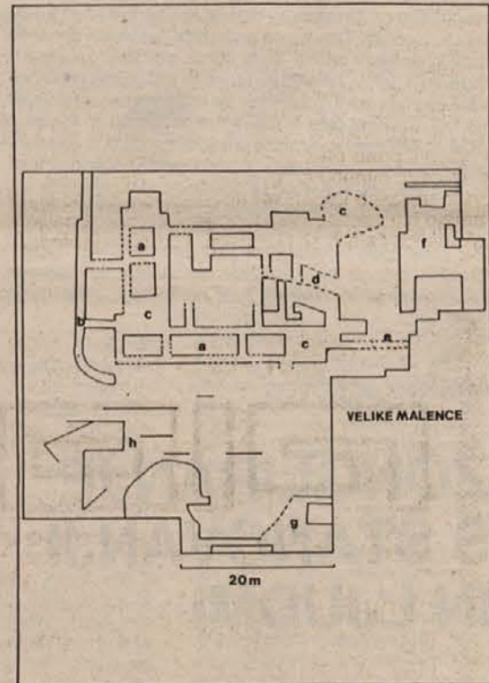
DANILO BREŠČAK

Odkriti temelji stanovanjske hiše s hipokavstom v Zloganju pri Škocjanu. (Foto: B. Kuž)

Terenske meritve v Benečiji pri Trebnjem. (Foto: D. Breščak)

Interpretacija meritve na Velikih Malencah.

Ideje

ŽUŽEMBERK VESLA V TURIZEM

Zdaj, ko smučarski turistični delavci štejejo že skoraj zadnje novce, saj se bo za nekaj časa prekinila tekmovalna in množična rekreativna smučarja, bodo prišli na vrsto še drugi konjički. Tako v teh dneh že vihajo rokave organizatorji čolnarjenja in med njimi so gotovo člani turističnega društva Žužemberk. Nemir se jih je loteval že prek zime, zdaj pa še posebno ne stojijo križemrok, saj pripravljajo za 25. junij v Žužemberku spet mednarodno turistično kajakaško in kanuistično prireditev s čolnarsko veselico. Toda o tem več pozneje, najprej o žužemberškem turizmu kot predmetu globljega zanimanja in slabih ocen izpred let.

Naj bo takoj jasno, za čigavo zanimanje in za katere ocene gre. Leta 1982 je Teleks predstavil bralcem prevod sestavka, kakršnega je o Žužemberku priobčil v zahodnonemškem mesečniku DM, ki ima v podnaslovu oznako »Kritični porabniški magazin«, novinar Wolfgang Josing. To mesto nad Krko je bilo za tega nemškega pisca tolikanj ilustrativno, da je svoj sestavek, namenjen sicer predstavitvi cele Slovenije, naslovil kar s »Povsod je Žužemberk«.

Takole je zastavil pisanje gospod W. Josing: »... In kdo sploh pozna Žužemberk? Žužemberk ni opisan v turističnem vodniku. To je kraj, naselje, poštna postaja z dvema krčmama; grajske razvaline na griču so kraju že skoraj v preveliko čast. Toda kdor je enkrat našel kakšno tako vas, kot je Žužemberk, ki leži stran od glavne ceste, tisti je videl precejšen del Slovenije.

Le nekaj kilometrov daleč od 'avtoputa', cveta balkanske žalosti, leži ta kraj med Ljubljano in Novim mestom ob bregu Krke. To je kranjska, Suha krajina, kjer se stikata srednja Evropa in Balkan. Tako Josing, ki je vrgel kritično oko še na vse gričke, na »s peskom posute zavite ceste«, »preperlele sušilnice« s koruznimi storži, volovske vprege in kikirikanje petelinov, ki da je »najglasnejši zvok v spokojni tihoti«. Docela je dotoklo nemškega turističnega analitika opoldansko vzdušje v eni od žužemberških gostiln, tako da je zapisal, da stojijo v »zanemarjeni točilnici s plastično točilno mizo kmetje, dva šoferja tovornjakov in starček z grčasto palico in nahrbtnikom. In zlivajo vase silovoko, kolikor je drži merica. K temu režejo mastno gnajt in segajo po trdi klobasi.

Starega z grčasto palico popade divji kašelj. Zlize še eno žganje vase in ...začne nato kašljati kot hijena«.

Teleksov pisec je protestiral in žužemberški turistični delavci so bili nejevoljni. Ne le da lahko v Žužemberku kot ugovor ponudijo marsikaj iz svojega življenja, vedo tudi za hvale na račun kraja. Tako je nekdo v enem od dolenskih zbornikov starejšega datuma zapisal, da tujci in domačini to radi uživajo v toplih Krkinih valovih in v lovu na divjad in da imajo nasploh kaj videti v krasni okolici slikovitega trga, ki leži v idiličnem kotu tudi drugače lepe Dolenjske. Žužemberk se je nadvse priljubil s Krko, holmi in ljudmi tudi vsem osemindvajsetim mladim francoskim turistom, ki so lani potovali s kolesi z napis »prišli smo v Slovenijo, da odkrivamo« tudi po dolini Krke. Mladi versajski skavti so se ob obisku razživeli in nastopili pred domačini s predstavo pantomime.

Nekaj potemtakem vendarle je prijetnega v tej pokrajini, ki je po Josingovem mnenju kot ustvarjena za toplino in

zahajajočo svetlobo. Da pa ne bo ostalo le pri idilično-romantični pokrajini, so žužemberški turistični delavci pripravili še kaj dodatni. Razvijajo turizem, pri čemer igrajo na reko Krko. »Čolnarjenje na rekah je dopolnilo navtičnemu turizmu na morju. Tako kot gresta skupaj morje in jahta, gresta eden z drugim Krka in kajak ali kanu. Na Krki pripravljamo organizirano čolnarjenje letos tretjič po vrsti. Sicer bodo udeleženci nastopili 24. junija na Kolpi, kjer bo tega dne ob 16. uri start v Osilnici in cilj ob 19.30 v Brodu na Kolpi. 26. junija bo spust na Savinji, in sicer bodo čolni odpeljali ob 13. uri iz Struge in prispeli kaki dve uri pozneje v Ljubno. Kolpa in Savinja dajeta žužemberški prireditvi značaj dolenske in celo slovenske, čeprav je središče dogajanja prav ob Krki. Kajakaši in kanuisti bodo prispeli v Žužemberk iz vasi Krka, kjer bodo startali 25. junija ob 13. uri. Po bolj turističnem spustu bo še tekovanje na relaciji Žužemberk—Dvor—Žužemberk. Vrh dogajanja bo za mnoge čolnarska veselica, ki jo bo dodatno poživil čolnarski sejem. Tu boste lahko zamenjali, prodali in kupili staro in novo opremo. Prizadevamo si, da bi se ves čas prireditve v Žužemberku nekaj dogajalo. Da bi čimveč obiskovalcev lahko veslalo po Krki, bomo izposojali čolne in ustrezno opremo,« obetajo v žužemberškem turističnem društvu.

Pred leti so pripravljali le veslanje na Krki, vendar so uvideli, da brez Kolpe in Savinje ne bo šlo, saj se tujcem od daleč ne splača pripotovati samo za nekaj še tako prijetnih uric. Razen tega je vsaka od treh rek zanimiva po svoje, tako da pridejo do užitek divji veslači na brzicah in umirjeni čolnarji, ti zlasti na Krki.

Žužemberška prireditve postaja tudi evropska. Prostor je našla v evropskih sporedih čolnarskih prireditev, tako da v Žužemberku pričakujejo tudi številne rojake Wolfgang Josinga. Iz trga nad Krko so romala vabila v 16 držav, pri čemer so dodatno pomagali celo radioamaterji.

S čolnarjenjem in s številnimi drobnimi, a nepogrešljivimi zanimivostmi postajajo junjske vožnje po Krki v Žužemberku že nekakšna turistična vaba. Toda čeprav nejevoljni nad magazinom »DM« žužemberški turistični delavci vsaj v čem na tihem nekako pritrjujejo Wolfgangu Josingu, seveda trdno odločeni spreminjati stvari. Z delom to že dokazujejo.

KJE SE SKRIVA DUŠA SVETA?

So, bili so in bodo primeri, da nemirni študentje in drugi neugnani državljani drezajo v ta krasni nori svet. Lazijo v Nepal in Bolivijo, v Skalno gorovje in za Ural, šahirajo na Kanarskih otokih in popivajo v Singapuru, dajo se gostiti gejšam in žgečkati Indijankam, občudujejo Budo in blebetajo sure, spijo pod grmovjem in kuhajo v vlakih, nosijo vreče in prodajajo lastno kri, sekajo centralnoafriški pragozd in okopavajo vinograde na Liparskih otokih, nazdravljajo z diplomati in s prostitutkami, zabavljajo farjem in žandarjem, bratijo se s kralji in cigani, plešejo sirtaki in rumbo, na orglice igrajo slovenske polke po južnoitalijanskih pristaniških krčmah in na pianino Bacha pred nečimrnimi damami v malo-meščančkih salonih in kdove česa vsega se še ne lotijo. Vse to počnejo, da bi spoznali svet in dušo njegovih ljudi. Čeprav bi nekateri radi spravili svet v uniformo, je svet pisan, da jemlje sapo. To vleče na velika nenavadna brezkončna romanja. V tem pogledu lahko vsaj za čisto majčken izletek, tako za ogrevanje, služi na primer tudi južna Italija, po kateri sva z Igorjem lazila sredi letošnjega januarja.

OTROCI SO NAJBOLJ POSREČENI

Tamkajšnji domorodci so vendarle stotine kilometrov stran od nas, kar že vleče, da greš firbec past. Ampak niso zanimali le oni naju, tudi midva sva bila paša za njihove oči. Najbolj so seveda radovedni otroci, tisti živahni kuštravi dečki, ki vtaknejo nos vsepovsod, tudi na primer v nahrbtnik. Posebej vredna ogleda sta jim bila vsakokrat najina prenočišča. Kako tudi ne?! Ko je tiste dni zjutraj na obalo Eolskih otokov posijalo sonce, je obsijalo tudi pravcato razvalino oblek, nogavic, vrvic, vrečk in posebej spanju namenjenih stvari. Dečki, ki so vse to videli, so kajpak hitro uganili po svoje: na obalo je morje naplavilo dva brodolomca z vso opremo vred. Sami, preslabotni in preveč prestrašeni, niso mogli odnesti utopljenec, zato naj bi na pomoč prišel papa. Ampak brodolomca sta potem vsakič vstala sama in do ponovnega prihoda dečkov in očetov že pristavila za čaj, tako da smo se skupaj le nasmejali in pili. Ampak nikoli niso za čaj prosili. Kajpak je bilo sporočilo njihovega žlobudranja jasno: signore ima gorilnik in na njem veliko posodo z vročo vodo, v katero namaka vrečici. Iz čiste radovednosti bi radi pokusili. Navsezadnje pa tudi niso mačje solze takole sedeti z bradatima tujcema, ki sta spala tik ob morju s čevljem pod glavo. Sicer pa so otroci povsod enako prisrčni. Če se le svetu, v katerega so se rodili, ni do onemoglosti zavrtelo, da daje dečkom namesto žoge v roko puške in jih v znamenju svete vere ubija na fronti. Taki dečki živijo s smrtjo in ne smejo niti sanjati, kako lepo je, če signore nalije v skodelico čaja in se razgovori. Tudi o tem sem raz-

mišljal v družbi malih klepetavih prebivalcev Stromboli, še posebej zato, ker sva nameravala z Igorjem skočiti v Afriko in na Bližnji vzhod.

DVA KONCA ENEGA SVETA

Afriška pot bi zahtevala nekaj dodatnih dni dopusta, teh pa kot že zaposleni državljan nisem mogel sčarati. Zato: samo Južna Italija. Torej Jug. Nisem bil tisti, ki bi ta košček sveta krstil, in to kar tja v en dan, za Jug. Sami domačini so me pravzaprav pripravili k taki sodbi. Že Umberto, čeprav južnjak, je razvil o tej zadevi celo teorijo, in sicer kar takoj na pomolu, tako da ga verjetno zadeva tišči. Po njegovem živijo Italijani »tu doli« in »tam gori«. »Tam« so tovarne, v katerih ljudje delajo in se ženejo za profitom, kot bi jih gnal sam vrag. »Tu« pa precej govorijo in zgodi se, da delavec sredi posla postavi lopato v stran, prižge cigareto in vrže karte s prijateljem, ki rade volje prisede. Tako je tu, kako pa je pri vas, ali je enako, je rekel Umberto. Ne razumem, sem mu hitel razlagati, čeprav je Igor, jezikoslovec, seveda razumel vse in sem po tej poti zvedel še jaz.

Toda, Umberto, lepo te prosim. Tu sva na počitnicah pa ne bom šel v take primerjave, po katerih lahko boli glava in mogoče celo peče vest. Kajti enkrat v Hannovru se me je že skoraj lotil slab občutek zaradi primerjav in naj to omenim, čeprav se ni zgodilo na popotovanju po škornju. Ne vem, kako se mi je tedaj na vogalu Schillerstrasse prithotapilo v glavo vprašanje za zdomca ob meni. Zanimalo me je nekaj o slovenskih izseljencih, a očitno tako, da bi se poudarka mojih besed razveselil sam Miodrag Bulatović v svojih ljudeh s štirimi prsti. Moj spremljevalec pa se je take vrste radovednosti gladko ustrašil in mi je glasno povedal, kar sem sam na Stromboliju pred Umberto le momljal. Po Hannovru me je pekla vest zaradi netaktnosti, zato sem na Eolih rajši razpravljalo »contadinah« in malvaziji kot o politiki. Ampak nekaj je v tej delitvi sveta na Sever in Jug. Na poti na Liparske otoke se nama je tako zazdelo na rimski železniški postaji Tiburtina. Postaje do tam je resda preplaval vrvež, a ljudje so se prerivali bolj ali manj molče in so bili večinoma zazrti nekam vase. Roma Tiburtina je bila drugačna. V vagono so

se ljudje rinili, kot bi bili rekruti, ki so jim bili vsako udobje vnaprej prepovedali in jim hkrati zabičali, da morajo noter vsi do zadnjega. Vrhu tega so imeli potniki polno nekakšnih zabojčkov in škatel, iz katerih so silili na dan solatni listi, hulahopke in svileni trakovi. Množica je valovala najprej v prvi razred, potem pa na nedvoumno opozorilo sprevodnika v drugega. V drugorazredni vagon sva otovorjena kot muli lezla po lastni presoji, ki se je ob prvem ščipanju vozovnic izkazala za pravilno. Na poti za Messino kondukerji sicer ne mečejo kar tako z vlakov, vendar v preozkih hodnikih preklinjajo vse, zlasti pa tiste, ki v nobenem primeru ne spadajo v prvi razred. Na naju se je jezil sprevodnik presunljivo malo. Mogoče sva se mu v najini vseskozi pustolovski držici celo zasmilila, vendar je potovanje v vagonu, polnem piščancev, lahko tudi prijetno. Puhaste živalce so sicer drobcene, a skupaj nadihajo dovolj, da človek v omamni soparici zaspi kot ubit in mu je čisto vseeno, kaj ima pod seboj.

Sicer prebivalcem z juga, vsaj nekaterim, najbrž ni vseeno, če jim italijanska državna železnica rade volje odrine na lokalne proge predvsem drugorazredne vagono. Vsaj nekateri se očitno že tako ali tako počutijo kot drugorazredni državljani in nad tem stresajo jezo ob vsaki priložnosti. Primer s Strombolija: v neki tamkajšnji gostilni sva pri večerji listala enega od siciljskih dnevnikov, ki je ponatisnil iz La Republice karikaturu, na kateri je bila Sicilija predstavljena kot krsta. Neznani domačin je prečrtal krsto, »vzel« na njej narisani križ in ga je potem v podobi noža zasadel v samo prestolnico Rim. Ob »ugodnejših« razmerah bi domačin verjetno zamenjal svinčnik s prodornejšim orodjem.

GRDI, UMAZANI, HUDOBNI?

Res pa je, da se najdejo na jugu tudi povsem severnjaške reči, kolikor ni taka že prečrtana karikatura. Tako bi se nama lahko primerilo tudi kje v Trstu in ne izključno na Stromboliju, da bi k najini za večerjo pogrnjeni mizi prišel pes in za njim še eden, nato pa bi prišlo dekletje z veliko leti in skoraj brez zob in za njo še eno prav tako, nakar bi prvi pes potolažen odšel in za njim drugi, ne da bi po lastnem nagibu odtavali stran še zabuhli kraljci noči. Verjetno tudi ni posebnost, če so sicilijanskemu podeželanu vtepli v glavo, da je kmet in s tem nepopravljivo topoglav. Tudi v Italiji se namreč bajtar nekako sramuje svojega stanu. Videl sem na vlaku. Beseda je dala besedo in mladenič je povedal, da se pelje v Verono v gradbeno podjetje, potem ko je ob koncu tedna na Siciliji pomagal očetu. »lo sono contadino,« je dejal bolj tiho kot ne. »Tudi jaz sem contadino, kmet,« sem rekel. »Kaj res?! Na to bomo pili,« se je razveselil in potegnili na dan vsem nam dobro poznano »italijanko« črnega vina.

Civilizirani svet bi se sicer mogoče zgražal nad vso preprostostjo naše bratovščine na vlaku za Verono. Civilizirani svet se pač stalno samovšečno primerja z nečim po njegovih normah slabšim, manjvrednim in v skrajni točki nepotrebnim. Taka zagledanost vse pa kroji podobo modrega planeta, na katerem so prav zaradi vzvišenosti nekaterih drugi grdi, umazani in hudobni.

Umišljanje drugačnega sveta zato dandanašnji postaja način življenja. Nemirni študentje in drugi neugnani državljani pa še kar naprej drezajo v ta krasni nori svet.

MARTIN LUZAR

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

ODPIRAMO NOVE RAZSTAVNE IN PRODAJNE PROSTORE ZA VAS, NAŠI DRAGI KUPCI IN POSLOVNI PARTNERJI, DA VAM BO NAKUP OZIROMA RAZGOVOR PRIJETNEJŠI.

TO JE DRUGAČNA PRODAJALNA OD KLASIČNIH PRODAJALN IN Z DRUGAČNO PONUDBO

OD ZEMLJIŠČA (LOKACIJE) — DO KLJUČA

PRODAJALNA NUDI:

- NASVETE ARHITEKTOV IN ORGANIZACIJO PRI GRADNJI IN OPREMI STANOVANJA, HIŠE (projekt za hišo...) IN POSLOVNIH PROSTOROV
- RAZNOVRSTNE GRADBENE MATERIALE (betone, malte, strešne konstrukcije, armature vseh vrst itd.)
- STROJNE IN TRANSPORTNE USLUGE
- LASTNE PROIZVODE:
 - keramične peči in keramične ploščice, šamotni material
 - harmonika in preklopna vrata v vseh izvedbah, vse vrste žaganega lesa, garažna vrata, stenske in stropne obloge ter ostale storitve na področju lesne dejavnosti

PRODAJALNA JE ODPRTA VSAK DELOVNI DAN OD 7. do 14. ure.

VSE JE MOŽNO DOBITI NA ENEM MESTU!

GIP **PIONIR** NOVO MESTO Kettejev drevored 37
tel.: 068/23-686, 21-826
telex: 35710 yu pionir
telefax: 068/23-213

STREŠNIK

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA P.O. DOBRUŠKA VAS 68275 Škocjan, telefon (068) 76-230

Graditelji, člani stanovanjske zadruga Šentrupert

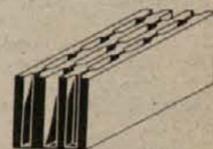
enkratna priložnost

devet mesečno obročno odplačevanje

BETONSKI ZIDAKI 25/20/40

BETONSKI ZIDAKI 20/20/40

- betonske garaže
- betonski bloki
- dimniške tuljave
- dimniške kape

ZRVS IMA KORENINE V NARODU

O odnosih Slovencev do vojske, vojaščine in vojaških poklicev se zadnje čase zelo veliko piše in govori. Težko bi rekli, da se debata odvija v normalnih mejah, da je na ravni pravega pomena stvari in da odraža resnična stanja in razpoloženja, saj v njej sodeluje vse preveč razgretih glav, ki vidijo le s svojega ozkega zornega kota in ji hočejo na vsak način vsiliti še druge pomena in podmene. To pa zavija v meglo dejanske probleme, s katerimi se sooča naša družba, pa tudi sam predmet obravnave, saj je jasno, da moramo tudi o JLA in obrambnih dejavnostih govoriti odkrito in odprto, kot se za odprto družbo, kateri je lastno podružbljanje vseh dejavnosti, spodobi. Smo Slovenci res slabi vojaki, kot bi se iz take debate dalo sklepati, in smo zares tako nezainteresirani za obrambne dejavnosti? O tem je tekel pogovor s predsednikom občinske konference Zveze rezervnih vojaških starešin Novo mesto, Francem Bradico, polkovnikom v pokoju.

Franc Bradica je rojen v Metliki, kot devetnajstleten mladenič se je že leta 1942 pridružil partizanom 1. belokranjskega bataljona, potem pa je bil dodeljen žumberškemu odredu 13. proletarske brigade, s katero je sodeloval v akcijah na Hrvaškem in v Sloveniji. Opravił oficirsko šolo in po vojni služboval v različnih delih Jugoslavije, nazadnje kot polkovnik v generalnem štabu v Beogradu. Od leta 1979 živi kot upokojenec v Novem mestu, kjer je imel več funkcij v krajevni skupnosti in v različnih komisijah, bil dve leti predsednik OK ZRVS Novo mesto, ravno sedaj pa je nastopil drugi dveletni mandat v tej funkciji.

«Že v stari Avstriji so bili Slovenci cenjeni kot dobri vojaki, spornimo se samo junaštev in grozot soške in drugih front. Ko pa je po vsem tem general Maister pozval k boju na severno mejo, je bil odziv velik, da ne govorimo o drugi svetovni vojni, kjer so Slovenci v NOB dokazali vse svoje bojne, organizacijske in taktične sposobnosti. Veliko partizanskega oficirskega kadra je ostalo tudi v JLA in utrjevalo njeno obrambno in tehnično usposobljenost. Iz časa svojega aktivnega delovanja v JLA vem, da so bili oficirji kjerkoli v Jugo-

slaviji veseli slovenskih fantov, saj so cenili njihovo marljivost, izobraženost in pripravljenost za sodelovanje. S takimi vojaki je vsekakor lažje uresničevati učne programe. Verjamem, da je tako tudi danes in da vsa ta debata, ki je vsekakor imela določen vpliv na odnos do obrambnih dejavnosti v Sloveniji, ni sklala odnose v bazi sami, se pravi v vojašnicah in na poligonu. Del tega duha se kaže tudi v ZRVS, zlasti v krajevnih organizacijah, kjer so naši člani zelo aktivni, pa ne samo pri svojih temeljnih nalogah, se pravi lastnem strokovnem usposabljanju, ampak tudi pri drugih aktivnostih v krajevni skupnosti, pri sodelovanju z drugimi organizacijami, zlasti mladinskimi in pionirskimi, kar vse krepi idejno in številčno moč naše splošne obrambne pripravljenosti in zavesti,« pravi Franc Bradica.

Organizacija, ki ji predsednikuje, ima v novomeški občini 27 krajevnih organizacij z več kot 2 tisoč člani. V procesu podružbljanja naših obrambnih dejavnosti se je ZRVS, ki ima organiziranost na nivoju federacije, republike, občine in krajevne skupnosti, že leta 1970 osvobodila vazalstva JLA in postala del široke ljudske fronte SZDL. S tem sta se spremenila tudi način in vsebina delovanja, pa tudi financiranja organizacije. Pomoč, ki jo dobiva od JLA, se je zreducirala skoraj samo na strokovno literaturo, sicer pa je delovanje v glavnem podprto z dotacijo iz občinskega sklada, ki pa je zaradi inflacije in nizkih valorizacijskih količnikov

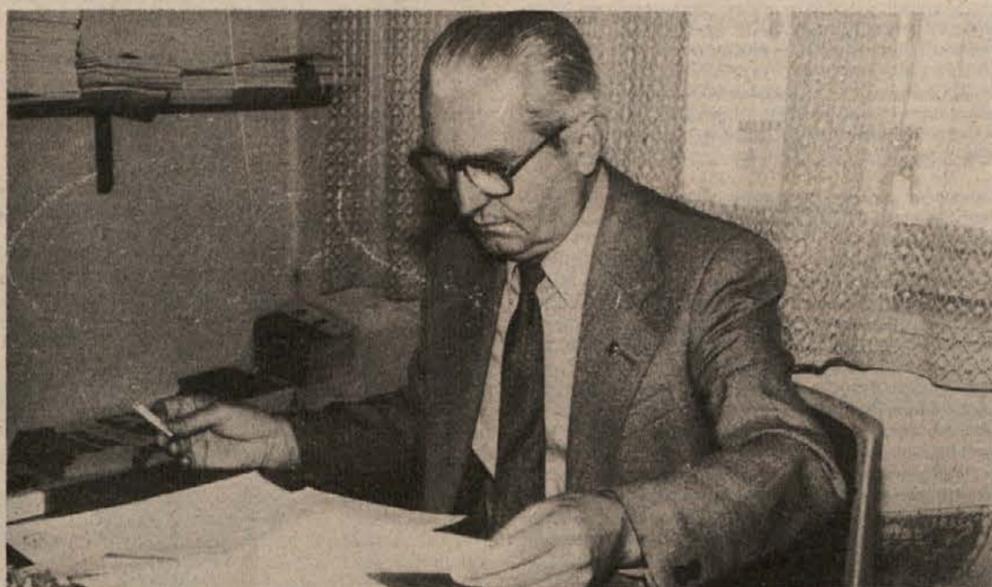
vsako leto manjša. Zato delo večidel sioni na prostovoljni bazi, čeprav po pravilu članstvo v ZRVS ni prostovoljno, saj ima organizacija točno določen plan delovanja, ki ga mora tudi uresničiti.

V programu delovanja je predvsem idejnopolitično in obrambno-samozaščitno usposabljanje, aktivnosti na področju SLO in DS, organizacijske, kadrovske in administrativne zadeve ter informativna in založniška dejavnost. V vseh teh dejavnostih je ZRVS v Sloveniji in tudi v novomeški občini uspešna, kar kaže na to, da Slovincem ta vrsta dejavnosti ni tuja ali odmaknjena. Zlasti uspešne so izvenmestne krajevne organizacije, kjer so člani tudi sicer aktivni v vseh drugih krajevnih dejavnostih in meje med različnimi aktivnostmi niso tako ostro ločene. Raznih predavanj, pohodov, praktičnih preizkušenj in razstav se udeležujejo tudi nečlani, zlasti mladina obeh spolov. Nekoliko manj uspešni so v mestih ter delovnih organizacijah. To ima vsekakor korenine v drugačnem načinu življenja in tudi siceršnje-ga udeleževanja pri skupnih aktivnostih in akcijah. Tako jim je na primer uspelo organizirati aktivne ZRVS le v večjih delovnih organizacijah, kot so Pionir, IMV in Novoles, drugod pa je zanimanje bolj medlo.

«Po eni strani gre pri ZRVS za množično frontno organizacijo s široko razvejeno aktivnostjo in zakoreninjenostjo predvsem na terenskem delu v krajevnih skupnostih, pa tudi s strogo določenimi strokovnimi

... ki jim mora izpolniti, po drugi pa za skrajno mačehovski odnos te družbe, saj ne nudi dovolj denarja niti za osnovno dejavnost. Člani, ki organizirajo pohode, streljanja in druge oblike usposabljanja, katerih se množično udeležujejo tudi drugi krajan, se morajo največkrat znajti, kakor vejo in znajo. Nas je sram, da kot občinska organizacija gostom ne moremo nuditi niti toplega čaja in malo prigrizka na celodnevni pohod, ampak ponavadi to pripravijo v krajevnih organizacijah iz skromnih prihodkov od članarine, ki jim ostane v celoti, dostikrat pa celo iz lastnega žepa. To sicer kaže na veliko privrženost in entuziazem, ki gotovo izhaja iz tradicij Osvobodilne fronte, vendar pa bi hoteli glede na pomen, ki ga ima za družbo naša dejavnost, vsekakor nekaj več. Bati se je, da celotna družbena klima, ki jo pogojuje tudi težka gospodarska situacija, tega ne bo omogočila,« pravi Franc Bradica. «Obrambna zavest naroda — in tej se v splošni svetovni krizi, četudi se kažejo določeni premiki na ravni velikih sil, ne bomo mogli še kmalu odreči — se gradi v sodelovanju ljudi in skupnih akcijah na terenu. Tukaj ima ZRVS pomembno vlogo in skrajni čas je, da jo bomo znali pravilno ovrednotiti. Naša široko zasnovana in globoko zakoreninjena dejavnost pa je že sama po sebi odgovor na vprašanje o odnosu slovenskega naroda do obrambnih dejavnosti.»

TONE JAKŠE

Potopis

ALBANIJA, SVET ONKRAJ

Ko v teh dneh srečujem svoje znance, ki vame rado vedno vrtajo z vprašanjem: »Si bil res tam?« se nehote spomnim naših carinikov in miličnikov. Njihovi nasmejani obrazi so zrlj v nas, kot da bi želeli vprašati: »Kaj, hudiča, iščete na tej galeji?« Da. Bil sem tam. Bil sem v Albaniji.

Naša najmanjša sosedica, od vsega sveta izolirana Albanija, je bila in je gotovo najbolj skrivnostna in neznana dežela strega kontinenta. Na vseh poteh si popotnik gradi pričakovanja na znanih motivih s fotografij, iz filmskih, časopisnih reportaž ali vsaj na turističnih informacijah. O Albaniji ni bilo na razpolago ničesar ali skoraj ničesar. Svet za zaveso je živel svoje življenje in svoj razvoj. Minila so desetletja in Albanija nam je odskrnila svoja vrata. Pla-ho se je zazrla v nas in nam odgrnila nekaj svojih tančic. Ponudila nam je svoje gostoljubje in stopili smo v svet onkraj.

Kmalu po pilotovem obvestilu, da smo vstopili v albanski zračni prostor, se je zabliskalo z jasnega neba. Top udarec v sprednji del letala. Raketa zemlja-zrak? Statična elektrika se je sprostila ob prehodu letala skozi oblake. Vsekakor presenetljiva dobrodošlica. Pod nami se je zaletela albanska obala v nenavadnem soju svetlobe z Otrantskih vrat. Dolga mivkasta plaža se je vtapljala v morje, obdana z visokimi griči in zasneženimi gorami v ozadju, v bogatih barvah svoje divjosti in presenetljivosti.

Preleteli smo močvirna polja ob obali in se začeli spuščati proti letališču v notranjosti dežele. Zaplate obdelane zemlje z majhnimi hišicami na eni strani in gradbišče hidrocentrale na drugi strani. Staro in novo. Oddrdrali smo po nenavadni pisti iz betonskih blokov še bolj nenavadnega letališča. Pot skozi špalir palm in mimo me je spomnila na prihod v kako staro, že precej utrjeno letovišče.

LE NEKAJ MINUT MEJE

Pričakoval sem mrke in uradne obraze, tiste z vzhodnoevropskih meja, polne ukazovalne uradnosti, na katero smo bili skoraj pripravljani. Bližali smo se drug drugemu. Presenetili so nas prijazni obrazi v svoji nerodno nasme-jani preprostosti. Može v civilu so govorili tekoče srbohrvatsko. Poklic letališkega carinika v deželi orlov ne obstaja. Vstopne listine so spraševale po valuti, foto opremi pa

tudi o prinesenem eksplozivu in drogi. Obmejne formalnosti so bile minimalne in korektno. Vse skupaj je trajalo nekaj minut.

Po cestah Albanije smo krenili v malih klimatiziranih avtobusih italijanske izdelave. Spremljal nas je albanski vo-dič, starejši elektroinženir. Vodiče navadno poiščejo med tistimi izobraženci, ki obvladajo jezik, drugače pa posebej zaposlenih, v ta namen ni. Naš sopotnik je odgovarjal pri-jazno na vsa, tudi provokativna vprašanja, sproščeno, ne zideologizirano.

Za albansko pokrajino so značilna bogata zelena polja v kontrastu s temno močvirno zemljo in okraštami toni drobnih gričev. V daljavi so se pogosto kazale gore, ki so vse bolj izginjale v smeri proti morju.

Fantastična obdelanost vsake krpe zemlje se nadaljuje v terasastih gričih in daje spoštljiv vtis sedanosti. Albanija se je vso svojo zgodovino borila za svojo zemljo. Številna močvirja so prinašala malarijo in druge bolezni. Umrljivost je bila izredno velika, starostna doba pred vojno pa le 38 let! Od konca vojne jim je uspelo izsušiti ogromno plodne zemlje. Griči, posejani z oljkami in trto, dajejo vtis Mediterana. Podnebje je zelo vlažno. Vreme se hitro menja. Pom-lad in jesen prinašata veliko padavin. Na poljih je bilo videti veliko žensk. Moški delajo zahtevnejša dela v industriji. Opaziti je bilo tudi vojake, ki so se vračali s civilisti z opravi.

Vojaška obveznost traja v Albaniji dve leti. Služijo tudi ženske. Koncept albanske teritorialne obrambe je nena-vaden. Temelji na številnih bunkerjih, ki so kot ornament posejani po poljih, sadovnjakih, oljčnih nasadih. Zdi se kot obredne posebnosti te dežele. Najti jih je povsod: na obrobju vasi, na morskih plažah. Najbolj pogosti so tisti mali, za enega, povezani s strelskimi jarki, vsi obrnjeni v isto smer pričakovanja. Večji bunkerji s skritimi topovi so delovali vzvišeno, pokroviteljsko nad malimi. Zdeli so se kot zvezdarne sredi polj ali vasi. Teh nenavadnih akcentov je bilo nešteto in počasi so nam zlezli pod kožo.

ENA PLAČA ZA ENO OBLEKO

Albanija je bila naseljena že v paleolitiku. Helenizem, krščanstvo in islam v preteklosti so pustili svoje sledi. Pred vojno je dežela štela 1.200.000 ljudi. Danes jih je tri milijone in pol. Letni prirastek je 60.000, starostna doba pa se je dvignila na 70 let. Družine s petimi ali osmimi otroki so zelo pogoste. Brezposelnosti ni. Poudarek je predvsem na kmetijstvu. Obilna naravna bogastva, predvsem krom, nikelj, baker in železo, predstavljajo velik surovinski potencial. Precej je tudi nafte. Delavnik traja 48 ur, od 6h — 14h. Pokojnina pripada po 40 letih delovne dobe, za osno-vo pa se izračunava 70% od najboljših desetih let. Možnih je po šest dni bolniškega staleža mesečno, brez zdrav-

niškega potrdila. Vrtci so dveh oblik: z brezplačno hrano in tisti, kjer se oskrba otrok plačuje. Albanska denarna enota je lek (približno 300 din). Kilogram masla je 3,5 leka, za kilogram svinjine je potrebno odšteti 15 lekov, za kilogram teletine pa 17 lekov. Zanimivo je spoznanje, da kmet lahko poseduje 1 ar zemlje, na katerem lahko goji povrtnino ali kokoši. Vzreja govedi in ovac je zadržana skrb.

550—750 lekov stane obleka, luksuzni artikli, npr. TV, 4000 lekov, hladilnik 4500. Pralnih strojev ni. Televizijske antene v mestih in vaseh so zelo številne kljub povpreč-nemu mesečnemu zaslužku 550 lekov. Življenjski stroški so dokaj nizki, prav tako tudi standard. Trgovine spominja-jo po svoji zunanosti na konec pedesetih let. Založenost je skromna, več je za oči v večjih mestnih trgovinah. Za ra-dovednega turista so zanimivi izdelki domače obrti; zelo lepe preproge v perzijskem stilu (600 lekov), keramika (25 lekov) pa znani bakreni in filigranski izdelki. Kljub zelo razvitem kmetijstvu je zelenjave v trgovinah malo.

V Draču (Düres), največjem pristanišču, nas je pričaka-lo morje. Oglede po mestu in antičnih ostankih je motil dež, ki je curkoma lil. Palme na obali, številni hoteli še iz časa patronata Italije in prostrane mivkaste plaže. Seveda sem ter tja tudi kak bunker. Dobra hrana, toplo morje pa izredna gostoljubnost bi gotovo navdušili ne preveč zahtevnega turista. Letno te obale obišče okoli 10.000 turistov iz Fran-cije, Anglije in Skandinavije. Predvsem Vlora, albansko ri-viero na jugu. Ves čas našega bivanja v Albaniji smo se gibali povsem svobodno. Ljudje na ulicah so nas zri zve-davo, skoraj preplašeno. Turisti niso ravno običaj. Izstopali smo z barvo in obleko.

Elbasan, center jeklarske industrije. Mesto prostranih ulic. Industrija, številna proletarska naselja, bloki, lep mo-deren hotel na eni strani in ostanki starega propadajočega mestnega jedra z bivšo cerkvijo na drugi strani.

Po dolgi vožnji čez zasneženi gorski prelaz Čafajkrab smo na večer prispeli v Tirano. Tristo tisoč prebivalcev ima glavno mesto. Moderni arhitekturi se dotrajane stare zgradbe počasi umikajo. Tudi v centru. Glavni trg, poime-novan po Skenderbegu, utemeljitelju albanske države.

krasi zelo lepa zgradba Narodnega muzeja na eni strani ter zgradba Narodnega gledališča in Opera na drugi stra-ni. Vrst v trgovinah ni, edine vrste je mogoče opaziti pri prodaji kart na stadionu ali v gledališču. Tudi gostovanj je nekaj. Opazil sem plakat za koncert francoskega pianista.

PONOČI SPI TUDI VODOMET

V času zimske olimpiade smo zvedeli celo za uvrstitev naših slalomistov in rezultat košarkarske tekme Smelt-Olimpija: Zadar! Potep po nočnih ulicah Tirane se je kmalu zaključil. Ob desetih se ulice izpraznijo. Tudi vodomet utihe in zabava teče le še v hotelu.

Vsa vozila razen koles in redkih motorjev so državna last. Vozila so najrazličnejša. Opaziti je tudi redke golfe ali fiate (ritmo, mirafiori, 125 ...) predvsem pa stare ruske osebne avtomobile in kombije. Tovornjaki so v glavnem stari vojaški, kitajskega izvora. Potniški vlaki so videti pre-cej udobni, česar ne bi mogli trditi za avtobuse mestnega prometa. Večinoma so popolnoma dotrajani. Za vozila obstaja poseben sistem. Tovarne izdelujejo rezervne de-le, ki omogočajo uporabo čez mero vsake skrajnosti.

Moderna Albanija se ne ukvarja z verskimi obredi. Vse to je preteklost. Vroče želje mladine po odpravi in preure-ditvi templjev vseh vrst v bolj koristne objekte, kot so do-movi kulture, kinodvorane ali proizvodne hale, veliki vodja ni mogel preslišati. Nekaj jih je preurejenih celo v kopa-lišča. Izjeme so le objekti s kulturnozgodovinskimi pomenom.

Slovitih albanskih slaščičarn, ki smo jih vajeni v naši deželi, ali trgovin z zelenjavo tu ni bilo najti. V naši skupini je bilo tudi nekaj Albancev iz Jugoslavije. Srečanja med bratranec in izole in sestrično in Tirane ali hčerjo in ma-terjo iz Skadra so bila zelo ganljiva.

Skadar ali Skhodra, mesto na obali velikega jezera, nas je pričakal v dežju. Pusto vreme je skaliko utrip življenja. Široke ulice so bile prazne. Deževno vreme vpliva destruktivno tudi na fasade hiš. Polimerne akrilne barve, obstoje na vlago tu ni. Fasade so zato olupljene in delujejo zane-marjeno. Tudi tiste na modernih blokih. Predvsem je zas-tarela notranja oprema hotelov. Prijazna in hitra postrež-ba, dobro vino in hrana odtehtata vse to.

Deževalo je ves čas našega bivanja v Skadru. Tovariša Lenin in Stalin, ki v vseh postavitvah navadno zreta čez trg ali ulico, sta bila v Skadru še posebej mokra. Krenili smo na pot vrnitve. Mimo mesta Lezhe s Skenderbegovim mavzolejem, čez zelena polja smo prišli na začetek poti. Obmejne formalnosti so bile komaj opazne, kot da ne bi hotele kvariti vzdušja. Poslovlili smo se toplo in iskreno. Bomo še kdaj prišli? Kdo ve?

MARIN BEROVIČ
MATKO MATJAZ

TIRANA — SKENDERBEGOV TRG (GLAVNI TRG)

TRGOVINE V SKADRU

Olzoria

KAKO BRIDKO ZNA BITI NA SLOVENSKEM

Izza meje je po dolgotrajnih in zapletenih potih, na katerih hudo počasi in z dolgotrajnim tuhtanjem dvigajo nepotrebne zaporice v samem stolnem Belem gradu, na police naših knjigarn prišla domača knjiga. Založništvo tržaškega tiska je namreč natisnilo knjigo, v kateri se nam letos že v drugo predstavlja pokojni mislec Bojan Štih. Za kratkimi in izmišljenimi zgodbami, ki so izšle pri Cankarjevi založbi, so zdaj tu njegovi Vajkardi.

Gre za zbrane Štihove humoreske in satire, ki so izhajale v Naših razgledih, dodanih pa jih je še nekaj, ki tistikrat niso ugledale belega dne ali pa so bile cenzurirane. Naslov je knjiga dobila po junaku vseh pripovedi Vajkardu, ki ga lahko imamo kar za pisatelja samega, saj se opredeli kot »kulturni delavec s satirično žilico«. Pripoveduje pa nam o tem, kako bridko zna biti včasih življenje na Slovenskem.

Nekoliko na staromodni način zasukana pripoved obuja utrip minulih časov, sredino petdesetih let, ko so otroci še brez strahu pred avtomobili lahko vozili skiro po ljubljanskih ulicah, ko je bila vespa senzacija za vso ulico, ko je ob večerih še svetila na nebu luna in so ljudje imeli čas gledati vanjo, saj še ni bilo svetleče skrinjice, elektronske lune naših dni, se pravi televizije; to so bili časi, ko je bil dolar vreden sedanjih 35 din, ko je večina naših ljudi lahko samo sanjerala o potovanjih v tujino. Torej minuli časi, izgubljeni in potopljeni v preteklosti.

Vendar pa ne povsem. Na nek način so živi še danes. Živi predvsem v stvarih, ki se gode še dodanašnji in ki so postale sodobna značilnost določenega dela slovenskega naroda: priseganje na potrošništvo, uničevanje naravne in kulturne dediščine,

primitivizem, ozko dogmatsko gledanje, vladavina birokratskega duha, podcenjevanje izobrazbe in znanja, skratka »realizem«, ki je »na Slovenskem tako definitivno zmagal, da ni nikjer več prostora niti za umetniško fantazijo«, kot je zapisal otožni humorist Vajkard, se pravi Bojan Štih.

Danes morda njegove humoreske niso videti prav posebno pogumne, ko se lotevajo nekaterih problemov, svoj čas pa so bile marsikomu trn v peti, njih pisec pa se je z njimi postavljal na tisto mesto, ki ga je ohranil tudi kasneje in ki ga pri njem najbolj cenimo — na mesto svobodnega človeka, ki si upa videti stvari s svojimi očmi in jih po svoje razumeti, pa tudi povedati, da imajo slavljenci cesarji umazane gate na sebi namesto lepih oblek, ki si jih zgolj umišljajo. Zaradi tega je knjigo vsekakor vredno prebrati.

M. MARKELJ

ČEZ DRN NEBA, ČEZ STRN PEKLA

Pesnik in časnikar Jože Olaj je doslej svojo pesniško bero predstavil dvakrat, leta 1968 v Argonavtih in leta 1973 v Podobah minule vojske, svoje edino prozno delo, zbirko humoresk in satir

Let nad sračjim gnezdom, pa je izdal leta 1977. Pred kratkim je pri mariborskih Obzorjih izšla Olajeva tretja pesniška zbirka Itaka.

Čeprav je od njegove druge zbirke minilo že desetletje in pol, pesniška intenziteta pri njem ni pojenjala in ne presahnila, marveč se je v nasprotju s tem čedalje bolj poglobljala. Zato je moč tolikšen razmik med objavami ujemljati edinole s tem, da sodi Olaj med ustvarjalce, ki se odločijo ponuditi svoje stvaritve v knjižni natis in branje šele takrat, ko so notranje prepričani, da so res dozorele. Tako prepričanje pa pride večkrat šele po daljšem času in čakanju.

Itaka označuje v Olajevem pesniškem razvoju novo kvaliteto stopnjo, v kateri so se temeljne prvine iz prejšnjih obdobij spojile v ubrano celoto. »To je visoko kultivirana poezija, čez drn neba in čez strn pekla razpetega in nenehno blodečega sodobnega ustvarjalca, prvinsko očarljiva in obenem baladno grozljiva, skrajno razgibana podoba notranjega sveta današnjega intelektualca«, je zapisal Janez Mušič.

Zbirka ima tri cikle: Muraste spominčice, Pasjansa in Itaka. Skoznje se od stiha do stiha stopnjuje, vse bolj izrisuje in v bralca vedno globlje zarisuje pesnikova »zgodba« oziroma njegova duševna drama. Ta se začne, ko je njegov konj odvihral »v temno deželo, / v neraziskano obzorje, / v bleščeči se nič«, in konča, ko se nabegaš, natavaš in nabodiš, ko »...jata razpade / na vranje samote«, ob (poslednjem) spoznanju, da Itake — otoka hrepenenja — ni. Kajti »Itaka je samo / blodnja do tja, / kjer polnoč znozele / koč je doma«.

Jože Olaj se v pesniški zbirki Itaka spet in še izraziteje kot v prejšnji dveh pesniških knjigah predstavlja kot zanimiva in izvirna pesniška osebnost. Njegova poezija je po izrazu in sporočilu sodobna, vznemirljiva in osvajajoča. Kot taka pomeni nepogrešljiv prispevek k slovenski poeziji 20. stoletja. Itaka ima kaj povedati bralcu, zato svojega knjižnega bivanja gotovo ne po odsamela pod prahom police.

I. ZORAN

LEPA VIDA V SLIKI

Zbirka Poezije dr. Franceta Prešerna v besedi in sliki, ki jo izdaja Prešernova družba, se poč-

Videti je, da se prebujajo zanimanje bralcev za potopise. Po nekaj letih, ko je bilo izvirnega in novega tovrstnega branja bolj malo na voljo, se zdaj v več založniških hišah odločajo za tiskanje potopisnih knjig. Morda zaradi tega, ker ljudje ne potujejo več toliko po svetu, kot so pred leti, ko se je čez naše meje usul pravi plaz turistov, morda pa tudi zato, ker prej ali slej vsak turist ugotovi, da za spoznavanje tujih

PREKOMORKE

Letošnja prva izvirna slovenska knjiga, ki je izšla v sodelovanju Založbe Borec in Lipe, je hkrati tudi prva knjiga nove zbirke, ki bo pod nazivom Sila spomina prinašala spominske zapise in podobna pričevanja besedila od preprostih do esejistično poglobljenih, katerih osnova je odkritost in pristnost pričevanja, avtentičnost in umetniška prepričljivost, kot je programsko zasnovane nove zbirke na kratko označil njen urednik Janez Mušič. Novo zbirko uvaja Cita Lovrenčič-Bole s svojimi Prekomorkami.

Gre za delo, ki ga je pred dvema letoma umrla avtorica dolgo načrtovala in pripravljala in ki v siceršnji množini knjig o taboriščih, kjer so trpeli naši ljudje, prinaša nekaj novega; odkriva nam nova, še neobdelana področja. Knjigo je napisala na osnovi lastnih doživetij, ki pa jih je dopolnila in preverjala ob različnih dokumentih in pričevanjih tovarišic, ki so z njo delile trdo usodo.

Oktober 1942 so Lovrenčičevo aretirali in pred italijanskim vojnim sodiščem obsodili na osem let težke ječe. Dve leti kazni je prebila v fašističnih ječah in taboriščih od Kopra, Benetk do Tranija, kjer je dočkala kapitulacijo, nato pa je začela enako prizadevno, kot je ves čas delovala v zaporih, sodelovati tudi v organizacijskem delu v zavezniškem taborišču Carbonara in potem še v Gravini.

Knjiga je razdeljena v dva dela. Prvi del, ki nosi naslov Od Ljubljane do Tranija, prič o življenju v fašističnih zaporih. Zasluga avtorice je, da smo dobili dragoceno pričevanje o delovanju napredne skupine naših žensk, ki so si z upornostjo in neuklonljivostjo ob zaviljivi organizacijski sposobnosti izborile avtonomen položaj, ki so ga potem izkoristile za politično in izobrazevalno delo med sojetnicami.

V drugem delu z naslovom Prekomorke v Carbonari in Gravini govori o obdobju, ki je sledilo italijanski kapitulaciji, predvsem o boju za prizadevanje statusa zavezniške

asi zaokrožuje. Nedolgo tega je v tej zbirki izšla Prešernova prepesnitev starodavne ljudske balade o Lepi Vidi z ilustracijami Jelke Reichman. Knjiga je svojevrstna rekorderka, saj so jo natisnili v za naše razmere skoraj neverjetni nakladi — 35.000 izvodih. Novejša izkušnja založnikov v Prešernovi družbi uči, da bo knjiga najverjetneje razprodana, kot so že bili nekateri prvi natisi knjig iz te zbirke.

Posebnost knjige je v ubranosti teksta in slike. Reichmanova se je v upesnjeni slovenski mit o hrepenenju temeljito poglobila.

Likovno je ljudskost pesmi nakazala z inicialkami in okrasnimi okviri, hrepenenjskot pa je prenesla v likovno govorico z morjem, oblaki in pticami, medtem ko bi motiv izseljenstva lahko videli

domiselno upodobljen z galebom, ki na naslovni stani čepi na kolkicu v vodi, na poslednji strani na ptice ni več in samo kol štrli iz brezbreznega morja.

Dr. Ivan Sedej je na predstavitvi knjige pohvalno govoril o naj-

novejšem dosežku znane slovenske ilustratorke in poudaril, da je tudi po njeni zaslugi slovenska ilustracija postala svetovno znana in velja danes za vrh v tovrstnem ustvarjanju.

»Na ljubeznuv in realističen način je Jelka Reichman prikazala znani mit. Ustvarila je likovni izdelek — knjigo, ki je drobna, a lepa umetnina. Užitek je ob klenih Prešernovih verzih gledati umetniško upodobitev tega mita,« je na kratko označil knjižno novost naš likovni strokovnjak.

MIM

LAČNI KAMNI

Knjige imajo svojo usodo. In knjiga kratke proze slovitega pesnika, dramatika, pisatelja in misleca Rabindranatha Tagoreja, Nobelovega nagradjenca za literaturo (1913), ki je pod naslovom Lačni kamni zagledala beli dan pri Mladinski knjigi v njeni zbirki Odisej, ima za seboj prav nenavadno pot. Predvsem je zanimivo, kako so novele in kratke pripovedi bengalskega pesnika prišle k nam. Prevod je namreč opravil Vinko Ošlak, vendar ne iz izvornika, pač pa iz kar dveh posredniških jezikov, angleščine in esperanta. Zaradi teh prevajalskih poti in sploh povezav Tagorejevih novel z esperantom je založba izid knjige posvetila stoletnici obstoja tega mednarodnega jezika.

Knjiga Lačni kamen je namreč izšla pred 30 leti kot prva v zbirki Oriento-Okcidento, ki izhaja še danes. Takrat je prevod iz bengalsčine v esperanto opravil Tagorejev

učenc L. Sinha. Pri pripravi slovenskega prevoda esperantske izdaje pa se je izkazalo, da je pripoved premalo in tako je prevajalec na uredniško priporočilo prevedel še nekaj drugih Tagorejevih kratkih proznih del iz angleščine. Knjiga je tako združila kot posrednika bengalske književnosti v slovensčino dva svetovna jezika, naravnega in umetnega.

V bengalsko književnost, ki ima sicer staro religiozno-pesniško tradicijo, je prav Tagore (1861—1941) uvedel kratko prozo. Pisal jo je skoraj v vseh obdobjih svojega ustvarjanja in ustvaril blizu 100 novel, črtic in kratkih zgodb. Predstavljajo sicer manjši del njegovega zares obsežnega literarnega opusa, vendar pa pomemben po literarni vrednosti in predvsem pomemben kot zvrstna obogatitev bengalske književnosti.

Slovenski prevod prinaša 12 Tagorejevih novel, črtic in zgodb. O pisatelju in njegovem delu obsežneje piše v spremni besedi naša

znana prevajalka iz sanskrta Vlasta Pachner-Klander, medtem ko je prevajalec prispeval še zapis o razliki med angleščino in esperantom kot posrednima jezika pri prevajanju Tagorejevih novel.

MIM

FAKSIMILIRANE »PESMI ŠTIRIH«

Aprila bo preteklo petintrideset let, kar je pri tiskarstvu Slovenskem knjižnem zavodu v Ljubljani izšla ena izmed najbolj zanimivih povojnih pesniških zbirk pri nas, Pesmi štirih, knjiga, ki je združila pesnike Kajetana Koviča, Cirila Zlobca, Janeza Menarta in Toneta Pavčka. Pesmi štirih so bile izdane kot prvi zvezek nove knjižne zbirke Feniks, to pa pomeni, da se je tudi založba odločila ta prvi knjižni nastop predstavnikov mlade pesniške generacije predstaviti kot nekaj resnično novega in prelomnega.

Toda Kovič, Zlobec, Menart in Pavček so postali avtorji skupne knjige bolj po naključju kot iz kakšnih globljih vzrokov, saj je bila ena od verzij, da bi se tej četverici pridružil še eden ali celo dva pesnika (Dane Zajc, Veno Taufer). Niso bili torej člani kakšne formalne pesniške skupine, ki bi imela skupen lirski program in enotne estetske nazore. Bili so mladi, šele uveljavljajoči se pesniki, ki pa so kot sodelavci literarnih revij opozarjali nase z njim lastnim in povsem novim pesniškim izrazom. Bolj kot formalna povezava jih je družila odločna pesniška zahteva po intimni izpovedi in upor zoper takratno estetsko dogmo. Siti lopatarske poezije, ki je povečevala silno voljo ljudskih množic, predvsem pa socrealističnih in drugih novi red in novega človeka poveličujočih verzifikacij, da o nadaljevalcih pesnjenja v slogu jurišniških budnic niti ne govorimo, torej duhovno utrujeni od vsega tega so se ti pesniki v svojih pesmih spet vrnili k človeku kot čustvenemu bitju, k njegovim sanjam in razočaranjem, k njegovemu notranjemu svetu. V tem smislu so si pesniški svet gradili v navezavi na slovensko moderno, impresionizem in sploh na najboljše, kar je premogla tradicija, in s Pesmimi štirih ponudili ne le zbornik v vsem drugačnih pesmi od tistih, ki jih je bilo moč brati do tistikrat, ampak tudi prelomni mejnik med starim in novim, izpovedanim na nov način. Prav zato štejemo Pesmi štirih za temelj nove, sodobne slovenske poezije. Avtorji te knjige so potem vsak zase nadaljevali pot v poezijo, izdali vsak od njih številne pesniške zbirke in izbere svojih pesmi, Kovič in Zlobec se uveljavila tudi kot prozaishta, vsi so prevajali in bili tudi prevedeni v druge jezike, vsak od njih pa se lahko ponaša tudi s tem, da je dobitnik Prešernove nagrade za literaturo, najvišjega priznanja v slovenski deželi. Vsi štirje so že leta 1973, ob dvajsetletnici skupnega nastopa s Pesmimi štirih, izdali svojo izbor pesmi pri Partizanski knjigi. Ob 35-letnici izdala Pesmi štirih pa je Cankarjeva založba ta dogodek počastila tako, a je skupen Kovičev, Zlobčev, Menartov in Pavčkov knjižni prvenec, se pravi Pesmi štirih, izdala v faksimilirani izdaji. Ponatisu je dodan zveščič z Marginalijami ob liričnem jubileju, ki jih je Mitja Mejak napisal že leta 1973 (ob izdajah pri Partizanski knjigi). V teh marginalijah Mejak ne razmišlja le o pomenu skupnega nastopa četverice pesnikov, ampak tudi razčlenjuje pesniški razvoj vsakega od njih. Faksimilirana izdaja z Mejakovimi Marginalijami pa pomeni že sama zase dogodek, ki mu velja izkazati vsaj takšno pozornost, kot poskušamo na to opozoriti na tem mestu.

I. ZORAN

KONDORJEV KLIC

dežel ni dovolj, da jih obiščeš; z njimi je treba zaživeti. Pravi popotnik se od turista loči po tem, da ima v sebi nekaj več, da tujo deželo in ljudi doživi in vidi v globlji luči, kot jo lahko ponudi organiziran agencijski izlet. Morda je za branje potopisov sploh šele prišel pravi čas. Tisto, kar se da videti z očmi, človek lahko vidi ob tako razvitem prometu in turizmu, pa se potopisem ni več treba truditi z opisovanjem višočin gora in zelenosti dolin, ponudijo pa lahko bralcu tisto, kar je duša dobrega potopisa, pristno doživetje tujega. To človeka duhovno bogati. Beremo pa menda tudi iz takšnih potreb in ne zgolj za preganjanje dolgega časa, mar ne?

Slovenci smo od nekdaj imeli svetovne popotnike, ki so za ljudstvo, ki je čepelo doma in se ubadalo z bolj vsakdanjimi rečmi, gledali in

spoznavali tuje dežele in tuja ljudstva. Tudi danes jih imamo precej, ki vandro po svetu, po znanih in nezanihih poteh. Med njimi postaja vse bolj poznan Borut Korun, stomatolog in študent etnologije, ki vse od svojih študentskih let veliko časa in svojih moči posveča potovanjem. Prevesljal je precej evropskih rek (o njegovi knjigi zapisov s teh potovanj smo v Obzorjih pisali letos, kmalu po izidu knjige pri Prešernovi družbi), obiskal je številne evropske, bližnjevzhodne in severnoafriške dežele, odpravil se je tudi v daljno Indijo, Pakistan in Afganistan ter preko Velike luže na južnoameriško celino. V Južni Ameriki je bil že dvakrat, in ker gre v tretje rado, je prav zdaj na svojem tretjem potovanju po Južni Ameriki.

Plod njegovega drugega obiska, ko je leta 1982 pet mesecev pot-

val po Kolumbiji, Ekvadorju in Perúju, ko je spoznaval andske Indijance, odkrival deviško lepoto Galapagoskega otočja, se srečeval z ostanki starodavnih indijanskih visokih kultur, spoznal puščavo in amazonski pragozd, je knjiga Kondorjev klic, ki je pred kratkim izšla pri Mladinski knjigi v njeni zbirki Potopisi.

Doživetja iz Kolumbije, Ekvadorja in Peruja je Korun popisal na svoj značilni način, v katerem meša osebna spoznanja in dogodivščine z zgodovinskimi, geografskimi, kulturnimi in političnimi podatki o deželi in ljudeh, po kateri popotuje in se z njimi srečuje. Beseda mu teče gladko, čeprav mestoma tudi precej skopo. Kondorjev klic pa odlikuje prav tisto, o čemer je bilo govora v začetku tega zapisa, da je potopis v zlahknejšem pomenu te besede. Recenzent dr. Zmago Šmitek ugotavlja: »Knjigo je mogoče brati kot potopis, pa tudi kot dobrodošel uvod v raznovrstno problematiko opisanih dežel in kot spodbudo za globlja razmišljanja.«

M. MARKELJ

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolensko javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že pošte- no odslužili svojo kazen, izmišljeni.

PRI ČETRTEM ZASLIŠANJU SE JE POKAZALA SEKIRA

Kdove kolikič je dežurni na novomeški postaji milice tistega 11. januarja pred četrto stoletja dvignil telefonsko slušalko. Ura je bila 18.30, ko je glas na oni strani žice sporočil, da je bil na cesti med dvema bližnjima vasema ubit moški. Dežurni miličnik je novico nemudoma posredoval naprej in le poldrugo uro zatem je bila posebna skupina preiskovalcev že na kraju dejanja.

»V hiši pokojnika je bilo zbranih več ljudi, truplo je ležalo v sobi na divanu,« so med drugim v svoje poročilo zapisali preiskovalci. »Na glavi ubitega je bilo najti več odrgnin in manjših poškodb, žrtev je bila pokrita z odejo. Spodnja majica, srajca in jopica so bili močno krvavi, pod pazduho je v višini srca zevala večja rana, očitno prizadejana z ostrim predmetom. Podobna rana je bila na desni strani prsi v bližini vratu. Domači so ob izpraševanju povedali, da so truplo v hišo prinesli cigani.«

Miličniki, kriminalisti in preiskovalni sodnik so si nato še družno ogledali mesto uboja, nedaleč od vasi. Na desni strani ceste je bilo v snegu opaziti nekaj krvi, več pozornosti so vzbujale stopinje v snegu. Po vgrezninah pet in razmiku med stopinjami je natančno in strokovno oko presodilo, da je nekdo dokaj hitro tekkel z vrha hriba proti cesti, medtem ko so drugi sledovi, najdeni le kakih šest metrov stran od prvih, izpričevali lažnejši tek nekoga. Ni bilo težko ugotoviti koga. Odtisi v snegu so namreč vodili proti cesti iz romskega naselja, točneje iz hiše,

čigar lastnika so tamkajšnji prebivalci klicali Dečko. Prav Dečko je tudi bil tisti, ki je okrvavljeno truplo s še enim mladoletnim Romom prinesel v hišo. Dajal je videz, kot da skuša ponesrečencu — Dečko je namreč zbranim zatrdil, da je možakar padel med vožnjo s kolesom — pomagati, hlinil je prizadetost, nudil prvo pomoč. Domače je celo opozoril, naj hitro pokličejo reševalce in o dogodku obvestijo miličnike. Sam je po nekaj minutah z izgovorom, da mora domov k otrokom, zapustil hišo.

Za preiskovalce je bil primer kmalu pojasnjen. Rane, ki so jih našli na žrtvi, izjave prisotnih vaščanov, ne nazadnje pa tudi sledovi že omenjenih stopinj v snegu, ki so nedvoumno izpriče-

vale, da sta napadalca skušala žrtvi prekrizati in preseči pot, so bili vzrok, da so miličniki še isto noč okoli polnoči potrkali na vrata Dečkove hiše. Umor je povzročil ogromno razburjenja med vaščani, na dan so prišli nešteti spori in dogodki, ki so kazali, da je ob tako skaljenih odnosih med krajinami in Romi bilo nekaj podobnega celo moč pričakovati. Uboj je bil krona dolgoletnih razprtij, groženj in sovraštva, javnost je bila ogorčena in tudi zategadelj je preiskava morala biti hitra in učinkovita, storilci pa postavljeni na zatožno klop.

Dečko je bil prvokrat zaslišan le nekaj ur po prijetju. Trdil je, da je bil tistega večera v baraki, ko je zaslišal neko vpitje. Skupaj z bratom da sta

odhitela proti cesti, kjer sta našla moškega, ki je ležal zraven kolesa. Kmalu za njima so do ceste prišli še drugi Romi in skupaj so nato vaščana spravili do hiše. Pri drugem, tretjem in četrtem zaslišanju je svojo izpoved nekoliko spreminil. Preiskovalcem je priznal, da je imel takrat v rokah sekuro, češ da jo ima vselej navado vzeti s seboj, njegov brat pa nož in da je bil mladoletni brat tisti, ki je zabodel žrtev. Ni bilo potrebno veliko truda, da so preiskovalci v takšnem zagovoru odkrili veliko nesmislov. Če bi Dečko iz barake proti cesti tekkel iz radovednosti ali z namenom, da pomaga možakarju na cesti, s katerim naj bi obračunaval njegov brat, bi tekkel naravnost proti obema, ne pa tako, da bi žrtvi prekrizal pot in ji preprečil pobeg. Vnemar ni bilo tudi spoznanje, da ima Dečkov brat pohabljen desno roko in da z levico opisanih ran nikakor ni mogel prizadejati, kar je potrdil tudi izvedenec. Resda je mladoletnik celo med preiskavo enkrat priznal zločin, a se je kmalu izkazalo, da je to storil na Dečkovo nagovarjanje. Slednji ga je namreč v zaporu, kjer sta izkoristila trenutek in izmenjala nekaj besed, prosil, naj zločin prevzame nase, češ da je mladoletnik in bo kazen zategadelj nižja, kar je ta tudi storil. A je še pred obravnavo to priznanje prekal in dogodek opisal resnično, kot se je tudi sodišču zdelo najbolj verjetno.

Dečko je tistega 11. januarja stal pred svojo barako, zraven njega je bil tudi brat. Ura je bila med 17. in 17.30, ko sta na cesti videla krajana, ki se je na kolesu vračal proti domu. Dolgotrajno sovraštvo in razprtje med prebivalci romskega naselja in vaščani naj bi pripomogli k temu, da se je Dečko odločil za zločin; k temu je potrebno pridodati še, da je bil tistega večera vinjen. Bratu je ukazal, naj mu izroči nož, kar je ta tudi storil, hip zatem pa sta stekla proti cesti. Žrtvi sta prekrizala pot; prvi je bil pri njej Dečko in brez slehernega razloga je ob vpitju vaščanu nekajkrat zasedil nož v prsi. Dve rani sta bili smrtni. Malo zatem je na mesto obračuna priteklo še njegov brat, kmalu pa tudi ostali Romi. Dečkova žena je, kot so potrdile izjave prič, iz barake gledala vse dogajanje, pri tem pa vpila možu, naj preneha tepsti žrtev, ker da je že mrtva. Dečko se je zatem pretvarjal, da možakarju, ki naj bi po njegovem padel s kolesom, nudi prvo pomoč, skupaj z bratom ga je nato celo odnesel do hiše. Vse ostalo je bolj ali manj že znano.

Sojenje, ki je bilo čez natanko 5 mesecev, je vzbudilo ogromno zanimanja, razpravna dvorana je bila premajhna za vse, predvsem vaščane, ki so zahtevali strogo kazen za morilca nedolžnega sokrajana. Senat novomeškega sodišča je Dečka obsodil na najvišjo po takratnem zakonu predvideno kazen — 15 let strogega zapora. Obsojenec se je sicer zoper izrečeno sodbo pritožil, vendar je vrhovno sodišče pritožbo zavrnilo. Vseeno pa Dečko svoje kazni ni odsedel v celoti. 26. junija 1972 je v KP Dob prišlo pisanje, s katerim je bil pogojno izpuščen iz zapora, pomilostitev mu je torej prinesla kar lepo število let predčasne svobode.

B. BUDJA

OBRAZI

ALBERT, KOŠI IN SLAMNATE STREHE

Desetmesečni Tonček pri Klobučarjevih na Uršnih selih se uči delati prve korake. Še sluti ne, kakšne koše težav in obveznosti mu je kot mlademu Slovencu zapustila današnja družba. Te ga bodo

težile vse življenje. Ima pa že čisto svojstven pravi košek, v katerega bi sedaj še zlezal cel, čez nekaj let pa si ga bo že oprtal na ramena in se pridružil dedku in babici pri delu na njivi ali v bližnjem vinogradu na Ljubnu. Ta košek sta mu naredila dedek in babica, in otrok, ki se podaja v svet s prvimi tipajočimi koraki, še ne ve, da je pri nas le še malo dedkov in babic, ki bi svojemu vnučku znali sami napraviti tako darilo. Dedek je Albert Klobučar, babica pa njegova žena Marija. Oba izhajata iz revnih kmečkih družin s številnimi otroki; na Marijinem domu se jih je rodilo kar šestnajst, in kot je bila takrat navada in gola življenjska nuja, je moral vsak od otrok že zgodaj spretno poprijeti za delo. Več spretnosti je pridobil, boljše izhodišče je imel za življenje in za posladek na sicer tenki rezinici kruha.

Marija je šestnajst let služila pri teti na Klenoviku pri Škocjanu. Tam se je naučila delati košare iz kostanjevih vitric. Bile so za domačo uporabo, pa tudi za prodajo, saj je bil vsak dinar kaj dobrodošel. Ko se je vrnila v domačo vas, sta se z Albertom vzela. Tudi Albert se je že doma naučil vrste rokodelskih spretnosti. Poleti je spremljal očeta, ki je bil sicer kmet, a je po bližnji in daljni okolici popravil in prekrival slamnate strehe. Teh je bilo takrat dosti, danes bi težko našli še katero. Pozimi pa je bilo dovolj dela doma. Takrat se je pričelo pletenje košar in košev, ki je tudi zahtevalo temeljite predpriprave. Najprej je bilo treba seveda zbrati osnovne pripomočke. Glavna sestavina je bilo vrbovo šibje, ki ga je bilo treba najprej temeljito skuhati v svinjskem kotlu,

nato pa hitro olupiti in v povezanih šopih obesiti na postrešje, da se je posušilo. Pred uporabo so šope zopet razmočili, da je bilo šibje mehko in voljno ter se ni lomilo pri uvijanju in pletenju.

Tudi ko sta živela skupaj, sta Marija in Albert nadaljevala delo, ki sta se ga naučila v mladosti. Albert je poleti še naprej prekrival slamnate strehe, čeprav plačilo za tako delo ni bilo najboljšo. Že oče ni znal kaj prida zaračunati, pa tudi ni mogel, saj so imele slamnate strehe le še revnejše domačije, pri katerih je bilo težko dobiti denar. Delo pa nikakor ni bilo lahko. S preprostimi orodjem, kolom in desko (kol s posebnimi urezi je bil pripravljen za pritisikanje slame, deska z žebliji za ravnanje), je privezal na streho tudi po 120 do 150 škopnikov slame na dan, seveda če je delo teklo tako, kot bi moralo. Popravila slamnate strehe pa so bila boj zamudna. Streh Albert ne prekriva več, saj je že zdavnaj upokojen. Nazadnje je napravil manjšo v parku tovarne zdravil Krka, kjer je bil zaposlen. Zato pa še vedno dela koše in košare. In to prav lične in trpežne. Včasih, ko je bilo zdravje boljše in je bilo tudi povpraševanje po tovrstnem blagu večje, sta jih z Marijo naredila tudi po štirideset na zimo.

Še eno spretnost je obvladal Albert Klobučar z Uršnih sel, ki pa je že čisto izginila iz življenja, saj ni zanjo nikakršnih potreb več: pletel je namreč mreže za listje. Take mreže so včasih uporabljali v gozdu, kjer so vanje nagreblili in stlačili listje, jih zavezali, potem pa naložili na voz in spravili v skedenj. Razvezali so jih šele za sprotno uporabo. Mreže je Albert iz-

deloval iz konoplje, ki so jo včasih na veliko sejali tudi na Uršnih selih. Ko so konopljo poželi in posušili, so jo razgrnili na travniku, da sta jo dež in rosa vlačila kakih štirinajst dni. Ko je bila dovolj voljna, so viakna olupili, na vretenu pa spredli konopec, iz katerega so bile spleten mreže. Mreže, ki jih je pletel Albert, so bile velike nekaj manj kot štiri kvadratne metre. Še sedaj jih ima nekaj doma v uporabi.

Marija in Albert sta prišla do lastne strehe nad glavo in nekaj zemlje tako, da sta imela v oskrbi starejša zakonca, ki sta se vrnila iz Amerike. To ni bilo lahko, saj sta imela poleg tega tudi pet lastnih otrok. Hiša pa je bila majhna, kot je bilo prej običajno: dve izbi in kuhinja. Ko so se spravili pozimi k svojemu poslu, je bilo kaj tesno, zlasti takrat, ko je Albert napel mrežo od stene do stene. Takrat so morali vsi pomagati in delo se je zavleklo pozno v noč.

»Marsikdaj je bilo treba krcniti zaspano otroško roko, ki je v večerni uri, držeč konopec, utrujeno omahnila,« se spominja Albert. No, to so bili drugi časi. Sedaj je v prenovljeni in razširjeni hiši prostora dovolj, pa tudi red je drugačen. Gospodinja ne bi več dovolila, da bi se prah s konopljinimi mrež usedal po modernem pohištvu in po položajenih podih, pa tudi rok ni več toliko pri hiši, da bi pomagale plesti mreže. Sicer pa tudi konoplje ni več. Marija in Albert imata deset vnučkov, ki bivajo v svojih prostornih domovih, le vnuček Tonček je pri dedku in babici. Dela prve korake in čaka, da bodo ramena dovolj močna za prvi košek.

TONE JAKŠE

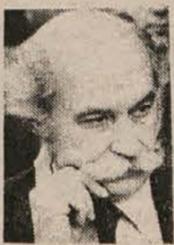

NAGRADA V SEVNICO
STANKA KOLMANIČ iz Sevnice je bila izžrebana izmed reševalcev naše 11. male nagradne križanke. Za nagrado ji je žreb dodelil knjigo znane italijanske pisateljice Alberta Moravia, ki je slovenskim bralcem dobro znan, saj imamo prevedene v slovenščino številne njegove romane, med njimi tudi roman Melanholija ali 1934, ki smo ga poslali izžrebanci.

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 11. aprila na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 13.

NAGRADNA KRIŽANKA

13

REŠITEV KRIŽANKE 11

Pravilna rešitev 11. nagradne križanke se glasi, če jo beremo po vodoravnih vrstah: KAPER, PIJ, ONOMATIKA, ULAGA, VEST, ITO, SIR, OBERSDORF, PRAMERA, TEA, ATOS, ALANI, ŽR, POLKA, IMETJE, OLE, MICO, AERO, RATLUK, TOKAVA, TRIERA, ANANAS.

MISLIJ

Mir je modrost in znanje živeti v odnosih sodelovanja, zaupanja v namere drugega.
M. DRČAR—MURKO

So bili, so in bodo vsi slavospevi zlagani in hinavski, zakaj nikoli in nikjer niso živeli med nami čisti bogovi, temveč ljudje iz mesa in krvi, z vsemi čednostmi in grehi, ki je zanje odgovoren čas in razmere.
I. CANKAR

DL	STRANICA V PRAVO-KOTNEM TRIKOTNIKU	SPODBUJE VALEC	DEL ZELESKE POSTAJE	MERILEC OZONA V ZRAKU	SESTAVIL J. UDIR	KLIKA	NEKANDJI RODOVI V ITALIJI	OLIKA TAKSE	RASTLINA VZPENJALKA
	POGLAVAR/ KEM SIMBOL ZA JOD				SPDOB- BLJAJ				
					KORALNI OTOK				
	RIM. STE- NOGRAF				PREBIVA- LEC BANATA /REKA V ANGLIJI				
	NEKANDJA LJUBLJANA /SPRIMEK				ZDRAVIL- O/ KRAJ V SAVINJSKI DOLINI				DL
DL	SPACEN OBRAZ	POZORNOST	POLJOZAJ PRI SAHU/ LEPO VEDENJE	NOJU PO- DORNA IZU- MRLA PTICA /DUHOVNIK			RUSKO Ž. IME	VOZNIK	MIT. MARI- JINA MATI
KONFLIKT				NAPADANJE /DOM. Ž. IME					
ANTICNI BRADITELJ S SAMOSA					MOJZEV BRAT/ TELE- VIZIJSKI SISTEM				
KONTINENT				PONOVIČEV /PRVAK					
SPOBLED- LJIVKA				PREČNIK NA JAMBORU					DL
EDEN OD DUMASOVH MUŠKE- TRJEV					DL	MIT. KRALJ BRITANIJE			DL

Starodavni spisi so spregovorili

Raziskovalci so ponovno preiskali slovite zvitke z Mrtvega morja in odkrili na najbolj poškodovanih delih rokopisov doslej neznana besedila

Skupini ameriških raziskovalcev se je letos ponudila enkratna priložnost, da so lahko pregledali dragocen kulturni spomenik, ki ga hranijo v Jeruzalemu. Na voljo so jim dali najdragocenejši rokopise na svetu, ki pa so žal v izjemno slabem stanju. Tako se je njihovo raziskovalno delo začelo zelo slabo. Kljub močnim povečevalnim steklom jim ni uspelo razbrati starodavnih besedil razen nekaj posameznih črk in besed. Z obsevnimi poskusi je tudi dotle brezplodni.

Toda nadaljevanje je bilo nad vse spodbudno. Dragocene rokopise so namreč tudi fotografirali s posebno tehniko. In ko so razvili filme in dobili v roke prve povečave, je vsem zastal dih. Na posnetkih so se pojavili deli besedila, ki so bili doslej človeškemu očesu nevidni, kot bi se iz pradavnin oglasil davno pozabljen glas.

Razburjenje strokovnjakov je bilo toliko večje, ker ni šlo za kakršen koli rokopis, marveč za slovite zapiske z Mrtvega morja, kot pravijo na ovčjo kožo napisanim svetim spisom, ki so jih našli v votlinah ob Mrtvem morju. Leta 1947 so Beduini povsem po naključju našli sedem zvitkov rokopisov v jamah vsega 15 kilometrov proč od Jeruzalema. Po mnenju zgodovinarjev gre za najdragocenejši rokopise, kar jih premore kulturna zakladnica človeštva, predvsem zaradi tega, ker gre za dva tisoč let stare izvirnike nekaterih v aramejščini in hebrejščini napisanih izgubljenih spisov in za najstarejši znani zapis Stare zaveze. Ve pa se, kakšen ogromen kulturni vpliv je imela Biblija na vso svetovno civilizacijo.

Zvitki rokopisov niso bili vsi enako ohranjeni. Najbolj poškodovan je bil zvitke, ki vsebuje inočin najstarejše svetopisemske knjige — Genesis Apocryphon. Ta izredno zanimivi apokrifni rokopis je bil tako poškodovan, da so raziskovalci, ki so pred desetletji pripravili prepise osta-

lih zvitkov, obupali nad njim in so bili prepričani, da ga nikoli ne bo nihče prebral. Vлага je počrnila kožo, kot da bi jo kdo polil z gosto kavo, kislina v črnilu je razjedla pisno podlogo, da je postala vsa luknjičava, deli podloge so prepereli in razpadli. Rokopis je bil zares v obupnem stanju in nad njim je obupal vsakdo, kdor ga je imel priložnost videti.

Izziv desetletij so sprejeli ameriški strokovnjaki. Dopotovali so v Jeruzalem s 150 kilogrami fotografske opreme in oboroženi z veliko znanja. Dragocenih rokopisov so se lotili s fotografsko tehniko, ki jo je razvila Nasa za raziskovanje oddaljenih svetov.

Upali so, da bodo z najodobnejšo tehniko izrgali kakšen drobec skrivnosti iz hudo uničenih dokumentov in da bodo tako obogatili zgodovinsko znanost.

Dokument so fotografirali z infrardečimi filmi in potem se s filmi, občutljivimi za običajno svetlobo. Fotografirali so ga v vseh možnih kombinacijah osvetlitve. Posamezne dele besedila, ki so bili najbolj poškodovani, so tako posneli od sedemdesetkrat. Dobljene posnetke bodo primerjali s prvimi znanimi fotografijami zvitkov iz leta 1956. Pravzaprav bo vse to opravil računalnik, ki bo posnetke digitaliziral, jih med seboj primerjal in z njih čistil, kar naj bi ne bilo izvorno na njih.

Še pred računalniško obdelavo, ki poteka ta čas v laboratorijih Južnokaliifornijske univerze, pa so raziskovalci odkrili, da jim je uspelo premagati uničevalno delo časa. Prelomno je bilo fotografiranje, pri katerem so rokopis osvetlili od spodaj in ga posneli s posebnim infrardečim filmom, narejenim na Japonskem.

»Ko smo razvili prve negative in si jih ogledali, smo takoj opazili stolpce besedila, ki ga nismo zasledili na no-

benem od prejšnjih posnetkov.« pri- poveduje Bruce Zuckerman. Besede so se odprle kot kakšno skrivno cvetje iz davnine.

Raziskovalci so napravili vsega skupaj okrog 4000 posnetkov in se s tem dragocenim gradivom odpravili nazaj v Ameriko, kjer zdaj tečejo nadaljnje analize. Čeprav so analizirali le majhen del vseh posnetkov, pa je že sedaj jasno, da je raziskovanje uspelo. Odkrili so veliko zanimivih novih stvari, ki bodo dodatno osvetlile zgodovinske dogodke pred dvema tisočletjema. Predvsem se jasneje izrisuje kultura starih Judov in se jasneje kaže razlika med njo in kasnejšim krščanstvom, ki se je razvilo na njeni osnovi.

Poznavalce so presenetili odstavki, v katerih je podrobneje opisana telesna lepota Abrahamove žene Sare. Prav pesniško in bogato starodavni pisec opisuje obliko njenih prsi, kar raziskovalci razumejo kot dokaz, da judovska kultura ni bila tako zelo puritanska in represivna, kot mnogi poznavalci menijo. Zanimivo je tudi, da so zapisi, v katerih je govor o dogajanju po vesoljnem potopu, pisani v prvi osebi, kot da jih piše Noe sam, in ne v tretji osebi, kot to svetopisemsko legendno poznamo iz kanonizirane biblije.

Kaj več novega pa se bo zvedelo, ko bodo končane računalniške obdelave starodavnih rokopisov.

MiM
(Vir: Time)

Zdrava cigareta?

Ker je tako rekoč iz dneva v dan vse več dokazov o resnični škodljivosti kajenja, število kadilcev v razvitem svetu že nekaj let rahlo upada. Proizvajalci cigaret se skušajo obdržati tudi na ta način, da iščejo nove tipe cigaret, ki bi bile zdravju manj škodljive. Med najnovejšimi tovrstnimi tobačnimi izdelki so cigarete Optima, ki bodo prišle v prodajo letos poleti. Morda se bodo pojavile kdaj tudi pri nas in našim strastnim kadilcem omogočile, da bodo ob svoji škodljivi razvadi nekoliko manj tvegali trajno izgubo zdravja.

Po zatrejanju proizvajalca so to prve cigarete na svetu, ki občutno zmanjšujejo tveganje kadilca, da zaradi kajenja dobi raka na pljučih. Cigaretom je dodana posebna kemikalija, ki blokira nitrosamin v tobačnem dimu. Ta snov je namreč, kot so dokazale raziskave, rakotvorna. Blokator so preskusili na miših in dosegli ugodne rezultate. Vendar zaenkrat ni dokazano, da bo blokator enako učinkovit tudi pri ljudeh, se pravi pri kadilcih.

Nova cigareta ni deležna samo pohval. Zdravniki opozarjajo, da vsemu navkljub vsebuje tudi nekaj katrana, ki je prav tako rakotvoren. Borci proti kajenju pa opozarjajo, da so nove cigarete, ki zdaj nastajajo v različnih tobačnih tovarnah in jih proglašajo za varne in zdrave ter za revolucionarne v zgodovini kajenja, le potuha kadilcem, da se jim ni treba odpovedati kajenju. In dodajmo, potuha tudi državi, da z nekoliko manj slabe vesti pobira lepe denarce na škodljivo razvado.

Dinozavri so se skuhal

Najnovejša teorija, ki pojasnjuje množično izumrtje rastlin in živali v davnini

Geolog Walter Alvarez in njegove oče Luis sta pred sedmimi leti razgibala svetovno znanstveno javnost s teorijo o silovitem trčenju našega planeta z velikanskim meteoritom. Kozmična katastrofa naj bi se pripetila pred 65 milijoni let, povzročila pa naj bi med drugim tudi izumrtje številnih rastlinskih in živalskih vrst. Geologi in paleontologi imajo dovolj dokazov v rokah, da je v omenjenem obdobju zares prišlo do katastrofalnih sprememb, ki so povzročile nenadno izumrtje mnogih vrst živih bitij, med njimi tudi slovitih dinozavrov, sam scenarij dogajanja pa jim zadaja nemalo težav.

Prevladujeta v glavnem dve teoriji. Po eni naj bi trk dvignil v ozračje velikanski oblak prahu, ki naj bi zatemnil sonce in sprožil občutno ohladitev planeta, zaradi nje pa pogin in množično uničenje živali in rastlin. Po drugi teoriji pa naj bi bila posledica trka huda onesnaženost ozračja, kisli dež (ponovno smo ga spoznali po lastni krivdi tudi ljudje) pa naj bi zamoril rastline in vse tiste živali, ki so se prehranjevale z njimi.

K tem poglavitnim smerem razmišljanja se je pred kratkim pridružila še ena, po kateri naj bi se dinozavri in druge zdaj izumrle živali pravzaprav skuhalo do smrti.

Teorijo sta v britanski znanstveni reviji Nature podala ameriška raziskovalca Michael Rampino in Tyler Volk (ime namiguje, da gre najverjetneje za potomca slovenskih izseljencev).

Fosilni ostanki pričajo, da je v is-

tem obdobju, kot so izumrli dinozavri, izumrlo tudi skoraj 95 odstotkov vseh morskih alg. Znanstvenika domnevata, da so v množičnem izumiranju zaradi kozmične katastrofe in gigantskega oblaka prahu, ki je zvil zemljo v dolgotrajno temo, najprej poginile morske rastline. Potem ko se je oblak polegel, pa se je začel smrtni boj še za mnoge druge živali, ki so preživele sam trk in zatemnitev.

Morske alge namreč igrajo nadvse pomembno vlogo pri tvorbi oblakov. V ozračje oddajajo dimetilni sulfid, ki velja za naravnega tvorca oblakov, saj omogočajo kondenzacijo vodnih kapljic. Ker ni bilo več alg, za zelo dolgo obdobje tudi ni bilo več oblakov na zemeljskem nebu, sklepa raziskovalca. To pa pomeni, da je na površje našega planeta prišlo neprimerno več sončnih žarkov, kot jih pride sicer, saj jih plasti oblakov, ki kar na gosto ovijajo naš planet, veliko odbijejo nazaj v vesoljski prostor. Popolnoma brezoblačno nebo, ki je nastalo po poleglem prašnatem oblaku, je bilo nebo smrti. Temperatura se je dvignila za celih 11 stopinj in številne živalske vrste so se tako rekoč skuhalo — zaradi vročine so poginile. Preživele so samo tiste živali, ki so bile sposobne prilagoditi se povišani temperaturi. A tega je bila sposobna le tretjina takrat živčih živalskih vrst.

MiM
(Vir: Newsweek)

Spačkovo slovo

Te dni se je iz proizvodne dvorane najstarejše še delujoče avtomobilske tovarne na svetu, Levallois blizu Pariza, odpeljala poslednja ribja konzerva na štirih kolesih, poslednji dežnik na kolesih, zadnji iz plemena 2CV (deux chevaux) ali, kot pravimo pri nas, poslednji spaček. Proizvodnjo tega priljubljene in cenene avtomobila so ustavili, ker ni bilo več zadostnega števila kupcev, ki bi se navduševali za »najrši avto na svetu«. Tako se je končala še ena legenda iz avtomobilskega sveta.

Prvega spačka so izdelali daljnega leta 1948 kot ljudsko vozilo, dovolj poceni, da je bilo dostopno najširšemu krogu ljudi. Načrte zanj so v tajnosti pripravljali že med nemško okupacijo. Rodil se je praoče spačkov, ki je imel motor s prostornino 375 ccm in pogon na sprednja kolesa. Sprva je bil namenjen le za dve osebi, kasneje pa je svoje sposobnosti izboljševal, pri tem pa ohranjal nenavadno obliko skoraj nespremenjeno, tako da je tudi zadnji model Charleston še vedno zelo podoben prvemu spačku.

Od ljudskega avtomobila je spaček postal statusni simbol naprednih intelektualcev, umetnikov, boemov, študentov, skratka nekonformistov. Precej priljubljen je bil tudi pri nas, saj je bil poleg fička svoje čase edini avto, dostopen običajnemu državljanu, in še na posojilo se ga je dalo tistikrat kupiti, ker je veljal za tako imenovani domači avto.

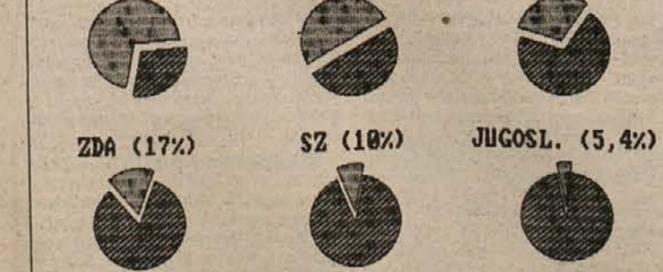
Tisti, ki se spačku nikakor ne morejo odpovedati, bodo poslej lahko naročili novega samo še na Portugalskem, kjer bodo še izdelali kakšnega.

MiM

svet v številkah 2

DELEŽ ELEKTRIKE IZ NUKLEARK

FRANCIJA (70%) ŠVEDSKA (50%) BOLGARIJA (30%)

DELEŽ ELEKTRIKE IZ NUKLEARK — Preglednica kaže, kolikšen odstotek elektrike proizvedejo v nekaterih državah v jedrskih elektrarnah glede na celotno proizvodnjo elektrike. Zanimivo je, da je Jugoslavija v tem pogledu nerazvita, vendar pa je to vsaj enkrat naša prednost; znano je, kaj jedrske elektrarne pomenijo za okolje in kakšni hudi problemi čakajo tovrstno razvite, ko bo treba ugasniti dotrajane jedrske elektrarne.

GOK ČRNOMELJ

DO GOK ČRNOMELJ TOZD BEGRAD 68340 ČRNOMELJ

PRODAJA NA JAVNI DRAŽBI

1. KOMBI ZASTAVA 850 AK, letnik 1981, neregistriran, izključna cena je 400.000 din
 2. BULDOŽER TG 90 C, letnik 1976, izključna cena je 4.000.000 din
 3. STROJ ZA PRANJE S PARO FEROMONT, izključna cena je 300.000 din
- Javna dražba bo v torek, dne 5. 4. 1988, ob 10. uri na sedežu temeljne organizacije na Zadružni cesti 14. Oglede vozil je istega dne od 8. do 10. ure. Pravico sodelovanja na licitaciji imajo vse pravne in fizične osebe, ki pred licitacijo položijo 10-odst. varščino. 162/13

SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠMARJETA

objavlja prosta dela in naloge

TAJNIKA

s polovičnim delovnim časom — 4 ure dnevno
Pogoji: sposobnost samostojnega vodenja finančnega poslovanja in knjigovodstva in opravljanje administrativnih del
Prezjem dolžnosti: po dogovoru, najpozneje pa 1. 9. 1988.
Prijava sprejema svet krajevne skupnosti Šmarjeta do 1. 5. 1988. O izbiri bodo kandidati obveščeni v zakonskem roku. 165/13

labod

Delovna skupnost DO Labod Novo mesto odproda na licitaciji počitniško prikolico tip 305-SL z baldahinom.

Izključna cena je 1.500.000,00 din. Licitacija bo v ponedeljek, 4. 4. 1988, ob 12. uri na dvorišču DO Labod. Možnost ogleda je v četrtek, 31. 3., in petek, 1. 4. 1988, od 12. do 14. ure. Ponudnik mora vložiti 10% varščino od izključne cene 1 uro pred začetkom licitacije. 169/13

POKLICNA GASILSKA ENOTA NOVO MESTO p.o., C. herojev 27, Novo mesto

Delovski svet Poklicne gasilske enote Novo mesto razpisuje prosta dela in naloge

OPRAVLJANJE KNJIGOVODSKIH DEL

Pogoji:
— srednja izobrazba ekonomske usmeritve
— dve leti delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih in nalogah
— tečaj za strojno obdelavo podatkov
Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavljenem razpisu na naslov: Poklicna gasilska enota Novo mesto, Cesta herojev 27, 68000 Novo mesto — za razpis.
Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju vlog. 171/13

Šesterica napoti direktorju?

Brez slehernih argumentov je direktor novomeške Iskre za šesterico zaposlenih predlagal za petino nižje osebne dohodke — Gre za obračun?

NOVO MESTO — Delavci novomeške Iskre, Energetske elektrarne, so sredi marca prejeli v roke pisanje svojega direktorja Božidarja Zajca, ki je v kolektivu povzročilo precej vročih besed in razprav. Gre za analizo dela in ustvarjalnosti delavcev s posebnimi pooblastili in ostalih zaposlenih, ki po mnenju direktorja bistveno vplivajo na počutje v kolektivu in na dosežene rezultate. Zagotovo ni prav nič sporna ocena delavcev s posebnimi pooblastili, zato pa je duhovno razburil predlog ocen za šesterico zaposlenih, ki po mnenju direktorja motijo hitrejšo izgradnjo Iskre. Takole je Božidar Zajc zapisal v svoj predlog:

»Prvič po skoraj treh letih vodenja našega podjetja si jemljem pravico predlagati delegatoma delavskega sveta Iskre Tenel, da iz baze, ki jo zastopajo, izluščijo večinsko mnenje in predlagajo vodjem sektorjev, da šestim delavcem, za katere ne bom navajal argumentov, znižajo osebne dohodke za 20 odstotkov. Če bo moj predlog podprt, naj bo to opozorilo obravnanim, da so v tem kolektivu negativne izjeme in se morajo korigirati ali si poiskati prostor, kjer bo njihovo delo spoštovano in plodno.«

Jasno je torej, da tak predlog omenjeni šesterici delavcev pomeni za 20 odstotkov nižji osebni dohodek, argumentov za to direktor ne navaja zato je revolt prizadetih bolj ali manj razumljiv. S svojimi stališči in mnenji o takšnem ravnanju so seznanili občinske družbenopolitične organizacije in družbeno pravoobranila samoupravljanja v Novem mestu, iz obsežnega pisanja enega od njih povzemamo nekaj ugotovitev.

»Smatram, da je tak način ocenjevanja delavcev in zahteva po znižanju osebnega dohodka v popolnem nasprotju z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti, ne nazadnje pa tudi z moralnimi normami, ki bi jih morala oseba na čelu 800 članskega kolektiva najbolj upoštevati. Kajti po mnenju direktorja smo v kolektivu nezaželeni in naj si delo poiščemo drugje. Zase vem, zakaj sem med negativnimi izjemami. Zavzemal sem se, da o vseh pomembnejših odločitvah v DO razpravljajo tudi družbenopolitične organizacije in zavzamejo svoja stališča do njih, zavzemal sem se za objektivno informiranje prek tovarniškega glasila, zavzemal sem se za dosledno spoštovanje samoupravnih splošnih aktov itd... Ne bi bil popoln, če ne bi navedel vsaj enega primera, ko je bil spoštovan samoupravni splošni akt. To je glasovanje o zaupnici direktorju. Delavski svet je ugotovil, da je bilo na glasovanju o zaupnici oddanih 671 veljavnih glasov, od tega jih je bilo ZA 372 in PROTI zaupnici 299, kar je pomenilo, da je za zaupnico glasovalo 55,44 odstotka delavcev. Primer pa kaže tudi na to, s kakšno večino si lahko direktor pridobi zaupnico in si na podlagi nje lasti pravico ocenjevati druge delavce mimo samoupravno opredeljenih meril, ne da bi navajal argumente. Vprašanje je ob tem, ali bi bila tudi dosežena taka večina, če bi bilo glasovanje res izvedeno po načelih tajnega glasovanja... Kje so rezultati na delavskem svetu sprejetih ukrepov za odpravo motenj poslovanja ob devetmesečju preteklega leta? Tudi ob zaključnem računu za leto 1987 ni bilo poročila o tem. Ali niso to dovolj argumentirani razlogi za

znižanje osebne ocene vodilnim, če že ne za kaj hušnega? Po direktorjevi analizi sodeč, ne. Hitrejši razvoj Iskre Energetske elektrarne moti šesterica delavcev, ki nimajo najmanjše možnosti vplivati na poslovne odločitve, še manj pa na njen hitrejši razvoj, in ne poslovodna struktura, ki ima v rokah škarje in platno, vsebovano v direktorjevem programu vodenja.«

Še veliko tega je prizadeti delavec zapisal v svojem odgovoru, naslovljenem na delavski svet, med drugim tudi to, da gre za predlog, ki ni v skladu z določbami pravilnika, še posebej, ker ocen ni moč sprejemati vnaprej, saj bi na ta način nagrajevali delo, ki še ni opravljeno, prav tako pa delavski svet na prvi stopnji ni pristojen odločati o količniku učinkovitosti delavcev, razen za tiste s posebnimi pooblastili. Kako se bo vsa zadeva razpletla, danes še ni znano. Znano je le, da so imeli v Iskri poseben referendum, na katerem so se s pomočjo glasovnic odločili, ali soglašajo s predlogom direktorja ali ne, ali pa odločitev prepuščajo kar vodji sektorja. Rezultat do zaključne redakcije še nismo dobili, a je navsezadnje ta hip verjetno bolj umestno odgovoriti na vprašanje, ali je nemara v tem primeru res šlo zgolj za obračun direktorja z delci, ki mu iz raznih vzrokov niso po volji. Prizadeti trdijo, da je temu tako, v podkrepitev ponujajo podatke, da gre za bivšega predsednika sindikata, komisije za delovna razmerja, bivšega sekretarja osnovne organizacije ZK in bivšega predsednika delavskega sveta.

B. BUDJA

V OVINKU PREHITEVAL — V četrtek, 24. marca, je ob 17.40 prišlo na Suhorju do hude nesreče. 23-letni Ivan Žlogar iz Bereče vasi je v nepreglednem desnem ovinku prehiteval traktor, takrat pa je nasproti s osebnim avtom pripeljal 34-letni Refik Joldžić iz Pečigrada. V avtomobilu slednjega se je poškodoval 42-letni ljubljčan Muhamed Nadarević, materialne škode pa je bilo za 4 milijone dinarjev. Takšen je bil pogled na prizorišče nesreče nekaj minut po trčenju. (Foto: A. Bartelj)

Ukinjen servis kriv nesreče

Lani v Kočevju več nezgod — Veliko oporečnih vozil zaradi ukinjenega servisa Zastave

KOČEVJE — Postaja milice v Kočevju je lani obravnavala 270 prometnih nezgod ali 55 več kot leto prej. Od tega je bilo 25 hušjih (4 mrtvi, 9 hudo telesno poškodovanih in 27 lahko poškodovanih), predani pa celo 32 hušjih, vendar z nekoliko blažjimi posledicami (eden mrtev, 18 hudo in 30 lažje poškodovanih).

Največ nezgod je bilo v naseljenih krajih, vzroki pa so predvsem nepri-

merna hitrost, izsiljevanje prednosti, nepravilno prehitevanje, čemur je pogosto botroval tudi alkohol. V šestih primerih (1 mrtev, 5 poškodovanih) so bili žrtev otroci in mladoletniki, v dveh primerih so nesrečo povzročili otroci.

Zaradi kršitve cestnoprometnih predpisov so miličniki podali sodniku za prekrške 706 predlogov za kaznovanje (leto prej 485), od tega 266 zaradi vožnje brez voznškega dovoljenja, 106 zaradi vožnje pod vplivom alkohola, 83 zaradi vožnje z neregistriranimi vozili, 82 zaradi nepravilne uporabe luči itd. Miličniki pa so razen tega izrekli še 1.258 denarnih kazni, poslali so 138 plačilnih nalogov in dali še 78 pisnih opozoril.

»Nadzor smo izvedli predvsem na krajih, kjer je bilo v preteklosti največ prometnih nezgod in kjer je največ možnosti, da do nezgod pride,« je povedal komandir postaje milice Kočevje Peter Ješelnik.

Peter Ješelnik: »Tehnična brezhibnost vozil je in bo vedno slabša tudi zato, ker so pri Avtu Kočevje ukinili servis Zastavinih vozil, ki jih je v občini največ.«

Na vprašanje o še drugih vzrokih nesreč pa:

»Nesrečam botruje tudi vedno slabša tehnična popolnost vozil. Zaradi padanja standarda je na cesti vedno več starih in tehnično brezhibnih vozil. K temu pripomore tudi dejstvo, da je bil ukinjen servis Zastavinih vozil pri Avtu Kočevje, prav teh vozil pa je v občini največ. V kočevski občini so v primerjavi z drugimi slovenskimi občinami tudi zelo slabe ceste. Še posebno velja to za odseka magistralne ceste Mrtvce—Jasnica in novi Itas—Livold, kjer ob cesti ni ne pločnika ne kolesarske steze, po njej hodi in se vozi veliko otrok v šolo in delavcev na delo in prav tu je prišlo do najhušjih prometnih nezgod.«

J. PRIMC

dežurni poročajo

ODNESEL REZERVNO KOLO — Neznani storilec je v času med 20. in 23. marcem iz osebnega avta Novomeščanke Fanike Krivec ukradel rezervno kolo. Krivčeva je imela vozilo parkirano v skupnih garažah na Cesti herojev v Novem mestu, s kraja pa je oškodovana za 100 tisočakov.

OB KOLO Z MOTORJEM — V noči na 27. marec je neznan storilec odpeljal iz hodnika stanovanjskega bloka na Ulici 21. oktobra v Črnomlju kolo z motorjem, znamke APN 6. Lastnik vozila Božo Gardašević je tako najmanj ob 400 tisočakov, tatu pa možje postave še iščejo.

ŠE EDEN BREZ KOLESA — Nekdo je 27. marca med 19. uro in 21.45 izpred bifeja Rog v Črnomlju odpeljal kolo z motorjem, last Dušana Horvata iz Rodin. Lastnik je tako ob 800 tisočakov, vozilce je bilo namreč novejšega datuma.

IZ TORBICE ODNESEL DENAR — 25. marca popoldne je nekdo vplnil v osebni avto Novomeščanke Ivanke Vajovič. Slednja je imela vozilo parkirano na Marofu, storilec pa ji je iz torbice v avtu vzel 200 tisočakov gotovine.

Ko sta oprema in znanje nemočna

Ozke ulice, povsod parkirani avtomobili in neustrezna prometna ureditev največje ovire hitremu posredovanju gasilcev v Novem mestu

NOVO MESTO — So stvari, proti katerim so še tako moderna in učinkovita gasilska oprema ter strokovno še tako usposobljen gasilec brez moči. To je najbolj potrjena analiza novomeške poklicne gasilske enote o možnostih dostopa gasilskih in reševalnih vozil do posameznih delov mesta. Gasilci so namreč z vsro razpoložljivo opremo in vozili preverjali, katere so ovire, ki so na poti učinkovitemu posredovanju v primerih požarov in drugih nezgod v Novem mestu.

Vajo so gasilci vzeli zares in temu primerno so seveda rezultati. Veliko tega pove že čas, ki so ga gasilci potrebovali od namišljenega poziva do prihoda na prav tako namišljeno mesto nesreče. Za pot od gasilskega doma do Krkinega industrijskega kompleksa v Ločni so reševalna vozila v času brez prometa, torej ponoči, potrebovala dve minuti, v običajnem prometu 4 minute in 13 sekund, v prometni konici pa kar 7 minut in 10 sekund. Do IMV in Grma so gasilci ponoči prišli v treh minutah in 15 sekundah, v času običajnega prometa v šestih minutah in 30 sekundah, ob prometni konici pa so za pot potrebovali skoraj devet minut. Še bi lahko naštevali podobne primere, kajti gasilci so preverili dostope v prav vse predele Novega mesta, omenimo le še tri najbolj kričeve. Do industrijskega kompleksa v Bršljino so gasilci v prometni konici potrebovali kar 17 minut, kar je za pot, dolgo vsega 2 ali tri kilometre, odločno preveč. Prav tako je bilo veliko ovir na poti do Kapitlja, kjer so vozila ponoči potrebovala domala pet minut, skoraj enak čas pa so gasilci potrebovali

za pot do bolnišnice. In katere so največje ovire učinkovitemu posredovanju gasilcev?

Ozke ulice so le ena izmed ovir, takšna urbanistična ureditev pa je kriva, da gasilci do določenih objektov na Bregu sploh ne morejo. Poglavitje zase so seveda parkirišča, najsi gre za legalna ali črna. Izredno je zaradi parkiranih vozil otežen dostop do doma JLA, do Doma Kulture, prav tako do muzeja in sindikalnega doma. Veliko težav so imeli gasilci zaradi vozil v Germovi ulici pa na Jenkovi ulici pred frančiškansko cerkvijo, pra tako je oviran dostop do kandijske bolnišnice, posebej v času obiskov. Gasilci so ob teh ugotovitvah predlagali nekaj povsem konkretnih ukrepov, v prvi vrsti prepoved parkiranja na ogroženih delih mesta. Nalednja velika ovira hitri gasilski akciji so nekatera glavna križišča, predvsem tisto na Cesti herojev in Cesti komandanta Štaneta ter semaforizirano križišče v Žabji vasi. Dolge kolone vozil bi odpravila šele razširitev vozičev z novim voznim pasom, česar pa, po dosedanjih izkušnjah sodeč, ne bomo kmalu doča-

kali. Nič manj problematično kot vse naštetino uredjenje prometa ob konicah. Še posebej dober primer temu je železniški prehod v Bršljino, kjer so zapornice velikokrat spuščene, trajne rešitve temu pa zaenkrat prav tako še ni na obzoru.

Prav na temo vseh teh ovir in problemov je bil pred dnevi sklican poseben sestanek poklicnih gasilcev, pred-

• Pri preverjanju dostopa v različne predele mesta so gasilci sodelovali z domala vsem razpoložljivimi vozili: komandnim osebnim avtomobilom, kombiniranim gasilskim vozilom TAM, tehničnim reševalnim vozilom RW-2, avtomobilsko lestevjo in avtosterno.

tavnikov komiteja za urbanizem in varstvo okolja, železničarjev, Komunale, UNZ in postaje milice. Dogovorjeno je bilo, naj predvsem miličniki poskrbijo za red na parkiriščih in cestah, svet za preventivo in vzgojo pa naj bi prispeval svoje k osveščanju voznikov z raznimi akcijami. Prav tako naj bi se že v kratkem za isto mizo ponovno usedli vsi, ki lahko kakorkoli pripomorejo k boljši protipožarni ureditvi mesta, in najdejo povsem konkretne izhode, poiščejo pa naj tudi vire financiranja za ponujene rešitve. To slednje bo zagotovo najtežje.

B. BUDJA

NA OVINKU S CESTE

IMPOLJICA — 25. marca okoli 12. ure se je po magistralni cesti med Sevnico in Krškimi peljal z osebnim avtomobilom 38-letni Marjan Geršak iz Leskova. Zaradi prehitre vožnje ga je na blagem desnem ovinku zaneslo v levo, zdrsel je s ceste in se prevračal po pobočju proti Savi. Geršak je bil v nesreči hudo ranjen, materialne škode pa je za 5 milijonov din. Poškodovanca zdravijo v celjski bolnišnici.

OB RADIOKASETFONA

LOČE, DOBOVA — 26. marca je bilo v Ločah pri Dobovi vplomljeno v osebni avto Romana Predaniča iz Loč. Storilec je odnesel radiokasetofon, vreden 300 tisočakov. Isto noč je bilo v Dobovi vplomljeno v avtomobil Dušana Krusljina, lastnik pa je prav tako bil ob radiokasetofon, vreden 350.000 din.

Bencinski dolar ogroža varnost prometa

Pičle pridobitve na slovenskih cestah

Še ne tako dolgo nazaj je bil med krivci prometnih nezgod vselej omenjen človeški faktor, danes se vse pogosteje v zvezi s tem omenjajo tudi ceste. Nič čudnega, kajti dotrajane, uničene, neprimerne in nesodobne cestne površine so vse pogosteje posredno ali neposredno zapisane med vzroke nezgod. Pred meseci opravljeni sistematični pregled slovenskih magistralnih in regionalnih cest je pokazal, da danes zaradi premajhnega vlaganja v obnovo cest marsikje ni moč zagotoviti normalne prevoznosti in osnovne varnosti udeležencev v prometu.

Taisti pregled cestnega omrežja je prinesel spoznanje, da je potrebno v najkrajšem času obnoviti 333 kilometrov magistralnih in 625 km regionalnih cest, dobršen del tega tudi na Dolenjskem. Povejmo v ilustracijo še podatke, da imamo danes na magistralnih cestah še zmeraj kar 96 mostov, ki so ožji od 5,5 metra, na slovenskih cestah pa je danes še 33 mostov, katerih nosilnost je manjša od 16 ton, pa vendar preko njih redno poteka avtobusni promet. In kakšna je bila lanska bera cestnih pridobitev?

V Sloveniji smo dobili 9 kilometrov novih magistralnih cest in 4,2 kilometra obnovljenih avtocest, 38,4 kilometra magistralnih in 167 kilometrov obnovljenih regionalnih vozičev. Kot nadomestilo starim je bilo na novo zgrajeno 12 mostov, medtem ko jih je bilo 6 prenovljenih. In še ta podatek: za redno vzdrževanje preko 200 kilometrov avtocest. 1.356 km magistralnih in 3.393 kilometrov regionalnih vozičev je bilo lani porabljenih 19,5 milijarde dinarjev. Odločno premalo. Razlog temu je znan. Še nikoli doslej ni bilo nižjega deleža dinarja za ceste, ki se zagotavlja iz maloprodajne cene bencina in plinskega olja. Vsega 6,85 odstotka je številka, ki je poseme vsim prizadevanjem, da tudi ceste nekaj naredijo za kolikor toliko varno vožnjo.

DVA VLOMA

DALCE, LOMNO — Med 26. februarjem in 28. marcem je bilo vplomljeno v podružnično cerkev sv. Andreja v Dalcah. Cerkev sodi k župnišću z Velikega Trna, storilec pa je na srečo odšel prazen rok. Več sreče je imel 28. marca, ko je v Lomnem ukradel lesen Kristusov kip, last Jožeta Kerina. Kipec je vreden 200 tisočakov.

S SEKIRO NAD TRETJEGA

DRUŠČE PRI TRŽIŠČU — 25. marca okoli 19. ure je prišlo v hiši 66-letnega Karla Hribarja z Drušč pri Tržišču do prepira in kasneje pretepa. Sprla sta se 52-letni Božidar Sitar in 32-letni Jože Vintar, v kasnejši pretep pa se je vmešal še Hribar. S topim delom sekire je Vintarja mahnil po glavi, ko pa je padel na tla, ga je Sitar še ležečega pretepal. Vintar je bil hudo ranjen in se zdravi v celjski bolnišnici.

OB ŽAGO IN SUKNJIČ

VELIKI TRN, SEVNICA — Med 11. in 18. marcem je nekdo iz nezaklenjene garaže Metoda Oblaka na Velikem Trnu ukradel motorno žago Dolmar, vredno 400 tisočakov. 19. marca pa je bil ljubimiro Jeler iz Sevnice ob usnjeno jarkno, ki je bila spravljena v nezaklenjenem osebnem avtomobilu. Tudi Jeler je s tatvino ob 400.000 din.

KDO JE PODRL KOZOLEC?

VIHRE — V noči na 22. marec so neznan storilec v Vihrah podrl kozolec Ivana Brajdiča iz romskega naselja Kerinov grm. Kozolec je Brajdič uporabljal za prebivanje in v vse bolj je na dlani, da mu nagajajo krajani, ki nasprotujejo njegovemu prebivanju v Vihrah. To potrjuje tudi dejstvo, da je že pred dvema letoma Brajdič nekdo požgal stanovanjsko barako. Storilec može postave še iščejo.

ŽARNICA ZAŽGALA PIŠČANCE

STOPIČE — 48-letna Ana Štangelj iz Stopič je 21. marca s stavotavo žarnico ogrevala majhne piščance. Bitja je imela spravljena v kartonski škatli. Slednja pa se je zaradi prevelike toplote vžgala in ogenj se je kmalu razširil na vsa baraka. Ta je zgorela do tal, z njo pa tudi 25 piščancev, šest kokoši in petelin. Škode je za 2 milijona dinarjev.

TRČIL V DREVO IN SE PREVRNIL

ČRMOŠNJIČE — 36-letni Tomislav Sekovanovič iz Črnomlja se je 21. marca ob 10. uri peljal z osebnim avtom iz Črnomlja proti Dolenjskim Toplicam. Ko je pred Črmošnjicami zapeljal v blagi levi ovinek, je zavozil na neutrjeno bankino, nakar ga je pričelo zanašati. Zapeljal je v drevo, avtomobil pa je zatem od bilo čez 10 metrov globok nasip, kjer se je prevrnil. Voznik se je v nezgodi hudo ranil in se zdravi v novomeški bolnišnici, materialne škode pa je za 10 milijonov dinarjev.

PREHITRO V KRZIŠČE

LESKOVEC — V križišču cest Anke Salmičeve in Ulice 11. novembra v Leskovcu je prišlo 22. marca do hude nesreče. 41-letni Franc Sintič iz Krškega se je z osebnim avtom peljal iz Senuš proti Leskovcu. V omenjeno križišče je pripeljal prehitro, miličniki domnevajo, da tudi pod vplivom alkohola, tako da ga je med zavijanjem na levo zaneslo s ceste v drevo. Sintič je bil hudo ranjen in se zdravi v novomeški bolnišnici.

Izločili dve toni mesa

Samo v novomeški občini so inšpektorji lani iz prometa odstranili 1.903 kg mesa

NOVO MESTO — Številne kužne bolezni živali na Dolenjskem so še vedno problem, ki ne le da prinaša veliko dela veterinarskim inšpektorjem novomeške UIS, pač pa tudi gospodarske škode. Spominimo se le lanskega primera pojava hude gnilobe čebelje zalege pa TBC praščev, da stekline in bolezni kopitarjev ne omenjamo. Dejstvo je pač, da so rejci živali še zmeraj premalo poučeni o nevarnostih tovrstnih bolezni in načinu zatiranja.

samo v novomeški občini je bilo pregledanih nič več in nič manj kot 312 obratov za proizvodnjo in promet z živili živalskega izvora. Odvzetih je bilo 30 vzorcev, zaradi najdenih pomanjkljivosti in napak izdanih 23 odločb, oporečnost najdenih živil pa je bila kriva sedmih ovadov temeljnemu javnemu tožilu in štirih predlogov sodniku za prekrške. Ni ob tem vendar podatek, da je bilo lani zaradi higienske neoporečnosti samo na območju novomeške občine iz prometa odstranjenih kar 1.903 kilograma mesa.

Sicer pa so dokaj podobni tudi rezultati opravljenega dela v ostalih dolenjskih občinah. V trebanjski denimo je bilo opravljenih 125 pregledov obratov z živili in odvzetih tudi 10 vzorcev, vendar je analiza pokazala, da so bili vsi neoporečni. Veliko napak in pomanjkljivosti pa je bilo zato najdenih pri delu zaposlenih z živili, saj mnogokje ne upoštevajo predpisov, posledice tega pa je bila izdanih 8 odločb, izrečenih 18 mandatnih kazni in 2 predloga sodniku za prekrške. Poglavitje zase je ob tem tehnična opremljenost prodajalnih mesa, hladilne naprave so velikokrat v okvari ali pa jih sploh ni, kar vse seveda dodatno ogroža neoporečnost živil.

B. B.

• Veterinarski inšpektorji vnovič opozarjajo vse, da je potrebno meso za javno potrošnjo sanitarno in veterinarsko pregledati. V lanskem letu je inšpekcija zabeležila le 4 zakole na domu, čeprav je zanesljivo, da je teh ogromno in čedalje več, le da o njih inšpektorjev nihče ni obveščal.

ja, zato nič čudnega, če so veterinarski inšpektorji samo zategadelj lani v Novem mestu izdali kar 37 odločb in napisali 19 predlogov za kaznovanje. V slednjih primerih je šlo za lastnike psov, ki bodisi svojih živali niso cepili, bodisi so jih pustili neprivezane na prostem.

Se več dela pa je lani veterinarski inšpekciji odvzel nadzor nad živili:

KRONIKA NESREČ

NA PREHODU ZBIL OTROKA — 46-letni Roman Ulčnik iz Novega mesta se je 25. marca ob 12.50 peljal z osebnim avtom iz Novega mesta proti Dolenjskim Toplicam. Na Partizanski cesti je pri hiši št. 31 opazil na prehodu za pešce skupino otrok. Hotel jih je obvoziti, pri tem pa je z desno stranjo vozila zadel Andreja Zagorca iz Sentjerneja in ga zbil po tleh. Poškodovanca je voznik sam odpeljal v novomeško bolnišnico, od koder so Zagorca po nudi pri pomoči odpustili.

MED PREHITVANJEM TRČIL — 25. marca ob 22. uri se je 37-letni Relja Boroja, začasno na delu v Avstriji, peljal z osebnim avtom iz Ljubljane proti Zagrebu. Med vožnjo skozi desni pregledni ovinek je pričel prehitevati vozilo pred seboj, pri tem pa je nasproti s tovornjakom pri-

peljal francoski državljan Edmond Pigot. Navzlic zaviranjem in umikanju je prišlo do trčenja, v katerem se je Boroja hudo ranil, enako njegov sin Goran, laže pa Lovro Stegic. Vse so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, materialne škode pa je za 13 milijonov dinarjev.

KOLESARKA IZSILJEVALA PREDNOST — 43-letna Marija Dizdarevič iz Mirne se je 27. marca ob 9.15 peljala z osebnim avtom od doma proti Trebnju. Ko je v naselju Gomila pripeljala do križišča z lokalno cesto, je z desne v križišču prikolesarila 73-letna Vera Kocjan. Slednja ni ustavila pred znakom stop, pač pa je izsiljevala prednost in trčila v avtomobil. Kolesarka se je v nesreči poškodovala in so ji pomoč nudili v trebanjskem zdravstvenem domu.

Razburljiv finiš v ženski republiški ligi — Novomeški odbojkarji po soboti vendar le na 4. mestu II. zvezne lige — V soboto z Bledom

odbojka

II. ZVEZNA LIGA — moški, zahod, 19. KOLO: PIONIR—NOVI ZAGREB 3:1 (7-8, 9, 14)

I. SOL, moški, 19. KOLO: LIK KOČEVJE—TRIGLAV 3:0 (6, 7, 9)

I. SOL, ženske, 19. KOLO: LIK KOČEVJE—ROGOZA 3:0 (10, 4, 6)

LIK Kočevje: Hočevar, Uran, Levstik, Škufca, Turk, Gornik, Ibrahimović, Drobnič, Klun, Ahac, Kočevar.

rokomet

SRL, moški, 14. KOLO: INLES—BAKOVCI 29:28 (16:15)

CRNOMELJ—RUDAR 16:16 (9:8)

SEVNICA—PRULE 18:20 (8:13)

Sevnica: Kovač, Regner 9, Gabrič, Šutna 3, Špan 1, Svažič 1, Knežević, Simončič, Senica, Trbovc 4, Možic.

LESTVICA: 1. Slovenj Gradec 23, 5. Inles 17, 7. Črnomelj 14, 11. Sevnica 7 itd.

Pari prihodnjega kola: Ajdovščina—Inles, Termopol—Črnomelj, Slovenj Gradec—Sevnica itd.

SRL, ženske, 14. KOLO: ISKRA—NOVO MESTO 24:19 (13:10)

ITAS—MLINOTEST 19:28 (11:12)

LESTVICA: 1. Kranj 28 točk ... 4. Iskra 19, 5. Novo mesto 18, 11. Itas Kočevje 5.

Pari prihodnjega kola: Alples—Itas, ERA Šmartno—Iskra, Novo mesto—Polana itd.

košarka

SRL, moški, 21. KOLO: NOVOLES—ILIRIJA 107:115 (52:52)

LESTVICA: 1. Maribor 43 ... 10. Novoles 27.

SKL, ženske, 21. KOLO: LABOD—METKA 64:60 (23:23)

LESTVICA: 1. ID Ježica 37 ... 12. Labod 25.

Zmaga za slovo od lige

Še kolo do konca ligaških košarkarskih bojev — Četrta zmaga labodovk na prvenstvu — Novoles poražen

S sobotnim zadnjim kolo se bo sklenilo letošnje republiško prvenstvo v moški in ženski košarkarski ligi.

Svojo priložnost so labodovke pripravile že veliko prej, izgubile so nekaj že dobljenih srečanj, tako da je zmaga v soboto le skromen obliž in dostojno slovo od maloš-

TUDI DRUGO LETO V PRVI SKL — Novomeški košarkarji so cilj dosegli, obstali so v družbi najboljših republiških ligašev, k čemur je veliko s svojimi dobrimi igrami pripomogel prav Bajc, ki ga vidimo na posnetku v temnem dresu, obkroženega z nasprotnimi igralci.

DALMACIJA IN HRATAR

NOVO MESTO — S finalnim nastopom najboljših kegljavk in kegljačev se je v soboto, 26. marca, končalo letošnje prvenstvo KD Novo mesto.

ZMAGA KK NOVOTEKS

NOVO MESTO — Najboljše ekipe so se v ponedeljek pomerile v finalnih obračunih letošnjega ekipnega prvenstva kegljaškega društva Novo mesto.

POSAVSKI TENIŠKI BOJI

KRŠKO — Teniški klub Krško organizira 2. in 3. aprila prvo zimsko teniško prvenstvo za posameznike.

tevilnih gledalcev v športni dvorani pod Marofom. Srečanje z Metko so Novomeščanke dobile v drugem polčasu, potem ko so gostje v prvem delu vodile že z 10 točkami razlike.

Prav o ničemer pa ni odločalo tudi srečanje med moškima vrstama Novolesa in Ilirije. Novomeščani so si obstanek v ligi že zagotovili.

Smoletu Velika nagrada Siporex

Izreden uspeh novomeških kolesarjev v Pulju

BRIONI, PULJ — Konec minulega tedna sta bili na Brionih in v Pulju dve veliki mednarodni kolesarski preizkušnji, ki sta tekmovalcem KD Krka prinesli veliko uspeha.

Dodajmo za konec, da se bo Smolet 3. do 13. aprila z reprezentanco udeležil dirke v Zahodni Nemčiji.

VITEZIČEV USPEH

LJUBLJANA — Preko 400 igralcev in igralke se je minuli vikend udeležilo tradicionalnega Kajuhovega memoriala.

ALPINISTIČNA ŠOLA

NOVO MESTO — V prostorih novomeškega planinskega društva na Novem trgu 4 se danes, 31. marca, ob 17.30 pričneta alpinistična šola.

Prava pomlad AMD Sevnica

Pogovor s predsednikom Francem Praznikom

SEVNICA — Sevniško avto-moto društvo doživlja pravo pomlad. Da je članstvo zadovoljno s pestro vsebino dela, je potrdil tudi najbolje obiskani občni zbor društva preteklo soboto.

»Organizirali smo več tekmovanj oziroma akcij, da bi se člani bolje spoznali med sabo in v sproščeni, družabnem vzdušju preverili, kako se znajdejo v cestnem prometu, kako obvladajo cestnoprometne predpise.

Franc Praznik

nov. Seveda pa nam v vodstvu ocene članov, da nismo v društvu nikdar toliko delali po strokovni plati in skrbeli za družabnost, pomenijo spodbudo, da se izpopolnimo naš program.

Za učence osnovnih šol je vabljev tudi zapis, da lahko najboljši pri prometnih krožkih pridejo voziti naša gokarti.

Pri avto šoli pa ne gre vse tako gladko. Čakalna doba pri nas je okrog 5 mesecev. Manjka nam inštruktorje, kar pa zadeva uspešnost naše avto šole, lahko povem, da je nekje v republiškem povprečju.

di odločila zmagovalca. Zmaga je torej Novomeščanom prišla še kako prav, v soboto pa bodo skušali dobro formo potrditi na Bledu.

Izredno dragoceno zmago pa so si v finišu prvenstva v prvi ženski republiški ligi priigrala dekleta LIK Kočevja.

Pri Osilnici bo zrasel veslaški center

Novost na reki Kolpi

OSILNICA — Leta 1991 bo svetovno prvenstvo v kajaku in kanujaslalom na Savi pri Tacnu in v spustu na Soči pri Bovcu.

Zaradi svetovnega prvenstva in zaradi mednarodnih prvenstev, ki so vsako leto na Kolpi, bodo pri Osilnici, kjer je kajakaška steza, zgradili objekt na startu in cilju, parkirišča in še druge potrebne objekte.

imajo tisti, ki pravijo, da tako razburljivo finiše v tej ligi doslej še ni bilo. Zadnje kolo bo torej odločilo republiškega prvaka.

SMUČARSKI ŠPORTNI DAN

NOVO MESTO — Na smučišču SC Rog na Gačah je bil pred dnevi v okviru tekmovanj letošnjih 27. delavskih športnih iger novomeške občine smučarski športni dan.

REGIJSKO TEKMOVANJE STRELCEV

NOVO MESTO — V Novem mestu je bilo 19. marca regijsko tekmovanje v streljanju z zračno puško in pištolo.

Itas in Sevnica toneta vse niže

Derbi ženske SRL Šentjernejčankam — Hud poraz itasovk doma — Sevnici trdno na predzadnjem mestu — Črnomaljški oddali točko, Inles zmagal

Za Dolenjce je bil osrednji dogodek sobotnega kola v obeh konkurencah najboljših republiških lig zagotovo derbi ženskih ekip Novega mesta in Iskre v Šentjerneju.

Le kakih 50 gledalcev si je ogledalo sobotno srečanje med Iskro in Novim mestom, gostiteljice pa so jih nagradile z dobro, domiselno in učinkovito igro.

V podobnem položaju kot Kočevke so Sevnici v moški ligi, s 7 točkami so na predzadnjem mestu, do Termopola pred njimi jih ločijo tri točke.

GORŠE IN NOVAKOVA — Povejmo za konec, da so članovci v pripravljatnem obdobju odigrali vrsto prijateljskih tekem.

NOVO MESTO — Občinska Zveza prijateljev mladine in ŠK Novo mesto sta 22. marca v Vavti vasi pripravila občinsko šahovsko prvenstvo za starejše pionirje in pionirke.

Največ uspeha strelcem SOP iz Leskovca

Regijsko tekmovanje v streljanju z zračnim orožjem

LESKOVEC — Strelski družini SOP iz Leskovca in NEK iz Krškega sta v soboto, 19. marca, organizirali regijsko prvenstvo v streljanju s serijskim zračnim orožjem.

Rezultati — člani ekipno: 1. SD SOP Leskovca 1.094 krogov, 2. SD Boštanj 1.092, 3. SD NEK Krško 1.072.

STIČNA PRVA, STARI TRG TRETJI

SLADKI VRH — V soboto in nedeljo je bilo na Sladkem vrhu pri Mariboru letošnje republiško ekipno prvenstvo starejših pionirjev v šahu.

Bo tradicija pomagala v boju za naslov?

Novomeški nogometaši pred startom v drugi del prvenstva

NOVO MESTO — Novomeškim nogometašem je letošnja mila zima šla na roke.

Povejmo za konec, da so članovci v pripravljatnem obdobju odigrali vrsto prijateljskih tekem.

NOVO MESTO — V soboto, 9. aprila, ob 9. uri bo v novomeški športni dvorani ekipni namiznoteniški turnir za pokal G kluba.

priročili ekipam pri vrhu lestvice.

DOLENJSKI DERBI ISKRI — Tudi štirje zadetki Iličinove (na posnetku) novomeški vrsti niso pomagali, da bi iztržila v srečanju s šentjernejško Iskro kaj več od poraza.

TURNIRJI ZA OBČINSKI PRAZNIK

RIBNICA — Mladinska organizacija iz Bukovnice je v počastitev občinskega praznika pripravila turnir v namiznem tenisu.

TURNIR ZA POKAL G KLUBA

NOVO MESTO — V soboto, 9. aprila, ob 9. uri bo v novomeški športni dvorani ekipni namiznoteniški turnir za pokal G kluba.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 1. IV.

9.45 — 13.20 in 15.20 — 00.15
TELETEKST
MOZAIK
10.00 TEDNIK
11.00 OSMI DAN, oddaja iz kulture
11.40 SVET NA ZASLONU
12.20 FANNY IN ALEXANDER, ponovitev 4. dela nadaljevanke
15.35 VIDEO STRANI
15.50 MOZAIK, ponovitev Tednika
16.50 OSMI DAN, oddaja iz kulture
17.30 V ZNAMENJU DVOJČKOV
17.50 GRIZLI ADAMS, 9. del panizanke
18.15 JAMSKO SLIKARSTVO
18.56 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK

19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KIR ROYAL, 3. del nemške nadaljevanke
21.25 ZMAGOSLAVJE ZAHODNE CIVILIZACIJE, 10. oddaja
22.15 DNEVNIK
22.30 TRIJE ZA Odstrel, francoski film
Trije za odstrel so trije politični možje, ki bi utegnili preprečiti načrte velikega industrialca. V ospredju pa je nič hudega sluteči Gerfaut, ki se ob poskusu reševanja prve žrtve zaplete v verigo umorov in postane glavna tarča najetih morilcev. Dokončno razodetje resnice zahteva še veliko žrtve.
00.05 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška oddaja

SOBOTA, 2. IV.

7.35 — 01.10 TELETEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 RADOVEDNI TAČEK
8.15 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
8.20 V ZNAMENJU DVOJČKOV
8.40 ZBIS: SREČNI METULJ
9.00 MAKEDONSKE NARODNE, 1. oddaja
9.30 F. Bevk: PASTIRCI PRI PLESU IN RESU
10.05 DUNJA, otroška oddaja
10.35 EX LIBRIS, ponovitev 3. oddaje
11.35 REPUBLIŠKA REVUIJA MPZ ZAGORJE 86
12.05 AKTUALNO
12.45 JUBILEJNA TEVETEKA, ponovitev 9. oddaje
14.10 VIDEO STRANI
14.25 JASSEY OWENS, 1. del ameriškega filma

15.55 NOGOMET RAD: DINAMO
17.55 SLOVENSKI LJUDSKI PLES: Gorenjska, 2. del
18.25 DA NE BI BOLELO
18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.00 VREME
19.01 KNJIGA
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
19.59 NAŠ UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 VRNITEV V PARADIŽ, 23. del nadaljevanke
21.20 KRIZ KRAŽ
22.45 DNEVNIK
23.00 NAVADNI LJUDJE, ameriški film
To je družinska drama višjega srednjega sloja, ki na videz živi brez problemov. Težave povzročijo vrnitev sina. Fant se namreč čuti krivega za smrt starejšega brata, ki je bil družinski ljubljenc.
01.00 VIDEO STRANI

NEDELJA, 3. IV.

9.55 — 13.15 in 14.30 — 22.45
TELETEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 ŽIV ZAV
10.15 GRIZLI ADAMS, 9. del panizanke
10.40 VRNITEV V PARADIŽ, ponovitev 23. dela nadaljevanke
11.30 VIDEO MEH
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 VIDEO STRANI
14.45 VIDEO STRANI
15.00 SINOVI IN HČERE STEKLARJA JAKOBA, 1. del češkoslovaške nadaljevanke
Nadaljevanke je družinska saga, ki prikazuje življenje treh generacij v letih od 1899 do 1957. Osrednji lik je mladi steklar Jakob. Zaradi svoje spretnosti pri delu hitro napreduje, njegove izdelke prodajajo

celo v Pragi in na Dunaju. Oženi se s hčerko steklarja, s katero imata šest otrok. Nadaljevanke ima 13 delov.
15.55 ROKOMET (Ž) BELINKA OLIMPIJA: BUDUČNOST
17.15 OVCAR, ameriški film
18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.00 VREME
19.01 TV MERNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 TRST VIA SKOPJE
21.00 ZDRAVO
22.30 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

8.50 Poročila — 8.55 Danes za jutri in igрани film — 11.55 Športno-zabavno po-

— 18.00 Izobraževalna oddaja — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 Ansambel Jožeta Burnika — 19.30 Dnevnik — 20.00 G. Verdi: Falstaff (opera)

TV ZAGREB

8.20 Poročila — 8.25 Otroška oddaja — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 TV v šoli — 12.30 Poročila — 15.00 TV v šoli — 16.00 Dober dan — 17.10 Kronika Reke — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Izobraževalna oddaja — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Lovca (serijski film) — 20.55 Kvizokoteka — 22.00 Dnevnik — 22.20 Kulturni magazin — 23.50 Bis (nočni program) — 01.20 Poročila

DRUGA TV MREŽA

12.20 Lepotica Barbara (sovjetski film) — 13.30 Jugoslavija, dober dan — 14.00 Mladinske delovne akcije (dokumentarna oddaja) — 14.45 Srečanje OS Brata Ribar — 15.45 Dallas — 16.35 Kapelski kresovi — 17.45 DP v košarki (ž) — 19.15 Vaterpolo Jugoslavija: ZRN — 20.15 DP v košarki (m) — 21.45 Poročila — 21.50 Športna sobota v — 22.10 Portreti: Predpolnočni pogovori (oddaja iz kulture)

TV ZAGREB

9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 Bis (ponovitev nočnega programa) — 15.10 Narodna glasba — 15.40 Poročila — 15.45 TV koledar — 15.55 Nogomet Rad: Dinamo — 17.45 Sedom TV dni — 18.30 Prirčno vaši — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Concertino — 20.15 Boljše življenje — 21.05 Bela orhideja (ameriški film) — 22.45 Dnevnik — 23.00 Nočni program — 00.50 Poročila

poldne — 19.30 Dnevnik — 20.00 Cas negotovosti — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Mali koncert — 21.30 Športni pregled

PONEDELJEK, 4. IV.

9.45 — 12.00 in 16.35 — 36.20
TELETEKST
MOZAIK
10.00 NAŠ UTRIP
10.15 ZRCALO TEDNA
10.30 BRATOVŠČINA, ameriški film
16.50 VIDEO STRANI
17.05 MOZAIK, ponovitev
17.35 RADOVENI TAČEK
17.50 MAKEDONSKE NARODNE PRAVLJICE
18.20 BOJ ZA OBSTANEK: VRNITE KANJO

Skupščine občinskih skupnosti za zaposlovanje Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje

razpisujejo
prosta dela in naloge

1. VODJE STROKOVNE SLUŽBE OBČINSKIH SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE

Delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
Razpisni pogoji:
— visoka ali višja izobrazba družboslovne smeri
— 5 let delovnih izkušenj na področju kadrovske dejavnosti
— izpolnjevanje ostalih pogojev po družbenem dogovoru o kadrovski politiki

Izbrani kandidat bo za opravljanje razpisanih del in nalog imenovan za štiri leta.
Kandidati naj vložijo prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni po objavi razpisa na naslov: Strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje Novo mesto (za razpisno komisijo).
O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po izbiri.

161/13

OPEKARNA NOVO MESTO p. o. Zalog 21, 38000 Novo mesto

Delavski svet razpisuje prosta dela in naloge:

— VODJA KOMERCIALNEGA SEKTORJA

(ni reelekcija)
Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
— višja ali srednja izobrazba komercialne ali ekonomske smeri in 5 oziroma 7 let ustreznih delovnih izkušenj,
— vozniški izpit B kategorije,
— organizacijske sposobnosti in lastnosti, opredeljene z družbenim dogovorom o kadrovski politiki.

— VODJA FINANČNO-RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

(ni reelekcija)
Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
— visoka ali višja šola ekonomske smeri,
— 5 oziroma 7 let ustreznih delovnih izkušenj,
— poznavanje finančno-računovodskega poslovanja,
— organizacijske in vodstvene sposobnosti.
Dela in naloge razpisujemo za 4 leta.
Kandidati naj prijave z dokazili pošljejo v 15 dneh po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

170/13

18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STANI
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 INTIMNI STIK, 3. del angleške nadaljevanke
21.05 OMIZJE
23.05 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Pozabljene bajke — 17.45 Najlepše antične pripovedke — 18.00 Geografski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 dnevnik — 20.00 Umetniški večer: Greta Garbo (dokumentarni film) in Grand hotel (ameriški film)

TOREK, 5. IV.

9.45 — 11.25 in 16.00 — 21.55
TELETEKST
MOZAIK
10.00 ŠOLSKA TV: Kemija, Fizika
11.00 TUJI JEZIKI: ANGLEŠČINA, 36. lekcija
16.15 VIDEO STRANI
16.30 MOZAIK — ŠOLSKA TV, ponovitev
17.30 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
17.45 TEDENSKI ZABAVNIK
18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 NEVIHTNA NOČ, drama TV Zagreb
20.50 OSMI DAN, oddaja o kulturi
21.30 DNEVNIK
21.45 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Angleščina, 36. lekcija — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 Glasbena parada Radenci 88 — 19.30 Dnevnik — 20.00 Po sledovih Slovencev v svetu: Dežela neskončnih možnosti — 20.40 Žrebanje lota — 20.50 Zabavni torek — 22.20 Oddaja iz kulture Opomba: Gent: košarka PEP, polfinale; play off v košarki (ž in m)

SREDA, 6. IV.

9.45 — 11.20 in 15.55 — 23.00
TELETEKST
MOZAIK
10.00 NEVIHTNA NOČ, ponovitev drame
10.40 OSMI DAN, oddaja o kulturi
16.10 VIDEO STRANI
16.25 MOZAIK, ponovitev
17.05 TUJI JEZIKI: ANGLEŠČINA, 36. lekcija
17.30 MUČA COPATARICA
17.45 D. Zajc: ABECEDARIJA, predstava SMG
18.15 POKAŽI MI, KAKO: ČE BI SE PREJ RAZŠLA, 8. oddaja
18.45 RISANKA

Spored Studia D

PONEDELJEK

12.00 začetek programa — pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 modra kronika — ponovitev oddaje, 13.30 pogovarjamo se z vami, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica narodno zabavne glasbe, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio D — jutri

TOREK

12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., iz organizacij združenega dela — mozaična oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 pomagamo vam, 16.30 minute za narodno glasbo, 17.00 odgovarjamo na vaša vprašanja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio D — jutri

SREDA

12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 vaš in naš studio — D, 13.30 glasbena oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 želje in čestitke naših poslušalcev, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio — D jutri

ČETRTEK

12.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 strokovnjak, 15.30 dogodki in odmevi, 17.00 turistična oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio — D jutri

PETEK

12.00 začetek programa, napoved, pozdrav, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., skriti mikrofoni, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica zabavne glasbe, 17.00 mladinska oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio — D jutri

SAVSKE ELEKTRARNE LJUBLJANA, n. sol. o. Delovna organizacija za proizvodnjo in prenos električne energije Ljubljana, Hajdrihova 2

Komisija za delovna razmerja
delavskega sveta delovne skupnosti

objavlja
prosta dela oz. naloge:

1. Vodja oddelka za izgradnjo proizvodnih investicij
2. Vodja izgradnje RTP Krško in Hudo
3. Inženir za elektro nadzor
4. Pomočnik inženirja za elektro nadzor
5. Tehnik za elektro nadzor
6. Tehnik za dokumentacijo in skladiščenje
7. Administrator

Pogoji:
Pod 1:
visoka izobrazba elektroenergetske smeri — strokovni izpit za investicijski nadzor, 5 let delovnih izkušenj
Pod 2:
visoka izobrazba elektroenergetske smeri — strokovni izpit za investicijski nadzor, 5 let delovnih izkušenj
Pod 3:
visoka izobrazba elektroenergetske smeri — strokovni izpit za investicijski nadzor, 3 leta delovnih izkušenj
Pod 4:
višja izobrazba elektroenergetske smeri, strokovni izpit za investicijski nadzor, 3 leta delovnih izkušenj
Pod 5:
srednja elektro šola — strokovni izpit za investicijski nadzor, 3 leta delovnih izkušenj
Pod 6:
srednja elektro šola energetske smeri, 3 leta delovnih izkušenj
Pod 7:
srednja administrativna šola, 2 leti delovnih izkušenj

Dela pod točko 1 se opravljajo v Vrhovem, ostala pa v Krškem. Prijave in dokazila o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: SAVSKE ELEKTRARNE LJUBLJANA, Hajdrihova 2/II, Ljubljana, v 15 dneh po objavi.

156/13

Mercator - Kmetijska zadruga Črnomelj

M — KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ, n.sub.o. Delovna skupnost skupnih služb

razpisuje
prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za

vodenje finančno-računovodske službe

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko ali višjo izobrazbo ustrezne smeri, z dvema oz. štirimi leti delovnih izkušenj,
- da imajo organizacijske sposobnosti za vodenje in koordiniranje delovnega procesa.

Dela in naloge razpisujemo za 4-letno mandatno obdobje, do ponovne izbire.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj zainteresirani kandidati pošljejo na naslov: M — KZ Črnomelj, Kolodvorska 39, v 8 dneh po objavi razpisa.
Prijavljene kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 8 dneh po preteku roka za prijavo.

167/13

SLOVENIJALES-STILLES Tovarna stilnega pohištva in notranje opreme SEVNICA

Odbor za delovna razmerja
oglašuje
prosta dela in naloge

PRODAJNO-REFERENSKA OPRAVILA — 1 izvajalec

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- V. zahtevnostna kategorija (srednja izobrazba) ekonomsko-komercialne smeri
- 1 — 2 leti delovnih izkušenj
- 2-mesečno poskusno delo

Pismene prijave je treba poslati v 15 dneh po oglasu del na zgoraj navedeni naslov.

Prijavi je potrebno priložiti listine o tem, da prijavljeni kandidat izpolnjuje pogoje, navedene v tem oglasu.
Izbira kandidatov bo opravljena najkasneje v 15 dneh po poteku oglasnega roka, kandidati pa bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku oglasnega roka.

155/13

TOK Kmetijstvo, trgovina, storitve Krško na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge

SADJARJA

Delovno razmerje se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pogoji:
poklicna šola kmetijske smeri ali KV sadjar in 3 do 6 mesecev delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali podobnih del.

Kandidati naj pisne prijave oddajo v kadrovske službi delovne organizacije Mercator-Agrokombinat Krško ali pisno na naslov Mercator-Agrokombinat Krško, Cesta krških žrtev 52, in sicer v 15 dneh po dnevu objave pri Občinski skupnosti za zaposlovanje v Krškem.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

158/13

labod

Komisija za delovna razmerja DSSS
objavlja prosta dela in naloge:

I. VODENJE IN ORGANIZIRANJE SLUŽBE RAČUNSKEGA CENTRA

- Pogoji:
- VII. stopnja, dipl. ing. organizacije, smer računalništvo — informatika ali druga ustreza tehniška smer
 - 48 mesecev delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah
 - 3-mesečno poskusno delo ali
 - VI. stopnja, ing. organizacije, smer računalništvo — informatika, ekonomist, smer informatika oziroma druga ustreza tehniška smer
 - 48 mesecev delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah
 - 3-mesečno poskusno delo

II. OPRAVLJANJE NALOG SISTEMSKEGA PROGRAMA

- Pogoji:
- VII. stopnja, dipl. ing. elektroračunalniške smeri
 - 36 mesecev delovnih izkušenj
 - 3-mesečno poskusno delo ali
 - VI. stopnja, ing. elektroračunalniške smeri
 - 48 mesecev delovnih izkušenj
 - 3-mesečno poskusno delo

III. OPRAVLJANJE NALOG SISTEMSKEGA ANALITIKA

- Pogoji:
- VII. stopnja, dipl. ing. organizacije
 - 24 mesecev delovnih izkušenj
 - 3-mesečno poskusno delo ali
 - VI. stopnja, ing. organizacije, smer računalništvo — informatika ali ekonomist
 - 36 mesecev delovnih izkušenj
 - 3-mesečno poskusno delo

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas. Interesenti naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izobrazbi v 8 dneh po objavi na naslov: LABOD, tovarna oblačil, Novo mesto, Cesta herojev 29, kadrovsko-socialna služba. Kandidate bomo o izidu pisno obvestili v 30 dneh po izbiri.

157/13

Iskra

ISKRA Avtomatika TOZD Energetska elektronika Novo mesto, Velika Cikava 22,

po sklepu delavskega sveta
razpisuje
javno licitacijo naslednjih osnovnih sredstev

Zap. št.	Naziv	Izključna cena
1.	knjižni stroj DARO 1720	2.000.000,— din
2.	razmnoževalni stroj — banda	50.000,— din
3.	telefonska centrala 10-50 PAB	9.698.845,— din
4.	krivilni stroj za pločevino	700.000,— din
5.	električna kalilna peč	600.000,— din
6.	gorilec TIP OE 1803 Oertli	300.000,— din
7.	fotokopirni aparat REX ROTARY	200.000,— din

Javna dražba bo v sredo, 13. 4. 1988, ob 12. uri. Interesenti morajo plačati varščino v znesku 10-odstotne izključne cene in jo vplačati na dan prodaje do 10. ure na blagajni v Bršljinu. Prodaja bo po sistemu ogledano — kupljeno. Prometni davek in druge stroške v zvezi s tem plača kupec. Kupec mora plačati kupnino in prevzeti kupljeno osnovno sredstvo takoj, najkasneje pa v roku 15 dni po dražbi, sicer se varščina ne vrne. Neuspešnim ponudnikom bomo varščino vrnilo takoj po zaključku prodaje. Ogled je možen na dan prodaje od 7. ure dalje, ostale informacije pa interesenti lahko dobijo pri tov. Marjanu Kovačiču, tel. 24-541 int. 91, vsak dan na Veliki Cikavi 22, Novo mesto.

160/13

DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1

DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO, p. o. NOVO MESTO, SOKOLSKA 1

objavlja po sklepu delavskega sveta

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

Osnovno sredstvo	Izključna cena	Opomba
Osební avtomobil Z 101, letnik 1984	1.900.000	69.000 km
Ciklostil RR 1050	500.000	
stroj za izžig matric	500.000	
Pisalni stroj Olympia Supertipe 2	400.000	
Fotokopirni stroj Olympia	200.000	za popravilo
Pisalni stroj Robotron — el.	150.000	
Računalnik Texas instruments PC 100 C	120.000	
Računski stroj Diehl productronic	50.000	
Računski stroj Diehl profotronic	10.000	za popravilo

Javna licitacija bo v prostorih Dolenjskega projektivnega biroja Novo mesto, Sokolska 1, 4. aprila 1988, ob 9. uri. Ogled blaga je mogoče eno uro pred pričetkom licitacije. Zainteresirani udeleženci morajo položiti pred začetkom licitacije kavicijo v višini 10% izključne cene na blagajni DPB, ki hkrati pomeni skesnino, če kupec ne plača izlicitirane cene, in sicer za avtomobil v treh dneh, za ostala osnovna sredstva pa takoj po licitaciji. Nakup poteka po načelu videno-kupljeno. Prometni davek ni vračunan v ceno in ga plača kupec. Kupec mora kupljeno blago odpeljati v treh dneh po licitaciji.

159/13

Cestno podjetje Novo mesto — TOZD Gradnje Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA
— več prostih del in nalog

gradbeni delovodja

Pogoji: končana delovodska šola
Prijave dostavite v 8 dneh po objavi na naslov: Cestno podjetje Novo mesto — TOZD Gradnje, Ljubljanska 47. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh.

172/13

Strojegradnja, konstrukcije in montaža, n. sol. o. Maribor TOZD TOVARNA GRADBENE OPREME SENOV

Delavski svet tozd razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, za mandatno obdobje 4 leta

VODENJE TEHNIČNO — PROIZVODNEGA SEKTORJA

- Pogoji:
- visoka ali višja strokovna izobrazba tehnične smeri
 - 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta na delih in nalogah vodenja pomembnejših organizacijskih enot
 - znanje enega svetovnega jezika
 - sposobnost za razvijanje samoupravnih socialističnih odnosov
- Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom pošljite v 15 dneh po dnevu objave.

Komisija za delovna razmerja tozd objavlja prosta dela in naloge:

**1. VODENJE PROIZVODNJE
2. SAMOSTOJNO PROJEKTIRANJE
3. VZDRŽEVANJE IN PROJEKTIRANJE ELEKTRONIKE II. stopnje**

- Pogoji pod:
- tč. 1:
- VII./VI. stopnja SI strojne smeri ali organizator dela — proizvodna smer
 - 5 let delovnih izkušenj, poskusno delo traja 90 dni
- tč. 2:
- VII./VI. stopnja SI strojne smeri (konstrukter)
 - 5 let delovnih izkušenj na področju projektiranja
 - znanje svetovnega jezika
 - poskusno delo traja 90 dni
- tč. 3:
- VII./VI. stopnja SI — elektro smeri (elektronika)
 - 1/3 let delovnih izkušenj na področju projektiranja ali vzdrževanja elektronskih naprav; lahko tudi začetnik
 - poskusno delo 90 dni
- Nudimo družinsko stanovanje v Krškem. Izbrani kandidati bodo združili delo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po dnevu objave na naslov: Metalna — tozd TGO Senovo, Titova cesta 106, 68281 Senovo. Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po poteku roka za prijavo.
- ŠTUDENTJE — DIJAKI!**
Nudimo kadrovske štipendije:
4 štipendije — DIPLOMIRANI INŽENIR STROJNIŠTVA
2 štipendiji — STROJNI TEHNIK
10 štipendij — PREOBLIKOVALEC IN SPAJALEC KOVIN

163/13

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO
TOZD Gradbeni sektor Krško,

razpisuje v skladu s sklepom delavskega sveta TOZD ter v skladu z določbami statuta TOZD GS Krško proste delovne naloge in opravila

DIREKTORJA TOZD GRADBENI SEKTOR KRŠKO

Za direktorja TOZD GS Krško je lahko imenovan delavec, ki poleg v zakonu določenih pogojev izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da ima visoko strokovno izobrazbo gradbene smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- da ima višjo strokovno izobrazbo gradbene smeri in najmanj 7 let delovnih izkušenj,
- da ima srednjo strokovno izobrazbo gradbene smeri in najmanj 10 let delovnih izkušenj,
- da izpolnjuje pogoje, ki jih določa družbeni dogovor o kadrovske politiki.

Kandidat bo imenovan za direktorja TOZD GS Krško za dobo štirih let.

Vloge s programom dela ter dokazili o izobrazbi, dosedanjem delu in z življenjepisom kaj kandidati pošljejo v 15 dneh v zaprti ovojnici na naslov: GIP PIONIR, TOZD GS Krško, Zdolska 27, 68270 Krško, s pripisom: ZA RAZPISNO KOMISIJO. Kandidati bodo o izidu obveščeni v 8 dneh po dnevu sklepa delavskega sveta o imenovanju.

168/13

«KOVINARSKA» Krško
TOVARNA INDUSTRIJSKE OPREME IN KONSTRUKCIJ

Delavski svet delovne organizacije razpisuje dela in naloge:

1. INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANIZATORJA DO

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev mora kandidat za zasedbo razpisanih del in nalog izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visokošolsko izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri,
- da ima najmanj pet let delovnih izkušenj pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti,
- da izpolnjuje pogoje iz družbenega dogovora o kadrovske politiki v občini Krško.

2. VODJE MARKETINŠKEGA SEKTORJA

- Pogoji:
- visokošolska izobrazba ekonomske ali tehnične smeri,
 - 5 let delovnih izkušenj,
 - pasivno znanje tujega jezika.

3. VODJE PROIZVODNEGA SEKTORJA

- Pogoji:
- visokošolska izobrazba strojne smeri,
 - 5 let delovnih izkušenj,
 - znanje tujega jezika.

4. VODJE GOSPODARSKO RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

- Pogoji:
- visokošolska izobrazba ekonomske smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj.

5. VODJE PROJEKTIVNO RAZVOJNEGA SEKTORJA

- Pogoji:
- visokošolska izobrazba tehnične smeri,
 - 5 let delovnih izkušenj,
 - znanje tujega jezika.

6. VODJE SPOŠNO KADROVSKEGA SEKTORJA

- Pogoji:
- visokošolska izobrazba pravne smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj pri delih v stroki,
 - zaželen pravosodni izpit in zaželjena ZT registracija.

7. VODJE FINANČNE SLUŽBE

- Pogoji:
- visokošolska izobrazba ekonomske smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj,
 - aktivno znanje nemškega jezika,
 - poznavanje predpisov s svojega delovnega področja.

8. VODJE ZUNANJETRGOVINSKE SLUŽBE

- Pogoji:
- visokošolska izobrazba komercialne, ekonomske, pravne ali filozofske smeri,
 - ZT registracija, aktivno znanje nemškega jezika,
 - 5 let delovnih izkušenj.

9. VODJE PRODAJE

- Pogoji:
- visokošolska ali višješolska izobrazba ekonomske ali tehnične smeri,
 - 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj,
 - poznavanje predpisov, komercialne izkušnje na področju komercialnega in finančnega poslovanja,
 - pasivno znanje tujega jezika.

10. VODJE NABAVE

- Pogoji:
- visokošolska ali višješolska izobrazba ekonomske ali tehnične smeri,
 - 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj.
- Izbrani kandidati bodo imenovani za 4 leta. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici v 15 dneh po objavi razpisa z oznako »prijava na razpis za ...« na naslov: »KOVINARSKA« Krško, Kadrovske splošna služba, CKŽ 137, 68270 Krško. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

164/13

tedenski koledar

Četrtek, 31. marca — Benjamin Petek, 1. aprila — Hugo Sobota, 2. aprila — Franc Nedelja, 3. aprila — Velika noč, Ljuba Ponedeljek, 4. aprila — Izidor Torek, 5. aprila — Vinko Sreda, 6. aprila — Viljem

LUNINE MENE
2. aprila ob 10.21 — ščip

kino

BREŽICE: 31. 3. in 1. 4. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Najavljeni zločini. 2. 4. (ob 20. uri) hongkonški akcijski film Nora misija. 3. (ob 18. in 20. uri) ter 4. 4. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Osem milijonov smrti. 5. 4. (ob 18. in 20. uri) ter 6. in 7. 4. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Topgun. **ČRNOMELJ:** 31. 3. (ob 20. uri) ameriški fantastični film Ciklon. 1. 4. (ob 20. uri) drama Mona Lisa. 3. 4. (ob 17. uri) pustolovska komedija Vohuni, nam podobni. 3. 4. (ob 20. uri) komedija Klobar iz Beverly Hillsa. 5. 4. (ob 20. uri) drama Vedežljiva Rita. 7. 4. (ob 20. uri) drama Podzemlje. **KRSKO:** 31. 3. (ob 18. uri) slovenski film Moj ata, socialistični kulak ter

(ob 20. uri) ameriški film katastrofe Zrelo III. 1. 4. (ob 21.30) italijanska komedija Impotentca. 2. 4. (ob 20. uri) ameriški film Moj sosed je vampir. 3. 4. (ob 18. uri) ameriški avanturistični film Karate Kid II. 4. 4. (ob 20. uri) domača drama Hi-fi. 5. 4. (ob 20. uri) ameriška drama Jolandina skrivnost. 6. 4. (ob 18. uri) ameriška komedija Hrpa na koleh. 7. 4. (ob 20. uri) angleški film Link. **SEVNICA:** 31. 3. in 1. 4. (ob 19. uri) francoski kriminalni film Nočna patrolja. 2. (ob 16. uri) in 3. 4. (ob 20. uri) ameriško znanstvenofant. film Navigator. Od 3. do 5. 4. (ob 16. uri) slovenski film Čisto pravi gusar. 7. 4. (ob 20. uri) ameriški film Petek 13. **NOVO MESTO — DOM KULTURE:** 31. 3. ter 1. in 2. 4. (ob 16. uri) in 3. 4. (16. in 18. uri) premiera Walt Disney: Veliki mišek, detektiv — ameriški risani film. 31. 3. (ob 18. in 20.15) filmsko gledališče — nemški film Nebo nad Berlinom. 1. in 2. 4. (ob 18. in 20.15) ter 3. 4. (ob 20. uri) ameriška fantastična komedija Cocoon. Od 4. do 6. 4. (ob 18. in 20. uri) hongkonški akcijski film King Fu dekle. 7. 4. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Bolero. **TREBNJE:** 2. (ob 19. uri) in 3. 4. (ob 18. uri) ameriško-nemška ljubezenska drama Andreja. **MIRNA PEČ:** 1. in 2. 4. (ob 20. uri) ameriški film Top-gun.

službo dobi

GOSTILNA ČRNIVEC, MIRA TURK, Brezje na Gorenjskem, sprejme v službo KV kuharico. OD dober, stanovanje zagotovljeno, nastop službe takoj ali po dogovoru. Oglasite se osebno ali pismo na gornji naslov. (1786-SL-13)
TAKOJ zaposlim priučenega ali KV kovinostrojarja ali delavca s samostojnim znanjem dela na strožnih avtomatih. Enosobno družinsko stanovanje zagotovljeno. Stanovanje je po poizkusnem času treh mesecev. Pisne ponudbe pošljite na naslov: KIRAR, Dol. Boštanj 56 a, 68294 Boštanj. (P13-14MO)
ČE ste mladi, komunikativni, imate čas med vikendi in si želite vsaj 100 starih milijonov mesečno, pokličite po telefonu (068) 47-712. (P13-41MO)
MLADIM ambicioznim in komunikativnim osebam nudimo honorarno zaposlitev z izredno dobrim plačilom. Če imate lasten prevoz, oddajte ponudbe s krajšim življenjskim področjem: »ZA DOBRLO DELO ZAHTEVAM DOBRLO PLAČILO.« (1889-SD-13)
IŠČEMO organizatorja prodaje kozmetike na področju Dolenjske. Šifra: »TUDI VIKENDI.« (P13-48MO)
SERVIS hladilnih naprav VRŠČAJ Črnomelj zaposli elektrotehnik ali KV elektromehaničar. Nastop dela je možen takoj. Tel. (068) 52-073. (1919-SD-13)

službo išče

TAKOJ se zaposlim honorarno 4 do 6 ur dnevno, lahko tudi čiščenje. Naslov v upravi lista. (1903-SI-13)

stanovanja

ZAPOSLENO DEKLE IŠČE sobo s kopalnico ali manjše stanovanje v Novem mestu ali okolici. Tel. 47-305 od 16. ure dalje. (1773-ST-13)
DVOBNO STANOVANJE na Kristanovi 32 prodam. Informacije po 16. uri na tel. 24-666. (1853-ST-13)
ENOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam. Tel. popoldne 26-475. (P13-55MO)
ENOSOBNO STANOVANJE (35 m²) v Novem mestu prodam. Telefon (068) 81-302, po 20. uri. (1909-ST-13)

motorna vozila

Z 101 confort, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Tel. (068) 42-151. (1640-MV-13)
MOTOR ELEKTRONIK 90, petzinček, črne barve, dobro ohranjen, ugodno prodam. Tel. (068) 56-611 od 8. do 15. ure v četrtek, v petek, soboto in nedeljo na tel. (068) 56-615. (1791-MV-13)
SIMCO 1307 GLS, obnovljeno, prodam. Tel. 65-483. (1810-MV-13)
GOLF diesel, letnik november 1984, z okvaro na motorju, prodam ali kupim motor zanj, isti letnik ali mlajši. Anton Grabnar, Maline 8, 68231 Trebelno (1869-MV-13)
GOLF bicinar, letnik 1982, prodam. Tel. (068) 62-445. (P13-5MO)
OBNOVLJENO ZASTAVO 750, letnik 1981 prodam po zelo ugodni ceni. Tel. dopoldne 44-321 ali popoldne 44-400, Jure Zajc. (1783-MV-13)
Z 635 z delom ali brez prodam. Tel. (061) 852-038. (P13-2MO)
LADO 1300 S, letnik 1982 prodam. V račun vzamem zastavo 750 do tri leta staro. Velika Loka 15, Trebnje. (1768-MV-13)
Z 101, letnik 1974, registrirana do februarja 1989, prodam. Tel. (068) 44-222 popoldan od 19. ure dalje. (1769-MV-13)
JAWO 350, letnik 1987, 700 km, prodam. Tel. 40-128. (1770-MV-13)
R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Telefon 25-644. (1796-MV-13)
IMV kombi furgon 2200 D, letnik 1978, registriran, prodam ali zamenjam za osebni avto. Tel. (061) 662-734. (P13-12MO)
PRODAM APN 6 in TOMOS avtomatik, odlično ohranjena. Telefon 24-229. (P13-17MO)
R 4 GTL, letnik 1986, ugodno prodam. Jakofčič, Griblje 32, tel. (068) 56-687. (P13-18MO)
Z 128, karambolirano, prodam. Gimpej, Gor. Straža 21. (1802-MV-13)
OPEL KADET, starejši letnik, in Z 101, letnik 1978, prodam. Tel. 42-527. (1835-MV-13)
R 4, letnik 1979, obnovljen, in Z 750, starejši, prodam. Tel. 76-192. (1833-MV-13)
Z 750, letnik 1984, prodam. Tel. 33-559. (P13-19MO)
FIAT 750, letnik 1976, registriran do avgusta, prodam za 90 SM. Tel. 69-500, Mokrice, Leni Sodnik, od 14. do 16. ure. (P13-20MO)
APN 6, dobro ohranjen, prodam. Tel. (068) 85-196. (P13-23MO)
VW 1300, letnik 1970, in kompresor Fagor, tip 700, ugodno prodam. Tel. 51-466, po 20. uri. (P13-22MO)
JUGO GX 1.1, star tri mesece, prodam. Tel. 44-911, int. 41. (P13-24MO)
Z 750/79 prodam. Eršte, Polhovica 3, 68310 Šentjernej. (1873-MO-13)
R 4 TL, letnik 1976, prodam. Tel. 45-136. (1793-MV-13)
GS 1.3, letnik 1980, 74000 km, prodam. Tel. (068) 71-171, zvečer. (P13-44MO)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, tozdr Dolenjski list, Novo mesto. **USTANOVITELJ:** občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje. **SKUPSCINA** Dolenjskega lista je organ upravljanja tozdra. Predsednik: Nace Starnar. **CASOPISNI SVET** je organ družbenega vpliva na programsko zasnovano in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefančič. **UREDNIŠTVO:** Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozdra), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše (novinarski servis in EP), Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simičič, Jožica Teppey in Ivan Zoran. **IZHAJA** ob četrtkih. Posamezna številka 500 din, naročnina za 1. polletje 10.000 din; za delovne in družbene organizacije 40.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto. **TEKOČI RAČUN** pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto). **OGLASI:** 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 7.500 din, na prvi ali zadnji strani 15.000 din; za razpise, licitacije ipd. 8.000 din. Mali oglasi do deset besed 5.000 din, vsaka nadaljnja beseda 500 din. **NASLOV:** Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606 in 24-200, novinarski servis 23-610, ekonomska propaganda, mali oglasi in naročniški oddelki 24-006. Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozdr Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

PRODAM ZASTAVO 750, starejši letnik, pralni stroj in kosilnico za Gorenje Muta kultivator. Informacije na tel. 27-116, popoldne. (1872-MV-13)
Z 101, SC, letnik 1979, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Tel. (068) 216-292. (P13-19MO)
MOPED TORI KROS, nov, prodam. Tel. 23-729. (P13-37MO)
OPEL KADET, letnik 1974, prodam. Telefon 84-326 v petek in nedeljo. (1846-MV-13)
JUGO 45, letnik 1986, prodam za 570 M. Tone Perko, Gornji križ 12, Žužemberk. (1866-MV-13)
GOLF GLD, letnik 1984, prodam. Grmovšek, Cankarjeve brigade 27, blok B 2, Trebnje. (1845-MV-13)
P 126 E, letnik december 1985, prodam. Tel. 27-201. (1847-MV-13)
FIAT 126 P, letnik 1981, prodam. Kink, Stopiče 54. (1840-MV-13)
R 4 TL prodam. Tel. 75-745. (P13-35MO)
GOLF JGL diesel, letnik 1984, S paket, prodam. Hren, Ob potoku 2, Novo mesto. (1824-MV-13)
Z 101, letnik 1977, ohranjen, prodam ali zamenjam za Trabant ali Z 850 AK. Kovačič, Prečna 8. (č.č. MV-13)
AVTOMATIK, dobro ohranjen, prodam. Tel. 42-470. (1816-MV-13)
FIČKA 850, letnik 1981, prodam. Igor Miričič, Cegelnica 25, Novo mesto. (1823-MV-13)
Z 128, letnik december 1986, prodam. Tel. 85-195, popoldne. (P13-26MO)
Z 101, letnik avgust 1985, prodam. Tel. 45-283, po 15. uri. (1832-MV-13)
Z 126 PGL, garažirano, zaščiten, staro 4 mesece, prodam. Tel. 81-481, od 8. do 14. ure. (P13-28MO)
Z 101, letnik 1976, prodam. Tramte, Bršljin 52, Novo mesto. (1850-MV-13)
OPEL REKORD coupé, letnik 1969, nujno prodam. Registriran je do 28. marca 1989. Mrtvice 29, Leskovec pri Krškem, tel. (068) 72-092. (P13-42MO)
Z 101 C, letnik 1979, prodam. Tel. (068) 55-103, od 8. do 15. ure. (P13-40MO)
LADO 1200, letnik 1986, in frezo Honda z vsemi priključki, kot novo, prodam. Informacije na tel. 65-178, 65-086. (1822-MV-13)
Z 101, letnik 1978, prodam. Cena po dogovoru. Igor Boltez, Gabrje 81, 68321 Brusnice. (1861-MV-13)
R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Telefon 27-693. (1863-MV-13)
DIANO, letnik 1978, ugodno prodam. Cena 111 SM. Tel. 22-181. (1859-MV-13)
KADETA, letnik 1978, registriranega do februarja 1989, prodam po zelo ugodni ceni ali menjam za cenejši avto. Tel. 82-623. (1851-MV-13)
GOLF GL, letnik 1980, nujno prodam. Jože Zagorc, Gornje Dole 16, Škocjan. (1852-MV-13)
PRODAM ATX in BT motor. Tel. 21-575. (1854-MV-13)
PRODAM P 126, letnik maj 1986. Cena ugodna. Informacije na telefon (068) 84-156, od 20. do 21. ure, četrtek in petek. (1857-MV-13)
126 P, letnik 1986-avgust, prodam. Svečak, Šmarješke Toplice 101. (1856-MV-13)
NOV BT 50 prodam ali zamenjam za 126 P. Tel. 44-585, od 19. do 20. ure. (1891-MV-13)
TORI CROSS, star 9 mesecev, prodam. Tel. 27-445. (P13-54MO)
TOMOS APN 6, letnik 1983, vgrajena peta prestava, prodam za 650.000 din. Tel. 26-570. (P13-53MO)
SIMCO TALBOT HORIZONT LS, letnik 1983, odlično ohranjena, 59.000 km, pred tednom servisirana, prodam za 8,5 M. Zvone Jaklič, Gaberje 132, Brusnice. (P13-52MO)
R 4 TL, star štiri leta, prodam. Informacije pri: Gorjanec, Češča vas 20, Novo mesto, popoldne. (1923-MV-13)
TOMOS AVTOMATIK 3 MS, star dve leti, prodam. Tel. (068) 28-132. (1895-MV-13)
Z 750, letnik 1984, prodam. Jože Blažič, Vel. Slatnik 24 A. (1894-MV-13)
ZASTAVO 750, letnik 1981, november, prodam ali menjam za 126 P. Stane Novak, Loka 22, 68310 Šentjernej. (1897-MV-13)
GOLF, letnik 1978, renault 5, letnik 1975, prodam. Franc Jerman, Jelše 3, Otočec. (1899-MV-13)
GOLF DIESEL, letnik 1985, prodam ali menjam za starejšega. Tel. (068) 69-617 od 15. do 17. ure. (P14-30MO)
JUGO 45, november 1983, prodam. Bučar, Lutrsko selo 20, Otočec. (1906-MV-13)
OPEL REKORD 20 S, letnik 1982, odlično ohranjen, prodam. Tel. 42-309, popoldne. (1907-MV-13)
JUGO 45 L, star dve leti, prodam. Tel. 23-609. (1908-MV-13)
OPEL KORSO 1200, stara dve leti, rdeče barve, prodam. Jože Vais, Pristava 2, Črnomelj, tel. 51-873 od 17. do 20. ure ali osebno. (P13-58MO)
R 18, september 1987, prodam. Tel. (068) 25-339. (1910-MV-13)
GOLF, letnik 1977, odlično ohranjen, z dodatno opremo, prodam za 4,2 M. Tel. 81-806. (P13-59MO)
GOLF, letnik 1979, prodam. Mihalič, tel. 51-400, dopoldne. (1911-MV-13)
GOLF, letnik 1977, dobro ohranjen, prodam. Tel. (068) 77-272. (1913-MV-13)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, dobro ohranjena, prodam. Tel. (068) 82-468. (1914-MV-13)
Z 101 confort, letnik 1981, ugodno prodam. Rudi Jakša, Gaber 3, Semeč, tel. 56-329. (1915-MV-13)
BMW 318, letnik 1982, odlično ohranjen, z veliko športne opreme, prodam ali zamenjam za R 5 ali R 11, letnik 1987—88. Tel. (068) 77-297, Drago. (1917-MV-13)
MAZDO, starejši letnik, registrirana do januarja 1989, prodam. Zupančič, Tomaževa vas 31, Škocjan. (1870-MV-13)

GOLF S paket, letnik 1985, rdeč, prodam. Tel. 25-847. (1871-MV-13)
JAWO 350, staro 6 mesecev, ugodno prodam. Tel. 65-744, po 13. uri. (1876-MV-13)
Z 750, letnik 1982, prevoženih 56.000 km, prodam. Stane Gorenc, Gor. Grezovca 53, Šentjernej. (P13-56MO)
LADO 1300, 43.000 km, prvi lastnik, garažirana, ugodno prodam. Švajger, Črnomelj, tel. 51-090. (č.č. MV-13)
Z 101, letnik 1985, prodam. Alojz Tršinar, Gor. Dole 22, Škocjan. (1877-MV-13)
126 P, letnik 1981, 125 fiat, letnik 1978, prodam. Tel. 85-404. (1878-MV-13)
126 P, letnik 1979, prodam. Kužnik, Vrhovo 6, Mirna peč. (1881-MV-13)
ZASTAVO 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Drago Roženberger, Ruperč vrh, Novo mesto, tel. 21-256 do 14.30 vsak delovni dan. (1880-MV-13)
CITROEN GS 1.3, letnik 1980, s plinsko napravo, kovinske barve in karamboliran citroen GS club, letnik 1975, skupaj ali po delih prodam. Pene, Stefan 2, Trebnje. (P13-47MO)
LADO 1200 in kombi IMV renault 1600 prodam. Tel. (068) 43-751. (1885-MV-13)
R 4, letnik 1975, registriran do aprila 1989, prodam. Peter Klobočar, Zagrebška 3, Novo mesto. (1886-MV-13)
KADETT 1.3 S, letnik december 1986, odlično ohranjen, prevoženih 30.000 km, prodam. Vrščaj, Črnomelj, tel. (068) 52-073. (1919-MV-13)
MOPED TOMOS, letnik 1986, dobro ohranjen, s štirimi brzinami, prodam. Hasan Djudja, C. III. bataljona VDV 51, 68233 Mirna. (1884-MV-13)
NOV MOTOR BT 50 prodam. Rataj, Dolenja vas 6, Otočec, tel. 85-173. (č.č. MV-13)
126 PGL, star 7 mesecev, prodam ali zamenjam za jugo, star do enega leta. Tezreja Drab, Konec 7 (pri Podgradu), Novo mesto. (1732-MV-13)
APN 6, avgust 1987, ugodno prodam. Tel. 89-113. (P13-50MO)
ZASTAVO 101 GTL 55, letnik 1984, prodam. Alenka Turk, Mali Cerovec 2, Stopiče. (1887-MV-13)

prodam

PRODAM tegulo, 200 m², rjavo. Božo Butalin, Ob Težki vodi 32, tel. 27-679. (1901-PR-13)
CRNO-BELE KOZE prodam. Informacije na tel. 25-862. (1868-PR-13)
PERLIT prodam. Naslov v upravi lista. (1867-PR-13)
SEMENSKI KROMPIR disere, obrabčalniki sental, rabljen eno sezono, in traktor aicher prodam ali vzamem na račun goved ali konja. Franc Novak, Blato 4, 68210 Trebnje, tel. (068) 44-193. (1855-PR-13)
NEMŠKE OVČARJE, brez rodovnika, prodam. Ulica heroja Slaka 29, Trebnje. (1497-PR-13)
ŠPORTNO KOLO na 5 prestav (mala petka), staro eno leto, prodam. Tel. 26-166 (popoldne). (1864-PR-13)
SENO prodam. Malenšek, Gubčeva 39, telefon 23-170. (1882-PR-13)
PRODAM dobro ohranjen 13-colski gumi voz. Radišek, Orehovo 59, Sevnica. (P13-49MO)
SENO prodam. Pirc, Mirna, tel. 47-079, popoldne. (1883-PR-13)
PRODAM tri leta star črno-beli televizor. Stojan Jerič, Marjana Kozine 23, 68000 Novo mesto. (1890-PR-13)
PRODAM žago stihl 0,56, malo rabljeno, ali novo husqvarna, možko športno kolo na 5 prestav ter nov motor tomos M 14. Informacije na telefon 54-094. (1892-PR-13)
UGODNO prodam športni voziček znamke PEG, temnomoder barve. Informacije na telefon (068) 72-436. (P13-57MO)
SENO in bika, težkega 500 kg, prodam. Golob Roman, Ratač 33. (1895-PR-13)
BREJO KOBILO, staro pet let, prodam. Potov vrh 2, tel. 26-494. (P13-54MO)
PRIKOLICO ADRIA 380, letnik 1982, prodam. Ogleđ možen vsak dan, tel. 47-049. (P13-51MO)
PRODAM čoln Maestral 9 in TOMOS 4 (kratka os). Tel. 26-416.
RAČUNALNIK COMODORE 64, kasnetnik, dve igralni palici, prek 200 programov, prodam. Robi Jordan, UL talcev 23, Kostanjevica na Krki. (1900-PR-13)
DOBRO OHRANJENO SPALNICO anita prodam. Sreto Matič, Slavka Gruma 10, Novo mesto. (1902-PR-13)
TELEVIZOR, gorenje, nov, z garancijo, ugodno prodam. Silvo Murgelj, Bršljin 12, Novo mesto. (1904-PR-13)
DOBRO KOBILO, prodam. Golob, Veliki Slatnik, Novo mesto. (1905-PR-13)
AVTORADIO s kasetofonom prodam. Tel. 27-094. (P13-62MO)
RAČUNALNIK COMODORE 128 D in spectrum, prodam. Cena po dogovoru. Tel. (068) 61-075. (P14-4MO)
10 prikolic hlevskega gnoja prodam. Stane Metelko, Kuzarjev kaš 8. (1780-PR-13)
ELEKTRIČNI RADIATOR, tranzistor in električno kitaro Jolana prodam. Tel. 84-711. (1784-MV-13)
ZENSKI POMLADANSKI velur rjavi plašč in zimsko podloženo velur modro jakno št. 36—38 ugodno prodam. Tel. 23-166. (1779-PR-13)
KOŠNJO SENA, ostršeje velikosti 9 m (špirovci 5 m), 360-litrsko zamrzovalno skrinjo in štedilnik na drva prodam. Tomič, Loke 10, tel. 85-370. (1777-PR-13)
KANU-BOBER (CANADIER), čisto nov, z dvema vesloma, prodam. Tel. (068) 25-676. (1776-PR-13)
NOV BARVNI TV sprejemnik in novo digitalno mini linijo z daljinskim vodenjem prodam. Tel. 42-488. (1771-PR-13)

PRODAM novo frajtonarico, trikonkska melodija. Ratko Markežič, Semeč 18 a. (P13-15MO)
APARAT za pranje znamke Kärher in Suzuki 125 cross prodam. Tel. (064) 46-458. (P13-9MO)
ZVOČNIKE ELEKTROVOICE 2 kom SUBWOSEER do 400 W, dva komada širokopasovne do 150 W, ojačevalec PHASE-LINEAR 2 x 210 W do 2 x 300 W, in hidravlični sekalni stroj za usnje (10 ton) prodam. Tel. (061) 721-041. (P13-10MO)
GARAŽO v Sevnici prodam. Tel. 81-545. (P13-11MO)
CAMP PRIKOLICO dolžine 5,5 m; s predšotorom, ugodno prodam. Informacije vsak delavnik od 8. do 15. ure. Tel. 26-678. (1798-PR-13)
VRHUNSKI videorekorder VHS sistem, z daljinskim upravljalcem, nov, prodam. Tel. (061) 264-658. (P13-16MO)
1000 kg koruze prodam. Tel. 44-517. (P11-42MO)
STRUŽNICO prodam ali zamenjam za Z 101, letnik 1981—82. Jemič, Rajnovšče 6, Novo mesto. (1803-PR-13)
PRODAM možko otroško obleko št. 10 (temno moder zamet), primerno za obhajilo, in čevlje št. 34. Tel. 65-174. (1804-PR-13)
SPALNICO rabljeno, prodam. Novo mesto, tel. 23-083. (1841-PR-13)
NERABLJEN šivalni stroj RUŽA zelo ugodno prodam. Naslov v upravi lista. (P13-36MO)
KOZOLEC (6 oken-štantov) po zelo ugodni ceni prodam. Jože Povše, Zagrad 9, Škocjan. (P13-29MO)
NOVO prikolico za prevoz živine (3 t), novo prikolico za osebni avto in rabljen črno-beli TV prodam. Starič, Vinja vas 43, Novo mesto. (P13-30MO)
PRODAM 10 čebelnih družin z novimi panji in koze z mladiči. Tel. 42-527. (1835-PR-13)
PRODAM nov barvni televizijski sprejemnik, uvožen. Alojz Sketa, Podgrad 10, Novo mesto. (1836-PR-13)
KUEPPERBUSCH s pečico, nov, prodam. Tel. 25-843. (1828-PR-13)
PRODAM staro brezhibno peč za centralno kurjavo Stadler za 80.000,— in barvni TV in okvari za 50.000,— din. Tel. (068) 85-116. (1827-PR-13)
OPEKO BH 8, 1400 komadov, prodam. Franc Strojnik, Nad mlino 22, Novo mesto, tel. 26-693. (P13-25MO)
PRALNI STROJ z novim motorjem prodam za 10 SM. Mirana Jarca 35. (1919-PR-13)
PRODAM kombiniran skobelni stroj in cirkular. Tel. 45-121. (P13-21MO)
SENO prodam. Tel. (068) 76-262. (1807-PR-13)

kupim
TRAKTOR TV 730 ali IMT manjši kupim. Tel. (061) 852-038. (P13-2MO)

posest
Na Stražnjem vrhu prodam zidanico z vinogradom. Stanko Doltar, Črnomelj, Pod smrek 4, tel. 51-125. (1808-PO-13)
TRAVNIK v k.o. Gabrje (20 arov 65 m²) prodam. Licitacija bo 3. aprila ob 10. uri. Medle, Brusnice 56. (1843-PO-13)
PRODAM parcelo v izmeri 36 arov njive in 26 arov travnika v Tomajži vasi. Informacije dobite vsak delovni dan po 15. uri na Zagrebški cesti 29, 68000 Novo mesto. (1838-PO-13)
PRODAM novejšo hišo v Boštanju (250 m²) s 13 a zemlje, primerno za obrt. Tel. (068) 81-257. (1830-PO-13)
VIKEND na Veterniku pri Boštanju z vinogradom (500 trt) in 48 ari zemljišča prodam. Tel. (061) 572-053, ali (068) 81-257. (1830-PO-13)
STARO hišo z vrtom v Mokronogu prodam. Tel. (061) 573-797. (P13-28MO)
HIŠA z gospodarskim poslopijem (ob asfaltni cesti, blizu železniške postaje) in 3 ha zemlje napradaj skupno ali posebej. Šentlovrenc 8, Dolenjsko. Ogleđ 4. in 5. aprila. Kasnejše informacije po telefonu (062) 20-423. (P13-32MO)
VINOGRAD na žici in vikend pri Brežicah prodam. Franc Petan, Cvetana pot 8, Leskovec pri Krškem. (P13-31MO)
HIŠO, nedokoncano, 1700 m² zemlje, v Krizah, 5 km od Krškega, prodam. Tel. 74-947. (1843-PO-13)
VIKEND, V. faza, s 3000 m² zemlje, v Gradščici pri Trebnju, prodam. Šifra: »25 M.« (1844-PO-13)
Na sončnem delu ob cesti pri Mokronogu prodam parceli 2500 m². Tel. (068) 44-701. (1372-PO-10)
PARCELO (27 arov) v okolici Brestanice s sadovnjakom in brunarico prodam. Tel. (068) 79-403 v soboto in nedeljo. (P13-8MO)
GOZD (okoli 1 ha) in tretjino hektarja zemljišča, primerne za gradnjo in vinograd, prodam v bližini Semeča. Dodatne informacije dobite na tel. (062) 34-238, pismeno pa: J. Rene, Mencingerjeva 36, 62000 Mar

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

FRANC ROJC

iz Žužemberka

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem in vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in se od pokojnega poslovili na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala župnikoma Jožetu Nemaniču in Francu Godcu za opravljeni obred, govorniku Janezu Glihi, pevcem, DO Iskra in DO Astra.

Žalujoči: žena Ana, hčerka Iva, Anica in Albina z družinami, sestri in ostalo sorodstvo

Ljubezen, delo, skrb, trpljenje, draga mama, tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je po dolgotrajni boleznini zapustila naša draga mama, stara mama in teta

TEREZIJA ROJC

iz Žužemberka 134

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, dobrim sosedom, posebno Jernejčičevim, za pomoč in dr. Kocutarju za dolgotrajno skrb in trud v času bolezni. Enako hvala obema duhovnikoma za opravljeni obred in ganljive besede, Rezki Krese za poslovilne besede in pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči: vsi njeni

Ljubila si rože, ljubila si dom, a v tistem pomladnem jutru odšla si v večni dom.

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica ter prababica

ANTONIJA KRALJ

roj. Jerman

iz Dobruške vasi 4 pri Škocjanu

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, izrečeno sožalje in številno spremstvo na zadnji poti. Enako tudi delavkam SPIZ Novo mesto, Elektrobiroju Ljubljana ter krajevni skupnosti za poslovilne besede ob odprtem grobu, gospodu župniku za opravljeni obred ter pevcem.

Žalujoči: sinovi Janez, Franc, Jože z družinami, hčerki Tončka in Marija z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 78. letu starosti je tiho in mirno odšel od nas, kakor je živel, naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE JAKŠE

s Kristanove 25, Novo mesto

Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, podarili cvetje in spremili pokojnika na zadnji poti. Hvala za vso pomoč pri zdravljenju dr. Nadi Mioč, tov. Lindiču za poslovilne besede, gospodu patru Luki za opravljen poslovilni obred ter kolektivom Industrije obutve, Krke, tovarne zdravil, VGP iz Novega mesta ter NE Krško.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi oče, stari oče

ALOJZ NOVAK

iz Stranske vasi

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izraze sožalja in podarjeno cvetje. Posebna zahvala Domu počitka Metlika, DO Iskra, GOK Črnomelj, gasilskemu društvu, govornikom, zastavonošem, družini Plut in gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

Mama, trpela si, trpljenje si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in babice

KATARINE MIHELJ

z Vrtače 30, Semič

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, DO Iskra Semič, IMV Semič in ZB Semič ter vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, darovali cvetje in vence, izrekli sožalje, darovali denar ter pokojno tako številno spremili na zadnji poti. Obenem hvala govorniku za poslovilne besede in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: sin Edi, hčerki Milka in Tončka z družinami

ZAHVALA

Dne 1. 3. 1988 je bil na Šmihelskem pokopališču pokopan naš dragi

VLADIMIR PIRNAR

medicinski tehnik, roj. 1935

Na zadnji pot ga je spremilo mnogo znancev, prijateljev in sorodnikov in mu grob zasulo s prelepim cvetjem. Ohranimo ga v lepem spominu. Vsem iskrena hvala!

Bratje in sestre

Novo mesto, 25. 3. 1988

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, sestra, stara mama, tašča, teta in svakinja

FRANČIŠKA KOBLER

roj. Testen

iz Jedinščice 4, Novo mesto

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam ustno ali pisno izrekli sožalje, podarili cvetje, nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali in spremili pokojnico na njeni zadnji poti. Posebna zahvala organizaciji ZB, KS Gotna vas, DO Kremen, OŠ Sutjeska iz Zavidovičev, DO Integral iz Kočevja, delavcem tkalnice iz Novoteksa, govorniku tov. Zamanu za poslovilne besede, godbi in nosilcem praporov. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 77. letu nas je nenadoma zapustil oče, stari oče in stric

JOŽE DEBENC

iz Hinj pri Šentjanžu

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem, ki ste kakorkoli pomagali in nam stali ob strani, darovali cvetje, vence in izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo sindikatu in sodelavcem delovnih kolektivov Metalne Krmelj, Jutrjanke Sevnica, Kovinarske Krško, gospodu župniku za lepo opravljeni obred, govornikom za poslovilne besede. Še enkrat hvala vsem, ki ste pokojnika spremili na zadnjo pot.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi našega očeta

NIKOLAJA VESELIČA

Vrhovci 4, Adlešiči

se zahvaljujemo za ves trud zdravniškemu osebju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice, župniku za lepo opravljeni obred, govornikom, pevkam, gasilskemu društvu, sosedom, vaščanom in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoči: sinovi, hčerke, vnuk, vnučkinje ter ostalo sorodstvo Murn DL

V nedeljo smo se poslovili od naše devetindvajsetletne sodelavke

IRENE JAKŠE

strojne pakovalke v farmacevtski proizvodnji

Zapustila nas je v najlepših letih, polna volje, ustvarjalnosti in veselja do življenja. Slovo je bilo pretresljivo in boleče, v naših srcih pa so ostali spomini na dobro in prijetno sodelavko.

Delavci KRKE, tovarne zdravil, n. sol. o., Novo mesto

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA MILAN TERZIN, Trebnje, Ul. heroja Majcna 2 (pri gostilni Meglič), obveščena cenjena stranke, da od 1. marca 1988 popravilja vse vrste Tomosovih motornih koles, ki so izven garancijskega roka. (P12-35MO)

POPRAVLJAMO vse vrste zamrzovalnikov! Če vaš zamrzovalnik pušča vodo, zunaj rosi, ledeni ali ne hladi, se priloži roča SERVIS ZAMRZOVALNIKOV, ŠEGULA, Potrčeva 2, Ptuj, tel. (062) 795-063. (P9-20MO)

»KAVKA«
Glavni trg 14,
Novo mesto
Nova prodajalna za mlade po srcu.

Otvoritev 4. 4. 1987
Odprto vsak dan od 9. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure.

POZOR!
Za širše območje Dolenjske sprejemamo pet zastopnikov-akviziterjev za prodajo najnovjše družinske knjige. Nudi-mo dnevno plačilo 35% in nagrado najuspešnejšemu. Ponu-dbe pod šifro »DOLENJSKA«

ELEKTROINSTALACIJE IN POPRAVILO GOSPODINJSKIH APARTOV!

Servisiram: — hladilnike in skrinje vseh vrst — pralne stroje in štedilnike (plinske in električne) Gorenje. Imam pooblaščen servis Iskra in Elma-Rowenta.

IVAN PETRIC, METLIKA delavnica: Marentičeva 8, tel. 58-649 stanovanje: CBE 46, tel. 58-467

ELEKTRONSKE ALARMNE NAPRAVE

z zaščito avtomobila, motornega kolesa, stanovanja, hiše, vikenda, ali delavnice pred vlomom z vso opremo projektiram in izdelujem. Informacije in prospekte dobite na naslovu: ing. JERNEJ RUDOLF, Šercerjeva 20, TITOVO VELENJE 63320, tel. 063 856 117

NESNICE — MLADE JARKICE pasme hisex, rjave, stare 12 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, navajene na vso domačo hrano, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jareč, dobi še eno zastoj. Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije: gostilna »HUMEK«, Jože Prosenik, Bratov Gerjevič 32, 68257 Dobova, tel. (068) 67-607. (840-OB-7)

NESNICE — MLADE JARKICE pasme hisex, rjave, stare 12 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, navajene na vso domačo hrano, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Vsak, kdor kupi 10 jareč, dobi še eno zastoj. Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije Bife Marta Kelhar, Stara vas 62 a, Bizeljsko, tel. (068) 68-212. (841-OB-7)

NA novo je odprta čevljarska delavnica v Šentjerneju, Cesta oktobrskih žrtv 8 (stara občina). Delovni čas: ponedeljek, sredo, petek od 8. do 16. ure. (P13-27MO)

V 75. letu nas je po težki bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE ŠKRBINA

iz Vinice pri Šmarjeti

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in vaščanom, ki so nam pomagali v času bolezni, nam izrekli sožalje, podarili pokojnemu cvetje in vence ter se v tako velikem številu poslovili od njega in ga spremili na njegovo zadnjo pot. Zahvala pevkemu oktetu iz Mokronoga, Tovarni zdravil Krka-tozd Biokemija-fermentacija, tovarni IMV-tozd Šmarjeta, osebju očesnega oddelka Splošne bolnice v Novem mestu, govorniku Vinku Šuštaricu za poslovilne besede in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: žena Marija, sin Lojze z družino, hčerke Marica, Cvetka, Jožica in Anica z družinami, sestra Marija, 13 vnučkov in vse ostalo sorodstvo

